
3 1761 08123603 6

Tiskem knížecí arcibiskupské knihtiskárny.

STAROČESKÁ
BIBLIOTHÉKA,

WYDÁWANÁ

NÁKLADEM ČESKÉHO MUSEUM.

ČÍSLO II.

WÁCSLAWA BŘEZANA

ŽIWOT
WILÉMA Z ROSENBERKA.

W PRAZE.

W KOMMISSÍ U KRONBERGRA A ŘIWNÁČE.

1847.

148

WÁCSLAWA BŘEZANA

ŽIWOT WILÉMA z ROSENBERKA.

S P I S Ů M U S E J N Í CH
ČÍSLO XXIV.

W PRAZE.
W KOMMISSÍ U KRONBERGRA A ŘIWNÁČE.

1 8 4 7.

Předmluwa.

Wácslaw Březan, byw spráwcem archivu Třebonského za času pana Petra Woka, posledního wládaře domu Rosenberského, a za pana Jiřího ze Šwamberka, rodu tohoto dědice, patří mezi nejznamenitější starší dějepisce wlasti naší. Wlastnost, kterau nade wšecky jiné historiky české 16 a 17 století wyniká, jest swědomitost badání jeho. Nebo kdežto jiní toho wěku spisowatelé, jako ku př. Hájek, při starších dějích spokojowali se zpráwami ledajak snešenými, prawdiwé a smyšlené wěci na jednu hromadu skládajíce, jiní pak, wýtečnější, hlawně zanášeli seději swého wěku, jichž sami buď byli účastni buď dobře swědomi (ku př. Bartoš Písař, Sixt z Ottersdorfu); Wácslaw Březan newzaw sobě na práci, nežli seč dobře mohl býti, wážil zpráwy o starších i nowějších událostech naskrze jen z listin a jiných písemných hodnowěrných pamětí, hlawně ze swěřeného sobě archivu Třebonského. Díla jeho, jichž největší díl nyní ztracen jest, byly nejwíce rodopisy rozličných panských rodin českých, nejpřednější z nich obšírná historie domu Rosenberského od prwního počátku toho rodu až do jeho wymření panem Petrem Wokem 1611, do které, jakž sám prawí, originaly, z nichž čerpal, dílem od slowa k slowu přepisowal.

S historií tauto až do smrti pana Petra Kulhawého, čili do r. 1545, hotow byl léta 1609, kteréhožto roku sepsal kratší historii rodu Rosenberského pod názwem: „Rosenberské kroniky krátký a summowní wýtah,“ nej-

wíce k wůli stromu téhož rodu, který byl zhotowil, jemuž dílko ono slaužiti mělo za wyswětlení. Krátký tento přehled historie Rosenberské, obsahující wýtah z obšírného onoho díla až do r. 1545 a kratičké nawrženíčko, jak on to jmenuje, o pozdějších časích, o kterých obšírně neměl ještě sepsáno, až do poslednějších let pana Petra Woka, wytištěno jest w Časopisu Musejním r. 1828 (we Swazku 4. str. 39—88) dle původního rukopisu spisowatelowa, zachowaného w archivu zámeckém w Jindřichowě Hradci. Obšírnější jeho historie Rosenberské zachowalo se několik swazků konceptu w archivu Třebonském, a mimo to žiwot pana Wiléma z Rosenberka w rukopise universitní bibliothéky Pražské, dle něhož spůsobeno jest toto wydání. Z okolnosti, že tento Žiwot, aneb jak spisowatel sám jej nazýwá, „Padesátní letopis,“ není dílo samostatné, nýbrž část onoho díla daleko rozsáhlejšího, nyní z wětšího dílu ztraceného, wyložiti jest sobě některá místa w knize, kde spisowatel na wyprawowání předcházející aneb teprwé přijíti mající se odwoláwá, ježto w knize samé se nenachází.

Pan Wilém z Rosenberka byl synowec swrchu řečeného pana Petra Kulhawého, po jehož smrti stal se domu Rosenberského wládařem. Přistaupil tedy Březan ke spisowání tohoto Žiwota jeho teprw po sepsání onoho krátkého wýtahu (dokončeného 1609, 20 Prosince), a sic, jak widěti jest z poznamenání při začátku knihy samé, roku 1610. Při začátku roku 1611 hotow byl až do konce roku 1569, kteraužto prwní část žiwotopisu od 3 Unora až do 8 Března 1611 na čisto přepsal pro pana Petra Woka, bratra páně Wilémowa (wiz str. 176), kterýž ji sobě brzy před smrtí ještě přečetl (wiz str. 304). Se sepsáním ostatní části hotow byl 13 Čerwence 1611, též ještě za žiwobytí pana Petra Woka; přepsání wšak dokonal již po smrti jeho, totiž dne 11 Ledna 1612 za pana Jana Jiřího, wládaře domu Šwamberského.

O žiwotu spisowatele samého žádná zpráwa nezachowala se krom udání Balbina w Bohemia docta (wiz we wydání Ungarowě Pars II. p. 258), kdež prawí,

že cestowaw někdy Třeboní, slyšel od starých lidí, kteří jej byli ještě znali, že pro nějakau winu, které se dopustil, (a sice nejspíše prý, že udělal falešné listy pro rod Šwamberský, jakoby jemu ze smlauwy přináleželo práwo dědictwí), propadl hrdlo, ale prý jemu milost učiněna pod tau wýminkau, že jakožto wšecky příběhy a tajnosti rodu Rosenberského zewrub znající, uwázati se musil we srownání ohromného archivu Třebonského a sepsání historie pánů Rosenberských. Kolik při tomto udání prawdy jest, aneb co smyšleno, nelze dobře sauditi, zwlášť poněwadž widěti není jak sobě to Balbin sám předstawowal, kdy byl Březan odsauzen aneb milost jemu učiněna, zdali za wládařstwí pana Petra Woka čili kdy později, a od koho? Na žádný spůsob nemohl býti zhotowitelem křiwých listů o práwě pánů Šwamberků; neb toto práwo bylo skutečně uznáno, a páni Šwamberkowé i za žiwobytí Petra Woka k němu se hlásili, i po jeho smrti skutečně nastaupili w ně.

Z ostatních díl Březanowých zachowán jest ještě žiwotopis pana Bohuslawa ze Šwamberka a historie domu Šternberského. Registřík wšech listin archivu Rosenberského na Třeboni od něho hned r. 1597 složený nalezá se w knížecím Lobkowickém archivu w Raudnici. Widěti z toho, že owšem již nějakau řadu let předtím musil býti při archiwářském úřadě swém w Třeboni. Roku 1580 zdržowal se, jak zmínku činí w žiwotě pana Wiléma (str. 246), někde nedaleko Kosmonos; newyswitá zdali tam byl stálý jeho byt, čili jen krátké zdržení.

In nomine Christi aggressus sum historiam illustris principis domini, domini Guilielmi Ursini Rosenbergiaci Anno Domini 1610 in inclyto castro Třebona.

W. Březan.

Padesátní letopis

to jest:

poznamenání některých wěcí paměti hodných pana
Wiléma z Rosenberka,

za padesáte a sedm let zběhlých, počítajíce od času narození téhož pána až do léta Kristowa 1592.

Maje o tom slawném a dobře zaslaužilém k wlasti swé i wší swaté říši wysoce urozeném pánu, panu Wilémowi z Rosenberka Annales aneb letopis z listů a pamětí hodnowěrných pořádně wytáhnauti, nejprwé jednoho každého dítěte páně Joštowa z Rosenberka čas narození s kratičkau historií položím.

Pan *Jošt* Jeho Mt s prwní manželkau paní *Bohunkau z Štarkenberka* zploditi ráčil dceru pannu *Annu*, prwní dítě, jenž narodila se léta p. 1530 dne 26 Januarii, jíž kmotrau býti ráčila králowna Anna, dědička česká, manželka krále Ferdinanda. O túž pannu šlechtičnu z Rosenberka skrze přímluwu krále Ferdinanda urozený pán, pan Jan z Wolkenšteinu, dwořenín a šenk králowský, aby mu k stawu swatého manželstwí dána byla, při panu strýci jejím, panu Petrowi z Rosenberka, jednal l. p. 1544. Ale z jakých příčin mu připowědína nebyla, nenacházím. Ta potom od pánů poručníků k stawu swatého manželstwí zasnaubena a dodána byla panu Joachimowi z Hradce, jakož o tom při historii pánů poručníků obšírněji doloží se. A poněwadž nejstarší mezi sirotky Rosenberskými byla, za tau příčinau pan manžel její prawil se jmíti práwo ku poručenstwí jiných dětí i wšech panstwí Rosenberských na místě jejím, očež potom ubrmanskau wýpowědí s jistým dowolením

králowským porownáni takto: Aby páni poručníci Rosenberští nad wěno její již zaplacené čtyrmi tisíci kopami miš. za tu sprawedlnost ještě 5000 kop položíce, je spokojili. Dále o též paní při historii neb genealogii pánů Hradeckých najde se.

Rodina Její Mti paní *Anny z Rogendorfu*, druhé manželky pana Jošta z Rosenberka:

1. Prwní dítě *Ferdinand Wok*, narodil se l. p. 1531 we čtwrtek po sw. Jiří ráno po třetí hodině německé w jedné čtwrti hodiny na znamení wáhy. Král Ferdinand ráčil mu kmotrem býti. Ten zase umřel, nedočkaw roku, na sw. Joachima, jinak 9 Decembris, a w klášteře Wyšebrodském pochowán.

2. *Alžběta*, narozena l. p. 1532 w auterý přede wšemi swatými, jinak 30 Octobris, při sedmé hodině w noci na znamení kozorožce. Paní mátě, bywši u pana otce w Rakausích w Egenburku, tam wyležela. Stará paní N. z Pucheimu z Rapsu byla jí kmotrau. L. p. 1552 skrze biskupa Passowského jednal o ni, aby mu k manželstwí dána byla, hrabě N. vom Hag, který prwé jměl markrabinu z Baden. Ale když přátelé, zwláště pan wládař, raději chtěl ji w zemi osaditi, a že předkowé páni z Rosenberka nerádi swých dcer wen z králowstwí wydáwali, jemu odpowěd dána, dále o ni nejednal. Pročež ona zůstawši w zemi, l. p. 1554 w neděli masopustní wdána za pana Jindřicha neb Hendricha staršího z Šwamberka. Přínos byl na Zwíkow teprw w sobotu po božím wstaupení, kteréhož dne JMt pan wládař do Wodňan jew, při JMti pan Joachim z Hradce, pan Ondřej Ungnad a někteří stawu rytířského z Krumlowa, se dwěma sty čtyryceti jedním koněm, se wyprawiti ráčil. W neděli na Písku přibylo panstwa: pan Heralt Kawka z Říčan s jedenácti koňmi, pan Wácslaw Šwihowský se čtyrmi, pan Břetislaw Šwihowský se čtyrmi, pan Wácslaw Leskowec s sedmi, pan Wlachyně Leskowec též s sedmi koňmi i jiní stawu rytířského, tak že wší jízdy na Písku sjelo se s tím přínosem tři sta a čtyři koní. Pan Henrich předepsaný žiwot swůj dokonal na Zwíkowě dne 18 Ledna jinak w pondělí před sw. Fabianem a Šebestianem l. p. 1574, mezi jedenáctau a dwanáctau hodinau na českém orloji

u přítomnosti paní manželky swé a pana Petra Woka z Rosenberka, pana šwakra swého. Pochowán w sklípku Bechynském. Paní Alžběta nedlauho po pánu wdowila, umřewši 5 dne měsíce Februarii l. p. 1576 na Zwikowě, a w neděli dne 19 Febr. pohřeb jí od pana Petra Woka a paní Anny Hradecké wykonán. Leží tělo její podlé nebožtíka pana manžela w kostele Bechynském w sklípku.

3. *Oldřich,* narozen l. p. 1534 w auterý dne 11 Febr. aneb den památný Desideria po jedné hodině z půl noci na zámku Krumlowě. Na kmotrowstwí král Římský, uherský a český se paní manželkau swau králownau Annau od pana wládaře dožádáni, témuž dítěti w rukojemstwí při křtu swatém dožádati se ráčiwše, na swém místě oswíceného knížete Arnošta neb Ernsta, biskupa Passowského, postawiti ráčili. A w roce 1535 zase umřel w druhú neděli w postě. Též w klášteře Wyšebrodském pohřben.

4. *Wilém,* narozen l. p. 1535 dne 10 měsíce Března, w čtwrtú hodinu před polednem, jakož paní mátě poznamenala i kancléř Albin, na znamení blížencû na zámku Šicendorfu w Rakausích. Jemuž kmotrem byl a jej při swatém křtu držel pan Jan Hofman, swobodný pán z Grunpuchlu a z Strocha. O jehož žiwotu ihned po páních poručnících pořádně položi se.

5. Páté dítě *Bohunka,* narozena na Krumlowě l. p. 1536 dne 17 měsíce Března mezi šestau a sedmau hodinau před polednem na znamení wodnáře. Jeden pán morawský N. z Mezříče o ni počal státi, aby mu k stawu swatého manželstwí dána byla; ale dříw než k tomu přišlo, umřel l. p. 1551, a tak táž panna Bohunka jinak Wendelina l. p. 1554 od swého pana bratra pana Wilíma, jakožto wládaře domu Rosenberského, zamluwena bywši k stawu swatého manželstwí panu Janowi mladšímu purkrabí Pražskému i dodána potom. Weselí swatební i složení manželské wykonalo se na Krumlowě českém w neděli před sw. Fabianem a Šebestianem l. p. 1556. Ač ta swatba determinowána byla l. p. 1555 k wykonání, wšak z jistých příčin od toho času až do roka plného odložena.

O témž weselí a přínosu paní Bohunky paní máti takto poznamenati ráčila:

Dne 19 Januarii nejwyšší purkrabě Pan Jan Popel s přátely swými přijel na Krumlow mezi dwěma a třemi hodinami, a u wečer wykonaly se oddawky i složení.

21. Pán z Pernšteina odjel.

22. Pan Zachariáš z Hradce odjel. Také toho dne pan ženich s přátely swými odjel, a přínos se konal k Prachaticům, a wšickni hosti se rozjeli kromě pana Joachima z Hradce a paní manželky jeho, pana Bartoloměje z Šwamberka a jeho paní, pana Joachima Šlika, pana Ondřeje Ungnada, pána z Waldšteina, pana Jiříka Erureicha z Rogendorfu, pana Wíta Albrechta z Pucheimu; ti jeli se paní newěstau. Forirowé předesláni pan Humpolec a Jan Černý z Winoře.

23. Z Prachatic na Winterberk jeto.

24. Do Sušice.

25. Odtud do Klatow. Tu připojiwše se někteří páni a z rytířstwa jeli s nimi až na Tayn. Tu pan wládař se panem Petrem Wokem, bratrem swým, a s nemalým počtem panstwa a rytířstwa, jměwše koní okolo 390, w Klatowech w sobotu den památný sw. Pawla na wíru obrácení nocelowali.

26. Do Teyna Horšowa paní newěsta přinešena; a tu pan ženich s přátely swými proti paní newěstě wyjel poctiwě, a toho dne swatební weselí konal pan purkrabě nejwyšší, wdáwaw dceru swau N. za pana Zbynka Berku. Do třetího dne hodowáno i w mumrajích kratochwil i jinak prowozowána.

29. Pan Joachim z Hradce a páni bratří z Rosenberka z Teyna odjeli na Zwíkow, pak na Zelenau horu, pak k domowi, a paní máti ráčila jeti na Bor ku panu Bartolomějowi z Šwamberka.

31 Januarii odtud zase na Teynec přijewši, k Klatowům, Horažďowicům, Prachaticům až na Krumlow šťastně přijela. Pan Henrich z Šwamberka se paní swau na té cestě paní starau wšudy prowázew, až w Prachaticích odjel, obrátiw se k Bechyni a odtud na Zwíkow.

Na místě JMKé krále Maximiliana byl wyslán na to weselí paní purkrabowé pan Wratislaw z Pernšteina.

Táž paní purkrabowá morní bolestí postřelena žiwot dokonala l. p. 1557 dne 16 měsíce Listopadu w auterý na středu we 12 hodin w noci na Krumlowě, a ku pohřbu odtud wezena na Teyn Horšow, kdež tělo její odpočíwá. Pan purkrabě nejwyšší welmi srdnatě žalostil pro smrt její, protože s sedmi dítkami maličkými, z nichž nejstarší 12ti let bylo, osiřel, kteréž ona ne jako macecha, ale jako prawá máti milowala a je opatrowala.

6. *Ewa,* narozena na Krumlowě l. p. 1537 dne 12 měsíce Dubna mezi šestau a sedmau hodinau před polednem na znamení blíženců.

Wdawky její prwní:

Skrze pana Joachima z Hradce, nejwyššího kancléře králowstwí českého, heroickému a slawně wznešenému pánu, panu Mikolášowi hraběti z Serinu k stawu swatého manželstwí, mocnosti dáním od pana wládaře témuž panu kancléři zasnaubena, i na Hradci Jindřichowě jměwši swatební weselí, za téhož pana hrabě wdána.

Wdání její podruhé:

L. p. 1578 nejjasnější kněžna, paní, paní Leonora arcikněžna rakauská, kněžna Mantuanská a z Monferratu, skrze poselstwí swé se wší pilností jednati ráčila při pánech z Rosenberka, aby paní sestra jejich, paní Ewa, pozůstalá wdowa po někdy panu Mikolášowi hraběti z Serinu, urozenému pánu, panu Pawlowi hraběti z Gasoldu k stawu swatého manželstwí zamluwena a dodána byla, a on pan hrabě snažně tolikéž skrze swé wyslané a přátely o to jednal, tak že Jich Mti páni z Rosenberka, poněwadž wůli k tomu paní sestra jejich dala, jiného za manžela jmíti nechtěwši, 16 dne měsíce Září, totiž w auterý po powýšení sw. kříže, panu hraběti laskawě odpowědi dáním zasnaubiti ji a na jistém konci to manželstwí postawiti ráčili. Táž paní Ewa potom tam w Italii w městě Mantui žiwot dokonala l. p. 1591 mense Augusto.

7. Sedmé dítě *Petr Wok,* narozen na zámku Krumlowě l. p. 1539 prwního dne měsíce Října, jinak Octobris, ráno k šesté hodině na znamení blíženců. Pan Albrecht z Gutenšteina kmotrem byw, při křtu swatém na swých rukau pána držel. Osiřal po panu otci swém, we čtrnácti

dnech aneb dwau těhodnů byw stáří. Historii JMti po letopisích páně Wilémowých s pomocí boží také položiti nepominu.

O pánich poručnicích:

Oznámeno napřed, že pan Petr Kulhawý nařídil kšaftem poručníky w domu Rosenberském dwé hrabat, pana Albrechta z Gutenšteina a pana Jeronyma Šlika z Holejče hrabě z Passauna a z Lokte, a třetího pana Oldřicha Holického z Šternberka, a ten kšaft pán nebožtík swěřil Wáclawowi Albinowi z Helfenburka, kancléři swému, a po smrti páně Petr Dúdlebský, regent wšech panstwí, pánům poručníkům Jich Mti, aby se ráčili na Krumlow k přečtení téhož kšaftu sjeti, dopisowal. Kdež pak pan hrabě z Gutenšteina a pan Holický na Krumlow přijeli, chtěwše do kšaftu nahlédnauti, aby se wěděli podlé téhož kšaftu kterak dále zachowati; k čemuž i purkrabowé a auředníci z zámkůw i poslowé z měst sjeli se, aby podlé náležitosti a pokudžby kšaft w sobě wyměřowal, ku pánům poručníkům Jich Mti zachowali se a powinnost učinili. Ale poněwadž pan Šlik pro krátkost času a dalekost cesty k tomu publikowání kšaftu příjezdem swým dostačiti nemohl a nepřijel, týž kšaft skrze kancléře Rosenberského Albina nicméně týmž pánům poručníkům dwěma přednešen a ukázán; kteří přijawše a otewřewše, díl toliko téhož pořízení wůbec přečísti dali, aby auředníci na panstwí pánů mladých Rosenberských i poddaní wěděli se kým sprawowati, a k komu w potřebách swých utikati. Než další a plné publikowání téhož kšaftu poodloženo do příjezdu třetího pana poručníka. A poněwadž mnohé řeči mezi lidmi wůbec procházely, jakoby někdo něco na škodu mladých pánů před se bráti chtěl k zrušení kšaftu nebožtíka pána, chtěje poručenstwí na sebe wztáhnauti, i také pro jiné důležité pánů z Rosenberka potřeby, a zwláště což se majestátůw probodených panem Petrem starším na klášter Korunu dotýkalo, aby o to práwo sirotci připraweni nebyli, neprodleně pán z Gutenšteina a pán Holický do Wídně k králi Ferdinandowi JMti jeli, aby ty obmysly lidské předjíti mohli. A přijewše do Wídně, králi JMti o kšaftu nebožtíka pana Petra z Rosenberka oznámili, poníženě pro-

siwše, aby JMt nad těmi sirotky mladými z Rosenberka, tudíž nad nimi poručníky, milostiwau ochránliwau ruku držeti ráčil, přitom žádawše, aby ta dwa majestáty zkasírowaná, jenž se na mužský kmen Rosenberský wztahowala, w příčině zboží kláštera Korunského zase obnoweni a potwrzeni byli. Kdež JKMt jako pán sprawedliwý ráčil se milostiwě ku pánům poručníkům nakloniti, a to za odpowěd dáti: Předkem že JKMt jakožto nejwyšší poručník wšech sirotkůw a wdow w králowstwí českém, ráčí tak učiniti a nad týmiž sirotky, pány mladými z Rosenberka, i nad pány poručníky swau milostiwú, ochránliwú králowskú ruku držeti; jakož pak ráčil pánům poručníkům na to poselací list wydati. Než co se dotýkalo listů probodených, do příjezdu swého do králowstwí českého odložiti ráčil.

Páni poručníci starawše se o dobré sirotkůw nepomíjeli i pana biskupa Passowského, jako přítele a strýce jejich, žádati, aby jich radau i pomocí při JMKé neopauštěl, kterýž w jistotě oprawdowě a wěrně jich se ujímal, a k jejich dobrému w jednání při králi nápomocen byl.

Léta páně 1546.

We čtwrtek po památce sw. Pawla na wíru obráceni 1546.
teprw a prwé nic, páni poručníci wšickni tři na Krumlow sjeli se, a tu před nimi kšaft skrze kancléře publikowán. A poněwadž ten kšaft w sobě obsahowal, aby páni poručníci w zámky a panstwí prwé se neuwazowali, úředníci jim jich nepostupowali, ažby nejprwé wšechny swrchky, peníze, klenoty sinwentowány a spečetěny byli; i podlé téhož pořízení páni poručníci tak zachowali se, a dwojnásobní inwentáře neb registra sepsati i spečetiti daly; a po wykonání toho hned úředníci a purkrabowé domu Rosenberského pánům poručníkům wšechněm třem společně a nerozdílně powinnost učinili, a wěrnost zachowati, jako na dobré a etné lidi záleží, slíbili. Dále, poněwadž pán nebožtík w kšaftu dostawil, aby páni poručníci strýce a strýně jeho, dítky dobré paměti pana Jošta, bratra páně, chowáním opatrowali poctiwě, jak by na ně náleželo, buďto na zboží

1546. jejich, aneb kdeby se jím nejlépe widělo; a poněwadž dítkám, a zwláště dcerám, nejlépe a nejužitečněji jest, aby při mateři chowány byly, a když jest za žiwnosti swé se paní matkau jejich paní Annau Rosenberskau z Rogendorfu natom pán nebožtík srownal se, aby paní wůli toho jměla při dítkách swých buď na Třeboni neb na Krumlowě zůstáwati, anobrž před smrtí swau žádostiwě při paní wyhledáwal, aby neprodléwala k dítkám swým přijeti, jenž tehdáž paní w Šteyru býti ráčila: páni poručníci jednosworně za nejlepší uznali, aby paní máti jejich, což můž býti nejspíše, na Krumlow přibrati ráčila se; jakož hned páni poručníci po Její Mt poslali, a paní potom w sobotu po hromnicích, když páni poručníci do Prahy ujeli, na Krumlow přijela, a hned tu také děti panu Joštowi z Hradce na Krumlow přiwezeny.

Při tom sjezdu páni poručníci uwážili, aby zbyteční služebníci na Krumlowě chowáni nebyli, a tak dali odpuštění wšechněm dwořanům. A wšak aby dokonce prázdno a pusto na Krumlowě nebylo, poněwadž paní wdowa Její Mt a děti tu chowány býti měly, i také pro hosti přátelské, aby jim byl kdo slauže, někteří služebníci stawu rytířského zase přijati. A poněwadž páni poručníci za příčinau opatrowání statkůw swých stále na Krumlowě zůstáwati nemohli, uradiwše se na to, zřídili a přidali osoby k radě panu heitmanowi, aby ne na něm samém táž wšecka spráwa záležela, nežli aby sobě wšicknі na místě pánůw poručníkůw wěrně pomáhali, kdyžby jaká těžká wěc, opatření spěšného potřebující, s kteraužby se do příjezdu páně odložiti nemohlo, nastala, uradíce se mohli zawříti a k opatření náležitému přiwésti; což by pak hlawního a znamenitějšího bylo, toho aby bez wědomí a wůle pánů nekoncowali. A k té radě zřídili tyto osoby: pana Jana Milbocha, p. Adama Sudka, p. Jindřicha Drachowského a p. Jindřicha Wojíře. Stalo se w sobotu po sw. Pawlu na wíru obrácení.

Páni poručníci dawše pořádně wšecky swrchky, klenoty ɔc. popsati a ty spisy spečetiti, k dosti učinění dalšímu pořízení nebožtíka s kšaftem a jedním inwentářem ku Praze z Krumlowa w neděli před hromnicemi wyjeli. A když

páni poručníci na té cestě ku Praze jedauce u pana Oldřicha Španowského na Zelči noclehem byli, tehdy w auterý ráno na hromnice přede dnem, nežli páni poručníci wstali, přijeli w poselstwí od pana Joachima z Hradce ku pánům poručníkům s listem wěřícím pan Wáclaw Štítný a pan Ctibor Wrchotický, a na ten list wěřicí to poselstwí konali, požádawše pánůw od pána swého, poněwadž nebožtík pan Petr z Rosenberka připowěditi a listem pod pečetí swau pánu jejich, panu Joachimowi zapsati se ráčil, že pannu Annu z Rosenberka, dceru nebožtíka pana Jošta, bratra swého, když šestnácti let stáří bude, k swatému stawu manželskému jemu dáti chce; a poněwadž panně šlechtičně již šestnácte let minulo, že žádá pánůw poručníkůw, aby podlé též námluwy pánu z Hradce dána byla, a k dodání den, kdyby pan Joachim, ženich, se pány a přátely swými na Krumlowě jměl se dáti najíti, jmenowán byl. I uradiwše se páni poručníci, tuto odpowěd týmž wyslaným dali: poněwadž jest ji dobré paměti pan Petr, wládař Rosenberský, panu Joachimowi z Hradce dáti připowěděl, i také pod pečetí swau zapsal se, že oni také od toho býti nechtějí; a tak k dodání panny Anny šlechtičny z Rosenberka k stawu manželskému témuž pánu z Hradce den jmenowali w neděli poslední masopustní, na ten den we jméno boží aby pan ženich se pány a přátely swými na Krumlow k dokonání toho manželstwí přijeli. Tu odpowěd poslowé páně z Hradce wděčně přijawše, za to žádali, aby páni poručníci tím poshowěti ráčili, ažby oni to mohli pánu swému oznámiti, za jiné nemajíce, nežli že pán jejich takowú přátelskú odpowěd s radostí wděčnau přijíti ráčí; čemuž od pánůw poručníkůw místo dáno, a potom ode pána z Hradce přišel posel stížně do Prahy za pány poručníky s psaním, kteréž w sobě obsahowalo děkowání z tak přátelské odpowědi, a že pan ženich k tomu weselí swatebnímu chystati se bude, a na Krumlow k tomu času přijede. A co se dotýče zwání, aby o to se usnesli, která strana které by zwáti jměla, aby se nepotkáwali; nežli w příčině pozwání krále JMti aby netoliko obojí strana pozwali, ale i s strany formule jednostejně se srownali. 1546.

W pátek po hromnicích páni poručníci kšaft ne-

1546. božtíka pana Petra z Rosenberka mocným listem králowským ke dskám zemským položiti ráčili, a také hned do desk zemských wepsán, a popis swrchkůw a klenotůw spečetěný podlé téhož pořízení nebožtíka pána přitom ke dskám zemským položen, a Jan Prošowský, písař u desk, z poručení pánůw úředníkůw menších desk zemských jej přijal a schowal, i také do register že jest položen, zapsal; nežli druhý inventář w táž slowa psaný i též pečetmi stwrzený za sebau páni poručníci zanechali.

Pánům poručníkům widělo se i to za potřebné, poněwadž znamenitá a weliká jednání za příčinau wěcí domu Rosenberského sbíhati se musela, ta aby do knih pořádně poznamenána byla, a odtud do jiných trojích kněh pro jednoho každého poručníka slowo od slowa wpisowána byla, a jedny aby zůstáwaly na Krumlowě při kanceláři; a to z té příčiny, kdyžby z požehnání božího páni mladí let swých došli, aby to poznali, že páni poručníci nepomíjeli ničehož, cožby dobrého, užitečného i počestného domu Rosenberského býti mohlo, wyhledáwati, i také že se w tom swém poručenstwí k nim sirotkům wěrně a práwě zachowali. Nýbrž uznali též, aby ještě jiné knihy zřízeny byly čtwery pro kancelář a pány poručníky, do kterýchžby wšelijací počtowé auředničtí i písařští zapisowáni byli rozdílně a pořádně, a cožkoli peněz hotowých při kterém po jeho počtu bylo nalezeno, aby do komory komorního písaře, a odtud do sklepu a truhly, kterážby troje zamčení jměla, schowáno bylo, než klíč jeden za každým panem poručníkem aby zůstáwal, a jeden bez druhého k penězům nemohl.

Když ta swatba, jakž nahoře oznámeno, měla konána býti, k tomu času pán bůh ráčil dopustiti na pana ženicha, pana Joachima z Hradce, že se na oči roznemohl, tak že bezelstně na cestu wydati se nesměl, aby o oči i o zdrawí snad nepřišel. Takž w středu před nedělí masopustní poslal pan ženich pana Ctibora Wrchotického, služebníka swého, ku pánům poručníkům s listem wěřicím, wýmluwna se činiw, že bezelstně nedostatek zdrawí na očích na Krumlow se pány a přátely přijeti mu zbraňuje, s tau žádostí, aby panna newěsta w auterý masopustní od pánů poručníků a pánů

přátel na Hradec dowezena byla. Na to poselství páni poručníci odpowěd dali, že jsau té nowiny w prawdě nerádi uslyšeli, a že pánu toho srdečně nepřejí; než aby jměli pannu newěstu do Hradce dowezti za pánem, že se jim widí to býti něco neobyčejného a w domu Rosenberském, aby se takowá wěc kdy zběhla, neslýchaného; a poněwadž oni toliko poručníci jsau, aby jim to k ničemu jinému, že něco nowého začali, přičteno nebylo, což by se jim k nějakému posměchu potom wztáhnauti mohlo, a pán z Hradce bezpochyby že by jim toho příti neráčil, a také páni poručníci že očekáwají na Krumlow wyslaného od JKMti, též pana biskupa Passowského, pánůw hrabat Šamburských a jiných drahně znamenitých pánůw a přátel, a kdyby těch, odjedauce se pannau newěstau, jměli tu nechati, nemohlo by se to dobře trefiti; ale wšak že páni poručníci jmají ku pánu bohu tu naději, že pana ženicha jeho swatá milost do toho času pozdrawiti ráčí, že bude moci se wyprawiti na Krumlow. 1546.

Potom w pátek pán z Hradce poslal opět pana Ctibora Wrchotického a pana Mikoláše Kunce s psaním, i od paní Anny Rosenberské z Hradce, že se na swém zdrawí nelepší, prosíce wždy, aby panna newěsta do Hradce donešena byla, široce ty wěci a bezelstnost swú w těch psaních předstírajíce. I dána odpowěd, že se ještě páni a přátelé nesjeli, a bez rady jejich že se toho pánům poručníkům učiniti newidí. Než poněwadž na králowském místě pan Zbyněk Berka z Dubé a na Strakonicích k tomu weselí obrán, kterýž také na dožádání pánůw nazejtří, t. j. w sobotu, neprodleně přijel; ihned w neděli páni poručníci se pány přátely hostmi radu o to drželi, a na tom se wšickni snesli, poněwadž jest nedostatek zdrawí pana ženicha w to wkročil, že to může býti, aby panna newěsta do Hradce donešena, a pánu z Hradce k stawu manželskému donešena byla, a že se neuznáwá, aby to k nějaké ujmě domu Rosenberskému býti jmělo; a takž páni Jich Mti wyjeli poctiwě z Krumlowa s pannau newěstau a jiným fraucimorem, okolo 236 koní jměwše, w pondělí masopustní až na Třeboň; a potom w auterý masopustní podlé žádosti pana ženicha panna newěsta na Hradec donešena.

1546. Smlauwy swatební mezi pány poručníky s jedné a panem Joachimem jakožto ženichem s strany druhé staly se w zámku na Hradci na weliké síni, kdež slowe před zlatým pokojem, o wěno panny newěsty, jehož wydáno od pánů poručníků 4000 kop miš. hotowých; proti tomu pan ženich panně newěstě tolikéž a třetinau wýš nad to podlé práwa a řádu země ujistil, a při tom sňatku weselí swatební nákladně se wšemi dostatky učinil.

A ač nahoře dotknuto auhrnkem, že páni poručníci o dobré pánů mladých sirotkůw jednali, wšak widí mi se tuto něco i po částkách k tomu přiložiti, že jednali při králi o wrchnost a obranu kláštera Borowanského; o hory, aby fedrowány byly olowem bez aufšlaku a mýta na grunty Rosenberské; o wynahražení nákladu na jízdný lid pro tažení do Uher proti nepříteli; o potwrzení práw a wýsad města Soběslawě; nebo město to o swá privilegia starodáwní před půl třetím stem lety přišlo, co jměli od knížat a králů českých, když od nepřátel zlezeno a wypáleno bylo, jako i jiná některá města w králowstwí českém, pročež při pánich poručnících wyhledáwali o stwrzení těch obdarowání, kterých dosáhli od pánů z Rosenberka; takž podobně i o Lomnické i jiná města a městečka na panstwí pánů mladých jednali. Item w příčině newolí a saudních rozepří starali se, aby buď podlé sprawedlnosti a práwa země wyslyšány byly (a proto sobě od krále za tři léta, aby k týmž saudům na swém místě zmocniti mohli, milost zjednali), aneb aby nějakým přátelským během o ně na místě postawiti mohli. Nemeškali také od biskupa Passowského léna na Házle, a což w Rakausích jměli, na místě mladých pánů přijíti.

27 Apr. Její Mt paní wdowa Rosenberská ráčila jeti z Krumlowa ku pánu z Gutenšteina na Žirownici dle přátelského pana poručníka a paní jeho nawštíwení.

21 Mai. w pondělí před sw. Urbanem Její Mt paní wdowa Rosenberská za pánem z Gutenšteina k JMKé s strany dětí swých z Krumlowa do Prahy jeti, a tam za některý den pobýti ráčila.

— Julii byl sněm držán w Praze při času sw. Jakuba, na němž pro obhájení země berně swolena s kopy po 6

denářích; a poněwadž kurfiršt saský do země lužické 1546.
wojensky wpadl, a žeby se nějaký lid na pomezí českém sbírati jměl, aby to přetrženo bylo, pročež na sněmích krajských jednáno, kterakby mu odepříno býti mohlo. Za tau příčinau páni poručníci na rozkaz královský, jenž byl takowý, aby stawowé králowství českého na den sw. Wáclawa u města Kadaně jedenkaždý s lidem swým se strhl, lid jízdný i pěší z panstwí Rosenberských wybrawše, pana Jindřicha Drachowského za polního heitmana nad ním ustanowili, dawše mu službu na měsíc 35 kop miš. a na tři koně jako jiným. Jemuž nápomocni byli Jan Pauzar s 7, Hynek Tučap s 8, pán z Kolowrat se 3, a Michal Dindorfar z Kaplice se 3 koňmi. Platilo se měsíčně na kůň po 12 zl. anebo po 9 kopách 36 gr. miš. Mimo to jízdných poddaných sirotčích wyprawili 34, a takowúž jim službu dáwali. Pěších bylo přes půl třetího sta, a těm žold šel měsíčně po 3 kopách, fendrichowi 6 kop, duplžoldnářům tolikéž. Prwní mustrunk partikularní držán w Soběslawi tu neděli před sw. Wáclawem, a tu se počalo platiti; a odtud táhli k Kadani. Druhý mustrunk stal se u Šlokaberu, a platilo se na půl měsíce, ten čtwrtek po sw. Lukáši. Třetí mustrunk byl držán u města Elsnice (kteréž se poddalo, čtyry míle od Chba), ten čtwrtek po wšech swatých, a placení šlo na půl měsíce. Čtwrtý mustrunk mustrowán w městě Elznici w sobotu po sw. Alžbětě; též placeno na půl měsíce jízdným i pěším. Pátý mustrunk tudíž w témž městě wykonán ten pátek po sw. Ondřeji, a doplaceno za půl měsíce na třetí měsíc wšechněm. Rotmistr w tom tažení byl Jiřík Groff, colmistr Jan Ploskowský. A tak toho roku to tažení s nemalým nákladem wykonalo se.

Nadto bywši weřejnost proti nepříteli Turku, král Ferdinand wyhledáwal při poručnících domu Rosenberského zápůjčku k tomu tažení proti nepříteli Turku šesti kusů střelby polní weliké s kulemi a jinými potřebami, a k tomu šedesáti centnéřů prachu. Na žádost králowskú na místě jiných poručníků pán z Gutenšteina králi odpowěd dal: co se střelby dotýče, ta že w zbytku w domu Rosenberském není, nebo prwé některými kusy krále fedrowali; nicméně dwěma kusy a kulemi železnými, co

1546. bude moci býti, že krále opatřiti chce. Nadto budeli král potřebowati kusů ještě dwau s kulemi kamennými, že zapůjčí; než co se prachu dotýče, tím že krále založiti nemůže, že nedostatek jest, a prwé do 30 centnéřů ho k tažením předešlým wydáno. 2. Že práchowny zapálením škodu na něm a sanytru wzali. Stala se wýmluwa listowní w pondělí před powýšením sw. kříže. Dále páni poručníci na žádost králowskú powolení dali, že lid z panstwí sirotků Rosenberských do Uher wyprawený ještě po sw. Martině jeden měsíc při nejwyšším heitmanu Šebestianowi z Weitmüle a na Chomútowě na poli zanechali, a jemu zaplatiti dali; a netoliko to činiti, ale i do wojska císařského, kteréž w Rakausích leželo, mauky i jiné špíže dodáwati poručili.

We čtwrtek před sw. Remigiem Mauric a Augustus bratří, saská knížata, do Prahy přijeli w malém počtu. Král i s arciknížetem Ferdinandem proti nim wyjewše, chybiti jich ráčili, tak že knížata prwé do hospody přijeli. Nicméně král k nim do hospody přijeti, jich přiwítati i k wečeři nahoru wzíti ráčil. Nedlauho se w Praze zdržowawše, odjeli.

Léta páně 1547.

1547. Ač toho roku největší zaneprázdnění bylo pro kurfiršta saského, wšak nejprwé widí mi se poznamenati i jinší některé paměti hodné wěci w domu stalé, a potom o tom tažení proti kurfirštu pořádně w krátkosti položiti.

Před sw. Řehořem Prachatičtí podwolili se dáwati pánům z Rosenberka mladým, aby w žiwnosti sladownické překážky nejměli, po dwú groších miš. s wěrtele, a tak i jiná městečka, Husinec, Záblatí a Wolary k tomu přistaupili, a posudní dáwali s dowolením pánů poručníků, na ten spůsob, kdyby w té smlauwě oni státi nechtěli, aby wůli jměli dáti rok napřed wěděti, a páni tolikéž; nebo již tehdáž páni a rytířstwo w Čechách sladownických obchodů ujímali se.

W neděli po božím wstaupení paní Její Mt wdowa Rosenberská z Rogendorfu ráčila jeti z Krumlowa do Hradce dle nawštíwení přátel pána Hradeckého a paní dcery swé,

manželky páně. Bylo panských jízdných 7 koní, páně Wojírowi 2, pana Adama Sudka 2, pana Jana Kolchreitera 3, wozníků paní JMti 6, a tak bylo wšech koní 20. Táž paní předepsaná též w sobotu před sw. pannau Markytau jela do Hradce. Byla při Její Mti jedna Petingarin N. w fraucimoru, znamenitá zpěwakyně. 1546.

Před sw. Wawřincem pan Hanuš Hofman, dobrý přítel pánů mladých Rosenberských, přijel na Krumlow schwalně, chtěw se se pánem z Gutenšteina, panem poručníkem, shledati a o dobré sirotčí promluwiti. Pána nenašed, nedlauho se tu zdržowal. Ten při králi Ferdinandowi o wěci sirotkům potřebné podlé příležitosti času jednati oprawdowě nepomíjel; nebo králi příjemný byl. S týmž panem Hofmanem paní wdowa Rosenberská, paní Joštowá, w pondělí před sw. Wawřincem se 12 koňmi ráčila jeti do Šteyru, přijewši tam we středu den sw. Wawřince.

W autery u wigilii sw. Matauše pán z Gutenšteina wyjel z Krumlowa ku Praze.

W středu na sw. Matauše paní opět ráčila jeti do Šteyru ku panu Hofmanowi na weselí swatební, když dceru wdáwal se dewíti koňmi; a pobywši w Šteyru třinácte dní, potom k domowí zase obrátila se.

W sobotu po sw. Woršile pán z Gutenšteina jel z Krumlowa do Wodňan na swatbu panu Zigmundowi Malowci na Liběјicích, s newěstau pannau Annau, dcerau pana Wáclawa Metelského i se swými pány a přátely w padesáti we třech koních.

Při památce swaté panny Kateřiny páni poručníci sjeli se wšickni na Krumlowě, jednawše s pilností o dobré sirotčí, aby wšecknо mírně, počestně a náležitě šlo. Pročež ráčili jistý řád a zřízení, kterak by se auředníci a písařowé po panstwích i také poddaní chowati jměli, w spis uwésti, a w českém i německém jazyku wydati.

Jakož někdy Budějowští zjednali sobě patent pro obhajowání silnic od pánů z Rosenberka, o čemž nahoře při historii pana Jana Pokojného oznámeno, takž také za pana poručníka o to stáli, aby jim wydán byl; kterýž na žádost jejich w tuto formuli jim wydati poručili:

Albrecht hrabě z Gutenšteina a na Žirownici ɔc.,

1546. Jeronym Šlik z Holejče, hrabě z Passaunu, oc. a Woldřich Holický z Šternberka a na Leštně oc., mocní otcowští poručníci domu páně z Rosenberka, wám purkrabím, richtářům, lowčím, hajným i jiným wšem úředníkům na panstwích pánůw z Rosenberka poraučíme a přikazujem, jestližeby kde wyslaní pro obhajowání silnic měšťanůw Budějowských nadešli silnicemi neobyčejnými formany wezaucí, a obstawiti je se přitrefilo, abyste jim w tom překážky nečinili, ale raději podlé možnosti jim w tom ſedrunk okázali, ač se chcete nelibosti naší uwarowati. Wšak což se poddaných pánů z Rosenberka od Nowých hradůw k Krumlowu s kaupěmi forujících dotýče, těm se žádné překážky činiti nejmá; a to tak státi jmá do dalšího wám oznámení a poručení. Dán pod sekryty našími na Krumlowě we čtwrtek po sw. Mikoláši l. 1547.

Její Mt paní Joštowá ráčila sobě zjednati od pánů poručníků dům w Krumlowě w Latraně na Nowém městě s zahradau, proto aby tu w pokoji nábožně dny swé při swých milých dítkách dokonati mohla, nežádawši toho užíti než do smrti. A poněwadž pan Milboch, služebník Rosenberský, tu již dům swůj sešlý Dutka jměl, paní od něho jej kaupiwši, k domu swému, wnowě stawěti je dawši, připojiti ráčila. A nechtěwši mnohými autratami pány obtěžowati, přestala na deputatu ročním, kterýž se jí wydáwal na penězích, totiž 400 kop miš. Nicméně, když dítky neb Její Mt co tak wíce žádali, páni poručníci, wšak s dobrým uwážením, aby zbytečnosti nebylo, k tomu powolowali. Nad to držeti ráčila Její Mt i špitál Krumlowský se dworem a důchody, a jich, wšak chudé opatrujeci, užíwati ráčila.

W sobotu den sw. Silvestra paní Její Mt ráčila jeti na swatbu ku panu Španowskému na Zeleč a odtud do Hradce.

Tažení proti kurfirštowi.

Předně král JMt Ferdinand třem poručníkům domu Rosenberského na Hanuše Fridricha, někdy kurfiršta saského, žeby některý počet lidu jízdného i pěšího jmaje, králowstwí tomuto a zemím k němu připojeným i Mauriciowi strýci swému škoditi mínil, listem swým stížnost

túžebně oznámiti ráčil, s milostiwau žádostí, aby páni 1547.
poručníci k odwrácení toho nebezpečenstwí neprodleně w desíti dnech z panstwí Rosenberských 500 drábů wyprawíce, do Prahy odeslali, a službu za dwa měsíce připowěděli, a k sprawowání se heitmanem jim od krále předstaweným je zawázali; aneb neposlalilíby páni lidu, aby aspoň peníze za dwa měsíce na takowý počet wojáků králi odeslali. Datum psaní králowského na hradě Pražském, w středu před swatými třmi králi anno ut supra. Psaní to králowské pan Albrecht z Gutenšteina otewřew, králi zase, že JMti žádost na jiné poručníky wznese, a na čem se dále snesau, že Králowskú Milost neprodleně zprawí, předstíraje k wyplnění žádosti králowské nemožnost pro záwady domu Rosenberského i krátkost času, s prosbau poddanau, aby JMKá sirotky Rosenberské w milostiwé ochraně jmíti ráčil, odpowěd dal, jíž datum na Žirownici we čtwrtek den tří králů.

Zatím král JMt ráčil sjezdy po krajích za tau příčinau mandatem swým otewřeným we čtwrtek před sw. Antonínem položiti, na kterýž sjezd z domu Rosenberského k předjmenowanému času Adam Sudek na Písek do kraje Prachenského wyprawen byl. A nawrátiw se odtud, toto oznámil: Že předkem wznešení bylo od pana Kawky a pana Jana Malowce, jakožto kommissařů krále JMti kraje Prachenského, že toho znamenitá a weliká potřeba toho králowstwí a zemí k němu příslušejících jest, poněwadž Hanuš Fridrich, kníže saské, do zemí k králowstwí českému příslušejících wojensky wpadl a krátkost času nesnáší, aby sněm obecní položen byl, že žádati ráčí král JMt aby stawowé k obhájení tohoto králowstwí na dwa měsíce s jednoho tisíce kop grošů českých po jednom koni jízdném dobře opatřeném wyprawili. Na to pánům komissařům dána odpowěd od kraje, že jim to nijakž na tak kwapný čas možno učiniti není, a že s to býti nemohau. Od pánů komissařů obšírně mluweno, že jest poručení JKMti, welice k tomu kraj napomínati, aby takowé JMti žádosti odporni nebyli, že jim to milostiwě wzpomínati i nahražowati ráčí; a jestli žeby pak wždy k tomu neswolili, že mají ještě z zadu nějaké poručení od JKMti stawům

1547 oznámiti, ale žeby raději, aby z lásky, které ku pánu swému stawowé jmají, k tomu se dobrowolně podwolili.

Proti tomu krajané dali odpowěd, že oni newědí k čemu swolowati bez sněmu obecního, než sice podlé možností swých žeby se rádi we wšem poslušenstwí dali najíti; a wšak na čem se koli jiní krajowé snesau, že se i ten kraj Prachenský w tom rádi chtějí dáti wolně nadjíti, a s nimi w tom rownost jmíti. A když nemohli páni komissaři jiného podwolení dosáhnauti, oznámili, že jim poručeno od JMKé, artikul swolení zemského starodáwního oznámiti takto: Nalezli wůbec za práwo, chtělliby kdo mocí wtrhnauti aneb žeby wtrhl do koruny české, chtě tudy králowstwí obdržeti, proti tomu abychom sobě wšickni pomocni byli pod pokutau, to jest, aby takowý čest, hrdlo i statek ztratil, a z země wyhnán byl; a kdožby takowého zastáwati chtěl a jej fedrowal, ten aby w túž pokutu upadl. Po takowém předložení pánů kommissarů o takowém swolení zemském krajané wždy na tom stáli, jak se jiní krajowé snesau, že se s nimi srownati chtějí. Páni kommissaři nemohše nic spůsobiti, s přátelským a snažným napomenutím krajanůw, aby dalšímu poručení králowskému na odpor nebýwali, nýbrž weřejně se k od pírání nepříteli strojili, swau řeč zawřeli. I nač se dále wůle a poručení králowské wztahowalo, widí mi se JMti list slowo od slowa i pro nawržení historie tuto položiti ku pánům třem poručníkům domu Rosenberského takto.

Ferdinand ɔc.

Urozeni wěrní naši milí! Psaní wašemu dwojímu, kteréž jste nám učinili, jsme šířeji wyrozuměti ráčili; a předkem což se nynějšího osobního a spěšného do pole tažení dotýče, tuto wám na to odpowěd dáwati ráčíme: Poněwadž to tažení, jakž mandatowé naši tištění šířeji w sobě obsahují, předce státi se má; protož sirotky z té předešlé žádosti naší na ně wzložené propauštíme, tak že nebude potřebí za ty dwa měsíce na těch 500 pěších nám peněz posílati, toliko aby počet ten lidu, což na ně dáti přijde, předce k Litoměřicům wyprawen byl, a tam se na den panny Marie hromničné nyní příští, jakž nepochybujem, najíti dal; a my wám to i sirotkům jako wěrným poddaným

našim wší milostí naší králowskau wzpomínati i milostiwě 1547
nahražowati ráčíme. A poněwadž jsme týmž sirotkům, a domu Rosenberskému wždycky milostí naší králowskau nakloněni býti ráčili, a ještě na jiném nejsme, nechtíc my, aby sirotci k jakým škodám skrze nepřítomnost jejich heitmanůw neb purkrabůw přijíti měli; protož milostiwě k tomu powolení naše dáwati a toho dopauštěti ráčíme, aby dotčení heitmané a purkrabowé jejich na zámcích a při městech týchž sirotkůw zůstáwali, než na místě swém osoby hodné z stawůw swých na wýš psaný den k Litoměřicům wyprawili. Dán na hradě Pražském w sobotu po sw. Fabianu a Šebestianu léta ɔc. a králowstwí našich Římského 17ho a jiných jedenmecítmého.

Ferdinand ɔc.

Henricus burgravius Misnensis,
S. R. Bohemiae cancellarius.

Páni poručníci se wší pilností přičinili se k dostiučinění rozkazu králowskému, lid sirotčí k tomu tažení až do množstwí set pěších, a na ně berní s kopy po 4 den. wybrati dawše. Wolili wšak toliko jízdných poddaných z panstwí do čtyryceti, kromě stawu rytířského několikrát wíce wyprawili, poručiwše je panu Jindřichowi Drachowskému, heitmanu jim představenému. A takž pán z Gutenšteina s panem Holickým (nebo třetí pan poručník, pan Šlik, jměw statky na pomezí, při té wýprawě býti nemohl) předučiniwše náležité napomenutí jakož purkrabím na zámcích takž i měšťanům, aby pobožně, ctně a šlechetně chowali se, též opatrně sobě wedli před nepřátely, Petra Daudlebského s jinými raddami doma nechawše, nařídili, aby střelbau i žoldnéři město i zámek opatřili, a před nepřátely pilně chránili. Wyjeli z Krumlowa na Třeboň w pondělí před hromnicemi, díl jízdných s sebau wzawše; nežli jiní w Soběslawi k mustrunku, jenž držán byl na den hromnic, strhli se. A takž w neděli po hromnicích do Prahy přijeli, a odtud w středu, den sw. Apolleny jeli do Welwar, a tu některý den pobyli. W pondělí den sw. Walentina hnuli se do Budyně. W středu po sw. Walentinu páni ráčili přijeti do Habrowic, a tu leželi několik dní. We čtwrtek prwní w postě přitáhli do Gottleben

1547. w mišenské zemi; w pátek do Perna; než páni ráčili státi w Cipsu. Odtud do jedné wsi blízko Drážďan přitáhli. W pátek po neděli Invocavit pán ráčil do Drážďan wtrhnauti. We čtwrtek po neděli Laetare, nawracujíce se zase, byli w Krupce; w sobotu dostali se do Mostu; w neděli do Chomútowa; w pondělí do Kadaně; w auterý po neděli Judica w Podlesicích; we středu w Žluticích; we čtwrtek w Teplé; w pátek u Boru w Češowicích: w pondělí po kwětné neděli w Pletnšteině we Falcu; w auterý w Tyršenreitu; we čtwrtek zelený w Kinsperku. I to připomenauti sluší, když byl pán z Gutenšteina s lidem Rosenberským w Drážďanech, a uzřel, an někteří reithaři barewné sukně jměli, pročež nařídil o tom ihned, aby sobě ty sukně, jichž bylo do dwadceti šesti, ti wšichni do černé barwy dali, a s jinými se srownali, což se tak wykonalo.

Co se mezitím přihodilo, z psaní kancléře Rosenberského Albina, kdež píše ku pánu z Gutenšteina, namítá se takto mezi jinými wěcmi: Než toho nemohu pominauti, jak jest naše žalost některých tu středu po sw. Jiří, již asi hodinu na noc, w radost, a některých také buřičůw, ježto by byli snad rádi zlé widěli, radost w žalost obrácena. Nebo jakž jsme my na hradě Pražském po tom šťastném wítězstwí Císařské Welebnosti ꝛc. Te Deum laudamus wesele zpíwali, tak také dole w Praze tuším že jsau Requiem zpíwali. Nebo jsem to od některých z Prahy řemeslníkůw a některých stawu wyššího slyšel w uši swé, že oni nemohau kurfiršta nijakž opustiti, a že ho jmají sobě jako za nějakú pewnú zeď; ale jakž uslyšeli, že jim ta zeď padla, byli jsau hned krotčejší a pokornější, a pěkně že se k straně králowské jměli ꝛc. Než o dalších příbězích pán z Gutenšteina Petrowi Daudlebskému znáti dáwá takto: Wězte, že mi pan Oldřich Holický psaní učinil, že jest s králem JMtí w Praze, a král JMt že w sobotu minulau do Prahy s lidem swým wálečným přitáhnauti ráčil, i děla dáti se wšemi potřebami přiwésti, a lidu žeby jízdného jmíti ráčil na 3000 a jedenácte praporcůw knechtůw, zámek a Malú stranu že osaditi ráčil i most od Malé strany. Datum we čtwrtek po sw. Prokopu. A když tak král s Pražany i jinými městy a některými pány

i rytíři w newoli zůstáwal, pán z Gutenšteina k tomu wedl 1547.
služebníky domu Rosenberského i poddané, aby wšickni pohotowě byli, ažby další jaké nebezpečenstwí nastalo, k bránění. Jak wděčně král tu powolnost pánů poručníků přijíti račil, otewřeným listem JMti znáti dáwá se takto:

My Ferdinand z boží milosti Římský, uherský, český ɔc. král, infant w Hispanii, arcikníže rakauský, a markrabě morawský ɔc. oznamujem tímto listem wšem: Jakož jsme předešlého času roku tohoto osobně do pole proti nepříteli našemu a králowstwí našeho českého i jiných poddaných našich wěrných milých Hanušowi Fridrichowi, někdejšímu kurfirštu saskému, táhnauti, a dosti dlauhý čas w poli proti témuž nepříteli ležeti, a jej s pomocí pána boha wšemohaucího, podlé císaře Římského JMti pána a bratra našeho nejmilejšího, přemoci a poraziti račili: tu jsau poručníci domu Rosenberského, wěrní naši milí, na milostiwú žádost naši na místo téhož domu Rosenberského a sirotkůw některý počet jízdných podlé nás do pole wyprawili, a dwa poručníci s týmž počtem táhli, a při nás w poli proti nepříteli dotud, dokudž jsme my w poli býti račili z powinné poddanosti zůstali a setrwali, a nemalý náklad při témž tažení pro dobré naše a králowstwí českého učinili, kteraužto pomoc tak od týchž poručníkůw na místě sirotčím a domu Rosenberského s námi tehdáž wyprawenau jsme milostiwě od nich přijali a přijímáme, a jim to napotom wší milostí naší králowskau wzpomínati a nahražowati račime. Tomu na swědomí pečet naši králowskau menší k listu tomuto přitisknauti jsme rozkázali. Dán na hradě Pražském w pátek po sw. Bartoloměji léta uts. a králowstwí našeho Římského 17 a jiných 11.

Ferdinand.

Henricus, burgravius Misnensis,
S. R. Bohemiae cancellarius.

J. Žabka.

Léta páně 1548.

1548. W sobotu po hromnicích Její Mt paní Joštowá ráčila jeti z Krumlowa na Witoraz na swatbu panu Pragarowi, w sedmnácti koních.

W neděli černú jinak smrtelnú w postě paní wdowa Její Mt ráčila předsewzíti cestu do Šteyru, ale k welikonoci ráčila zase na Krumlow přijeti. Paní ráčila při sobě jmíti bratra swého nebožtíka dceru Alžbětu z Rogendorfu, a swé sestry tři děti a panen jiných stawu rytířského několik.

Páni poručníci, pán z Gutenšteina a pán Holický, do Prahy wyprawili se za příčinau trhu o statek někdy Táborských, kterýž w pokutě na krále JMt připadl, poněwadž ten welmi k panstwí domu Rosenberského příležitý byl, a to jednání prodlení jmíti nechtělo, proto že jiní na poskoku byli, kteříž o něj stáli. Ten trh mezi králowskými a Rosenberskými s dowolením jistým krále JMti, ač tehdáž w zemi nebyl, zawřín, že ujali jej za 22,000 kop miš. a tu summu dříw dwau měsíců i od wložení toho trhu do desk jedno sto osmdesáte osm kop a osm gr. miš. wyprawili.

W sobotu po sw. Wítu paní Její Mt ráčila jeti do Šteyru ku panu Hofmanowi, a we středu po swatých Petru a Pawlu zase na Krumlow nawrátila se.

Den sw. Anny pan hrabě z Gutenšteina před sebe wzal cestu do Wídně k králi o některé potřeby pánů z Rosenberka, a než odjel, to naříditi ráčil o řádu při wyslýchání lidí w rozličných příhodách a příbězích: Nejprw aby každý k swému richtáři w menších wěcech, a nemohlliby toho richtář spokojiti, tehdy k auředníku neb purkrabí swému se utíkal; teprw kdyžby toho heitmané wyříditi nemohli, do kanceláře ucházeti se měli. A to proto pán učinil, že někteří špatnými chatrnými wěcmi kancelář zaneprażdňowali. Wšak což hlawních a welikých wěcí bylo, to zupřímo do kanceláře přednášíno býti jmělo. I to nařídil, aby sobě raddy hodinu ranním jitrem uložili, a w hromadu se scházíwaly, i také po obědích hodinu, proto aby poddaní neprodleně o pře swé konce bráti mohli.

Také i k tomu přiwedl, že počet s strany autrat domow- 1548
ních od písaře Krumlowského každého týhodne heitmanu a kancléřowi u přítomnosti komorního písaře pro dobrý řád přijímán.

Toho roku za jistými příčinami páni poručníci při sw. Jiří to nařídili skrze Daudlebského heitmana, že na panstwí Krumlowském w Fridberce, w Wltawě, Planě, w Sonberku, w Wolařích, w Záblatí, w Husinci, w Heidě wšickni nájemní potoci rybákům wypowěděni.

W středu po sw. Remigii wzal před sebe jízdu pan Albrecht z Gutenšteina k JMKé do Prešpurku za příčinau rozepře, kterúž jměli na místě pánů mladých s Ladislawem Čačkem o nějaký dluh, témuž Čačkowi po někdy panu Jindřichowi z Rosenberka pozůstalý, aby z saudu komorního zdwižena byla.

We čtwrtek den sw. Františka týž pan poručník ráčil wyjeti z Krumlowa ku Praze dle aučtu w příčině nákladu na jízdné, kteříž při panu Albrechtowi Šlikowi k Eseku na onen čas táhli.

Tehdáž na panstwí Helfenburském též se piwo wařilo, a powarné králi do komory odwozowalo za Jiříka písaře Helfenburského, a tehdáž pod zámkem piwowár ustawen, a nebylo se ještě začalo wařiti w něm. Wařila se také piwa i na Drslawicích za písaře Jana Klatowského.

Těch časů tito dolowé pawowáni mimo Krumlowské: u Březí bei der silber fercha (u stříbrné sosny), u Rožmitála u swatého Ondřeje, na Kraiceperku, u Koruny kláštera w dolu Voltfatru, u Maškowce u mladého Abrahama. Petr Daudlebský, ač na peníze laskaw byl, wšak s chutí tyto nadepsané hory pawowal. K tomu u čtrnácti spomocníků, krále Dawida i jinde tolikéž. Byli též páni kwerkowé páni mladí z Rosenberka, pán z Gutenšteina, pan Oldřich Holický, paní Anna Rosenberská wdowa, paní Potentiana sestra Její Mti, manželka páně Hofmanowa, Sofia paní z Remburku, pan Joachim Šlik, pan Šebestian Šlik, Adam Sudek, Jiřík a Wáclaw Kunašowé, Wáclaw Albin kancléř, Jindřich Sudek purkrabě, Krištof Kořenský, Ruprecht Altenšteiner, Krištof Kappel auředník na Kurperku, Wolf Palachar z Lince, Wolf Mauren z Lince i někteří měšťané Krumlowští.

Léta páně 1549.

1549. Weselští přiwedli sobě do města wodu ku potřebě a ku pohodlí, a patnácti centnéři olowa od pánů poručníků k tomu stroji fedrowáni.

Pán z Gutensteina, ač nehrubě zdráw a na nohy mdlý, wšak k hromnicím za příčinau saudu, kterýž Čaček jměl míti se pány, do Prahy wypravil se i druzí dwa poručníci. Tam přijewše, nedlauho meškali se, a král JMt Ferdinand tehdáž tam býti ráčil.

Toho roku na faře Krumlowské štít stawín za kněze Mikoláše Mráza, arcipřišta Bechynského, při čase rozeslání sw. apoštolů. A tehdáž také nad starau kanceláří na zámku zdi postaweny, a nad nimi štíty wyhnány, kteréž dílo pan poručník nejstarší schwálil.

Co se tehdáž w Praze dálo, we psaní swém pán z Gutensteina k Petrowi Daudlebskému oznamuje takto: Co se na sněmu děje, wězte, že arcikníže Maximilian za krále českého wolen a korunowán býti jmá, ač času není jmenowáno. Berně swolena, kteréž jměly dáwány býti, když se dcery JKMti wdáwaly a arcikníže Maximilian ženil. Ty čtyry berně mají rozdílně spraweny býti, totiž každého půl léta půl auroku, a to za dwě létě ͻc. Datum na Hradčanech w sobotu po sw. Walentinu. Co potom dále w králowstwí řízeno, píše pan poručník w jiném psaní takto k předepsanému rytíři: Wězte, že král JMt sjezd pokládá na Táboře tento auterý příští, a já jakožto heitman toho kraje musím tam býti ͻc. Datum w pátek po wstaupení pána Krista.

W sobotu u wigilii sw. Matěje paní stará Její Mt ráčila jeti do Hradce na masopust.

Pán z Gutensteina, drahný čas zdržowaw se w Praze, oprawdowě a bez oddechu tak wěc při komoře jednal o dobré sirotčí, poněwadž král pro wýprawu proti nepříteli do Uher panu otci mladých pánů a panu strýci jistau summu, kterauž swědky prokázal, powinowat byl, i také za sanytr a děla, aby jim ujištěna byla, k tomu přiwedl.

Letního času při památce swatých Petra a Pawla pán

z Gutenšteina wyslal Petra Daudlebského s perkmistrem a hawéři w ta místa k klášteru Wyšebrodskému, kdežby se skála, překážející plawbě na Wltawě, an woda malá byla, stlauci a odprázdniti mohla, aby jim to hned projednal, a je s dostatkem k tomu dílu fedrowal. Což tak na některých místech wykonáno; nebo wšickni, kdož o tom slyšeli, páně předsewzetí schwalowali. 1549.

Pan hrabě Albrecht we čtwrtek před swatau pannau Markytau obeslán byw od krále JMti k rozdělení panstwí Šworcemburku s kurfirštem saským na cestu wydal se.

W sobotu po nanebewzetí panny Marie Její Mt paní Joštowá ráčila jeti do Prahy z Krumlowa na swatbu, když se pan Šwamberk ženil, jměwši do 35 koní. Potom pán z Gutenšteina též za Její Mtí přijeti ráčil.

Král Ferdinand wydal mandat l. 1547 při času sw. Kateřiny w příčině dluhůw králowských někdy za předkůw jeho, králů českých, zašlých, aby jedenkaždý swú sprawedlnost na hradě Pražském jistým osobám odwedl, na kteréžto přikazowání w spisích podané král zasednauti s bedliwým uwážením, a wěřitele, mezi jinými i pány poručníky Rosenberské obeslati, aby s průwody dali se najíti w pondělí po sw. Šimonu Judowi l. p. 1549, poručiti ráčil.

W neděli před sw. Šimonišem a Judau pán JMt z Gutenšteina ráčil jeti do Soběslawě s jinými pány a přátely kupowati půl zámku Bechyně s panstwím k ní náležejícím od pana Šwamberka. Jměli wšech koní 34.

W auterý po wšech swatých paní Její Mt ráčila jeti na Žirownici ku panu Albrechtowi hraběti z Gutenšteina, a odtud do Hradce.

Arcikníže Ferdinand den sw. Lidmily z Prahy wyjel, a tau silnicí k Budějowicům a Krumlowu cestu před sebe wzal; než paní stará tehdáž se pannami šlechtičnami w Praze byla.

Toho roku podlé sněmowního zůstání a swolení nařízeno, aby w této zemi jedna míra, totižto žejdlík, loket, strych i rybní děber a wáha byla; a nemělo se starých měr a wah než do sw. Wáclawa užíwati; pak i hned nowé a jednostejné wšudy míry a wáhy jměly užíwány býti, a kdožby toho nezdržel, že z pokuty obwiněn býti mohl.

Jměwše horníci Krumlowští swé obdarowání i pečeť

1549. horní, prosili pána z Gutenšteina o potwrzení a další wysazení jich, tak aby ty hory na mizinu nepřišly, w čemž pán rád by jim byl nápomocen, ale tak prostředku, když chatrně rudy šly, spomožení wynajíti se nemohlo.

Při času swatého Tomáše, umřew před tím opat w klášteře Wyšebrodském, kněz Pawel, kdež visitator řádu jejich přijel, žádostiw jsa tu opata dosaditi, pán z Gutenšteina na místě swém i jiných poručníků p. Petra Daudlebského, p. Drachowského a p. Wojíře k wolení a dosazení tam jiného opata, wšak aby se přitom jurisdikcí pánů z Rosenberka w ničemž neumenšilo, a aby ten wolen byl, kterého opat nebožtík za hodného poznáwal i oni poznáwají, wyprawil. I wolen jest a potwrzen na místě nebožtíka kněz Jan.

O domu Rosenberském na zámku Pražském, kterak nejprw wystawen.

Oznámeno napřed při historii pana Petra Kulhawého, že pán málo před swau smrtí započal dáti stawěti z gruntu dům na hradě Pražském; ale poněwadž stawení weliké bylo, několik let stawěti se musilo. A nejprw projednáno l. p. 1545 w neděli Laetare nařízením pana Petra předepsaného panem Wáclawem Špulířem z Jiter a Wáclawem Albinem kancléřem Rosenberským s mistrem Hanzem zedníkem, Wlachem, o to dílo, aby je z gruntu náležitě wystawěl, tak jakož spatřuje se, kromě pawlačí, schodů a tesaného díla, též štítu wyhnání a wydynchowání w domě, očež jiné smlauwy učiněny byly, a od těch wšech zdí a klenutých sklepů a paláce we wšem domu jedno druhému na pomoc, i kde okna býti jměla, počítajíce od látru, platilo mu se po 30 krejcařích. Ale jaký náklad za pánů poručníků na to stawení šel, widí mi se tuto krátce wýtah z register položiti, že naloženo a wydáno:

Léta	páně	1545	. . .	1278	kop	31	gr.	6	den.	
„	„	1546	. . .	2670	„	43	„	$\frac{1}{2}$	„	
„	„	1547	. . .	3114	„	18	„	5	„	
„	„	1548	. . .	4900	„	$5\frac{1}{2}$	„	—	—	
„	„	1549	. . .	4634	„	29	„	5	„	w kte-

rémž stawení to dokonáno.

Summa summar. 16,598 kop $28\frac{1}{2}$ gr. $2\frac{1}{2}$ den. wše miš.

Příčina pak stawení tohoto domu ta byla: Poněwadž 1549.
s jiným stawením a hradem také dům pánů z Rosenberka l. p. 1541 shořel, a nejměw pan Petr Kulhawý po shoření jiného domu; nějaký Blažej z Prefatu, měštěnín Starého města Pražského, w to se podwolil, že mu domu swého w Celetné ulici, kterýž někdy pánůw Trčkůw byl, ale již sešlý, propůjčí, dokudž by swého zase pán neustawěl. Prefatowi na to 100 kop pro oprawu propůjčeno. Ale když dům ten pro pána nehodil se, pán požádaw zase peněz, předepsaný z Prefatu wápenici swú, w kteréž se i cihly pálily, za Aujezdem na Smíchowě ležící, pánu pro těch 100 kop k užíwání dle stawení domu jeho na hradě, dokudžby zase summy nenawrátil, postaupil; a té wápenice pan Petr z Rosenberka, páni poručníci i pan Wilém z Rosenberka užíwati ráčili až do léta 1554, w kterémžto roku Lukáš z Prefatu, nebožtíka Blažka syn, o ni w saud dal se, pána z pronájmu též winice obwinil, a nejprwé na krále wznášel. Pan wládař slušnú odpowěd dal; Prefat nechtěl na tom přestati ɔc. pána k tomu přiwedl, že pán swědomím proti němu pohotowě byl; ale nepřišlo k publikowání, nebo skrze pana Jana z Lobkowic, nejwyššího hofmistra královstwí českého, a pana Jiřika z Geršťorfu, podkomořího téhož královstwí, strany narownány a smířeny.

Continuatio historiae domini Gulielmi.

Mezi jinými dětmi pana Jošta z Rosenberka čas a místo narození pana Wiléma, syna třetího, ale dítěte pátého Jeho Mti, oznámen; již o študiích neb cwičení w dětinstwí téhož pána mladého osiřalého dotknauti nepominu. Nejprw na Krumlowě při panu strýci, když spůsobilost wěku jeho s sebau nesla, učen litery znáti, skládati a čísti. Potom léta páně 1542, jsa stáří okolo sedmi let, od pana Petra, strýce swého, byl dán do Mladé Boleslawě na učení ku panu Arnoštowi Krajířowi; kdež jměwše učeného preceptora z Witemberka, Matiáše, příjmím Polej (kterýž potom do Polsky dostal se, a byl kancléřem u hraběte z Gorky) s syny páně Krajířowými a jedním mladým Šlikem pilně za některý měsíc učiti se počal. Wácslaw Tým byl jako hofmistr páně Wilémka toho času. A když k podzimku w tom kraji přímoří rozmáhalo se, pan wládař ku panu

— Krajířowi služebníka swého w neděli po sw. Bartoloměji wyprawil, aby strýce jeho odtud wyzdwihl, s tím doložením, pokudžby pan Krajíř syny swé i s preceptorem z toho nezdrawého powětří na Krumlow odeslati mínil, že je rád přijíti i opatřiti chce. Panu Krajířowi newidělo se toho učiniti; nežli pán mladý Rosenberský sám s wyslaným na cestu wydaw se, ku panu strýci na Krumlow zase přijel.

L. p. 1544, když welebné oswícené kníže a pán, pan Wolfgang biskup Passowský žádosti pana wládaře powoliti, a páně strýce k sobě dle dobrého zwedení do učení literního nabytí přijíti, s tím doložením, že o něj neméně než o syny bratra swého pečowati chce, připowěditi ráčil: pan Petr wděčně to přijaw, Wilémka strýce swého s žádostí služebnau na pana biskupa wzloženau, aby jej žáčka dewítiletého netoliko jako přítel k dobrému wésti dáti, a naň laskaw býti ráčil, na cestu wyprawiw, k Passowu na woze w auterý 29 dne Julii odeslal. Kterýž dostaw se tam, ke wšemu dobrému schopný se ukazowal i k učení chtiwý, tak že pan biskup pánům poručníkům, anobrž i JMKé o něm tu chwálu dal, že jemu se to pacholátko dobře líbí, a pokudž tak poctiwě dá se wésti, že jistá naděje wede, že z něho znamenitý muž bude, i k službě JKMti i dědicům JMti se hodí.

Léta páně 1546 pan Albrecht hrabě z Gutenšteina, pan poručník, pánu mladému do Passowa toto psaní odeslal.

Urozený pane ujče můj zwláště milý! Přálbych Wám zdrawí, přitom i we wšem jiném dobrý a šťastný prospěch wěrně rád. Oznamuji Wám, že teď nedáwno minulého času s strany důležité a jisté zwláštní potřeby waší, totiž sirotkůw a mladých pánůw z Rosenberka, já a pan Oldřich Holický z Šternberka, pan šwagr můj, jsauce (podlé pana Hieronyma Šlika, hraběte z Passaunu) poručníci, u JMKé w Wídni byli jsme, a děkujíce pánu bohu wšemohaucímu w tom dosti milostiwú odpowěd a poněkud připowěd dosáhli. Protož Wám to ku potěšení oznamuji a proto, abyste na ten čas o nic jiného nepečowali (neb já s jinými pány poručníky wašimi bohdá to wšecko, což náleží a býti může, wěrně a dobře wám wykonáme a opatříme), toliko jakž o Wás posawad dobré slowo slyším, ještě dále k tomu

pilnost swú přiložili, tomu se wyučili a nawykli, cožby Wám potomně w užitečném a poctiwém prospěti mohlo. A obzwláštně žádám, že pilnost jmíti budete s jinými, kteříž při Wás časem býwají, jenž tu řeč umějí, mluwíc, abyste česky nezapomenuli; nebo Wám jakožto tomu, kterýž w zemi české swé zboží a panstwí jmá, potřebí, a bez toho jazyku nelze býti může. Protož Wám teď i knížky, kteréž jsem sám skládal a tisknauti dal, posílám; kteréžto pro mne schowejte, a w nich čtauce předně sobě jazyk český ku paměti a w nezapomenutí přiwozujte, a přitom, což etnostného a užitečného duši w nich najdete, tím se sprawte, a podlé toho zachowejte. Pán bůh wšemohaucí rač dáti Wám we wšem dobrém wzrost a prospěch. Datum na Krumlowě w pondělí po nowém létě uts.

Páni poručníci zapowěděli poddaným domu Rosenberského 1. aby žádných dobytků Budwičanům neprodáwali. 2. ani piw ječných k šenku od nich nebrali; kteréžto wěci Budějowským i poddaným Rosenberským stížné bywše, král w to wložiti se a na dobré míře zase postawiti ráčil. Než již tehdáž příčin hledáno k wyzdwižení od pánů nowých piwowárů.

Wdáwawši se toho roku, jakž nahoře obšírně oznámeno, panna Anna šlechtična z Rosenberka, pan biskup Passowský pozwán byl, aby se pánem mladým Wilímem na túž swatbu přijeti ráčili. Za jistými příčinami sám wyprawiti se nemohl, nežli při pánu mladém jednoho raddu swú, Benedikta Schatzela, s wýmluwau přátelskau na Krumlow odeslal, kteříž místo pana biskupa zastali.

Bylo i toho roku k podzimku, tak jakž na sněmu zůstáno, proti nepříteli Turku weřejné tažení, a král o munici, totiž střelbu s kulemi, prachem a potřebami k tomu staral se, i za propůjčení jí poručníků Rosenberských i za doplacení za měsíc třetí lidu jejich pod heitmanem Drachowským žádal.

Léta páně 1547 mladí hrabata z Plawna, učiwše se též w Passowě se panem Wilémem z Rosenberka, s preceptorem swým doktorem Jindřichem Scriboniem do Wlach wyprawení. Pán mladý Rosenberský bylby rád s nimi na cestu se wydal; ale páni poručníci a paní máti tomu místa

— nedali, nýbrž usilowali ho domů powolati. Ale pan biskup ani jiní přátelé, poněwadž na nejlepším učení byl, neradil k tomu, aby odtrhowán a z Passowa tak pojednau wzat býti měl; nicméně toho roku na Krumlow mladý pán z Passowa pro nawštíwení paní mátě, pana bratra, panen sester přijel, a zase s Hanzem Hartmanem 12 dne Decembris k Passowu obrácen.

Léta páně 1548 pan Jan Milboch, služebník domu Rosenberského, w ponděli po sw. Máří Magdaleně, ráno okolo čtwrté hodiny w městě Krumlowě w domu swém na Nowém městě žiwot dokonal. Paní Její Mt domu i zahrady jí příležité dostati po něm ráčila. Nejměl než kuchařku, která ho opatrowala; ta tu děditi nemohla, než brzy wyprázdniti musila.

Toho roku w sobotu po sw. Hawle kaupili páni poručníci od JMti krále Ferdinanda wsi Košice, Dauby, Štrkow, Planu ɔc. někdy Táborských za 11000 kop gr. českých.

1549. L. p. MDXLIX páni poručníci bywše w Praze při času hromnic učinili psaní panu biskupu Passowskému o pana Wiléma, aby ho ráčil na Krumlow ten masopust odpustiti, a o to také na Krumlow psali panu Daudlebskému, aby pro něj odeslal. S kteraužto jízdau pro weliké sněhy až do 18 dne Unora se prodlilo; kteréhož dne heitman Hanze Hartmana pro pána wyprawil. Pán mladý w nebytí pana biskupa od kancléře JMti wyprawen, panu biskupu list k dokázání wděčnosti, poděkowání za JMti prokazowaná dobrodiní, jakž nejwíce mohl, učiniw, zanechaw, k Krumlowu obrátil se; než poočerstwěw w swé patrii, brzo zase do Passowa k študium cestu před sebe wzal.

Toho roku páni poručníci úmysl jměwše na druhý rok pána mladého z Passowa na Krumlow powolati, starali se, aby pánu hodného člowěka za hofmistra zjednali. I jměw dobré slowo urozený wládyka Melichar Stolinský z Kopist, kterýž u jednoho pána w Wídni slaužil, dali s ním jednati, aby službu hofmistrskú při mladém pánu k sobě přijal. On k tomu powolil, a jakž rok jeho wyšel, na Krumlow dal se najíti. Příčina toho největší byl pan Jeronym Šlik, hrabě z Passaunu, protože u pána byw pře-

dešle, jako wěrný služebník dobře chowal se, i opatrně 1549
sobě wedl.

Ale poněwadž w Passowě drahný čas pan Wilém študowal, sluší wěděti i, čemu se učil, a kdo praeceptorowé jeho byli. Doktor w písmech swatých Henricus Scribonius, potom probošt Pražský, dialecticam a rhetoricam pánu četl. Druhý praeceptor stálý w Passowě byl Christophorus Lingelius, a ten školu sprawowal a při něm jeho pomocníci. Ten potom byl rentmistrem w Passowě. A takž pán mladý z Rosenberka dobře prospěl w latině Ciceronowě, w oratorstwí a w umění o ctnostech, jež ethicam nazýwají; študowal i w theologii; katechismu katolickému učil se, málo od Lutherowa rozdílnému. Slyšel od biskupa wýklad z Augustina swatého na modlitbu páně, a od Scribonia mezi jinými pěknými a pobožnými wyswětleními katechismu i wýklad na epištoly k Římanům swau rukau poznamenáwal. I historii příběhůw Římských s pilností slýchal i čítal; než arithmetice, té se teprwa, když byl při dwoře císařském w Augšpurce, od jednoho počtáře naučil, 1550 léta. Condiscipulowé neb spolu-učedlníci páně mezi jinými byli hrabata z Plawna, hrabata z Salmu Mikuláš a Ludwík, Bernhart hrabě z Hardeku, Krištof Eicinger, Stubenberger, jeden z Rogendorfu, Mikoláš Popel, Jan Fridrich Hofman pana Hanse Hofmana syn, a služebník páně Wilémů Jan Albin, kancléře syn.

Hned tehdáž pan Wilém za symbolum wzal sobě Σπεῦδε βραδέως; Festina lente; Eile mit Vernunft, anno 1547.

Téhož léta oswícené kníže, biskup Salcpurský, jměw cestu ku Praze, den wšech swatých na Krumlow přijew, tu noclehowal. Nazejtří stěží ku Praze obrátil se. Přímoří proskakowalo w Krumlowě, že na bolesti wšak řídko někdo umřel.

Nicméně paní Její Mt Petřička s jeho školau do kláštera Wyšebrodského odeslati ráčila; nebo neumenšowalo se morowé powětří, nýbrž táhlo se až na druhý rok; a nejprwé přestalo na Třeboni, potom i na Krumlowě.

Toho roku w Swinech Trhowých sto třiceti jeden saused wyhořel, a jest jich w tom městečku přes tři kopy osedlých.

1549. Pan Albrecht hrabě z Gutenšteina, nawštíwen byw od pána boha těžkau nemocí, a žádaw se pánem mladým se shledati, wyprawil s žádostiwým psaním ku panu biskupowi do Passowa, aby pan Wilém na krátký čas od JMti odpuštěn byl na Krumlow, Melichara Stolinského, zjednaného páně hofmistra; kterýž pro něj jew w sobotu před hromnicemi, přijel zase s pánem mladým na Krumlow w pátek po hromnicích.

Pán mladý po některém dni nawrátil se zase do Passowa; nebo ještě byl od pana biskupa odpuštění a rozžehnání newzal. Nežli brzo potom, totiž w pondělí po sw. Apollonii, týž hofmistr, Melichar Stolinský, pro pána swého mladého podruhé do Passowa, aby JMt odtud s předučiněným wděčným biskupowi JMti poděkowáním náležité odpuštění wezmauce, s obdařením poctiwým praeceptorů i dworu páně biskupowa wyzdwihl a domů přiwezl, odeslán. Pobyw pán mladý některý týden na Krumlowě, nepominul listowně panu biskupowi za přijatá dobrodiní wděčné poděkowání učiniti; na kteréž zase w latinském jazyku práwě otcowské psaní panu Wilémowi odeslal w tento rozum:

Welmi schwalujeme twú pilnost w psaní a srdečnú wděčnost. Pročež konečně za to jměj, že my tě se wšemi twými nikdy neopustíme, a zwláště když srozumíwáme, že pamatuješ na dobrodiní naše; nebo mnohých dobrodiní hoden jest, kterýž malých wděčen se býti ukazuje. Jakéž pak koli dobrodiní předešleť jsme prokázali, to jsme učinili rádi a s ochotnau myslí, a o to se přičiníme se wší pilností napotom, abychom twé poctiwosti chránili. Ty jen, jakož jsi započal, w uměních potřebných prospěch beř. Ten spůsob počestný žiwota, kterýž jsi zde u nás na sebe wzal, stále zachowáwej, a což jsi nám osobně řečí swau připowěděl, i nyní psaním swým připowídáš, skutkem splniti hleď; jakož my owšem za to máme bez pochybnosti, že se od tebe tomu zadosti stane. Na znamení jisté a důwod list tento twůj jmáme, kterýmž smýšlení naše o tobě w mysl naši wzaté, tak jsi potwrdil, abychom docela nadáli se, že tím budeš, jakowéhož jsme wždycky tě býti předpowídali, totižto wlasti swé ozdoba, rodu swého

okrášlení, wšech ctností a umění snažný ochránce. A kdež 1550
tě takowého spatříme, z twého dobrého podaření se potěšíme, že naše zwedení tobě tak šťastně sedlo. Naposledy tě napomínám, aby tu chwálu, kterúž tobě páni poručníci nyní dáwají netoliko obdržel, ale i dále rozšířil, tak aby podlé dobrého smýšlení o tobě ode wšech tak hleděl se zachowati, aby to řici mohli, že se jemu hojně dosti stalo. To pak nejsnázeji tauto jednau cestau wykonati moci budeš, když se na to wydáš, aby takowý byl, za jakowéhož jmín býti chceš; a tudy nás k sobě laskawé ještě laskawější spůsobíš, i rodu swému starožitnému jasnosti nemálo přidáš.

Wolfgangus, Eps. Pataviensis.

Post scripta.

Pánům poručníkům oznámiti můžeš, že jsem wčera dostal psaní, w němž mi se oznamuje, že již papeže jmáme, kterýž wolen dne sedmého, a osmého dne tohoto měsíce publikowán, někdy kardinala de Monte, jenž na minulém koncilium Tridentinském papeže nebožtíka legatem byl, virum, ut audio, Caesari perpetuo adversarium et alias parum laudatum, muže, jakož doslýchám, welmi císaři nepřátelského a i sice nehrubě dobré slowo jmajícího.

Pan biskup Passowský do Wídně cestu k králi Ferdinandowi před sebe wzal, a přijel tam z počátku měsíce Martii; i aby zakázání swému dosti učinil, spolu se panem Janem Hofmanem mladého pána z Rosenberka, (kterýž tam také přijel, wydaw se z Krumlowa na cestu we středu před nedělí Laetare) na předešlé najednání JMKé ke dworu a službě praesentowal a dodáwal. A když páni poručníci, jakož nahoře oznámeno, hofmistra pánu mladému zjednali, pan biskup nemalú práci wynaložil, aby také hodného mu praeceptora najíti mohl, w akademiích ptáti se daw; až jeden učený doktor w práwích jménem Nicolaus Paur pánu dohozen, a se pánem mladým do Wídně, potom do Šteyru jew, wšak stížné psaní pánům poručníkům, kterak by nezachowáwaje náležitého řádu, pán mladý špatné práce jeho užíti nemohl, s jinými obtížnostmi, jichž mu se psáti newidělo, odtud učinil, s postyskowáním nawrhuje, že dále roku slaužiti nemíní, než žeby jinému té služby

1550 přál. Nicméně byl předce s panem Wilímem i w Augšpurce. Služby jměl peněžité 200 kop miš. Nacházím, že potom l. p. 1551 byl w Regenšpurce 2 Apr. Psal se kancléřem.

Pan Wilém w Wídni fedrowán obydlím u opata z Schottu, a jest mu pěkný nowý pokoj zjednán, protože byl blízko pana Jana Hofmana, kteréhož se pán mladý z Rosenberka přidržel, a raddami jeho, jež upřímné a sobě k dobrému býti poznáwal, sprawowal se. Jměl pán 14 koní a čeládky w hospodě strawující osob 18.

W pondělí před sw. Jiří pán mladý ráčil jeti z Wídně se panem Hofmanem do Brna, a tu pobýti několik dní, Špilberk nad městem, též klášter dole i jiná stawení spatřiwše.

Druhý den měsíce Máje obrátiti se ráčil pán mladý z Brna zase k Wídni, a tu pobýti až do 30 dne měsíce Máje. Z Wídně nejprw k Šteyru; a tu se se paní mateří swau shledal; a potom k Augšpurku se panem Hofmanem cestu před sebe na koni wzíti ráčil; 31 Mai z Lambachu do Mileku, krmení u sanct Polden; 1. Junii z Mileku do Amschetten, w Wasen pokrmení; 2. pokrmení w Ašpachu, do Scheneru. 3. do Šteyru ku panu Hofmanowi; tu pobyli až do 24 Junii; do Krembsmünsteru, w Lambachu pokrmení: 25 do Feckopruku; 26 do Mauerskirchen, krmení w Purkhauszen; 27 do Öttenga; 28 do Wasserburku; 29 do Mnichowa; 3 Julii do Pruku; 4 Julii do Augšpurku, kdež tehdáž JMt král Římský ráčil býti, a pán mladý druhdy s králem na mysliwost wyjížděl. A tu na sw. Jakuba osmi osobám počaly se peníze na wychowání dáwati, jmenowitě lokajowi Blažkowi, Beyčkowi, Štalpabowi, krejčímu, hofmistrowým dwěma pacholkům, páně Španowského pacholku, totižto na týden po koruně. Než pět osob: hofmistr, Španowský, doktor a Jan pachole a písař, jměli w hospodě strawu a od jídla dáwali po 14 kr. Pachole, Wáclaw Holický z Šternberka, na té cestě štěstí nemělo; nebo w Augšpurce na neštowice dewět neděl leželo; potom když se pozdrawil, od jiných pacholat ztlučen, a podruhé hojiti musil se. 4 Novembris přibylo k službě pánu mladému w Augšpurku dwé pacholat, Šternberk předepsaný a Donický. W tom čase, co pán

w Augšpurku byl, hofmistra swého do Čech dwakrát za 1550.
pilnými potřebami wyprawowal.

L. p. 1551 dne 9 Martii hofmistr páně hnul se z Augšpurku k Donawertu se třemi koňmi, pacholkem, dwěma lokaji; odtud do Neuburku, potom Engelštatu, Pfarungu, Regenšpurku, Staufu, Deckendorfu, Straubingu, Lince; po wodě dolů k Grčínu do Klosterneunburku a do Wídně k 18 dni Martii přijeli; než JMt pán, ten se krále JMti nespauštěl, ale při JMti jel také k Wídni, a můž býti, že na Krumlow zajel.

Anno 1551 JMt wyprawiti ráčil hofmistra swého samotřetího se třemi koňmi po welikonoci ku poručníkům do Čech, za příčinau tau, aby pánu panstwí postaupili.

Pán mladý, byw při dwoře krále Římského, nechtěl auctoritatem swé nížiti, nařídil, aby mu odesláno bylo z Krumlowa půl druhého sta hřiwen stříbra na mísy a nádoby stříbrné, kterýchž by při jídle užíwal; nebo sice, co jich hotowých jměli, wše starodáwní weliké dílo bylo, a nedal ho pán rušiti.

Toho času privilegia, majestátowé i jiní přední listowé domu Rosenberského w kaple sw. Jiří na zámku Krumlowě chowáni byli; od nichž heitman starý, Petr Daudlebský, klíče jmíwal; než po smrti jeho swěřeni panu kancléři Albinowi.

Léta páně 1550 w auterý po neděli Laetare žiwot dokonal na Krumlowě Petr Daudlebský, heitman a regent wšech panstwí domu Rosenberského. Byl člowěk správný a náramně skrbný, tak že i paní wdowě Její Mti s ním se postýskáwalo; ale to wše činil, chtěw přispořiti pánům mladým panstwí. Nechal statku za mnoho tisíc, a o něm pořízení učinil, pánům mladým polowici, a druhau polowici přátelům swým odkázal; wšak přede wším pánům mladým a pannám šlechtičnám Rosenberským, každému a každé po 50 kopách gr. č. na zlatý řetízek dle jeho budaucí památky před rozdělením statku aby wydáno bylo, rozkaz učinil. Dle kšaftu nebožtíka do desk wložení do Prahy wyprawen Jan Kolkreiter z Kolkreitu.

W pátek před sw. Wítem paní Její Mt ráčila jeti

1550. do Šteyru s jedenmecítma koňmi, a zase přijeti ráčila na Krumlow w středu po sw. Janu.

Roku toho pan Albrecht, hrabě z Gutenšteina, poručník přední domu Rosenberského, žiwot swůj dokonal na Žirownici, w pátek po sw. Bartoloměj owi, we dwě hodině na noc. Paní Anna Holická z Šternberka, wdowa, po něm s Šebestianem a Henrichem syny pozůstala.

Druhý poručník též, hrabě pan Jeronym Šlik, w weliké neštěstí a hrozné trápení upadl, nebo byw w Joachimsthalu, tu palec mu se u nohy zapálil, kterýž mu tak nesnesitedlnú bolest učinil, že mu jej lékař s barwířem (sic) ihned musili odníti; ale krátce jej uřezawše, ten oheň předce wýše se dáwal, tak že lékaři, aby mu spomoženo býti mohlo, na tom se snesli, že mu asi dobře dlaní pod kolenem noha uřezána býti musí; což když jinak býti nemohlo, podstaupiti to měw, nejprwé kšaft a rozkázání w přítomnosti manželky swé a dwú hrabat mladých, synů swých učinil, a se wšemi se smířiw i odprosiw, ačby komu ublížil, swátost welebnú od swého predikanta přijal, a tu těžkost přetrpěl, o nohu přišed. Stalo se 11 Decembris. Nacházím, že pojednau od toho neumřel, ale předce i druhého roku při času sw. Ambrože i sirotků Rosenberských wěci při králi se panem Holickým listowně řídil, až před 12 dnem Junii jako i starý pán Holický, pan Jan, běh žiwota swého dokonal.

Pan Oldřich z Šternberka, když druzí dwa pro nedostatek zdrawí domu Rosenberského opatrowati nemohli, z powinnosti častěji toho roku na Krumlow dohlídal, a podzimního času byw také tam, w pátek před sw. Mataušem odtud zase k domowí, jehož Melichar Stolnický, hofmistr a Burian Litwín wyprowázeli, obrátil se.

We čtwrtek před stolowáním sw. Petra, apoštola božího, Martin fišmistr panstwí Krumlowského projednal s Matesem Prungraberem z Přídolí o nalámání skály k tarasu na rybník Plastowský za 28 kop miš. a on proti tomu zaručil, že do sw. Hawla dosti kamene naláme. A takž toho roku na témž rybníce taras kamenný dělán.

Toho roku Latranská brána stawína nákladem měšťan Latranských; nebo se w to byli pánům poručníkům

podwolili. Item škola w Třeboni stawína nákladem opata a konventu kláštera, tudíž takměř wšecko z gruntu wyzdwiženo. Opatowé již tehdáž s mnichy w malé wážnosti býti počali, snad pro swé chowání; a newole mezi wrchností a nimi wznikaly o grunty, lidi, roboty, lowy ꝛc. tak že potom, jakož níže na swém místě doloží se, z rukau jim ten klášter wyňat se wším zbožím. 1550.

Toho roku nalezena ruda stříbrná na horách Ratiborských, kteráž bywši prubowána od horníků Gutthenských, přinesla z centnéře stříbra za 2 k. 27 gr. 4 d.; i poněwadž mimo náklad na každém centnéři do půl zlatého užitku wydáwala, dále jest dobýwána a šmelcowána, tak že ty hory potom skrze pány wládaře domu Rosenberského pawowány a k spuštění přiwedeny nejsau, nýbrž užitek hojný přinesú, jakž na swém místě oznámeno bude.

Toho času pan Wáclaw Metelský z Feldorfu umřel (1550); kšaft jeho do Prahy, aby do desk wložen byl, po sw. Markétě wezen. Učinil mocnú otcowskú poručnici paní Annu Rosenberskú z Rogendorfu; než odkaz swědčil Anně Malowcowé, dceři jeho.

Těch časů k domu Rosenberskému statkowé přikupowáni: Drslawice, statek někdy Binarowský, od pana Zigmunda Robmhapa za 1200 kop gr. č. Sedlec od pana Šebestiana Kořenského, Zeleč od Oldřicha Španowského, Winterberk od pána z Hradce. Stáli i páni poručníci o osmnácte wesnic od Hluboké blíž Wolyně a Helfenburku ležících, než zmeškali, protože komora o ně s Adamem Řepickým trh podlé přípowědi králowské jemu předučiněné zawřela (1550). A pro to přikupowání nemohlo hotowých peněz zbýwati, anobrž pomalu dluhů w domu Rosenberském přibýwati musilo.

Ten týden o středopostí začalo se piwo bílé wařiti na Zelči za Jana písaře, a wždy každého waru wystawowáno patnácte wěrtelů, wěrtel po 1 kopě miš.

Byl toho času na Drslawicích písařem při důchodech a piwowáře Jan Plosek, jinak z Ploskowic; ten swéwolně odtud, neučiniw počtu, s nějakau summau peněz wywázl; po němž nelitowawše nákladu páni poručníci spěch spůsobili, a doptawše se jeho w Salepurku wsaditi dali, a při

1550. biskupowi snažně, i krále potřebowawše, jednali, aby z toho práwa do Čech propuštěn a wydán byl; i nemohli toho raddy, poněwadž w zjewné newěře a krádeži postižen, bez umenšení jurisdikcí a práwa jejich, aby odtud wyzdwižen byl, uznati; tu zanechán a konec swůj wzal.

Léta páně 1551.

1551. W pátek po třech králích paní JMt ráčila jeti i se pannami šlechtičnami na Žerownici dle swatebního weselí pana Jana Pasowarského.

Byw pan Wilém při dworu JMKé w Wídni, wznešení s prosbau poníženau w příčině opatření domu swého na JMKú učiniw takowé poručení od JMti pozůstalým pánům poručníkům zjednal:

Ferdinand ɔc.

Urození wěrní naši milí! Oznamujem wám, že jsme od urozeného Wiléma z Rosenberka i na místě bratra jeho mladšího, wěrného našeho milého, wíce nežli jednau prošeni, poněwadž urozený Albrecht z Gutenšteina z tohoto swěta jest powolán, kterýž spolu s wámi jedním poručníkem zřízeným a zmocněným týchž sirotkůw z Rosenberka byl, a urozený Jeronym Šlik z Holejče, hrabě z Passaunu ɔc., wěrný náš milý, také na zdrawí swém nedostatek trpí, pro kterýž tak bedliwě jako prwé k sprawowání dohlídati, a podlé poručenstwí toho statku opatrowati nemůže, a zwláště znajíc, že jmenowaný Wilém z Rosenberka léta swá dospělá jmá, bude moci sobě i mladšímu bratru k dobrému hospodařiti a sprawowati. Kdež nemohauce my to sirotku k lepšímu dobře učiniti, wám paraučíme přikazujíc, abyste nadepsanému Wilémowi z Rosenberka i na místě jeho mladšího bratra, wšeho statku, podlé poručenstwí po otci jejich sprawedliwě náležitého a příslušejícího, na den sw. Jiří aneb nazejtří postaupili, a toho se nikterakž nezbraňowali aniž odpírali, jsauce powinni tak učiniti; a on pokudž zřízením králowstwí českého jest wyměřeno, sám od sebe i na místě bratra swého při dskách zemských z práce a z dobrého sprawowání i opatrowání statku wám poděkowání, jakž jest

toho obyčej, učiniti má. I znajíce jistú wůli naši býti, tak se zachowejte, jináče nečiníce. Datum w Wídni w auterý welikonoční l. 1551. 1551.

Jeronymowi Šlikowi a Oldřichowi Holickému z Šternberka poručníkům domu Rosenberského.

Podlé toho pán mladý skrze psaní s pěkným předložením příčin při páních poručnících, aby mu podlé králowského rozkazu na již jmenowaný termin panstwí postaupili, wyhledáwal. Pan Jeronym Šlik pro těžkú a nesnesitedlnú nemoc swú wíce na onen swět než na tento hleděw, bez odpornosti mocný list od sebe wydal, kterýmž wšechněm heitmanům, purkrabím, wšelijakým úředníkům a konšelům, richtářům a wšechněm poddaným oznamuje, že poručenstwí toho se zbawuje, a jich, aby powinnost pánu swému dědičnému wykonali, napomíná a poraučí. Než pan Oldřich Holický za prodlaužení terminu do dwau neděl po sw. Jiří žádal, též pro swůj nedostatek zdrawí a pana otce swého; což tak pán mladý učinil, a pánu poručníku den w auterý po božím wstaupení a nic dále, protože od JMCé na krátký čas domů odpuštěn, poručenstwí takowého k wzdání a panstwí postaupení osobnímu jmenowal, i přátely k tomu dni zachystal. Ale pan Holický wždy těžce zůstáwal, a na cestu wydati nesměw se, skrze plnomocníky na swém místě tu wěc listowně takto opatřil:

Já Oldřich Holický z Šternberka a na Leštně známo činím tímto listem přede wšemi, jakož na rozkaz JMKé a žádost urozeného pána, pana Wiléma z Rosenberka, pana ujce swého milého, pánu jsa od dobré paměti pána, pana Petra z Rosenberka poručníkem a jedním spráwcí domu Jich Mtí pánů z Rosenberka učiněn, zase statkůw panu Wilémowi z Rosenberka, panu ujci swému milému, postaupiti jmám; i poněwadž ne zaumyslně, ale z dopuštění božího, nemocí jsa obtížen, toho wykonati osobně pro nedostatek zdrawí swého nemohu: tímto listem mocně poručil jsem a poraučím urozeným wládykám panu Heřmanowi Malowcowi z Malowic a panu Wilému Wojkowskému z Milhostic a na Jemništích, JMti panu Wilémowi z Rosenberka, panu ujci mému milému, těch wšech statků JMti náležitých postaupiti, pány auředníky na zámcích wšech ze wší

1551. powinnosti mnau zawazané, purkmistry z měst, z městeček, richtáře ze wsí wšech mocně propustiti a postaupiti se wší poddaností, a JMti pánu z Rosenberka w moc jakožto prawému dědici uwésti; a na potwrzení toho a pro lepší wědomost swú wlastní pečet k tomuto listu zmocněnému jsem přitisknauti dal. Jenž jest dán a psán na Leštně we čtwrtek den božího wstaupení l. 1551.

Pan Wilém při konci psaní swého témuž pánu Holickému takto odpisuje:

Kdež pak týž páni poslowé Waši podlé téhož zmocnění i poručení Wašeho na místě Wašem jsau to wykonali, a mně jsau panstwí a statkůw mých od osoby Waší, jakožto jednoho z pánůw poručníkůw mých, postaupili. Z čehož já Wám, můj zwláště milý pane ujče, přátelsky děkuji, i také Wám se toho, což jste k dobrému a užitečnému mému a bratra mého w mé mladosti pracowati ráčili, rád dobrým přátelstwím odplacowati i odsluhowati chci ꝛc. Datum na Krumlowě w úterý po slawném hodu božího na nebesa wstaupení léta ꝛc.

A tak postaupena pánu mladému tato níže psaná panstwí:

Krumlowské s osedlými . . .	3209	
Třeboňské » . . .	1337	
Nowohradské i s duchowními .	1747	
Rosenberské	746	
Helfenburské	713	
Chúsnické	877	
Milčinské	213	kromě

těch, kterýchž paní Rosenberská z Hradce w držení býti ráčila.

Město Prachatice s wesnicemi .	237

Item s lidmi duchowními a wrchnostmi nad nimi.

Kláštera Wyšebrodského . . .	879	osedlých
Kláštera Korunského	136	»
Kláštera Třeboňského	261	»
Kláštera Borowanského . . .	111	»
Kláštera panenského w Krumlowě	141	»
K faře Krumlowské	329	»
Summa těch osedlých	11035.	

Item Wintrberské panstwí, Drslawice, Lhenice s wes- 1551.
nicemi. Item potom dostal i toho zboží, kteréhož w držení byla paní Anna Rosenberská z Hradce i jiných.

Pán mladý, když se w panstwí uwázal, wšecky a wšelijaké wězně po wšech panstwích pustiti a prázdna wězení učiniti rozkázal, i mnohým hrdla šenkowal, i wražedníky na zápisy wydaw, a tudy od milosrdenstwí správu domu swého začal.

Po ujetí panstwí pan wládař sobě raddy obrati a poddaným za správce představiti ráčil takto:

Wilém z Rosenberka ɔc., správce a wládař domu našeho Rosenberského, maudrým a opatrným purkmistrům a raddám, richtářům w městech, w městečkách, wesnicích i wšem poddaným našim na panstwí N. (jednokaždé specifikowaw) wěrným milým, přízeň swú i wšecko dobré wzkazujíce, tímto listem oznamujem. Jakož poněkud wám wědomo, že z příčin některých ještě bytu našeho ustawičně doma býti nemůže, i poznáwajíce toho býti welikú potřebu, aby osoby na Krumlowě zřízeny byly, k kterýmžby wšickni poddaní naši zření, kdyby kterému z poddaných našich potřeba pilná ujíti se nastala, oč by swými úředníky narownáni býti nemohli, jako k osobě naší wlastní míti měli, aby žádný z poddaných našich w swé sprawedliwosti a potřebě obmeškán nebyl, zřídili jsme na místě našem za raddy a správce na Krumlowě urozené wládyky Adama Sudka z Dlúhé, Jindřicha Wojíře z Protiwce, Mikoláše Humpolce z Tuchoraze a Wáclawa Albina z Helfenburku kancléře, wěrné naše milé, aby oni w nepřítomnosti naší wšickni spolu, aneb kdyby který z nich z potřeby odjel, ti, kteří doma zůstali, moc měli jednoho každého na místě našem wyslyšeti, před sebe sročiti, uwážiti a jednomu každému za sprawedliwé učiniti, jakobychom sami osobně přítomni byli; jakož jim toho dobře wěříme, že se oni we wšem k jednomu každému tak, jakž jsme jim o tom dostatečně poručili, a jim toho swěřili, sprawedliwě zachowají. A wám také wšem wůbec i jednomu každému zwláště poraučíme, kdyby kterému co takowého nastalo, ježtoby k naší wlastní osobě příslušelo, a žeby co uředníku jeho rownati aneb k místu wésti nenáleželo,

1551 abyste se k wýš jmenowaným osobám, raddám našim zřízeným, wěrným milým, o to ucházeli, jimi se w takowých potřebách sprawowali, a na nich přestáwali, jináče nečiníce. Dán pod naším wlastním dekretem na Krumlowě w pondělí před slawností sw. Jana křtitele božího l. p. 1551.

A též raddy také, jakož málo níže dotkne se, za plnomocníky při saudech, tak také zwláštním přiznáním za zmocněné dskami, aby mohli na místě páně týmiž dskami zápisy w příčině summ dlužních neb správních přijímati i propauštěti, nařídil.

Jinú potřebnú wěc pan wládař na králi JMti obdržeti ráčil takto:

W kwaternu pamětném zeleném l. 1551. w sobotu po sw. Janu křtiteli božím.

Ferdinand, z boží milosti Římský, uherský, český král, infant w Hišpanii, arcikníže rakauské a markrabě morawský, lucemburské a slezské kníže a lužický markrabě, z plnosti moci swé a z zwláštní milosti králowské Wilémowi z Rosenberka oc. milost učiniti a toho dopustiti jest ráčil: Jestli žeby on Wilém z Rosenberka chtěl kohožkoliw před saudy zemské wětší neb menší i k jiným wšem saudům králowstwí českého pohnati aneb listy jakýmižkoli obeslati, aby na místě a jménem jeho Mikuláš Humpolec z Tuchoraze, Wáclaw Albin z Helfenburku, kancléř jeho Wiléma z Rosenberka, Jiřík Labaunský z Strašína, Jiřík bakalář od Bílých Orlůw, Wáclaw z Peclinowce, Jiřík Ursin z Wladoře, wšech šest, pět, čtyry, tři, dwa spolu neb jeden z nich mohli a moc jměli, mohl a moc jměl poháněti i také obeslati, k nim stáwati, se ohlašowati, sauditi se, pře wésti, odpowídati, to wšecko učiniti, což k těm wšem půhonům a obesláním učiniti přísluší. A také jestli žeby on Wilém z Rosenberka kohožkoli chtěl před též nadepsané saudy, wětší neb menší i jiné w králowstwí českém, pohnati, neb listy jakýmižkoli obeslati, aby na místě a jménem jeho, nadepsaní poručníci jeho, wšech šest, pět, čtyři, tři, dwa spolu aneb jeden z nich, mohli a moc jměli, mohl a moc jměl ty wšecky půhony a obeslání k sobě přijímati, k nim stáwati, se ohlašowati, sauditi se, pře wésti, odpowídati, i to wšecko učiniti, což k těm půhonům neb

obesláním před týmiž wšemi saudy přísluší. A cožby oni 1551.
nadepsaní poručníci tímto poručenstwím wysaudili, to jmá býti k ruce jeho, Wiléma z Rosenberka, a cožkoli prosaudí to také na statku jeho shledáno býti jmá, a jim nadepsaným poručníkům swým to wšecko na zisk i na ztrátu poraučí. A tato milost jemu Wilémowi dána léta oc. 51, w auterý po swátosti, a od téhož dne trwati má až do tří let pořád zběhlých a dále nic. Posel na to od JMKé ke dskám zemským byl jest Wolf z Wřesowic a na Daubrawské Hoře, nejwyšší písař králowstwí českého a krále JMti téhož králowstwí komory české president, z wládyk jsa na to od JKMti k dskám zemským zwláště wyslaný. Stalo se toto přiznání na českém Krumlowě l. b. oc. padesátého prwního w pondělí před sw. Janem křtitelem božím.

Tento wýpis dán jest z desk zemských z rozkázání urozeného a statečného rytíře pana Wolfa z Wřesowic a na Daubrawské Hoře, nejwyššího písaře králowstwí českého a krále JMti téhož králowstwí komory české presidenta, pod pečetmi Wiléma z Hradešína, místokomorníka k. č. a Wołdřicha z Prostiboře na Lochowicích, místopísaře téhož králowstwí českého l. oc. 51, w sobotu po sw. Ondřeji, apoštolu božím.

Wołdřich z Prostiboře na Lochowicích,
místopísař králowstwí českého.

W pátek po božím wstaupení pán mladý JMt a paní máti Její Mt se pannami šlechtičnami, dcerami swými, i jiným fraucimorem ráčili jeti ku pánu z Hradce na Žirownici pro přátelské nawštíwení, a odtud na Pacow ku pánu Španowskému.

Pan Jeronym hrabě Šlik, ještě při letnicích w swém trápení ležew na zámku Rabšteině, nezapomenul na pána mladého z Rosenberka, nýbrž pána přátelským psaním na rozžehnanau nawštíwil, s tím oswědčením, že wěrně podlé možnosti swé o dobré domu JMti pečowal; a poněwadž jak od dobré paměti pana Petra z Rosenberka z důwěrnosti ujcowské k tomu poručenstwí nařízen byl, že pana ujce swého, pána mladého, prosí w takowéž naději, že syna jeho sobě poručena jmíti bude, s tím doložením,

1551 pan wládař rady paní mateře swé, pana biskupa Passowského a páně Hofmanowy ať nepobíhá, že pána napomíná, a pánu bohu w této smrtedlnosti s rozžehnáním poraučí.

Král Maximilian toho roku měw do Čech přiwezti paní manželku swú arcikněžnu Marii z Hišpanie, oddaw se na cestu do Wlach do Genua, a odtud pustiti se míně a plawiti po moři k hišpanské zemi do Warsalony pro túž paní králownu, manželku swú, kdež tehdáž býti ráčila, a odtud zase k Italii do Genua nawrátiti se; arcikníže Ferdinand pány české k wyprawení do Wlach dle průwodu dání tak slawné arcikněžně napomínati a žádati ráčil, i pana wládaře takowým psaním:

Ferdinand z boží milosti arcikníže rakauské.

Urozený wěrný náš milý! Psaní twému, kterýmž se omluwna činíš, žeby do Genue a odtud s nejjasnějším knížetem panem Maximilianem králem českým JMti, pánem a bratrem našim nejmilejším, a paní manželkau Jeho Lásky s strany opuštění statku swého, w kterýž jsi se teď w nowě uwázal, do těchto zemí jeti a tak w brzkém času wyprawiti se nemohl, jsme wyrozuměli. I poněwadž o tom zpráwu jmíti ráčíme, že poručníci twoji až posawád statek twůj tobě bez škody jsau sprawowali, ještě to na ten krátký čas s auředníky twými, kteréž jmáš, dobře učiniti a přihlídnauti budau moci. Protož tebe ještě milostiwě žádáme, poněwadž při statku swém málo zmeškáš, že se w tom JMKé, panu otci našemu nejmilejšímu Jeho Lásce i nám (poněwadž ta jízda jest tobě k poctiwosti, a žádný jí nám ještě neodpowěděl, a ty také aby prwní nebyl) poslušným ukážeš, a tak se podlé prwní žádosti naší powolně zachowáš; což tobě potomně milostiwě wzpomínáno bude. Dán na hradě Pražském w auterý swatodušní l. oc. 51.

Ferdinand.

Henricus, burgravius Misnensis,
S. R. Bohemiae cancellarius.

Post scripta: Pakliby wždy pro opatření statkůw a jiných pilných potřeb twých tu jízdu wykonati nemohl, tehdy nám to, tím neprodléwaje, oznámiti neopomíjej, abychom se wěděli čím sprawiti, a králi Maximilianowi

Jeho Lásce, pánu a bratru našemu nejmilejšímu, o tom 1551.
zpráwu učiniti mohli. Datum uts.

Na takowé arciknížecí druhé psaní pán připsal arciknížeti, že tak poslušně a poddaně se zachowati, a na tu cestu se do Wlach k průwodu dání králowně Marii wypravwiti a wydati chce. Pročež arcikníže jiné psaní pánu učinil takto:

Urozený, wěrný náš milý! Wědětiť dáwáme, že nám nejjasnější kníže, pán Maximilian, král český, pan bratr náš nejmilejší, psaní učinil a oznámil, že tyto dni z Wídně do Genue wyjeti ráčí. Protož tebe milostiwě žádáme, aby na den sw. Jana křtitele božího nejprw příštího w Linci se najíti dal, a nazejtří s jinými osobami do Genue jel. A my tobě to milostiwě wzpomínati ráčíme. Dán na hradě Pražském w pondělí po sw. Bonifacii l. oc. 51.

Dříwe nežli pán z Krumlowa wyjel, ku pánu se připojili páni towaryši též cesty k wykonání, pan Zachariáš z Hradce, pan Adam Řepický (ten w Mailandu we Wlaších žiwot dokonal), páni Leskowci i jiní, a tam w Linci z celého králowstwí českého panstwo a rytířstwo k tomu přínosu wybrané sjelo se. Pan wládař časně do Lince pro zjednání dle osoby swé též pana Joachima z Hradce a páně bratra hospod napřed odeslaw, z domu wyjel 23 Junii; než král Maximilian, pan ženich (sic), ten napřed z Wídně na poště k Italii před sebe cestu wzal. Pan wládař s jiným towaryšstwem, když tu jízdu konawše do Salcpurku i Inšpruku dostali se, a odtud do Čech psaní poslali, potom táhli k Mailandu. Pan Joachim z Hradce, jako wěrný přítel, zase pánu mezi jinými wěcmi pěkné napomenutí učinil listowně takto: Wás, nejmilejší pane šwakře můj, napomínám, i jakž nejwýše býti může, prosím, abyste pána boha wšemohaucího před očima srdce swého jměli, a nedali se bídnému swětu a towaryšstwu na nic na to nawésti, proč byste pána boha swého na sebe rozhněwati měli a duši uškoditi. Učiníteli to, wšecky cesty a šlépěje Waše Wám říditi a sprawowati bude, tak že toho nic na Wás nedopustí, což by Wám nejméně na škodu býti mělo. Dej Wám to srdce wšemohaucí nebeský bůh pro swé weliké a neobsáhlé milosrdenstwí.

1551. Přitom pán Hradecký pánu mladému píše takto: Nowin odsud obzwláštních žádných Wám napsati newím, než paní z Gutenšteina, wdowa pozůstalá, jest také z tohoto swěta powolána, a při bratru swém, pánu Holickém na Leštně umřela. Paní Zajícowá také umřela, a k tomu těchto dnůw znamenitá škoda mu se stala; nebo weliký díl zámku Budyně mu se obořilo a roztrhlo nějakým prachem, kterýž we wěži pán jměl, a hlásný neb holomek zapomenul swíčky na wěži, a tak se zapálilo a toho se prachu dohořelo, a jedenácte osob zabilo se a zasulo, a on pán welmi těžce nemocen jest. Dcera jeho, která jmá pana Litwína Popela, také na smrti leží, a tak práwě ruka páně se ho dotkla. Pan Füršic starý ten jest také z tohoto swěta powolán dnůw pominulých.

Potom od datum listu tohoto we dwau nedělích týž pan kancléř, pan Joachim z Hradce, k císaři do Wídně jel, a tam za některú neděli pobyl.

Toho roku kladeným ohněm w městě Jihlawi přes 300 domůw, jakž se spráwa dáwala, wyhořelo, a město Polná, že málo ho zůstalo, wypáleno, i w jiných krajích mnoho o ohních slyšáno bylo. Z té příčiny pán z Hradce regentů Rosenberských napomínal, aby se před ohni a paliči po panstwí opatrowali.

Při konci měsíce Augusta počali na bolesti morní místem okolo Krumlowa promírati. Paní Její Mt pana Petra Woka s pannami šlechtičnami na Třeboň úmysl ráčila míti poslati; ale když tam také blízko počalo se nakažení zjewowati, z toho sešlo, než zůstali na Krumlowě předce. I toto se nachází, že toho roku při swatém Wáclawě byl mor weliký, tak že na Třeboni a w osadě k té faře náležité každý den nejprw po 5, po 6, a potom po 10, po 15 a 16 pochowáwali. Trwal dlauho, tak že wíce než 900 umřelo.

Léta předepsaného JMKá mandát wůbec wydati a rozsílati po krajích poručiti ráčil, kterýž w sobě summowně toto obsahowal:

1. Že JMKá několik let s nepřítelem Turkem příměří jmíti ráčí a pokoj.

2. Že jě Turek zrušil a mír wywolil, i k tažení proti křesťanstwu welmi silně w Uhřích zhotowil se.

3. A protož hotowost weřejná sněmem l. p. 1543 nařízená aby proti němu zdwižena byla, totižto s jednoho tisíce kop grošů českých jeden kůň zbrojný a čtyři pěší, aneb místo čtyr pěších druhý jízdný k wýprawě na poskoku byl. 1551

4. Po druhém oznámení w potřebě nuzné aby wzhůru byli, a táhli, kamžby náleželo, dle obhájení křesťanstwa. Datum toho mandátu w Wídni w pátek po sw. Jiljí ꝛc.

Podlé tohoto králowského mandátu páni raddy kanceláře Krumlowského nepominuli po panstwích hned takowé weřejnosti, nechtěwše z zadu býti, w nebytí pána mladého doma naříditi.

Měsíce Října česká jízda auprawná proti králowně přijewše do Genue, tu na pana ženicha a newěstu (sic) očekáwali několik neděl, až se jim welmi stýskalo. O králi Maximilianowi diwných nowin doslýchali, že wyprawiw se s 11 galemi, s Francauzy na moři půtku jměl, a zase zpátkem ustaupiti musil, a takž přijezd jeho wždy se prodlužowal. Andre Dori z Genua s několika galeemi dle průwodu dání králi Maximilianowi k Hišpanii se pustil, a mimo Marsilii táhl, kteráž pewnost náleží králi franskému. A že heitman té pewnosti, moha ho poraziti a jíti, tudy jej propustil, proto w strachu byl, aby mu král hlawy zsmísti nedal; z té příčiny se dwěma galeemi odtud odjel do Neapolis, a k císařským přistaupil.

Král Maximilian s arcikněžnau Marií manželkau swau a dítkami šťastně do Genue w pátek před sw. Kateřinau přibrati se ráčil.

Toho roku pan Wilém nawrátil se do Čech; nebo we Wlaších dlauho w městě Fogera i w jiných, i také zase nawracuje se w Inšpruku několik neděl se zdržowati ráčil. Než Wlaši dobře Čechům měšce přetřásli; pána mladého z Rosenberka mnoho tisíc korun ta jízda stála.

Dne 24 Octobris jinak w auterý po sw. Woršile JMt paní stará z Rosenberka wyjeti ráčila k Passowu dle nawštíweni paní hraběnky staré z Salmu. Nebo toho množstwíkrát listowně s prosbau wyhledáwala. A ráčila zase přijeti we čtwrtek po wšech swatých.

Léta páně 1552.

1552 21 Januarii král Maximilian z Inšpruku hnul se do Halu, a odtud potom po wodě plawil se k Linci s králowau swau Marií a fraucimorem španělským. Ale prodlaužila se ta cesta; nebo králowna nebyla zdráwa, nepřiwykši německému powětří. Pan Wilém, wládař domu Rosenberského, na poštu wsedw cestu k Linci před sebe wzal a odtud na Krumlow.

Při času hromnic paní Její Mt ráčila býti se pannami šlechtičnami z Rosenberka, dcerami swými, w Wyšším Brodě, a poněwadž tehdáž cikáni, wyhnáni bywše z Rakaus, na panstwí Krumlowském okolo Plany i jinde roztrausili se, o tom kancléřowi poručiti ráčila, aby bez meškání z panstwí wybyti byli. Raddy nařízené na Krumlowě pana Holického i w té wěci i w jiných w nepřítomnosti pana wládaře, jakožto někdy poručníka domu Rosenberského se dotazowali a za radu žádali.

Před sw. Matějem pán mladý JMt přijew na Krumlow, chtěw s radostí a weselím masopust, poněwadž mu pán bůh ráčil šťastně domů pomoci nawrátiti se, a že se s swau paní matkau, panem bratrem a pannami sestrami w dobrém zdrawí shledal, kwasiti, ráčil písaře německého Mikoláše Wittieha do Lince s wozem a se čtyrmi koňmi po městské pozaunáře neb muzikanty odeslati, aby na Krumlow přijedauce JMti poslaužili. Než purkmistr, richtář a radda města Lince rádi by to učinili a pánu takowau muziku odpustili, ale tím se wymlauwali, že krále Maximiliana w brzkých dnech očekáwají, a protož že welmi nepřípadně pán ráčí o ně státi, a že newědí, kterak bez swé nějaké hanby je odeslati. 26 Februarii. Nicméně pán ráčil muziku w Čechách, při kteréž dosti wesel se panem Joachimem z Hradce, paní manželkau jeho i jinými pány a přátely pobýti ráčil, sobě najíti; a tudy pánu příčina dána, že sobě do domu wšelijakú muziku, nelitowaw nákladu, nechtěw se jiných prositi, zjednati ráčil. W Budějowicích českých Joachimowi warhaníku ráčil dáti dělati regal nowý s několika mutacími, a od něho dáti 90 kop miš. K tomu také i jiná instru-

menta muzická i muzikanty a pozaunáře JMt pán zjednati 1552
ráčil. Gregr pachole, wyučiw se w Linci na pozaun a cink, ač byl připowěd dal městu slaužiti, wšak na žádost páně auřad Linecký JMti pánu ho pustili, a ten až do sešlosti wěku a skonání při domu Rosenberském zůstal.

O té jízdě do Italie proti králowně i to wěděti sluší, že Jan Hodějowský ze jména, kteří byli z Čech, jak se wyprawili a kudy jeli, i o jiných příhodách wypsaw, dal poetowi w latinské werše uwésti, kteříž spisowé měli by se někde najíti.

Městečko Swiny Trhowé před časem shořewše, jich 131 osedlých, a znamenitú škodu wzawše pomoci od pana wládaře, když se ze Wlach nawrátiti ráčil, wyhledáwali; a ačkoli přes 900 strichů obilím založeni, wšak pán kterakby zase wystawěti se a k žiwnosti přijíti mohli, naříditi ráčil.

Pan Wolf starší Krajíř z Krajku a na Nowé Bystřici, nejwyšší purkrabě Pražský, dělaw weliký rybník, pan wládař o to dopisowal se ku pánu, poněwadž předešle za pánů poručníků strhw se jeden rybník Bystřický škodu welikú udělal, aby pán wěděl, co činí, a raději na takowé zsílené wodě toho díla nechal. Zase odepsal: Co se tam prwé stalo, že to božím dopuštěním šlo, když hrom do trauby udeřil, ji rozwrhl i s hrází, že se strhnauti musil; než nynější dílo že se wší bezpečností dělá, a stawidla na rybnících že dobře opatřena jsau k utrhnutí zbytečné wody.

Doslýchati bylo toho roku, že Martin von Rossa z Niderlandu se 30000 pěchoty a 11000 jízdy králi franskému do jeho země wpadl, do dwacíti měst popálil a tři wzal, a táhl upřímo k Paryži, a král před ním byw w strachu s swým wojskem ustaupil. I pokřik šel o knížeti Mauriciowi, že s swým lidem a towaryšstwem Erenburgerské klausy wzal, a w pondělí pominulý do Inspruku wtrhl, a ležení swé na dlauhých lukách u Inspruku rozbil; tak za to jměli, že ssílen byl lidem wýborným do osmi tisíc. Ty nowiny poznamenal pan Wratislaw z Pernšteina, u Wídně byw dne 28 Mai.

Toho také času Nornberk od markraběte Brandenburského obležen byl, a týž markrabě Albrecht po učiněné s Nornberčany umluwě odtrhw, město Cheb obehnal.

1552. Čechowé welmi se toho lekli. Z té příčiny ihned weřejnost, ačby do králowstwí wpád s wojskem swým učiniti chtěl, po wší zemi nařídili. Pan wládař se pánem z Hradce obeslal swé heitmany z panstwí na Třeboň. W pondělí po sw. Janu o to radu drželi. Lid wyprawen byl na pomezí, a očekáwal, až se w Passowě smlauwa zawřela.

W pondělí po slawném hodu ducha sw. pan Woldřich Holický z Šternberka Ottagara, bratra swého mladšího, z Leštna na Krumlow ke dworu JMti pana wládaře, aby při panu Petrowi Wokowi učil se, poněwadž pan wládař na žádost pána z Šternberka tomu dowolení dal, wyprawil. Než starší bratr Wáclaw ten při panu wládařowi slaužil.

Toho roku před letnicemi král Maximilian w Passowě, kdež k Jeho Jasnosti kníže Mauric i jiná knížata říšská i biskupowé za příčinau smluwení a spokojení knížat říšských se byli sjeli, býti ráčil. Pan Joachim z Hradce k hodu sw. ducha odtudž z Passowa na Krumlow přijel, než to jednání pro upokojení říše prodlužowalo se.

JMt pan wládař některé wesnice s dowolením jistým králowským od panstwí Hlubockého kaupiti ráčil, a ty od Jetřicha Slatinského purkrabí Hlubockého na místě pana Ungnada w pondělí swatodušní JMti panu Wilémowi postaupeny, přijímaw je k ruce JMti Mikuláš Humpolec. Byly pak tyto wsi: Čepřejice, Jiřetice, Bohaunice, Kamenná, Wšechlapy, Twrzice, Bušanowice, Úlehle, Nahořany, Neuslužice, Třiteže, Setěchowice, Bolikowice, Radohostice horní, Radohostice dolní, Straněj owice, Milejowice, Hostice, za půl čtwrta tisice kop grošů č., a tak do desk wloženy.

Dne 14 měsíce Junii JMt pan wládař se paní mátí swau ráčil wzíti cestu před sebe do Šteyru, a tam 3 dni pobywše, zase k domowí se obrátili.

W auterý před sw. Janem ráno we dwě hodině starý písař na Rosenberce jménem Beneš Sittich umřel, aneb raději zastřelen w domě swém. Ránu w něm našli proti srdci, a na košili bylo znáti, že se z ručnice zastřelil; nebo košile byla prachem opálena. Jindřich Cinyšpan z Heršlaku heitman wěci jeho wšecky spečetiti dal.

W prostředku měsíce Augusta morowé powětří na Krumlowě se rozmáhalo; pan wládař se dworem swým

ráčil se při konci téhož měsíce na Třeboň obrátiti. wšak 1552.
měsíce Prasince týž mor w Krumlowě přítrž bráti počal.

Pan wládař z čeho se přiznáwal k berni, z originalu se znáti dáwá takto:

Já Wilém z Rosenberka ꝛc. spráwce a wládař domu našeho Rosenberského ꝛc. wyznáwám tímto listem přede wšemi, že jsem podlé swolení sněmowního, kteréž se stalo na sněmu obecním, kterýž držán byl na hradě Pražském léta ꝛc. padesátého druhého ten pondělí po nowém létě, statek swůj wšecken, kteréhož na ten čas užíwám, též také nad kterýmž wrchnost jmám, jakožto klášterský, farářský, kaplanský, žádných dluhůw sobě newyraziwše, zač stojí, šacowati dal; a poddaných swých, též i klášterských, farářských, kaplanských šacowati dal; a toho jmám za summu jednokrát sto tisíc dewadesáte a dwa tisíce a čtyry sta kop g. českých. A lidé poddaní moji i ti, nad kterýmiž wrchnost jmám, mají ho za summu dwakrát sto tisíc, osm tisíc, čtyry sta čtyrydceti a dwě kopě grošůw wše českých. A to přijímám k swému swědomí. K tomu na swědomí pečet. Jenž jest dán na Třeboni we čtwrtek den sw. Jiljí l. 1552.

Toho roku když pan wládař w hospodářstwí swém dobře se ohlídl, a spráwně sobě wedl, KMt k tomu pána míti ráčila, aby wykonaje powinnosti podlé zřízení a práwa země, do saudu zemského dosedl; a nejedno poručení w příčině té od krále sobě učiněné jměl, a zwláště a dostatečně, aby ničím se newymlauwaje při sw. Wáclawě k saudu zemskému na hrad Pražský najíti dal se, a místo za saudce jednoho k sobě přijal. Pán s poddanau wěrností i wolností se wýmluwna jakož mladostí swau takž i za jinými příčinami důležitými učinil. Byla pak ta hlawní příčina místo Rosenberské přední w saudu zemském, jež kníže z Plawna byl sobě osobil w létech mladých pána z Rosenberka, an páni poručníci škodně w tom buď zapomenuli aneb zanedbali sprawedliwosti praeeminencí domu Rosenberského. Pročež pán mladý na tom ustrnul, aby sprawedlností swých dobýwal a hájil, s tím doložením, ač by o tu pauhú sprawedliwost připrawen byl, že nemíní w Čechách zůstati, než tam zase obrátiti se, odkudž jeho půwod jest, to jest do Italie. Dále pán poníženú žádost

1552 na krále prositebně a poddaně wzkládal, poněwadž se welikých wěcí jeho dotýče, aby JMKá král Ferdinand do příjezdu swého do Čech tím prodlení mu učiniti ráčil. Král milostiwě k žádosti páně nakloniw se, až do přítomnosti swé w králowstwí té wěci zanechal.

Nicméně pan wládař we čtwrtek den sw. Michala archangela ráčil wyjeti z Třeboně, wzaw před sebe cestu ku Praze, jměw wšech koní 78, totižto swých jízdných 40, osly 3, u špižného wozu 6 koní. A tito dwořané se pánem jeli: pan Mičan, pan Kolichreiter, p. Škol, p. Muchek, p. Olbram, p. Hons Lauter, p. Perger, p. Španowský, p. Tučap; wšickni po 2 koních jměli; pan Wojíř a pan hofmistr po 3 koních, než pan Leskowec jměl 8 koní. A byw pán měsíc w Praze, dwa pankety držew protráwil okolo šesti set kop miš.

Posudní JMKé tehdáž dáwáno bylo po dwau groších českých aneb po dwau bílých, a za jeden kwartal od sw. Jiří až do sw. Jakuba; z domu Rosenberského sešlo se ho 658 kop, 39 gr. wše míš. a od sw. Jakuba až do sw. Hawla 755 kop 37 gr. miš.

We čtwrtek den wšech swatých pán ráčil jeti z Třeboně ua Štěkeň na swátek pana Pawla Malowce. Prwní nocleh byl w Wodňanech, w středu na Štěkni. Odtud zase wyjeti ráčil w pátek po wšech swatých do Prachatic a tu noclehowati, w sobotu do Netolic, odtud k Hluboké, potom na Třeboň.

Arcikníže Ferdinand byw místodržícím w králowstwí českém zwláštní libost jměw w štwání, pana Wiléma z Rosenberka a pana Joachima z Hradce listowně pobídnauti ráčil a jich žádati, aby w pondělí před sw. Kateřinau k Raudnici od šesti se 20 chrty dali se najíti, že s nimi rád wetowati ode sta dukátů až do tisíce a zakládati chtíti se ráčí. Datum psaní na Poděbradech dne — Novembris.

Toho roku berně swolena proti Turku, nepříteli wíry křesťanské, tak že každá wrchnost duchowní i swětská z statkůw pozemských z tisíce kop miš. po 12 kop. miš. a lidé poddaní z statkůw a nábytkůw též z tisíce po 12 k. dáwali a wyprawowali, prwní polowici Georgii 1553 léta, a druhú polowici Bartholomaei téhož roku nastalého 53.

Slaužiw někdy domu Rosenberskému Krištof Elbel

za wládařstwí pana Petra Kulhawého, potom dostaw se ku panu Wolfowi z Wřesowic, nejwyššímu písaři králowstwí českého, na jeho přímluwu i bratra jeho Bernarta od pana Wiléma z Rosenberka také za služebníka přijat. Datum přímluwčích psaní 28 Decembris. 1552.

Drahota w Čechách. Žito bylo po 1 kopě a někde po 70 gr., owes po 40 gr. a místem po 30 gr., hrách po 2 kopách a pšenice po 70 gr. a někde po 80 gr.

Léta páně 1553.

We čtwrtek po sw. třech králích JMt ráčil wyjeti z Třeboně s fraucimorem a dwořany swými na weselí swatební pana Zachariáše z Hradce na Polnú; ráčil jmíti koní wšech 99. Se pánem jeli p. Kawka, p. Krajíř, p. Švihowský, p. Mičan, p. Stolinský, p. Michal Španowský, p. Jeřábek, p. kancléř, p. Byšický, p. Krištof Albe, p. Perger, p. Leskowec s 8 koňmi, p. Hons Lauter, p. Burian, p. Kolchreiter, p. Škol, p. Kyzaur, wšickni jezdecky. A ráčil býti wně až do neděle sw. Vincencí, a takž pan Zachariáš z Hradce ženil se w neděli po třech králích l. uts. 1553.

Dne 18 Februarii pan wládař listy otewřenými wšudy po panstwí znáti dáwal, že proto überreitera aneb pojezdného naříditi ráčil: 1. Aby po wesnicích překupowání dobytka, obilí, mlíčného i jiných wěcí žiwných nedopauštělo se, než aby jedenkaždý do měst, městeček po panstwí swém hnal, wezl a nesl k prodaji; než což se dotýče řezníků po panstwí, ti toho užíti mohli, ale cizopanští nic, tak aby se dobytek z panstwí od žádného newyháněl. 2. W krčmách ne jiná než panská piwa aby wybírána a šenkowána byla.

Toho roku na konec masopustu JMt pan wládař mnoho pánů stawu rytířského sobě blíž přísedících jakožto sausedů na masopust do Králowa pozwal, s nimi masopust wesele kwasiti, a je k sobě přátelskau službau wolně nakloniti ráčil.

W pátek w noci na sobotu před nedělí Invocavit nějakau nešťastnau příhodau mezi čtwrtau a pátau hodinau mlýn panský pod Nowými hrady wyhořel; kamení mlýnské

1553. se rozpukalo, a kdyby lidé k bránění byli se nesběhli, i dworu by se bylo nechybilo.

Kněz Ondřej, opat Třebonský, podlé sněmowního swolení, kteréž se stalo na sněmě obecním, držaném na hradě Pražském léta 1553 w prwní neděli w postě, jinak před stolowáním sw. Petra, statek swůj klášterský šacowal za summu dwadceti tisíc čtyřidceti pět kop miš. a lidé poddaní klášterní jměli ho za patnácte tisíc dewět set osmdesáte tři kopy wše miš. Datum listu w neděli postní, jenž slowe Judica, anno uts. Než kláštera Koruny tento šacunk byl za summu 3600 kop miš. a poddaných za 5472 kop též miš.

Pan wládař od krále Ferdinanda za heitmana kraje Prachenského nařízen: k němuž přidán statečný Wilém Přech z Čestic a na Česticích, přijawše ten auřad k sobě ode dne sw. Jiří až do roku.

Některý čas w postě t. j. w středu před zwěstowáním panny Marie, w Ledenicích městečku na panstwí Třebonském patnácte dworůw z gruntu wyhořelo. Žena nějaká šedši s swětlem na noc k telné kráwě zapálila; ač lidí dosti bylo, wšak nemohli odolati.

Kněz Bartoloměj, opat Korunský, winice klášterní Křenčické odewzdal panu Wilémowi z Rosenberka 6 Aprilis, wšak w jisté smlauwě.

Dělán most u Plané přes řeku Lužnici na dolním příwoze. Smluweno dílo pány Jarohněwem Sádlau z Wražného, Janem Wolbramem z Štěkře, Jiříkem Robbmhapem z Suché a Mikolášem Humpolcem z Tuchoraze s Wáclawem richtářem z Plané, z dewadesáti kop miš., dwau děberů ryb a pěti wěrtelů piwa řídkého. Actum w auterý po památce swatých Filippa a Jakuba. A ten nákladem pana wládaře udělán proto, aby k Zelči pro piwa mohli jezditi.

W pátek po památce sw. kříže nalezení umřel na Nowých hradech písař důchodní Jiřík, za heitmanstwí Krištofa Muchka.

Toho roku JMt pán ráčil na Zelené hoře u pana Adama Šternberka o swátcích letnicích býti, wyjew z Krumlowa we čtwrtek před hodem seslání ducha sw. s padesáti jedním koněm. Mezi jinými dwořany jeli s JMtí pan Ho-

lický, p. Wilém Sádlo, p. Adam Baubinský, p. Mirek, p. Swejnoch oc. Jelo se k Prachaticím, tu jeden nocleh, potom na Střelu, tu druhý, odtud na Zelenú Horu, pak zase k Strakonicím, a tu pán ráčil dwě noci zůstati, pak skrze Prachatice domů se nawrátiti. 1553.

W pondělí před sw. Wítem pan wládař s Její Mtí paní starú s padesáti čtyrmi koňmi ráčil se na cestu wyprawiti, a z Krumlowa wyjeti na Pacow, a odtud do Rychnowa ku panu Wlachyni Leskowci dojeti.

Jiřík Baworowský, auředník Helfenburský, ostatek zdí k piwowáru pod Helfenburkem náležejících w pondělí před sw. Wítem podlé wyměřeni dal založiti; kteréž we dwanácti dnech dokonány, a tak ten piwowár dostawen, o kterémž stawení i napřed dotčeno.

Od místodržícího w zemi Ferdinanda arciknížete toho času takowé psaní ku panu wládaři wyšlo:

Urozený wěrný náš milý! Wědětiť dáwáme, že Jeho Láska král Maximilian, pán a bratr náš nejmilejší, té wůle býti ráčí s Její Láskau kněžnau Mantuanskau osobně do Krakowa na weseli swatební jeti, a toho se na nás dožádati ráčil, abychom tebe psaním našim k tomu napomenuli, aby od tohoto čtwrtku nejprw příštího w témdni při Jeho Lásce w Wídni najiti se dal, a předse odsud s Jeho Láskau do Krakowa na kočích jel. Protož tebe milostiwě žádáme, aby tak učinil, a na swrchu psaný den do Wídně přijel, a s sebau málo osob, což můžeš nejskrownější počet — neb Jeho Láska žádnému přes tři neb čtyry služebníkůw pasirowati neráčí — wzal; tuť oznámeno bude, kolikby služebníkůw s sebau wzíti jměl. Kdež pak té milostiwé wíry a naděje do tebe jsauce, že se w tom, nedadauc sobě ničímž překaziti, ani se čím wymlauwaje, powolně najíti dáš; a Jeho Láska král Maximilian i my tobě takowú twú powolnost wší milostí naší wzpomínati a nahražowati ráčíme. Datum na hradě Pražském w neděli po sw. Janě křtiteli božím l. 1553.

A ač žádost arciknížecí wztahowala se, aby pán do Wídně přijel, wšak král Maximilian psaním swým žádal, aby pán jen do Olomauce 7 Julii wyprawil se, a potom když se termin prodlaužil, oznámil, že míní z Wídně 22 Julii wyjeti, aby pán konečně na jednom kočí 23 Julii

1553. také w Olomauci dle wykonání té jízdy do Polska dal se najíti, a na krále očekáwal.

Když se pán na předešlé arcikníżete Ferdinanda psaní k wykonání té jízdy nedostatkem zdrawí, kterýž na sobě jměl, wýmluwna činil, JMt arcikníže jinším psaním pána žádal, poněwadž prostrannější čas k tomu obrán, aby pán, ačby se pozdrawil, žádosti jejich dosti učinil; což pán tak wykonal, a we čtwrtek po sw. panně Marketě wyjel z Krumlowa na 5 koních bez jízdných k Olomauci, a odtud do Polska s králem Maximilianem na cestu wydal se.

Wšak předtím w pondělí před sw. Prokopem JMt pán ráčil z Krumlowa wyjeti na Třeboň, a odtud we středu na Bystřici ráčil přijeti se 38 koňmi.

Brzo potom JMt pan wládař ráčil wyprowázeti kněžnu saskú Kateřinu rozenú z Meckelburku, owdowělú (ta pána často do Mišenska zwáwala na štwaní). Jeli po sw. Kilianu w pondělí do Soběslawě, jměwši kněžna Její Mt wšech koní 39 a JMt pán 80. Mezi jinými dwořeníny byl pan Zmrzlík. Někteří služebníci Její Mt z Soběslawě až do Milčína prowázeli.

Od pana wládaře štwaní u Weselí položeno 1553 k pondělímu před sw. Mataušem. Weliký počet stawu panského i rytířského z Čech i z Morawy od pána na ně pozwáno, někteří připsawše, že přijedau, jako pan Wolf Krajíř, nejwyšší purkrabě Pražský, pan Joachim z Hradce, p. Adam z Šternberka, p. Zachariáš z Hradce, p. Woldřich Holický, p. Petr a p. Zigmund z Šelnberka.

Pan wládař widěw nepříkladný, anobrž rozpustilý žiwot a nejedny wýstupky a neřády při kněžstwu na panstwích swých, praelatům Pražským na ně stížiti sobě ráčil; kteříž přísný mandat, kterak by se w powolání swém pobožně a šlechetně jako wůdcowé jiných chowati jměli, wydali knězi Tomášowi arcipryštu Bechynskému a faráři Krumlowskému a mistru Ambrožowi pomocníku jeho, aby sami na sebe dobrý příklad dadauce, je k ctnému žiwotu jakož pěkným napomínáním i také trestáním skutečným přidrželi, JMti pána prosíce, aby jim w tom z moci swé nápomocen býti a kněžstwo takowé neposlušné wazbau trestati dáti ráčil. Datum mandatu latinského na hradě

Pražském 14 Octobris. A za tau příčinau pán před osobu swú a děkana swého Krumlowského wšecko kněžstwo na jistý den obeslati, a jim některé artikule dle dobrého řádu mezi nimi nařízené wydati račil. 1553.

W středu den wšech swatých JMt pán račil z Krumlowa na Třeboň, a odtud ku Praze se pánem z Hradce k arcikníżeti JMti na štwaní jeti. W auterý po sw. Martině pán zase na Krumlow z Prahy se nawrátil. Šternberger při pánu jel s dwořany.

W pondělí den sw. panny Barbory JMt pán na Krumlowě dralině znamenitých hostí jmíti a náležitě je uctíti račil. Jmám za to, že JMt král Ferdinand s dworem swým tu se zastawiti, když na sněm jel, račil. Nebo 24 Decembris JMKá do Mnichowa k knížeti bawořskému přijew, welmi dobře chowán, odtud potom k Augšpurku na sněm říšský před sebe cestu wzal, a tam byl 30 Decembris.

Léta páně 1554.

Pan Wilém byw hned z počátku swého wládařstwí w nedorozumění s Budějowskými z příčiny té, že Budějowští po silnicích lidi páně, s rozličnými kaupěmi jedaucí, po častu stawowali, pročež pán zase Budějowským se oplacowati, a lidem swým, aby do města na žádné trhy a jarmarky nechodili, města ničímž nefedrowali, přísně poručiti račil, tak že welký swízel proto město Budějowice trpěti musilo. Z té příčiny léta předepsaného sjewše se strany na Třeboni w středu po sw. třech králích, pány prostředky Joachimem z Hradce a na Hradci purkrabí Karlšteinským, Wolfem Krajířem starším z Krajku a na Nowé Bystřici nejwyšším purkrabím Pražským Ondřejem Ungnad z Suneku a na Hluboké, Henrichem starším z Swamberka a na Zwíkowě, Heraltem Kawkau z Říčan a na Štěkni a Swihowě, Janem starším z Swamberka a na Milewském klášteře, Wilémem Přechem z Čestic a na Česticích poněkud narownány takto: Poněwadž bez spatření těch silnic a sprawedliwostí na ně nemůže se té při s gruntem rozuměti, že se jim termin k dalšímu srownání do roku pokládá; wšak mezitím cožby panští lidé po panstwí wozili, aby 1554.

1554. jim překáženo na cestách od Budějowských nebylo, kromě kdožby do Lince neb Čáhlowa handlowal, ten silnicí na Budějowice jezditi jměl, a pán proti tomu nebraň poddaným, zwlášť blízko přísedícím, do města na trhy. Actum ut supra.

W pátek před sw. Fabianem a Šebestianem pán ráčil se dwaceti pěti koňmi do Passowa na masopust, častau přátelskau žádostí hnut byw, když nemohl sám pan biskup na Krumlow přijeti, wyprawiti se, a jej pana strýce swého, na nějž jako na otce přirozeného laskaw byl, nawštíwiti, nawrátiw se zase domů w středu před obrácením sw. Pawla na wíru.

Na konec masopustu konal weselí swatební pan wládař panně sestře swé Alžbětě uts., na kterémž mezi jinými tito páni byli: p. Julius hrabě z Hardeku, paní Trčkowá, p. Mezřický, p. Wilém z Šternberka, p. Jan mladší z Lobkowic, nejwyšší komorník králowstwí českého, (nejwyšší pan purkrabě byl též při té swatbě), p. Ungnad, p. Heralt z Říčan, p. Adam z Šternberka, p. Wáclaw Šwihowský, posel biskupa Salcburského, p. Joachim z Hradce, p. Haugwic, p. Zachariáš z Hradce, poselstwí biskupa Passowského, p. Bartoloměj z Šwamberka, p. Jiřík Křinecký, p. Jan a p. Wlachyně a p. Wáclaw Leskowci, p. Linhart z Říčan, p. Michal Španowský, p. Tetaur, pp. Malowci a rytířstwa drahný počet.

Toho roku panu wládaři přišlo listowní poručení od krále Ferdinanda, aby promluwě s dostatkem se pannau abatyší Bohunkau z Šternberka w klášteře Krumlowském, jí oznámil, aby k wůli králowské Kateřinu z Biskupic, dceru pana Wáclawa z Biskupic, poněwadž se o ní dobré slowo slyšelo, a s ní asi tři aneb čtyry obstární sestry z toho kláštera propustila, že ji král za abatyši do králowé kláštera w Starém Brně nařizowati ráčí. Panna abatyše Krumlowská s nechutí tomu powolila, a neráda též panny z Biskupic (nebo bohatá byla), obmýšlejíc dobré konwentu swého, odtud propustila; než jiné žádné z konwentu, ani nějaké panny Reginy na králowské připsání a jednání pana wládaře několikero, s plačtiwau truchliwostí wšecken konwent, náboženstwí a řeholu swú obhajowawši, propustiti nechtěla

a nemohla, protože tak se zawazují při velowání, že z toho 1554.
kláštera, dokud žiwy, wyjíti nechtějí, a na to swátost welebnú přijímají.

Císař Ferdinand měsíce Martii byl w Prešpurce, pak odtud k Wídni hnul se, a byl w Wídni 29 Aprilis. Ještě král w Wídni byl i 5 Julii, a táhl k Čechům. Potom jel do Augšpurku na sněm druhého roku, jakž níže.

Arcikníže po krajích mandaty swými mustrunky položiti ráčil, aby jeden každý podlé swolení sněmowního ze dwau tisíc kop gr. č. jeden kůň a čtyry pěší wojensky wyprawil. I jměw pan Wilém k takowémuž mustrunku lid swůj na Písek z Prachenska, a z Bechynska na Tábor wyprawiti, aby tam w pondělí po sw. Tiburcí byli, i poněwadž pána takowý patent pozdě došel, a pán swé poddané we třech krajích jměl w desíti, dwadcíti i patnácti mílech, a sotwa we dwau nedělích by je w hromadu sprawil; protož poslaw k tomu času služebníky swé Adama Sudka z Dlúhé a Buriana Litwína z Zahrádky na Písek a Humpolce na Tabor, u pánů heitmanů krajských jakožto mustrhéřů se wýmluwna swau bezelstností učinil, že lidu swého wyprawiti nemohl.

Mikoláš Humpolec dohlídaw na panstwí k hospodářstwí, před sw. Jiřím dostaw se na Kuklweit, když tu wody nejměli aneb ji hledati zanedbali, wynalezw dwě studénky staré, dal je wyprázdniti a wyčistiti, a tudy wodau piwowár i dwůr opatřil. Item tudíž w nowé chmelnici wysazowati dal.

19 Mai Henrich nejstarší kníže z Plawna, kancléř králowstwí českého, náhle umřel, otec Henricha staršího a Hendricha mladšího, wlastních bratří těch, kteříž se se panem wládařem saudili.

4 Junii byl neobyčejný weliký mráz; i sice předtím mrazowé býwali, tak že pamětníka nebylo, aby takowé počasí pamatowal.

W neděli před sw. Burianem město Lomnice míli od Třeboně wzdálí wyhořelo.

Pan Wilém do akademie Wittemberské mládence posílati a na ně nakládati ráčil; mezi nimiž jeden študowaw w též slawné akademii, jménem Krištof Kulička, 28 Junii ku pánu listowně ohlašowal se.

1554. Při času nawštíwení swaté Alžběty od matky boží pan Hendrich z Šwamberka se paní Alžbětau z Rosenberka, manželkau swau, na Krumlowě českém dle nawštíwení paní mateře a přátel byli, w nebytí pana Wiléma doma.

Léta předepsaného měsíce Čerwence stawena škola Krumlowská, kdež nyní domus pauperum slowe. Dwa auředníci na to nařízeni, že k tomu dílu dohlídali a dělníkům platili, totiž Franc šwec a Pawel Praunberger, měšťané Krumlowští; a tak pan wládař z gruntu tu školu wystawěti daw, preceptory mládeži nařídil na swůj náklad, jež se nemálo tu učilo i mládenců, kteříž potom k kněžstwí hodili se; nebo l. 1555 již slowútná byla ta škola, a z učení Pražského rektor do ní podáwán.

W auterý před sw. Jakubem pan wládař ráčil u pana Šebestiana Kořenského na Sedlici na křtinách kmotrem býti, při pánu Melichar Stolinský z Kopist též byw.

Léta ut supra w středu před sw. Wawřincem pan Jarohněw Sádlo z Wražného a na Liderowicích z poručení JMti pána byl na Třeboň obeslán s strany rybníka na Hradecku, kterýž jest skrze téhož pana Jarohněwa wyměřen, též w přítomnosti pana Jiříka Robbmhapa z Suché a Ondřeje fišmeistra panstwí Třebonského; a to takto, že jest též místo, kdež jmá ten rybník býti, okolo wyměřeno 6 kop 8 prowazcůw, a hráz 30 prowazcůw, učiní wšeho wyměřeného 6 kop 38 prowazcůw. Toho času Tisý rybník okolo wyměřen; bez hrází facit 4 kopy prowazcůw, a hráz jest wyměřena na Tisém rybníce 64 prowazcůw; učiní toho okolo Tisého, co wyměřeno, 5 kop 4 prowazce. A tak se nachází, žeby ten rybník na Hradecku o 64 prowazce wíce wytopil; než rozuměti, že Tisý od Krčína jako i jiní rybníci powyšowán byw, topí mnohem wíce než předešle.

W pátek po památce nanebewzetí panny Marie JMt pan wládař ráčil z Krumlowa wyjeti k Hradci a odtud do Prahy k sněmu, kterýž držán byl na hradě Pražském w auterý po sw. Bartoloměji w přítomnosti JMKé krále Ferdinanda. W pondělí pak po sw. Bartoloměji pán z Rosenberka JMKé supplikací podal w tato slowa:

Jakož WKMt ráčili jste mně před některými časy

milostiwé psaní a poručení, abych do saudu zemského za 1554.
jednoho saudce dosedl, učiniti, na kteréžto psaní WKMti jsem zase odpowěd skrze psaní i také austně dáwal, a za to WKMt poníženě prosil a žádal, abyste WKMt wzhlédnauc na mladost mú, mne milostiwě ponechati, a do saudu dosazowati neráčili; kdež pak na takowú mú poníženú žádost ráčili jste milostiwě mně toho až do příjezdu šťastného WKMti do králowstwí českého odložiti; a poněwadž z wůle pána boha wšemohaucího šťastně jste do tohoto králowstwí přijeti ráčili, a saud zemský, do kteréhož bych dosednauti jměl, se přibližuje: WKMti jakožto swému milostiwému králi a pánu se wší poníženau poddaností toto psaní a supplikací podáwám, a WKMti jakožto swého milostiwého krále a pána prosím, že WKMt mne při tom místě, w kterémž jsau předkowé moji bohdá sprawedliwě sedali a toho místa užíwali, poněwadž od Jich Mtí slawné paměti císařůw a králůw i také od WKMti to potwrzeno sobě i rodu mému jmám, a přitom také ode wší koruny králowstwí českého předkowé moji toho jsau došli i také wždycky zachowáwáni a zůstawowáni býwali, mne i rod můj milostiwě zůstawiti ráčíte. Nebo WKMt jakožto ten pán, kterýž od pána boha wšemohaucího wysokým rozumem obdařen býti ráčí, dobře znáti ráčíte, jak jest mi možné pro rod můj a poctiwost swú jináče nežli předkowé moji do saudu zemského dosednauti, poněwadž jsem toho místa s pomocí pána boha wšemohaucího ničím nepotratil, nýbrž poníženě prosím, že mi milostiwě wážiti ráčíte. Neb pro rod a poctiwost swú stížnosti swé s strany téhož místa mého w tento sněm s milostiwým wědomím WKMti na stawy králowstwí tohoto také wznésti míním. Nejmilostiwější králi! w swé milostiwé paměti jmíti a držeti ráčíte, kterak mnohé platné a wěrné služby, nelitujíc statkůw ani ničehož, předkowé moji, i tudíž já, jsau předkům WKMti i tudíž WKMti činili; já pak od swé mladosti wždycky jsem při WKMti we wšech wěcech podlé swé nejwyšší možnosti poddaně a poslušně se chowal, a s pomocí boží ještě se chowati budu, a wždy jsem té ponížené a celé naděje, že WKMt mne a rod můj při tom místě, kteréhož jsau předkowé moji wždycky sprawedliwě w užíwání ode

1554 wšî koruny królowstwí českého byli, též milostiwě zůstawiti ráčíte.

I tu jest JMKá ráčil takowú rozepři mezi panem Wilémem z Rosenberka a knížaty z Plawna na sebe k přátelskému jednání wzíti, a w auterý i w středu nechal w sněmu strany slyšeti skrze komissaře tyto, a komissaře k wyslyšení obojí strany té rozepře tyto wydati, jenž byli:

Jan starší Popel z Lobkowic, nejwyšší sudí králowstwí českého.

Jan mladší z Waldšteina a na Hrádku.

Jan Bořita z Martinic a na Smečně.

Jan starší z Řičan.

Šebestian Markwart z Hrádku, purkrabě Karlšteinský.

Jiřík Gerštorf, podkomoří králowstwí českého.

Tu pak w auterý po sw. Bartoloměji byl jest JMt pán z Rosenberka se pány a přátely swými do zelené swětnice před swrchu psané komissaře powolán, i jest skrze nejwyššího pana sudího promluweno, že JMKá ráčil jest jim poručiti obě dwě straně wyslyšeti, a aby JMKé, wyslyšíce strany, co sobě jedna každá strana do sebe stěžují, zpráwu dali, že ráčí rád mezi Jich Mtmi pracowati a cestu wyhledáwati, poněwadž jsau přirození a krewní přátelé, aby spolu raději dobře byli. Dále jest od téhož pana sudího mluweno, že jest knížatům z Plawna od JMKé supplikací páně podána, na kteraužto supplikací že knížata z Plawna tu odpowěď dáwají, že ta supplikací páně z Rosenberka do osob knížat stížnost nenese, než do krále JMti a stawůw, a tak že knížata odpowěd na túž supplikaci dáti powinni nejsau. Ale nicméně že knížata toto prawí, žeby se do pána z Rosenberka toho nenadáli, aby sobě měl pán co do nich stěžowati, že jsau oni ani pan otec jejich nikdá pánu žádné příčiny k tomu nedali, anobrž pan otec jejich mnohá platná přátelstwí poručníkům a pánu z Rosenberka jest činiwal. Pak tímli se pán jim odplacuje, že jim to odníti chce, čehož jim nedal? Třetí že jsau oni páni z Plawna stará w říši knížata, a JMCá též Králowská, kurfirštowé Jich Mti za knížata je wyswědčili, že předkowé páně z Plawna knížecího titule užíwali, a protož jim jsau to stwrditi ráčili. Nadto wýše i stawowé je w tomto

království za knížata přijali, žádajíc, aby se pán proti nim 1554.
upokojil a jich při tom zanechal.

Na tuto řeč JMt pán z Rosenberka ráčil jest žádati wystaupení, a tu jest po wystaupení skrze pana Jiříka Labaunského tato odpowèd dána: Že jest pán z Rosenberka se pány a přátely swými ráčil slyšeti, co Jich Mti knížata z Plawna ráčí stížného do JMti pána jmíti, pak že k tomu toto ráčí prawiti, že sobě nic do pána nejmají stěžowati, že o nic pán nowého neráčí státi ani užíti žádá, než čehož jsau prwé předkowé od starodáwna wždycky beze wší překážky wšelijakých lidí užíwali, totiž w saudu zemském hned po králi po prawé ruce že jsau sedali a ne knížata, též w sněmích wždyckny přední hlas a w relací jsau býwali, též i před knížaty slezskými přední místo při korunowání jmíwali, a po prawé ruce králi korunu při korunowání držíwali; a kde jest pan otec jejich místo w saudu zemském míwal, též i w sněmích, kde jest w relací zapisowán býwal, to že jest wšem wůbec známo, a že wždycky páni z Rosenberka před knížaty w relacích místo jmíwali, a také w saudu zemském žádná knížata nesedala; toho dokládajíc, kdež se knížata stará jmenují, že jest pánu s podiwením, že se ode čtyr set let prawí býti knížaty, ješto toho titule nikdy neužíwali, ani za knížata kdy držáni byli, až teď w nowě, ješto pán z Rosenberka netoliko od čtyr set let rodu knížecího býti ráčí, ale mnohem wíce, což kdyby k tomu přijíti mělo, toby se ukázalo; i toho dokládajíc, že w zřízení zemském starém jsau se stawowé za krále Wladislawa sobě zapsali a zawázali na wěčné budaucí časy sobě to držeti a pány z Rosenberka při tom místě hned po prawé ruce kr. li w saudu zemském a ne knížat zanechati; proti tomu páni z Rosenberka od titule knížecího že jsau pustili, a jeho usťaupili, aby se s stawy w králowství českém srownali. Teď pak aby měli to zřízení staré na ublížení páně chtíti zjinačiti, že jsau toho učiniti na škodu pánůw z Rosenberka nemohli, a zwláště w létech páně dětinských a beze wšeho prowinění. I aby o swé místo přijíti měl, že neráčí té naděje do JKMti ani do stawů w králowství českém býti, aby to místo měli pánu odníti a knížatům z Plawna dáti. Kdež dále Jich Mti knížata z Plawna oznámi-

1554. mili, kterak jest pan otec jejich přátelstwí pánům z Rosenberka činiwal ꝛc. i k tomu pán z Rosenberka toto prawí, že o tom nic wěděti neráčí; činíwálli jest pak pan otec knížat jaké přátelstwí pánům z Rosenberka, že jest darmo nečiníwal, než za to že jest hojnú odplatu jmíwal; než že teď pán z Rosenberka jest to poznati ráčil přátelstwí pana otce jejich, widauc pána w sirobě a w létech dětinských, že jest sobě na ublížení páně jeho místo obmýšlel a o ně usilowal. Byloli jest to pak přátelstwí, že to k uwážení Waší Mti pán z Rosenberka připauští, ješto jest se pan otec knížat ani jiný žádný o to místo prwé pokusiti nesměl, když jsau páni z Rosenberka kteří w létech dospělých býwali aneb byl, ješto kdyby pán z Rosenberka léta byl jmíti ráčil, jest té naděje, žeby pan otec knížat z Plawna nikdá se byl o to nepokusil; i toho dokládajíc, že proti pánu nic není, aby oni knížata býti neměli, nýbrž že jim pán té poctiwosti knížecí rád příti ráčí, toliko ať oni také w to, čehož jsau pánu nedali, newkráčejí; a kteréhožto místa JMt král majestátem swým za auřadu kancléřstwí pana otce jejich knížat potwrditi jest ráčil s podepsáním ruky otce jejich, protož že za to žádati JMKé ráčí, aby při tom místě zůstawen byl.

Zase skrze pana sudího na místě knížat z Plawna tato odpowěd dána: Předkem kdež pán z Rosenberka w odpowědi předešlé toho doložiti ráčil, kterak by pan otec jejich, knížat, w létech páně nedospělých o to místo usilowal, a o ně jej připrawil ꝛc., žeby se do pána toho nenadáli, aby pan otec jejich po smrti swé ode pána dotýkán býti jměl, a proto že pánu časem swým, poradíce se se pány a přátely swými, odpowěd dáti chtějí. Co se pak titule a stawu jejich knížecího dotýče, to že jest tak, že jsau toho neužíwali z příčiny chudoby swé, ale poněwadž pak pán bůh panu otci jejich a jim ráčil to štěstí dáti a z chudoby pomoci, že také na jiném nejsau, než to, co jim bůh dal, užíwati chtíti, a že jest pán z Rosenberka za žiwnosti pana otce jejich nikdá tomu nic neříkal, až již i léta zemská prošla, ani páni poručníci páně, než až teprwa po smrti pana otce jejich že pán z Rosenberka teprw na to nastupuje; že i páni poručníci páně

z Rosenberka w tom sněmu relatoři byli, a k tomu se při- 1554.
znali podlé jiných, a nic neodpírali. Naposledy že knížata z Plawna toto poručili powěditi: Že jest jim s podiwením, že pán z Rosenberka tý wěci před se béře, a ten sněm l. oc. 49 že rušiti chce, ješto tu již netoliko jich samých knížat se dotýká, ale dotýče se tu i JMti krále Maximiliana, kterýž tím sněmem za krále wolen jest; a ješto kdyby ten sněm jměl w nic obrácen býti, tehdy by tudy král Maximilian o wolení swé přišel; nadto pak že i mnozí, kteří podlé pána z Rosenberka stojí, že jsau w témž sněmu relatoři byli, a teď že proti swé relací stojí, a že jsau té naděje, že se zdrawě na to, co před se berau, rozmyslí, a že oni za wěc jistú drží, což jim jednau stawowé dali, že jim toho zase newezmau.

Zase od pána z Rosenberka za odpowěd dáno: Jakož Jich Mti knížata z Plawna pánu poručili oznámiti, kterak by pana otce jejich po smrti jeho dotýkal, čehož jsau se nenadáli, a že pánu časem swým odpowěd na to dají; k tomu pán z Rosenberka toto prawí, že jest pana otce jejich nic nedotýkal, než odpowěd jim na jejich řeči dáti ráčil, a wšak jestli pak pánu z Rosenberka jakú odpowěd dají, tehdy že jim odpowěd také zase knížatům pán dáti ráčí. A kdež Jich Mti knížata z Plawna to od sebe mluwiti dali, žeby pán z Rosenberka za žiwnosti pana otce jejich tomu wšemu místo dáwal, nic k tomu neříkal, až teď po smrti pana otce jejich, a až léta zemská prošla, též páni poručníci že jsau relatoři byli, a protož že se jim widí, že pán z Rosenberka zbytečně ty wěci před sebe béře; k tomu pán toto prawí: Že jest prwé na to nastaupiti nemohl, než až pánu léta dána byla, a w statek swůj se uwázal, a že jest za žiwnosti pana otce jejich pán z Rosenberka hned na to ráčil nastaupiti, jakž do saudu zemského obeslán býti ráčil, aby dosedl, že jest hned JMKé skrze supplikací pán oznámiti ráčil, pro kterú příčinu neráčí moci dosednauti do saudu zemského, totižto z příčiny místa swého a pana otce jejich, knížat; o čemž pan otec jejich dobře wěděl, že pán z Rosenberka tomu místa dáwati neráči, a k tomu se i proti pánu strojil, přátely sobě jednal, což by se dostatečně prokázati mohlo;

1554. a w tom se na paměť JMKé pán táhnauti ráčí, že jest to tak, a že jest pán nic neobmeškal, a páni poručníci páně pánu jsau nic toho, což se poctiwosti páně a rodu i budaucích páně dotýče, obmeškati ani promlčeti nemohli; nebo jsau toliko statku páně poručníci byli, a ne poctiwosti; a bylili jsau relatoři, tedy jsau od osoby a statkůw swých byli, a též statků páně oc. Na poslední artikul žeby pan wládař i páně páni přátelé, kteříž jsau toho sněmu relatoři byli, neníčko proti relacím swým stáli, a to, k čemuž prwé swolili, bořiti by chtěli, a krále Maximiliana, kdyby ten sněm l. 49 měl w nic obrácen býti, o wolení králowské připrawiti, pán z Rosenberka i se pány přátely swými toto za odpowěd dáwati ráčí, že jsau se wždycky, jako na ctné a dobré pány a též jako na ctné rytíře náleží, chowali a chowají, jim knížatům z Plawna ani žádnému toho napřed nedadauce.

S těmito se wšemi odpory tíž páni kommissaři w středu po sw. Bartoloměji šli jsau k JMKé, i ráčil jest JMKá pana Jana z Waldšteina a na Hrádku nad Sázawau, a s ním pana Jiříka z Gerštorfu, podkomořího králowstwí českého, k JMti pánu z Rosenberka do zelené swětnice poslati, s těmito řečmi: že jest JMKá wšemu tomu, co sobě pán z Rosenberka do knížat z Plawna stěžowal, wyrozuměti ráčil, a že ráčí té wůle býti, mezi nimi přátelsky sám jednati, a nějakých cest k upokojení a srownání pohledati; wšak že za to ráčí pána žádati, aby pán sněmu se nedotýkal, ani do něho chodil, a knížata z Plawna že tolikéž učiní, a že i za to ráčí žádati, načem se stawowé snesau a w sněmu zawrau, aby k tomu také pán swolil. Pán z Rosenberka skrze též pány tuto odpowěd JMKé dal, že čehož JMKá žádati ráčí, že tak učiniti chce; i nechodil pán do sněmu ani knížata z Plawna. I ráčil JMKá tu rozepři na sobě držeti až do čtwrtku před narozením panny Marie; na ten den pak ráčil jest strany před osobu swú králowskú sročiti a před sebe obzwláštně každú stranu we čtyrech osobách paušteti. S knížaty z Plawna tito wstupowaly: pan Ličkowský, pan Petr Šwamberk, pan Karel z Žerotína, Wilém Klenowský; a se pánem z Rosenberka pan Břetislaw Šwihowský, pan Joachim z Hradce, pan Zdeněk Mezeřický,

pan Jaroslaw z Pernšteina, pan Henrich z Šwamberka. Naposledy pak obědwě strany se wšemi jejich pány a přátely před sebe JMKá pustiti ráčil, a skrze nejwyššího pana sudího toto jest stranám oznámeno: Že jest JMKá s pilností mezi stranami jednati ráčil, aby mezi knížaty z Plawna a pánem z Rosenberka jakožto krewními přátely urownání se státi mohlo; ale poněwadž obě dwě strany na swém stojí, že JMKá ráčil jest té wůle býti, ty wěci bedliwě uwážíc, aby se žádné straně nic neublížilo, wýpowědí sprawedliwau rozeznati učiniti; ale poněwadž powětří morowé w městech Pražských se čím dále wždy wíce rozmáhá, že býti ráčí té wůle, z Prahy sebau preč hnauti; a protož takowé rozepře knížatům z Plawna a pánu z Rosenberka odkládati ráčí až do swého zase na hrad Pražský nawrácení; a po nawrácení zase JMKé na hrad Pražský we třech nedělích pořád zběhlých aby strany před JMKau se wšemi potřebami stály, a tu že JMKá wyslyšíce strany, sprawedliwú odpowěd a konec učiniti ráčí; a mezi tím časem aby se k sobě strany pokojně chowaly a spolu dobře byly jakožto krewní přátelé, a wšech podstat proti sobě hledati aby zanechaly. I ráčil jest JMKá po té řeči od stolu wstáti a k stranám jíti, aby sobě rukau podaly; wzawši každau stranu za ruku, podal jim w hromadu, řka, aby spolu dobře byli. 1554.

Tito páni a přátelé ráčili podlé pána z Rosenberka státi:

Předkem stawu panského:

Joachim z Hradce a na Hradci, Jaroslaw z Pernšteina na Pardubicích, Břetislaw Šwihowský, Jindřich Planský, Zdeněk Mezeřický, Henrich z Šwamberka, Jindřich Drahobuzský, Lorenc Šlik, Jan z Říčan a na Kosowé Hoře, Adam z Šwamberka, Zachariáš z Hradce, Šťastný Křinecký z Ronowa, Zdislaw Zwířetický z Wartenberka, Jindřich z Waldšteina, Jiřík z Waldšteina, Wáclaw z Waldšteina, Fridrich z Waldšteina, Jan z Šelnberka, Wáclaw Šwihowský, Zdeněk Zmrzlík, Jan Říčanský z Říčan a na Wšeradicích, Jan Humburk, item pan Adam z Šternberka, p. Jan z Waldšteina, p. Jan Šlik, p. Jan starý Říčanský, Jiřík Labunský, prokurator.

1554. Stawu rytířského:

Jan Leskowec, Jan Jeníšek, Wlachyně Leskowec, Adam Koc, Jan Kalenice, Ladislaw Běšín, Tobiáš Hřan, Jan Hřan, Woldřich Muchek, Adam Muchek, Hendrich Hozelaur, Jan Byšický purkrabě hradu Pražského, Jan Pešík z Komárowa a na Waldeku, Adam Ctinský, Zdeněk Wíta, Michael Španowský, Fridrich Wojíř z Strakonic, Jiřík Čejka, Ondřej Nebřehowský, Krištof Koc, Jan Koc, Pawel Malowec na Zbraslawicích, Wilém Wojkowský, Pawel Kurka, Adam Budowec; item pan Brychnar, Bohuslaw z Šlejbor, Fridrich Bechyně, Beneš Wrš z Sádlna, Dwořecký mladý od Soběslawě, Wíta starý, Silwestr Mlazowský, Petr Hamza, Hynek Wamberský, Woldřich Wamberský, Jan Čabelický a na Teyně, Waleš Robmhap, Petr Robmhap, Suda, který na Zdechowicích, Petr Kekule, Adam Chanowský, Šebestian Kořenský, Bohuslaw Malowec, který na Wlhlawech, Bohuslaw Malowec, který na Borotíně, Šebestian Leskowec, Wáclaw Leskowec, Tristran Předenice, páni Janowští dwa, pan Arnošt Witanowský, Petr Obytecký, Petr Zálužský.

Tito stáli se pány z Plawna:

Stawu panského:

Karel z Žerotína, Jaroslaw z Kolowrat, Ličkowský, heitmaň na Jochimthále, páni Kurcpachowé dwa bratří, Albrecht Smiřický, Šebestian Šlik páně Joachima bratr, Petr z Šwamberka a na Ronšperce, Jan z Šwamberka a na Boru, Joachim z Šwamberka, Jan z Weitmile, Wolf Šlik; Wáclaw z Kolowrat jinak Mašťowský, p. Krištof z Donína, JMt nejwyšší purkrabě Pražský.

Z rytířstwa:

Pan písař nejwyšší, pan sudí nejwyšší, pan purkrabě Karlšteinský, Wilém Klenowský, Burian Trčka, Wilém Trčka, Jan Šlowský, Mikoláš Miřkowský, Jakub Hruška, Němec Reinšperger z Krásné Komory, Jan Žatecký, Jiřík Kokořowec z Plzenska, Florian Grispek, Fabian Šeinoch, Šebestian Šeinoch. Erazima řečníka jměli.

Další wznášení a supplikowání pana wládaře takowé bylo:

Nejjasnější králi a pane, pane můj nejmilostiwější!

Jakož WKMt onehdejšího dne na jednu i druhú poníženú 1554.
prosbu mú, což se té rozepře mezi pány z Plawna, purkraby w Míšni, a mnau dotýče, milostiwě jste se k tomu nakloniti, a mně některé prostředky, jakby táž rozepře mohla podlé sprawedlnosti swůj konec wzíti, předložiti ráčili; já pak, jakožto WKMti wěrný, poddaný a ponížený služebník, takowéž prostředky jsem na milostiwú žádost WKMti poddaně přijal, nad to wýše WKMt z milosti swé králowské to wšecko, jakým spůsobem před se wzíti ráčíte, swými usty králowskými wšem stawům a obywatelům králowstwí českého při přítomnosti pánůw poslůw ze wšech zemí k tomuto králowstwí náležitých milostiwě jste oznámiti ráčili, s tím doložením, že takowú rozepři, prwé nežli se sněm zawře a relací podlé starobylého spůsobu wykoná, o to sprawedliwý konec udělati ráčíte; z kteréžto milostiwé péče, jakž může nejponíženěji býti, WKMti jakožto swému nejmilostiwějšímu králi a pánu poddaně děkuji, a po wšecky časy odsluhowati nepřestanu; a tak w tomto spisu WKMti a stawům králowstwí českého stížnosti swé poddané oznamujíc podáwám.

A předkem WKMti a Wašim Mtem wšem stawům w milostiwé a dobré wědomosti jest, kterak předkowé a wšecken rod můj od Jich Mtí císařůw a králůw českých a wšech tří stawůw králowstwí českého před mnohými léty a pamětmi lidskými jsau za služby swé wěrné, kteréž jsau Jich Mtem císařům a králům českým a wšemu králowstwí českému, nelitujíc hrdel, žiwotůw ani statkůw swých, wěrně, platně a užitečně činili, i tak z mnohých jiných příčin tím obdařeni a k tomu připuštěni, že jsau místa swá prwní (ten, kterýž jest byl spráwce a wládař domu a rodu Rosenberského) přede wšemi obywateli králowstwí českého při sněmích obecních, sjezdích, wolení Jich Mtí králůw českých, při korunowání, w saudech zemských, krále JMti radách, w relacích sněmowních i zemských, a tak při jiných wšech wěcech a potřebách zemských míwali, toho užíwali a nižádný jest předkům mým těch wšech let a časůw w to newkročil; a tak jsau wždycky toho w užíwání byli: jakož pak slawné paměti král Wladislaw, když jest ráčil wyměřowání o saudu zemském i jiných wěcech zemských s po-

1554. wolením a jistým wědomím wšech tří stawůw na sněmu walném, kterýž tehdáž toho času pro též potřeby držán byl, činiti, wzhlédnauc JMKá i s Jich Mtmi stawy králowství na to, že předkowé moji těch míst wždycky od starodáwna užíwali, ráčil jest w zřízení zemském starém obzwláštní nejeden artikul, kde rod můj swá místa jmíti jmá, ustanowiti, a na wěčné budaucí časy zříditi, a předešlá sedění a místa domu Rosenberskému majestáty i týmiž zřízeními zemskými milostiwě stwrditi; a wšickni stawowé toho času za sebe a za swé dědice a budaucí, což tak JMt král Wladislaw nařiditi a ustanowiti ráčí, připowěděli zadost učiniti, a to na budaucí a wěčné časy pewně, stále a neporušitedlně zdržeti, jakž týž list w sobě šíře obsahuje a zawírá; kdež pak o saudu zemském hned w prwním listu w starém zřízení takto se slowo od slowa začíná:

Nejprwé král JMt jmá seděti na důstojenstwí stolice swé w saudu zemském, a u noh JMti nejwyšší purkrabě Pražský, a po prawé ruce králowské pán z Rosenberka, kterýžby w saudu sedal, a podlé něho nejwyšší hofmistr a tak dále, jakž též zřízení w sobě obsahuje, kteréž se na budaucí a wěčné časy učinilo, jakž pak JMt král Wladislaw to majestátem swým, kterýž také do zřízení zemského zapsán jest, milostiwě stwrditi ráčil.

Druhý artikul též w starém zřízení: Co se pánůw z Rosenberka dotýče, ten každý, kdoby z nich wládařstwí neb panstwí rodu z Rosenberka na sobě jměl, ten toliko jmá nade wšemi úředníky zemskými sedati a místo swé jmíti; jiní wšickni páni z Rosenberka mají sedati mezi jinými pány wedlé let.

A poněwadž pak WKMt i tolikéž Waše Mti stawowé králowstwí českého o tom wědomost jmíti ráčíte, že jsau toho předkowé moji těch wšech míst užíwali, a přitom od Jich Mtí králůw i wší koruny králowstwí českého zůstawowáni býwali; wšak což jest mi se w mých malých osiřalých a dětinských létech na ublížení mé a wšeho rodu mého beze wšeho prowinění stalo, nemohu toho dle powinnosti (poněwadž se wysoce mne a rodu mého dotýkati chce) pominauti, nežli WKMti jakožto pánu swému a Wašim Mtem stawům králowstwí českého stížnost swú oznámiti a

předložiti, kterak já, jsa se panem Petrem Wokem, bratrem swým, toliko já w létech šesti, a bratr můj we čtrnácti dnech stáří, po smrti pana otce swého pozůstalý, potom od pana Petra mladšího, strýce swého, wen z země na učení dán jsem byl (jsa stáří w létech jedenácti) k důstojnému knížeti a pánu, panu Wolfgangowi biskupu Passowskému, hraběti z Salmu, ujci a příteli swému krewnímu, při kterémž jsem w swých mladých létech i také po smrti pana Petra strýce swého několik let pořád byl; tu jest předešlých časůw w těch mých mladých a osiřalých dětinských létech (jsa tehdáž, jakž swrchu dotčeno, na učení wen z země dán), jakž toho zpráwu jmám, pan Henrich z Plawna, purkrabě mišenský, toho času nejwyšší kancléř králowstwí českého, jest se dožadowal, aby míst knížetských zde w králowstwí českém užíwati mohl, kdež pak jakýmžkoli spůsobem do zřízení zemského na weliké ublížení mé a rodu mého oba předešlé artikule z starého zřízení zemského jsau změněna; nebo w prwním artikuli postaweno jest, každé kníže před rodem mým aby swé místo w saudu zemském jměl; w druhém artikuli též doloženo jest, kde rod můj swá místa jmíti má chyba knížat, kteříž w Čechách jsau, ješto z toho rozuměti se může, že pán z Plawna, purkrabě mišenský, tehdáž nejwyšší kancléř králowstwí českého, znaje to, že já i bratr můj w mladých dětinských a osiřalých létech jsme, ani žádný z rodu našeho swých dospělých let že nejmá, aby se o to zasaditi a takowé wěci odpor učiniti mohl, toho času jest se dožadowal. Neb tomu newěřím, aby se byl pán o to pokusiti směl, kdyby který tehdáž z rodu našeho swá dospělá léta jměl, nýbrž o WKMti jakožto o králi sprawedliwém a pánu swém milostiwém i o WMtech wšech stawích jiné naděje nejsem, než kdyby kdo z rodu mého, jsa w létech swých dospělých, tomu odpor učinil, sprawedlnost rodu našeho by oznámil a okázal, že byste přitom rod můj milostiwě ráčili zachowati, a nikoli takowé zřízení, kteréž jest na welikú mú ujmu a wšemu rodu mému, dopauštěti ráčili změňowati. Neb dotud, dokudž jsau předkowé moji w swých dospělých létech byli, při WKMti w službách a WMtech stawůw a potřebách zemských we wšech a wšelijakých prácech wěrně pracowati 1554

1551. pomáhali, ani žádný z předkůw páně z Plawna ani on pan Henrich, purkrabě mišenský, jsa tehdáž nejwyšším kancléřem králowstwí českého, o to jest nižádné odpornosti s předky mými (měw pod nimi swá místa) nejměl, ani kdo toho žádati směl, nač jest, když jsme my oba bratří w dětinských a nedospělých létech byli, nastaupil. A poněwadž pak jsauce já se panem bratrem swým toho času w mladých, nedospělých a dětinských létech, nižádný odpor proti tomu ničemuž nemohw učiniti, též artikulowé na zlehčení a ujmu sprawedliwosti naší a wšeho rodu našeho jsau do zřízení zemského zapsáni, k čemuž předkowé moji ani my oba bratří nižádné nejmenší příčiny WKMti jakožto pánu našemu nejmilostiwějšímu ani WMtem wšem stawům, chudému ani bohatému, jsme nedali, ani toho, aby nám to, což jest předešle předkům našim od Jich Mtí císařůw a králůw českých a wšeho králowstwí českého nám (jakž wýš dotčeno) popříno a dáno, majestáty, zřízeními zemskými stwrzeno, odjímáno býti jmělo, nýbrž wždycky předkowé moji k WMti i wší koruně králowstwí českého poddaně, poslušně, služebně a k každé osobě obzwláštně přátelsky se chowali, nelitujíce podlé Jich Mtí králůw českých i tolikéž WMtí jakožto pánůw swých milostiwých a wlasti swé, hrdel, statkůw i jiných wšech wěcí wynaložiti, a wšeho toho, což kdy na králowstwí české přicházelo, nésti a upřímně dopomáhati, jakž pak o tom WKMt i WMti páni stawowé dobrú wědomost jmíti ráčíte, w jakých nejedněch prácech, službách Jich Mtí králůw českých a WMtí i zemských předkowé moji jsau býwali, a já s bratrem mým tolikéž k WKMti, jakožto ku pánu swému milostiwému i WMtem wšem wždycky jsme se bohdá wěrně, dobře a chwalitebně chowali, chowáme a bohdá chowati budeme do našeho nejwyššího přemožení; po smrti pak pana Henricha z Plawna, purkrabí mišenského, někdy nejwyššího kancléře králowstwí českého, synowé a dědicowé jeho před WKMtí jsau již dokonce, nám to odjíti a w těch místech nad námi sedati chtíce, se postawili, kterúžto rozepři WKMt až posawád na sobě držeti ráčíte; ale my oba bratří, jakožto na onen čas osiřelí, nejmajíce nižádného, aby byl o to co říkati aneb nás zastati chtěl, a k tomu jsauce děti,

odpírati nemohauce, ani co se o nás smýšlí, wědauce: jsem 1554.
té ponížené naděje, že WKMt, jakožto pán můj milostiwý
i WMti stawowé na mě a rod můj toho dopustiti neráčíte;
nebo jest se to w tomto králowstwí nikdá prwé netoliko
rodu jednomu, ale nižádnému z obywatelůw nepřihodilo
a nestalo, aby o něm zřízení zemské bez wědomosti a
přítomnosti jeho předěláwáno na škodu a jinému k jeho
zwelebení býti jmělo, jakoby se tuto tau měrau, kdyby
swůj průchod jmíti muselo, což se jest (jak swrchu dotčeno)
nám w našich dětinských a osiřalých létech, nejmajíce
od žádného w tom opatření, stalo (sic). Nebo týmž
zřízením zemským starým, kteréhož my užíti žádáme, to
místo přední jinému wyměřeno není nežli rodu mému.
Také jiných žádných stawů wíce w tomto králowstwí podlé
swobod našich býti nemá a nemůže, nežli panský, rytířský
a městský, a ty tři stawy WKMt jako náš milostiwý král
a pán při práwích, swobodách wždycky jste milostiwě zůstawowati
ráčili. Tolikéž swobody a obdarowání králowstwí
českého od předešlých císařůw a králůw Jich Mtí
slawných a swatých pamětí a i od WKMti toliko na tři
stawy a na žádná knížata aneb na čtwrtý staw knížecí se
newztahuje, ješto kdyby osobě knížecí co toho wýšeji
nežli osobě z těch tří stawůw propůjčeno býti mělo, tudížby
čtwrtý staw mimo wšecka obdarowání na ublížení
wšech obywatelůw býti musel, čehož mně dále wykládati
potřebí není; nebo WKMt i Waše Mti wšickni stawowé,
cožby tu dobrého a platného zniknauti mohlo, tomu dobře
rozuměti ráčíte, poněwadž se tu netoliko mne a rodu
mého na ten čas dotýká, ale pod tím protržením i budaucně
stawu panskému a rytířskému a míst w úřadech
w sedání i jináče náležitých, jakž též úřady a místa wyměřeny
jsau, na zlehčení dotýkati chtělo. A protož WKMti
jakožto pána swého milostiwého poníženě a poddaně prosím
a Wašich Mtí wšech stawůw králowstwí českého, aby
to mně a rodu mému skrze WKMt a Waše Mti stawy králowstwí
českého na tomto sněmu nynějším k nápravě přiwedeno
bylo, abychom při starém o rodu našem zřízení
zemském, též obdarowání zachowáni a zůstaweni byli; a
což jest na ujmu sprawedliwostem našim w našich mladých

1554. dètinských létech na dožádání pana Henricha z Plawna, purkrabí w Míšni, tehdáž nejwyššího kancléře králowstwí českého, se stalo a ublížilo, čehož jest nikdá bohdá rod náš ani my nepotratili, ani k tomuto swolowali, aby na ublížení naše zřízení zemská o rodu našem proti našim sprawedliwostem mèla zmèněna a jinačena býti, té jisté nadèje a dokonalé jsem, že WKMt jakožto můj milostiwý pán a Waše Mti stawowé králowstwí českého že mne a rod můj přitom jakožto jednoho z obywatelůw milostiwě zůstawiti ráčíte: nebo pánům z Plawna a purkrabím mišenským, jakožto ujcům a přátelům krewním, toho wšeho, čímž jsau od JMti Císařské a swaté říše obdařeni, buď na knižetstwí aneb na jiné wèci, rád přeji, aby swých míst, jakž jsau předkowé jejich w swaté říši na snèmích aneb jináče užíwali: a také což předkowé moji od Jich Mtí císařůw a králůw českých a wší koruny králowstwí českého jmají, a toho w tomto králowstwí w užíwání byli, jsem té nadèje, že mne také WKMt jakožto můj milostiwý pán i Waše Mti wšickni stawowé přitom milostiwè zůstawiti a mnè to a rodu mému k nápravě přiwésti, což jest se tu nám ublížilo, ráčíte. S tím se se wším WKMti jakožto swému milostiwému králi a pánu a Wašim Mtem stawům králowstwí českého k sprawedliwému opatření poraučím. Waší Mti

wěrný poddaný

Wilém z Rosenberka.

Odpowěd knížat z Plawna.

Nejjasnèjší králi, pane, pane náš nejmilostiwější! Jakož WKMti jest pan Wilém z Rosenberka spis podal, předkládaje, kterakby předkowé a wšecken rod jeho od starodáwna od Jich Mtí králů českých a wšech tří stawůw králowstwí českého před mnohými léty a pamětmi lidskými za služby swé wèrné, kteréž králům českým činili, a z mnoha jiných příčin tím obdařeni a k tomu připuštèni byli, že jsau místa swá prwní ten, kterýžby spráwce a wládař rodu a domu Rosenberského byl, přede wšemi obywateli králowstwí českého při snèmích obecních, sjezdích, wolení Jich Mtí králůw českých a při korunowání, saudech, sedání w krále JMti radách, w relacích snèmo-

wních i zemských jmíti jměli, a toho wšeho žeby JMt král 1554.
Wladislaw slawné paměti i zřízením zemským wšickni tři stawowé to stwrditi a zapsati ráčili; pak w jeho létech mladých žeby oswícený kníže pan Henrich, purkrabě w Míšni oc. pan otec náš milý, dobré paměti, jsa toho času nejwyšším kancléřem králowstwí českého, se dožádal, aby míst knížetských w králowstwí českém užíwati mohl, a žeby jakýmžkoli spůsobem do zřízení zemského na weliké ublížení rodu jeho předešlého zřízení zemského dwa artikule měly změněny býti, a w prwním artikuli že postaweno jest, každé kníže před rodem jeho aby swé místo w saudu jměl, a w druhém že doloženo jest, kdeby rod jeho swá místa jmíti jměl chyba knížat, kteří w Čechách jsau oc. wykládajíc to, jakoby tu jemu a rodu jeho něco ublíženo býti jmělo, a po smrti pana otce našeho my žebychom jim pánům z Rosenberka to odjíti chtěli, a w těch místech nad nimi sedati oc. žádajíc WKMti a stawůw tohoto králowstwí, aby jemu a rodu jeho na tomto sněmu nynějším obecním k nápravě to přiwedeno bylo, jakž pak jeho spis a sepsání širšími slowy to wšecko w sobě zawírá: i nejmilostiwější králi! nenadáli jsme se toho, aby pan Wilém z Rosenberka po smrti dobré paměti pana otce našeho, nejmaje sobě k tomu příčiny žádné dané, na důstojenstwí a poctiwosti knížecí nám sáhati měl; nebo by se to ukázati mohlo, že pan otec náš w potřebách pánům z Rosenberka wždycky wolný a prospěšný nacházeti se dal, zač bychom se wděčnosti wíce nežli takowé nepřízně nadáli. Ale poněwadž se pak pán z Rosenberka bez slušné příčiny k nám míti (chce), chtíc nám poctiwost knížecí odjíti; musíme pánu bohu to poručiti, a swé poctiwosti, pokudž nám náležité, brániti a hájiti. A widí se nám, že pán z Rosenberka bezpotřebně na to nastupuje, a pana otce našeho dobré paměti po smrti jeho dotýká, jakoby při WKMti a stawích tohoto králowstwí něco neslušného wyžádati jměl, ješto tomu newěříme, kdyby pan otec náš dobré paměti žiw byl, aby pán z Rosenberka o to pokusiti se směl; neb my bohdá pro pána z Rosenberka poctiwosti knížecí jako starožitná knížata říšská w říši i w tomto králowstwí a jinde užíwati budeme, tak jakž Jeho Welebnost Císařská a WKMt

1554. jako král Římský a kurfiirštowé, knížata a jiní stawowé w říši pana otce našeho slawné paměti a nás za starobylá knížata wyswědčowati ráčí, tolikéž a neméně w tomto králowství českém WKMt jakožto král český a páni auředníci a saudcowé zemští a stawowé tohoto králowství českého to jsau wšecko dobré paměti panu otci našemu a nám jakožto dědicům jeho w tom králowství českém téhož důstojenství knížecího, tolikéž místa i titule, jakž na knížata náleží, abychme užíwali, to příti a powoliti, a to wšecko sněmem obecním, relacími sněmowními, w nichž poručníci z Rosenberka i jiní přátelé jejich podlé jiných za relatory zapsáni jsau, zřízením zemským, psaními pod pečetí zemskau, nálezy w saudu zemském utwrditi a upewniti ráčili. Té celé nepochybné naděje jsme k WKMti jakožto králi křesťanskému a pánu našemu nejmilostiwějšímu, a též tak ku pánům a stawům králowství českého, což jste ráčili s bedliwým a pilným uwážením na sněmích obecních i jinak jednau ustanowiti a stwrditi, že pro pána z Rosenberka toho zase měniti a rušiti neráčíte; nebo kdyby toto na žádost pána z Rosenberka mělo změněno a zjinačeno býti, muselyby wšecky sněmy i nálezy w nic obráceny býti; coby potomně z toho pojíti mohlo, to wšecko WKMt též i stawowé tohoto králowství wýše a lépe, než my na tento čas pokládati chceme, znáti ráčí. Wšak také těmi sněmy pánům z Rosenberka nic ujato není; nebo oni swé místo mezi stawem panským mají; a také to nic nowého a prwé nebýwalého není; nýbrž od starodáwna ten pořádek w tomto králowství držán jest, že knížata místa swá při sněmích, w sedání w saudu, w radách při JMKé a jinak před pány z Rosenberka jmíwali, což se wšecko ukazuje. Protož WKMt poníženě a poddaně prosíme, a celé té naděje k WMKé a stawům tohoto králowství jsme, že ráčíte na naši sprawedliwost i také na mnohé a užitečné služby, které pan otec náš WKMti a tomuto králowství, i na dobrodiní, které mnohým osobám w tomto králowství učinil, wzhlédnauti, a to, což z slušných, hodných a uznalých příčin jste utwrditi a upewniti ráčili, bez prowinění našeho odjímati, ani další w tom překážky činiti dopustiti neráčíte, neb by to welmi těžké a prwé neslýchané wěci

nimi nastati chtěly, aby to, což tak jednau WKMtí a 1554.
wšemi stawy jest utwrzeno, bez příčiny změněno býti mělo, což slýcháno není, aby se předešle komu bez příčiny stalo, ani stawu panskému neb rytířskému; nežli kdož jest koli co při stawích buď w přijetí do stawu i jinak sobě objednal, při tom každý zůstawen jest; také my nieméně jiné nepochybné naděje nejsme. A my se wždycky a na budaucí časy službami swými poddanými a poníženými jakožto wěrní poddaní, nelitujíc hrdel a statkůw našich, toho WKMti odsluhowati chceme, a pánům stawům tohoto králowstwí wšelijakým a wším dobrým přátelstwím odslaužíme a odplacowati budeme.

WKMti

wěrní poddaní

Henrich starší a Henrich mladší wlastní bratří, purkrabowé w Míšni.

Druhý spis pána z Rosenberka, replika proti odpowědi Plawenských.

Nejjasnější králi a pane, pane můj nejmilostiwější a WMti páni a stawowé králowstwí českého! Odpowěd, kterúž jsau na stížnost a wznešení mé páni z Plawna, purkrabowé mišenští, WKMti dali, té jsem porozuměl. A předkem kdež toho dokládají, že by se nenadáli, abych bez příčiny jich mně dané na důstojenstwí a poctiwost jejich knížecí sáhati jměl, a to žeby se ukázati mohlo, kterak pan otec jejich w potřebách předkůw mých wolný a prospěšný nacházeti se dal, jakž týž artikul šířeji w sobě obsahuje; i hned z prwupočátku, nejmilostiwější králi, jakž jste WKMt tutu rozepři skrze wydané osoby k jednání a k rownání podati ráčili, zjewně před týmiž pány jsem se slyšeti dal, i tudíž teď nyní w spisu a stížnosti swé prwní, kterúž jsem WKMti a WMtem wšem stawům podal, oznámil i ještě oznamuji, že já pánům z Plawna, purkrabům mišenským, jakožto krewním přátelům swým, toho wšeho, čím jsau od JMCé též od WKMti jakožto krále Římského i ode wšech stawůw swaté říše obdařeni, buď na knížetstwí neb jiné wěci, aby toho na sněmích i jiných wěcech říšskych užíwali, rád přeji, nic jim w to nesáhajíc, ani jaké překážky činíc; já pak nic jiného i s rodem mým

1554. nežádal jsem a nežádám, než abych při tom, při čemž jsau předkowé moji od Jich Mtí králů českých a wší koruny králowstwí českého obdařeni, sněmy, zřízeními zemskými stwrzeni, w králowstwí českém užíwati mohl; jakú by pak pan otec jejich rodu mému wolnost a prospěšnost činiti jměl, o tom wědomosti nejmám; wšak jestli že jsau jaké prospěšnosti předkům a rodu mému činěny byly, za to jest odměňowání se činilo, a cožby se také prokázati mohlo; jaké jest mi se pak dobré přátelstwí od téhož pana Henricha z Plawna, purkrabí mišenského, w mých mladých osiřalých létech stalo, a oč by mě a rod můj připrawiti chtěl, to se nyní w skutku nachází. Že pak páni z Plawna, purkrabowé mišenští, WKMti a WMtem stawům to tak předkládají, jakobych já beze wší příčiny jim poctiwost knížecí odjíti chtěl, pánu bohu to poraučejíc, a jakobych bezpotřebně po smrti pana otce jejich dotýkati jměl, a že tomu newěří, tím dokládajíc, kdyby pan otec jejich žiw byl, abych se o to pokusiti směl, a že oni pro osobu mú poctiwosti knížecí w říši i w tomto králowstwí i jinde užíwati budau, jakž jsau je JMCá, WKMt i stawowé říše za knížata wyswědčili: i jak osoba má ku pánům z Plawna, purkrabím mišenským, wždycky se ohlašowala, wšech míst w říši, poněwadž říšská knížata býti se prawí, jim přejíc, oznamowala, to jste WKMt i WMti stawowé již nejednau při jednání i w spisích mých slyšeti ráčili; wšak páni z Plawna, purkrabowé mišenští, nechtějí se natom nasytiti, aby těch míst jakožto knížata říšská w říši užíwati mohli, nýbrž i o místo mé od Jich Mtí králůw českých i wší koruny králowstwí českého mně dané, mě a rod můj připrawiti usilují, čehož jsem se od pana otce jejich i také od nich nikdá nenadál, jsa sebau jist, že jsem jim jakožto pánům přátelům swým krewním nižádné příčiny nedal; o to pak abych se za žiwnosti pana otce jejich pokusiti nesměl, na pamět WKMti jako pána swého milostiwého se poníženě táhnu, že za žiwnosti pana otce jejich nejedno psaní jste mi, abych do saudu zemského dosedl, učiniti ráčili, kdež pak swé ponížené psané odpowědi i také supplikací tolikéž austně u Wídni i jinde o to, z kterých příčin, poněwadž jest mi mé místo, kteréhož že

jsem bohdá ničímž nepotratil, odjímati by mi se chtělo, sedati tam mně možné není, WKMti poddaně jsem oznamowal, co se i při kanceláři české najíti může; a kdyby pan otec jejich do tohoto času žiw byl, a předce místa mého užíwati chtěl, tolikéž s pomocí pána boha místa swého, které jest mi od Jich Mtí králůw českých a wší koruny králowstwí českého dáno, panu otci jejich podlé sprawedlnosti bych bránil a tomu odpor učinil. A jakž oni páni z Plawna, purkrabowé mišenští, hlásající se knížata říšská, swých míst w říši swaté užíwati chtějí, tak já podlé obdarowání a wyměření Jich Mtí králůw českých a wší koruny králowstwí českého také pro osoby pánů z Plawna, purkrabí mišenských, w králowstwí českém bohdá užíwati budu. 1554.

Na tom pak páni purkrabowé w Míšni nejwětší grunt swůj zakládají, oznamujíc, že nic méně WKMt jakožto král český, páni auředníci a saudcowé zemští a stawowé tohoto králowstwí to wšecko panu otci jejich a jim jakožto dědicům w tomto králowstwí důstojenstwí knížecí, místa a titule powoliti, sněmy obecními, relacími sněmowními, w nichžby poručníci moji i jiní přátelé podlé jiných za relatory zapsáni byli, zřízením zemským, nálezy w saudu zemském dáti a utwrditi ráčili, a žeby tudy, kdyby se to zjinačilo, předešlí sněmowé i nálezy měniti se museli. I WKMt ráčili jste tomu milostiwě porozuměti i WMti wšickni stawowé králowstwí českého, kterak w mých mladých osiřalých letech mně místo mé, kteréž jest předkům mým, jakž již mnohokrát oznámeno, beze wšeho prowinění na dožádání někdy pana Henricha z Plawna, purkrabí mišenského, toho času nejwyššího kancléře králowstwí českého, wzato býti chtělo; a oba artikulowé zřízení zemského, které se na wěčné a budaucí časy wztahují, jsau změněna a jináč předělána na škodu a ublížení rodu mého, ješto kdybych já léta swá aneb někteří z rodu mého byl jměl, tomu bychom místa nedali, WKMti jakožto pánu našemu milostiwému i WMtem stawům sprawedlnost naši ukázali, té jsem jisté naděje, žebyste rod můj milostiwě přitom zanechati ráčili; ale jsauce toho času děti a sirotci, ničemu tomu jsme odpírati nemohli. Abych já na

1554. ty sněmy a nálezy, kteréž tu jsau předešle učiněny, ty aby k zrušení přijíti měli, aneb komu koli jinému aby se w tom jaké změnění aneb skrácení státi jmělo, nastupowal, toho jste WKMt ani WMti stawowé slyšeti neráčili, než toliko w tom, což se rodu mého dotýče, a w mých mladých dětinských létech co jest se stalo a přitrefilo, to aby k naprawě přiwedeno bylo. Nebo podlé starobylého spůsobu králem Wladislawem ustanoweného a stwrzeného, nižádnému jinému propůjčeno není nález wynášeti nežli stawu panskému a wládyckému, a tak se zachowáwá, že panský a wládycký potaz a ne knížecí wynášejí, ješto kdyby kterážkoli knížata w saudu sedati měli, i z toho ze wšeho by sjíti muselo. Poručníci pak i jiní přátelé moji podlé jiných že jsau za relatory zapsáni byli, chtějíce páni purkrabowé mišenští něco toho na pomoc bráti, i WKMt i WMti stawowé w těch we wšech sněmích, kteréž jsau těch let, jakž jest též zřízení předěláno, byly, najíti neráčíte, aby kde poručníci moji na místě mém aneb rodu mého za relatory býti měli; než býwali jsau oni relatorowé od osob swých, jako ti, jsauce w tomto králowstwí obywatelé, jmajíce swé statky wlastní, tu jsau se w těch místech, kdež náleželo, zapisowati dali a relatory býwali. Nebo kdyby na místě rodu mého k tomu něčemu se přiznáwali, relatoři býwali, tehdy by přede wšemi zapisowati se dali; a kdyby i pak k tomu něčemu se přiznáwali, čehož se nenajde, tehdy jsau tím mně a rodu mému mé sprawedlnosti nic ublížiti nemohli; neb jsau oni poručníci moji ne nad poctiwostí rodu mého nežli toliko nad statkem mým byli ustanoweni, a nižádný poručník, cožby se k poctiwosti rodu wztahowati mělo, na škodu sirotkům nic toho obmeškati a potratiti nemůže. Nebo jakž spůsob s strany poctiwosti w tomto králowstwí se chowá, to jest wšecko zřízením zemským, na kteréž se táhnu i také prokazowati se bude, wyměřeno. Jestliže pak páni z Plawna, purkrabowé mišenští, k těm pánům, že jsau se za relatory postawowali, toho co k nim mluwiti chtějí, beze wší pochybnosti, že na to slušnau odpowěď jmíti budau. S strany pak wynášení nálezůw w saudu zemském páni z Plawna, purkrabowé mišenští, nikoli toho neprokáží, aby kdy

který pán z Plawna, jakž jsau do tohoto králowstwí přijati, kdy 1554.
nad kterým pánem z Rosenberka, kterýž wládařem domu Rosenberského byl, sedati aneb místo jmíti jměl, tolikéž ani pan otec jejich; nýbrž to se ukazuje, že jsau wždycky páni z Plawna, purkrabowé mišenští, i tolikéž pan otec jejich, pod pány z Rosenberka w relacích sněmowních, w saudu zemském, krále JMti radách sedáwali, a netoliko pod rodem mým ale i pod jinými rody zde w králowství českém jsau sedáwali, nálezy wynášeli, a místa swá po létech, jakž řád w stawu panském ukazuje a wyměřeno jest, jmíwali, což se také ukáže.

Wykládají pak to páni z Plawna, purkrabowé mišenští, že těmi sněmy mně nic ujato není, poněwadž swé místo mezi stawem panským jmám, nýbrž že od starodáwna pořádek w tomto králowstwí držán byl, že při sněmích, w saudu zemském, w radách při JMKé knížata před rodem mým swá místa jmíwali. I nejmilostiwější králi a WMti páni a stawowé, již tomu milostiwě a dobře porozumíwati ráčite, jakými mnohými spůsoby páni z Plawna, purkrabowé mišenští, by mne rádi o místo mé připrawili, ješto kdyby były dsky neshořely, ku pádu nepřišly, mnohé wěci a paměti byly by se našly a ukázaly, jak a kterak jsau se ty wšecky wěci dály; wšak WKMt a WMti stawowé milostiwě o tom wěděti i slýchati jste ráčili, což se w pamětech a privilegiích najíti může, že předešlých dáwných časůw a let netoliko tři stawowé ale i čtwrtý jakožto staw duchowní též býwal; arcibiskupowé jsau swé hlasy jmíwali, králowstwí české mnohými jinými wěcmi jest roztržité bylo, a mnohé různice jsau o sedání w sněmích, w saudích zemských jmíwali, ješto z toho jeden staw proti druhému jsauce se pozdwihowali, jakž by se to wšecko, kdyby dsky nebyly shořely, pořádně a mnoho prokázat mohlo. I chtějíc JMt král Wladislaw slawné paměti takowé wšecky a wšelijaké různice w mír a pokoj mezi stawy na wěčné a budaucí časy uwésti, ráčil jest o wšech a wšelijakých wěcech na sněmu walném to naříditi, a na wěčné a budaucí časy ustanowiti, kdež jsau stawowé připowěděli od sebe i potomkůw a budaucích swých, to stále, neporušitedlně zdržeti, i také jak saud zemský osazowati se jmá,

1554. nařiditi, a rodu mému přední místo nade wšemi obywateli králowstwí českého ukázati, jakž též zřízení w sobě ukazuje, kteréhožto místa rod můj w sněmích, w saudu zemském, krále JMtí radách, w relacích bez překážky užíwal jest, ani žádné odpornosti o tom jest nejměl, ješto kdyby král Wladislaw slawné paměti a stawowé králowstwí českého byli ráčili za dobré a užitečné znáti, byliby ráčili pánům z Plawna aneb stawu knížecímu místo ukázati, wšak ničehož toho se nestalo, nýbrž beze wší pochybnosti předkowé pánůw z Plawna, purkrabowé mišenští, jsauce již w králowstwí českém, toho wšeho činiti a ustanowiti pomáhali, a tak podlé jiných obywatelůw za sebe i dědice swé tomu wšemu, což tak král Wladislaw nařídil, slíbili zadosti učiniti, ješto tehdáž bylo jim zapotřebí, chtělili jsau místa nad rodem mým užíti, se ohlásiti a o to mluwiti, a aby takowé nařízení na wěčné a budaucí časy se nestalo, toho brániti. Ale wšak před tím zřízením i potom od počátku, jakž jsau do země přijati, toho neukáží, aby kdy který nad wládařem domu Rosenberského sedati a swé místo jmíti měl, aneb nálezy wynášeti měl, nébrž to se prokazuje, že wždycky od prwopočátku páni z Plawna, purkrabowé mišenští, pod pány z Rosenberka jsau sedali a místo swé jměli. Žeby pak toho něco se snad najíti mohlo, jakoby knížata před rodem mým sedati měli, to jest (ač jestli že se najde) za příčinau se státi muselo, aneb někdy snad synowé krále Jiřího aneb wnukowé jeho jakožto krále českého snad jsau sedáwali, býwawše gubernatorowé, heitmané a místodržící Jich Mtí králůw českých, ješto se k tomu ničemu přirownati on pán z Plawna nemůže; nebo pan otec jejich ani oni, páni z Plawna, w takowých úřadech nebýwali a nejsau.

Naposledy páni z Plawna, purkrabowé mišenští, WKMti za to žádají, aby při tom zůstaweni byli, co jest jim jednau dáno; neb žeby to těžké wěci byly, což se jednau tak stwrdí, bez příčiny aby změněno býti jmělo, což že slýcháno není, aby se stawu panskému aneb rytířskému stalo, tím dokládajíc, kdož jest koli co při stawích buď w přijetí do stawůw i jinak sobě objednal, při tom každý že jest zůstawen byl; i nejmilostiwější králi a WMti páni

stawowé králowství českého, poněwadž páni z Plawna chtějí 1554.
toho, což jest mi se w mých malých a osiřalých létech stalo a do zřízení zemského zapsáno, k ublížení rodu mého užíti, čím wíce a wýše já nemám sobě stěžowati, co jest králem Wladislawem a stawy králowstwí českého předešle mně a rodu mému dáno, zřízeními zemskými a majestáty předešlých králůw i WKMti stwrzeno, aby mi odjímáno býti mělo? nýbrž já WKMti jakožto krále a pána swého milostiwého a WMtí wšech stawůw za to, aby mi to k nápravě přiwedeno bylo, a při předešlém zemském zřízení, kteréž se na wěčné a budaucí časy stalo, abych zůstawen byl, poníženě žádám, neb WKMti i WMtem wšem stawům k tomu, abych těch míst w sněmích, w sedání w saudu zemském užíti neměl, předkowé moji nikdy jsau nejmenší příčiny nedali, ani toho ničímž nepotratili, nýbrž wždycky jsau se wěrně, poddaně k WKMti a králowství českému chowali. Neb by to wěci žalostiwé a nikdá neslýchané byly, aby zřízení zemské w mladých a dětinských létech, když kdo ani k tomu nic říkati ani se o to zasaditi může, na ublížení mělo změňowáno býti; nebo i jiní rodowé tak swé řády dědičné a místa wyměřená w saudech zemských jako páni maršálci i jiní jmají, ani žádnému nercili w mladých a osiřalých létech jeho, ale w dospělých odjímáno nebylo a není, aniž můž býti, nýbrž každý přitom zůstawen jest; i já též té poddané a ponížené naděje jsem, že mne při tom WKMt i WMti páni a stawowé zůstawiti ráčíte.

A poněwadž pak, nejmilostiwější králi i WMti páni a stawowé, jak předkowé moji těch míst wždycky jsau užíwali, a přitom od Jich Mtí králůw českých i wší koruny králowství českého zůstawowáni býwali, a jakým spůsobem pan Henrich z Plawna purkrabě mišenský, tehdáž nejwyšší kancléř králowstwí českého, w mých mladých a osiřalých létech do zřízení zemského za kníže wepsán jest, tomu jste milostiwě porozuměti ráčili: nebo i to se ukazowati bude, že předkowé páni z Plawna, purkrabowé mišenští, když jsau na žádost jejich do králowstwí českého přijati byli, ne za knížata, nežli za pány z Plawna jsau přijati, na ten spůsob zawazujíce a poddáwajíce se za many

1554. i s budaucími swými do králowstwí českého; w kterémžto spůsobu a stawu panském mnohá a dlauhá léta před stem nebo dwěma sty býwali, i též pan otec jejich tomu nic neříkaje, nýbrž w sněmích, radách, w relacích, w saudech zemských za staw panský pod rodem mým a jinými pány jsau sedáwali, za relatory odbýwali. Neb by to již wěci těžké byly, aby někdo z říše aneb z jiných zemí za mana aneb jináč za obywatele do králowstwí českého na žádost přijat byl, potom o to usilowal, aby nade wšemi obywateli swá místa a hlasy sobě dowésti a jmíti mohl. Nebo, milostiwý králi a WMti páni a stawowé, i toto milostiwě powážiti račíte, že to není slýcháno, aby osoba jedna dwú míst a hlasů w jiných zemích a králowstwích užíti chtěla, jako páni z Plawna, purkrabowé mišenští, w říši sedati, míst, hlasu oc. a zde w králowstwí českém tolikéž nejpřednějších míst a hlasů by užíti chtěli, ješto takowým spůsobem, kohožby koli JMCá podlé mocnosti swé císařské za kníže, buď cizozemce, kterýžby potomně sem se přibral, aneb zde w králowstwí českém wyzdwihl a knížetstwím obdarowal, tehdy by ten každý nade wšemi pány úředníky zemskými, též nade mnau a rodem mým we wšech místech králowstwí českého užíwati a sedati by chtěl na welikú ujmu wšech obywatelů králowstwí českého privilegium a swobodám našim, poněwadž ne wíce nežli tři stawowé zde w králowstwí českém jsau, býti by muselo, což WKMt wždycky jste ty tři stawy při tom milostiwě zůstawowati račili, a král Wladislaw slawné paměti téhož předešlého času úřady zemské, kde kdo seděti, místa míti na budaucí časy, i také kolik osob w témž saudu zemském stawu panského a rytířského sedati má, rozděliti a na budaucí a wěčné časy, též i relatory ke wšem wěcem zemským i jiným toliko panskému a rytířskému stawu to učiniti a ustanowiti račil, ješto jináče kdyby se změňowati to mělo, na weliké ublížení stawu panskému i rytířskému býti by musilo. A tak nejmilostiwější králi i WMti wšickni páni stawowé již tomu milostiwě jste porozuměti račili, a že z té důležité potřeby — neb mi se znamenité wěci, mne a rodu mého dotýkati chce — na to nastupuji, poněwadž předkům mým od Jich Mtí králůw českých i wší koruny

královstwí ta místa, aby nad obywateli kralowstwí českého 1554.
sedali a místa swá jměli, milostiwě jsau ustanowiti a popříti ráčili, a předkowé moji nikdá jsau toho bohdá nepotratili, aby těch míst w sněmích, saudech zemských, při wolení a korunowání králůw českých užíwati neměli, a pánům z Plawna, purkrabům mišenským, postupowati. Nebo od přijetí sem pánů z Plawna, purkrabů mišenských, do tohoto královstwí nikdá místa nad rodem a předky mými jsau neměli, nýbrž pod předky mými sedáwali, též w saudech zemských nálezy předkowé moji i jiní rodowé jsau wynášeli, při wolení králůw českých též swé hlasy přední, i při korunowání we wšech ceremoniích přednost jsau předkowé moji (o čemž WMtem stawům dobře wědomo) jmíwali a toho užíwali, jakž se pak na milostiwú paměť WKMti poddaně táhnu, když jest bylo při šťastném korunowání WKMti, při kterémž jsau knížata říšská, markrabowé, knížata slezská byli, wšak w tom, což jest náleželo při témž šťastném korunowání královstwí českému a jich starobylým pořádkům, rodu a předkům mým w nic jsau newkračowali, ani co toho před sebe proti předkům mým berauce. Také knížata předešlí, kteříž jsau w královstwí českém byli a ještě jsau, jakožto kníže Arnošt baworské, kterýž znamenité říšské kníže jest, nikdá jsau na to nenastupowali, nýbrž tomu wšemu podnikujíc, to což tři stawowé královstwí českého kdy swolili a w starobylém spůsobu mezi sebau buď při saudu zemském aneb jináče jmíwali, podnikali a podnes podnikují, znajíce to, že jim tu nic nenáleželo a nenáleží.

A protož z těch ze wšech příčin té jsem ponížené naděje k WKMti jakožto králi a pánu swému milostiwému i do WMtí wšech stawů královstwí českého, že mě a rod můj přitom milostiwě zůstawíte a mně to k nápravě přiwésti a nad privilegími, swobodami, zřízeními zemskými královstwí toho milostiwú ruku swú držeti ráčíte. A poněwadž pak páni z Plawna, purkrabowé mišenští, zase na tuto mau stížnost, kterau WKMti podáwám, odpowěd swú dáti mají podlé milostiwého WKMti powolení a toho dopuštění, budeli toho potřeba co dále k odpowědi jejich buď na WKMt neb na WMti stawy královstwí českého

1554 wznésti, k tomu mluwiti, to sobě wždycky, pokudž potřeba má kázati bude, pozůstawuji. S tím se WKMti jakožto králi a pánu swému milostiwému a WMtem stawům poručena činím.

Dále při l. p. 1556, kterak pánu s Plawenským saud osazen, s celau tau rozepří a akcí i wýpowědí najde se.

Léta páně 1554 pan wládař patenty swými do měst a městeček swých znáti dáwati ráčil o snešení sněmowním, aby wěděli poddaní, kterak se w tom míti.

1. Aby posudní wybírali od sw. Hawla příštího až do tří let po 2 gr. č.

2. Robotní a nádenní lidé aby od swých pánů listy jměli.

3. Cikáni aby trpíni a přechowáwáni na panstwí nebyli. Datum w Krumlowě w auterý po sw. Lambertu.

W příčině fedrowání města Krumlowa potřebami žiwnými pán do richtářstwí po panstwí takowá poručení wydati ráčil:

Wilém z Rosenberka.

Přízeň má, opatrný richtáři milý! Jakož jest lůni w tom richtářstwí tobě poručeném poručeno a rozkázáno bylo, aby wšickni sausedé ničehož, což prodajného jmají, buďto obilí wšeliké, sýry, másla, slepice, kuřata, wejce i jiné, cožkoli prodati mají, jinam newozili, nenosili ani doma neprodáwali, než aby se s tím se wším na Krumlow obrátili, pod skutečným trestáním i také pod pokutau neodpustitedlnau; i bylo jim létos, když díla přišla, to prominuto, aby nebyli powinni tím, až zase po dělích bude. I poněwadž již pán bůh ráčil to dáti, že jest po dělích, i také že jsau sobě lidé již zasili, jest mé přísné poručení, aby jim rozkázal, aby jeden každý na každý čtwrtek do Krumlowa, jakž prwé, s wěcí prodajnau přijel neb přišel, a jinam nikam nežli do Krumlowa neprodáwal, pod skutečným trestáním i pokutau, jakž prwé nařízeno jest; nebo se budau zapisowati tím spůsobem jakž prwé. Nebo i toho zpráwu jmám, že mnozí do jiných měst prodáwají, ješto budeli kdo w tom postižen, bude mu wšecko pobráno, a k tomu skutečně trestán. Protož jest mé poručení, aby jim to wšem wůbec i každému zwláště bedliwě předložil, aby se wěděli čím sprawiti, škody i trestání uwarowati. Datum na Krumlowě w pátek po sw. Diwiši l. uts.

Toho roku 1554 král Ferdinand z Čech zase do Wídně se obrátiw, pak měsíce Listopadu wzal před sebe cestu do říše, k Linci jew a potom odtud do Augšpurku, za nímž tam i pan Wilém z Rosenberka wypravil se w druhau neděli adventní, a w tom čase arcikníže Ferdinand byl w Wídni, a turnaj o masopustu rozpisowal. 1554.

W auterý po sw. Kateřině pan Wilém z Rosenberka, než do říše jel, se pány přátely swými na Hradci se shledaw, s nimi radu o swú při, kterú jměl s knižaty z Plawna, držel, jenž byli tito: nejwyšši pan kancléř králowství českého pan Joachim z Hradce, pan Henrich z Šwamberka, p. Jan Říčanský, p. Jan z Šwamberka, p. Zachariáš z Hradce, p. Wilém Přech, p. Jan Leskowec, p Adam Koc. A poněwadž swědomí dle wywýšenosti a starožitnosti rodu swého netoliko w Čechách, w Morawě i w říši, anobrž i w Italii při pánich Ursinich potřebowal, krále za připsání, aby mu wydána táž swědomí byla, požádal. Odporná pak strana, bywši w Plzni, jměla při swé straně nejwyššího pana purkrabí Pražského a pana hofmistra i s panem písařem zemským, a tam spolu radili se.

Již těch let pan wládař, ač mladý pán, wšak rozumný, práwný a wážný, weliký zřetel u wšech stawů králowství českého jměl. K dotwrzení toho jen cedulku pana Ladislawa z Lobkowic, maršálka dworského, tuto slowo od slowa z listu jeho, když o propuštění nějaké osoby pan wládař žádal, wpíši takto: Ač, můj milý pane a příteli a šwakře, manželka má sobě do té jisté Anny nemalú stížnost klade, že jest jí ze dwora ušla, a přitom i jinú děwečku odwedla; wšak proto nicméně, poněwadž tak jmíti račíte, tak se dle žádosti Waší státi má.

25 Novembris byl pan wládař se paní mátí, se panem Henrichem z Šwamberka a manželkau jeho při swatebním weselí na Hradci, a račil tu od neděle den sw. panny Kateřiny až do pátku den sw. Ondřeje zůstati, jměw koní 106.

Léta páně 1555.

1555. Při času nowého léta předepsaného pan wládař od arciknížete Ferdinanda do Plzně, kdež tehdáž arcikníže býti ráčil, obeslán z příčin obzwláštních potřeb krále JMti i také za příčinau nějakých neswěcených kněží, že na ně saud osazen byl, aby tam dal se najíti we středu po nowém létě. Pán k tomu času pro nedostatek zdrawí dostačiti příjezdem swým nemohl, nežli po některém dni, nejprw předeslaw do Plzně Humpolce, aby pána hospodau, wínem i jinými potřebami opatřil, sám také 8 dne Januarii za ním wypravviti se k Prachaticům, potom k Nepomuku, a odtud do Plzně we čtwrtek dne 10 Januarii přijeti ráčil.

Bywši paní Anna Rosenberská z Rogendorfu w Šteyru u pana Hofmana a paní sestry swé paní Potenciany, manželky páně, nawrátiti se ráčila zase na Krumlow i se pannami šlechtičnami, dcerami swými, w auterý před sw. Fabianem a Šebestianem, a tehdáž pana wládaře doma nebylo.

5 Februarii w říši sněm w Augšpurce začal se, na nějž k císaři Ferdinandowi nejprwé přijeli kníže würtenberské a kníže baworské.

W neděli a poslední dni masopustní bylo konáno swatební weselí na Krumlowě od pana wládaře Krištofowi Pergarowi dwořenínu, panu ženichowi, a paní Margaretě Polchingerin, newěstě, byw tehdáž panem hospodářem na témž hradu pan Henrich z Šwamberka, a kázal dáwati dosti jísti i píti; nebo bylo z čeho. Přitom konány rozličné kratochwíle, turnajowé a střelby, wystřílewše některý centnéř prachu, dosti bylo, by nepřátelé před Krumlowem leželi; wyprawowaw tehdáž pan wládař troje weselí swatební.

W neděli den sw. Matěje JMt arciknížecí držel toho dne w Plzni turnaj přes planky, a wedl při swé straně 10 koní w barwě červené, a na to pozlátka na deky. Proti němu s druhé strany pan Jaroslaw Smiřický wedl též 10 koní w barwě brunátné a na nich postříbřené, a každý z nich běhal do sedmi ran. Nejprw běhal JMt arcikníže, proti němu pán Smiřický; ale arcikníže zlámal čtyry dřewa, a pán Smiřický též čtyry. Potom po nich běhali pan Joachim Šlik a Štampach; zlámal pan Joachim Šlik dřewo,

a Štampach čtyry, a tak jest uhozen pan Jáchim Šlik, že wíce honiti nemohl. Po nich běhali Krištof Markwart s Jablonským; zlámali po několika dřewích. Po nich běhali pan Šebestian Šlik s Juliusem Wlachem, který při arciknížeti jest, toliko jednu ránu na sebe udělali; uhodil Julius Wlach pana Šebestiana Šlika, až mu urazil přední kus zbroje, že wíce honiti nemohl. Po nich běhali Malwic s Šebestianem Šenochem; Malwic zlámal čtyry dřewa a Šenoch dwě. Po nich běhali Wilém Miřkowský s Posidowským, který při arciknížeti jest; Miřkowský zlámal tři dřewa a Posidowský jedno. Po nich běhali pan Košátecký z Kolowrat a doktora Gallusa syn; zlámali po jednom dřewě, po nich kteří jsau běhali, nic nedowozowali. Než naposledy u folium JMt arcikníže zlámal 18 dřew, že jich žádný wíce nezlámal, a potom u wečer, když danky rozdáwali, dali přední dank Malwicowi a druhý JMti arciknížeti. 1555.

Frai-turnaj druhý.

W pondělí po obědích, než turnaj byl, JMt arcikníže darowal panně newěstě koflíky dwa, jeden na druhém, a pan Ungnad otec její darowal jí řetěz a list wěnný. Potom se wyprawili do turnaje, a w něm jsau byli dwa mentenadores tito: pan Krištof Zajíc a Ctidruh Chlum, a proti jim dwěma byly tyto osoby: JMt arcikníže, p. Lacek z Šternberka, p. Košátecký, Wchynský mladý, Krištof Agrešt Wlach, Hobortar, Malwic, pan Jaroslaw z Kolowrat, Wilém Miřkowský, Andre Teufel, pan Šebestian Šlik, Jiřík Jablonský a pan Šebestian Šlik (sic), ti dwa se wyprawili do turnaje po polsku s trubačem; sukničky na zbroji měli i wartířowé jejich tělné a bílé barwy. Potom pan Ungnad přijel po husarsku w barwě, a před ním jeli dwa synowé jeho a jiní dwa, měwše s sebau w ruce rozžžené swíce. Běhal pan Ungnad, zlámal o Chluma dřewo; nebo jsau prwé s sebau srozuměni jměli; neb pan Ungnad žádné zbroje na sobě nejměl, než toliko w swé merhowané aksamitowé župici byl a w barwě. A když bylo folium, s každé strany bylo jich po sedmi osobách bez špisůw, toliko s kordy se tlaukli; a když jich bylo dwa tři na jednoho, tehdy pan Ungnad přiběhl s palcátem, pomohl jej tlauci a bíti pozadu a tak se z toho turnaje rozjeli; a když bylo

1555. po wečeři, rozdáwali danky. Přední dank dali Jiříkowi Jablonskému, že jest swé tři špisy pořád zlámal, a druhý dali Krištofowi Agreštowi Wlachu, že jest se kordem dobře pral, a třetí dali Ctidruhowi Chlumowi, že nejwíce dřew zlámal.

W auterý nebyl žádný turnaj. Než hned po wečeři byl mumraj, a w tom mumraji bylo osm osob. Jich čtyři byly připraweny co bohyně, majíce na twáři larwy a wlasy dlauhé žluté a na hlawě wěnce zelené z pušpánu, a sukně tykytowé bílé a při nich rukáwy z kůže žluté a nohawice též žluté, a měly w prawé ruce střely bílé a w lewé okrauhlé terče postříbřené, a druhé čtyry měly na sobě z telecích koží čepice a w larwách též u wěncích pušpánowých, a připraweny byly k wodním mužům nápodobny. Kabáty na sobě měli žluté, tak přistrojeni, coby nazí byli a pludrhozy z telecích koží chlupaté a na nohách punčochy zelené, a swíce zelené w rukau nesli připrawené, coby nochtlicht byl: když ji wystrčil rukau nahoru, wyšel z ní oheň. I šli jsau spolu bohyně po prawé straně a wodní muži po lewé, a tancem wlaským šli; když přišly před fraucimor, poklonili se; potom šly samy čtyry bohyně, a přinesly newěstě munšanc; podruhé šly k panně Lukšánce, také munšanc přinesly; potom odešly k paní z Waldšteina; i potom šli ti čtyři muži wodní, a přinesli panně Filippině munšanc, a ty čtyry bohyně stály; a když po munšanci bylo, šly s pannami k tanci; potom wodní muži i bohyně samé wlaské tance tancowali. Potom když po tanci wlaském bylo, ti čtyři wodní muži šli preč, a ty čtyry bohyně tu zůstaly, a tak ten wečer žádného mumraje nebylo, a bohyně čtyry byly jsau JMt arcikníže, pan Jaroslaw Smiřický, pan Zajíc, pan Proškowský.

Při tom weselí byl tento fraucimor: nejwyšší paní hofmistrowá králowstwí českého, nejwyšší paní maršálkowá králowstwí českého, nejwyšší paní pisařowá, pana maršálka dworského Franc von Turn žena, nejwyššího pana heitmana hradu Pražského žena, paní Joachimowá Šlikowá, paní Lorencowá Šlikowá, paní Wáclawowá Šwihowská, paní Jaroslawowá z Kolowrat, paní Beřkowská a paní Lukšánowá s swým fraucimorem.

Dále pak pan Jan starší z Šwamberka a na Milew-

ském klášteře, přitom byw, w psaní swém ku panu Wi- 1555.
lémowi z Rosenberka o těch kratochwílích dokládá takto: Toho pominauti, co jest se komu při tom turnaji foliumšlechu přihodilo w tuto neděli minulú, nemohu. Pak abyste wěděti ráčili, že mnoho osob, jakožto pan Jaroslaw z Smiřic, pan Jaroslaw Kolowrat ženich, Šprincl, Julius de Leva, Štampach, zraněných a ztlučených jest, tak že rukama hnauti nemohau, a někteří na hrdlích je nositi musejí; Andre pak Teufel ten pod oko uhozen skrz hledí, tak že hrubý kus třísky jemu z oka wytáhli a welmi se zle má; nebo se obáwati, že oko jemu wyteče a o ně přijíti musí. JMt arciknížetská sám také welice uhozen dřewem, tak že ruka krwi JMti podběhla, což w tento pondělí minulý sám ukazowati ráčil w pokoji. To ráčí míti zisk takowé kratochwíle. A ješto měli by držáni býti tři turnaji při weselí dcery páně Ondřejowé Ungnadowé, ale nedržím, aby ty osoby, kteréž prwé ztlučené jsau, w tom míti mohli.

Toho roku kurfürštowé swětští a některá knížata říšská sjezd drželi w Normberku, a společně se snesli o pokoj a swornost, aby jej mezi sebau zachowali.

Pan wládař domu Rosenberského uwažowal to, kterak w městech a městečkách poddaní JMti welmi pracně a úsilně se žiwí; rád chtěje jim pomoci, dwě cesty lepšího jich opatření najíti ráčil: jedna aby z wesnic wšelikými žiwnými wěcmi fedrowáni byli; protož k jednomu každému městu a městečku jisté wsi obrátiti, aby tam na trhy w jisté dni chodíwali, ráčil; druhé ráčil městům a městečkům wárky pustiti, wšak tak, aby s každého wěrtele do komory JMti odwozowáno bylo čtyry groše bílá, přitom nařídiw, kterak by se w tom pořádně a náležitě, aby některým k ublížení nebylo, chowati měli; prodáwali se též poddaným sladowé panští po 1 kopě a na desiti stryších jeden se jim nadáwal.

We čtwrtek po welikonoci pán ráčil z Krumlowa do Augšpurku wyjeti, a přijeti tam ráčil we čtwrtek po sw. Jiří, pobyw tam až do pondělího po neděli Cantate, kteréhož dne hnul se zase k Donawertu, potom Engelštatu, pak Tegendorfu; pak w sobotu před křížowú nedělí do Passowa přijel, a odtud k domowí. Když do říše jel, pana

1555 wládaře prowodili až do Drkolen pan Petr Wok bratr JMti a pan Henrich z Šwamberka.

Lusthauz nahoře w zahradě nad zámkem Krumlowem stawín a toho roku na místo dohotowen.

Pan wládař hodnú i milostiwú pamět a wýsadu městu Krumlowu učiniti ráčil, že Latran k městu starému, aby jedno nerozdílné město bylo, připojil a přiwtělil, wydaw jim na to privilegium, jehož datum w středu u vigilii památky blahoslawené panny Marie nanebewzetí léta uts.

17 dne Septembris arcikníže Ferdinand panu wládaři dowolení dal, aby do Morawy odjeti, a swé wěci při saudu příštím před pány auředníky a saudci téhož markrabstwí jednati mohl; což pán tu jízdu tak šťastně wykonal; nebo markrabstwí toho jak přiwtělené země k králowstwí w swé příčině nepobíhá.

23 Octobris JMt arcikníže na štwaní přijeti do Weselí mínil, oznámiw, že tyto osoby při swé straně jmíti bude, ač by potřebí bylo základu: pana Jana Smiřického starého, p. Karla z Žerotína, p. Wiléma Trčku a p. Adama z Šternberka, woliw jej za inšpektora a heitmana téhož štwaní. To štwaní minulo, protože obeslán byw arcikníže od pana otce, jměl w Inšpruku konečně 12 dne Octobris býti; nebo mínil císař Ferdinand do Hišpanie ještě toho roku po moři se plawiti, pak k Karlowi V bratru swému do Niderlandu obrátiti se. A takž arcikníže w padesáti kleprlících wyjel na poště z Prahy 5 dne Octobris, od Prahy k Linci, Salcpurku a Inšpruku. A jakžkoli z toho štwaní k Weselí sešlo pro nepřítomnost w zemi arciknížete, wšak nicméně pan wládař předce štwaní držel u Wlhlaw se pány některými a rytířstwem.

26 Octobris pán z Hradce, nejwyšší kancléř, jměw w Wídni z poučení arciknížete některé pilné wěci wyříditi, k tomu času nejprw na Hradci se panem wládařem a se paní starau Rosenberskau, se panem purkrabím nejwyšším, nejwyšším panem hofmistrem a purkrabím Karlšteinským, item panem Hendrichem z Šwamberka, shledaw se, na tu cestu k Wídni se oddal.

Biskup Passowský, napřed jmenowaný, měsíce Novembris a Decembris těžce nemocný několik neděl ležew, z

tohoto swěta se odebral. Děkan, senior a kapitola Passowská wolili sobě za biskupa welebného kněze a urozeného pána Wolfganga z Glosen thumděkana w Regenšpurku, jakožto staršího z swého bratrstwí, 20 dne Decembris. Tentýž 12 dne Junii léta následujícího w Římě konfirmací dosáhl. 1555.

Mikuláš Humpolec s dědici swými mužského pohlawí toliko do žiwota za wěrné služby dostal w zápisu we 200 kopách čes. od pana wládaře wsi Daubrawice; odcizowati jí od domu nemohl, než summu wypowěda a přijma, zase k domu pustiti powinen byl s wynahražením toho, cožby při tom statečku zlepšil. Přitom i díl řeky puštěn má. Stalo se na Krumlowě w pátek den sw. Cecilie.

Léta páně 1556.

Toho roku pan Wilém z Rosenberka dwoje saudní 1556. zaneprázdnění nemalé jměl. O jednom již napřed dotknuto, totižto s knížaty z Plawna; o druhém, kteréž jměl s mnichem Korunským, též brzo položí se. A poněwadž nijakž přátelským během pan wládař s Plawenskými porownán býti nemohl, král Ferdinand sám osobau swau, přijaw k sobě z panstwa i rytířstwa nížepsané osoby, saud stranám osadil, totižto: pana Jana z Lobkowic na Týně Horšowském, nejwyššího purkrabí Pražského, pana Jana nejstaršího z Lobkowic a na Zbiroze a Točníku, nejwyššího hofmistra králowstwí českého, pana Adama z Šternberka a na Zelené Hoře, nejwyššího komorníka králowstwí českého, pana Jana z Waldšteina a na Hrádku, nejwyššího sudí králowstwí českého, pana Jana z Martinic a na Smečně, purkrabí Karlšteinského, pana Zdeňka z Lomnice a na Ledči, pana Wáclawa Zajíce z Hasenburka a z Kosti, dědičného truksasa králowstwí českého, pana Jaroslawa Smiřického a na Kostelci a Škworci, pana Joachima Šlika na Šwamberce, německých lén heitmana, p. Jana Haugwice a na Litomyšli, pana Ladislawa z Lobkowic a na Chlumci, krále JMti maršálka, pana Jaroslawa z Pernšteina a na Pardubicích, pana Břetislawa Šwihowského a na Horažďowicích, pana Jana staršího Říčanského, pana Heralta Kawku na Štěkni, pana Jana mladšího Říčanského a na Kosowé

1556. Hoře, pana Jiřího z Waldšteina a na Hostinném, pana Jindřicha z Waldšteina a na Dobrowici, p. Jana z Šwamberka a na Milewště, p. Jankowského z Španberku, p. Zdenka Krajíře a na Landšteině, p. Zikmunda Berku a na Stranowě, p. Adama z Šwamberka a na Přindě, p. Jaroslawa z Kolowrat, p. Jana Šwamberka a na Boru, p. Wojtěcha z Waldšteina a na Libšteině, p. Hobelta z Šleinic. Z stawu rytířského byli: pan Wolf z Wřesowic a na Daubrawské hoře, nejwyšší písař králowství českého, pan Jiřík z Gerštorfu, podkomoří krále JMti, p. Šebestian Markwart z Hrádku, purkrabě Karlšteinský, p. Bernart z Nestajowa a na Risenburce, purkrabě kraje Hradeckého, Jan Salawa z Lipy a na Malešowě, p. Zdeněk Malowec z Pacowa a na Chýnowě, p. Oldřich Dubanský z Duban heitman hradu Pražského, p. Jan Kalenice, p. Jan Leskowec a na Cerekwici, p. Petr Chotek z Wojnína, prokurator krále JMti, p. Petr Bechyně z Lažan, heitman Staršího města Pražského, p. Wilém Klenowský, heitman Nowého města Pražského, p. Jan Myška na Hrádku, p. Wilém Trčka a na Welíši, p. Krištof Skuhrowský, p. Wáclaw Bechyně, p. Jan Hodějowský, p. Šebestian Leskowec, p. Pawel Malowec, p. Šlowský, p. Kalenice, p. Hauska, p. Wrabský, p. Koc, p. Čejka.

Wýpis nálezu z register králowských súdu komorního mezi knížaty z Plawna a pánem z Rosenberka léta 1556.

Jakož jest JMKá, pán náš nejmilostiwější, na ponížení prosbu urozeného Wiléma z Rosenberka, spráwce a wládaře panstwí a rodu Rosenberského, co se té rozepře, kteráž mezi ním Wilémem jakožto půwodem s jedné a oswícenými Henrichem starším a Henrichem mladším swaté Římské říše knížaty, purkraby w Míšni, hrabaty z Harnšteina a pány z Plawna, z Gerowa, s strany druhé dotýče, jemu Wilémowi některé prostředky, jak by ta rozepře podlé sprawedliwosti konec swůj wzíti mohla, předložiti ráčil; kdež pak on Wilém z Rosenberka po takowém JMKé předložení stížnost swú JMKé a stawům králowstwí českého w spisu jest podal, předkem to JMKé a stawům k paměti přiwozujíc, kterak jsau předkowé a wšecken rod

jeho od Jich Mtí císařůw a králůw českých a wšech stawů 1556.
králowstwí českého před mnohými léty a pamětmi lidskými za služby jejich wěrné, které jsau císařům a králům českým i wšemu králowstwí českému, nelitujíc hrdel, žiwotůw ani statkůw swých, wěrně, platně a užitečně činili, i také z mnohých jiných příčin tím obdařeni a k tomu připuštěni že jsau, místa swá prwní, ten který jest byl spráwce a wládař domu Rosenberského, předc wšemi obywateli králowstwí českého při sněmích obecních, sjezdích, wolení Jich Mtí králůw českých, při korunowání, w saudech zemských, krále JMti radách, w relacích sněmowních zemských jmíwali a toho užíwali, ani žádný předkům jeho, Wiléma, těch wšech let a časůw w to newkročil, a tak jsau toho wždycky w užíwání byli; jakož pak slawné paměti král Wladislaw, když jest wyměřowání o saudu zemském i o jiných wěcech zemských s powolením a jistým wědomím wšech tří stawůw na sněmu walném činiti ráčil, wzhlédše JMKá s stawy na to, že předkowé jeho, Wiléma, těch míst wždycky od starodáwna užíwali, ráčil jest w zřízení zemském starém obzwláštně nejeden artikul, kde rod jeho, Wiléma, místa jmíti má, ustanowiti, a na wěčné budaucí časy zdržeti, a předešlá sedání a míst domu Rosenberského majestáty i týmž zřízením zemským stwrditi, a wšickni stawowé toho času za sebe, swé dědice a budaucí tomu zadost učiniti připowěděli, a to na časy budaucí a wěčné pewně, stále a neporušitedlně zdržeti, jakž tíž artikulowé sněmowní šíře to ukazují; wšak což se jest jemu Wilémowi z Rosenberka w jeho malých osiřalých a dětinských létech, na ublížení jeho a wšeho rodu jeho, beze wšeho prowinění stalo, když on toliko w létech šesti, a Petr Wok bratr jeho w čtrnácti dnech stáří po smrti otce jejich pozůstali, a potomně od strýce swého wen z země, jsa w létech jedenácti, k Wolfgangowi, biskupu Passowskému, hraběti z Salmu, ujci swému, na učení dán, tu že někdy Henrich z Plawna, purkrabě w Míšni, toho času nejwyšší kancléř králowstwí českého, se dožadowal, aby míst knížetských zde w králowstwí českém užíwati mohl; kdež pak jakýmžkoli spůsobem do zřízení zemského na weliké ublížení jeho a rodu jeho oba předešlé artikule z starého zřízení zem-

1556. ského jsau měněni, a každé kníže před rodem jeho aby w saudu zemském místo jměl, postaweno, a w druhém artikuli též, kde rod jeho, Wiléma, místa swá jmíti má, chyba knížat, kteří w Čechách jsau, položeno; ješto z toho se rozuměti může, že dotčený pán z Plawna, purkrabě w Míšni, znajíc to, že on Wilém i bratr jeho w mladých dětinských a osiřalých létech jsau, žádný z rodu jejich dospělých let nejmaje, aby se o to zasaditi a tomu odpor učiniti mohl, toho času se toho dožádal, a předešle, pokudž předkowé jeho w swých dospělých létech byli, žádný z pánůw z Plawna ani dotčený pan Henrich, purkrabě míšenský, žádného odporu proti tomu ničemémuž, jmajíc pod ním místa swá, nečinil, ani kdy toho žádati směl; a poněwadž tím spůsobem wýš dotčení artikulowé na zlehčení sprawedliwosti jeho do zřízeni zemského zapsáni jsau, k čemuž předkowé jeho žádné nejmenší příčiny JMKé ani žádnému z stawůw tohoto králowstwí nedali, a po smrti nadepsaného Henricha z Plawna synowé a dědicowé jeho před JMKau již jim to dokonce odjíti, nad nimi sedati chtíce, se proti tomu postawili, ješto skrze to proti swobodám a obdarowání tohoto králowstwí čtwrtý staw na ublížení wšech obywatelůw by přibyl; JMKé on Wilém z Rosenberka s poníženau poddaností prosíc, tolikéž i stawůw tohoto králowstwí, aby JMKá s stawy jemu a rodu jeho na nynějším sněmu to k nápravě přiwésti ráčil, tak aby při starém o rodu jejich zřízení zemském a při obdarowáních zachowáni a zůstaweni byli, jakž to wšecko týž spis jeho, Wiléma z Rosenberka, šíře w sobě obsahuje a zawírá, kterýžto spis z poručení JMKé dotčeným knížatům, aby zase na to odpowěd dali, jest podán, což jsau tak učinili, a potom dále jedna každá strana na to wšecko jiné další spisy se wšemi průwody swými podlé poručení JMKé jsau podali; kdež pak JMKá, jmajíc při sobě nejwyšší úředníky a saudce zemské, též raddy JMKé, nicméň osoby od stawůw panského a rytířského z plného sněmu obecního k tomu přidané, to wšecko wyslyšeti, a dále strany, chtělyliby co mimo ty spisy a ukázaní wésti a mluwiti, z milosti swé králowské, aby wždy žádné straně ublíženo nebylo, k tomu připustiti ráčil. I předkem od Wi-

líma z Rosenberka takowá stížnost jeho w spisu JMKé 1556.
podaná jest přečtena, položiw přitom majestát krále Wladislawa slawné paměti, kterýž prawí, že wyměření o sedání w saudu zemském učiniti, a místo rodu z Rosenberka, kteréhož prwé užíwali, nade wšemi jinými potwrditi ráčil; kterýžto artikul w zřízení zemském starém obzwláštně jest postawen; začež wšickni tři stawowé tohoto králowstwí i na místě budaucích swých připowěděli, dosti tomu, což tak týž král Wladislaw na wěčné časy ustanowil, učiniti a zdržeti; a tak se tím ukazuje, že netoliko za krále Wladislawa JMti, ale i za předešlých králůw českých Jich Mtí wždycky předního místa páni z Rosenberka užíwali. A poněwadž páni z Plawna, purkrabowé mišenští, w prwním swém spisu toho doložili, že tomu, aby od předešlých králůw rod z Rosenberka takowá obdarowání jměl, místa nedáwají; z té příčiny předkem ten majestát že se ukazuje. Položiw také majestát krále Ludwíka slawné paměti, potwrzení wýš dotčeného majestátu, též dwa majestáty JMKé, pána našeho milostiwého, kterýmž JMKá také těch obau majestátůw potwrzowati ráčí, a prawě, že w tom poslednějším léta 1544 wyšlém majestátu někdy pan Henrich purkrabě mišenský, otec jich bratří, jsa nejwyšším kancléřem králowstwí českého, se podepsal. Dále prawí, že w druhém spisu jich, pánůw z Plawna, ten jeden artikul jest položen, že w zřízení zemském jest wypuštěno, a tudy jakoby již to místo pánůw z Rosenberka k změnění přišlo, jsa toho času Petr z Rosenberka přítomný, že tomu w ničemž na odpor nenastupowal, i na ten artikul tu odpowěd on, Wilém z Rosenberka, dáwaje, že tím wypuštěním toho artikule w témž zřízení nemohlo jest to místo rodu jeho k změnění přijíti, nýbrž též zřízení wztaženo jest na staré zřízení a dsky, a tak po wytištění téhož zřízení wždycky jak i prwé při sedání w saudu zemském páni z Rosenberka jsau zachowáni a toho místa swého až do l. 1544 w užíwání pořádném byli, jakž to JMKé podáno jest, že Petr z Rosenberka w sněmích relací po králi JMti činil, tolikéž w saudu nade wšemi úředníky sedal, a tak od toho času to místo pánůw z Rosenberka nikdá k změnění až teprw léta 1550, když on, Wilém, w létech dětinských a sirotčích,

1556. jak dotčeno, byl, nepřišlo. Jest také w tom spisu jich, purkrabů mišenských, i to postaweno, že JMKá s stawy práw tohoto králowstwí přičiniti i ujíti moc jmíti ráčí, a tak což na obecním sněmu podlé té mocnosti JMKé a stawůw jest zawříno, tomu on, Wilém, na odpor se stawějíc, že tudy JMKé w tu mocnost a důstojenstwí a stawům sáhá; i tomu zjewně odpírajíc, nýbrž k tomu, že JMKé a stawům ta mocnost slušně, práw podlé uznalé potřeby přičiniti neb ujíti, náleží, také se přiznáwá, ale toliko o to, jaké obdarowání od předešlých králůw Jich Mtí jmá, aby při tom od JMKé podlé JMti potwrzení a od stawůw byl zůstawen, se zasazuje; a což tak bez přítomnosti za let dětinských jeho, Wiléma z Rosenberka, jmajíc na budaucí a wěčné časy bez přerušení trwati, změněno, to aby zase k nápravě přiwedeno bylo; nebo wěc rozdílná jest, když se wšech stawůw a obywatelůw tohoto králowstwí dotýče, w čemž pro jisté příčiny wšem stawům také s JMKau nařízení činiti náleží; ale když se jedné osoby a jednoho rodu, jakž někteří auřady dědičné w tomto králowstwí jmají, dotýče, to na sněmu ani jinak zwlášť bez přítomnosti a wědomí toho, číž wěc jest, měniti se nemůž; a tak on Wilém, pokudž wlastní osoby a rodu jeho se dotýče, o to toliko se domlauwá. Takéž z téhož majestátu krále Wladislawa se nachází, jak JMt znaje mnohé rozdíly a newole o úřady a místa w tomto králowstwí mezi stawy, pro tu příčinu z Uher přijeti, a aby ty různice upokojeny býti mohly, nařízení s strany auřadůw, při kterém stawu který zůstati, a jak jedni po druhých w saudu zemském sedati mají, učiniti ráčil; a jest toliko dwěma stawy, panským a rytířským, ten saud osazen; při čemž o knížatech, byliliby w Čechách, aby nad pány z Rosenberka místo jmíti měli, žádné zmínky není, jako tuto nowým zřízením to staré zřízení jest proměněno; při kterémžto nařízení krále Wladislawa předkowé jich, pánů z Plawna, jsauce, tak dobře jako i jiní k tomu se přiznali, a w saudu zemském pod jinými pány sedali. Také zřízení zemské jest, že potaz titulem toliko i relací tím jménem se činí; a kdyby knížata w saudu sedajice přední místa držeti měli, jizby knížetským, panským a wládyckým titulem potaz wy-

náseti se musel, a tak s toho zřízení na wěčné časy uči- 1556.
něného tudy by sjíti muselo. A poněwadž saud zemský jako studnice znamenitá jest usazen, z kteréhož wšecky jiné dobré wěci, řád, jednota a pokoj pochází, a mocnost JMKé se tu twrdí, jakby tedy těmi dwěma artikuli k ujmě rodu jeho, Wiléma z Rosenberka, oprawením předělán býti jměl, poněwadž od té wýpowědi krále Wladislawa JMti až do toho nowého zřízení w ničemž proměněn není? táhnauc se w tom na zřízení zemské, že rozsudkowé krále JMti, též panští a wládyčtí w swé mocnosti zůstati a před se jíti mají; a tak wýpowěd krále Wladislawa, zwláště poněwadž i potwrzena JMKau pánem našim jest, w ničemž zrušena býti nemůž. Také JMKé to předkládaje, aby pro budaucí řád a pokoj ti dwa artikulowé w nowě oprawení zase k nápravě přiwedeni byli, i to JMKé k paměti přiwozujíc, že při korunowání JMKé někdy Petr z Rosenberka byw, korunu před JMKau nesl, a we wšech poctiwostech místa předního užil, w tom se na pamět JMKé a Jich Mtí, kteříž tehdáž přítomni byli, táhnauc; nebo kdyby ti změnění dwa artikulowé průchod jměli, když k korunowání přijde, braliby knížata na se ceremonie stawu panskému náležité, skrze což rozdwojení a newole škodné JMKé a tomuto králowstwí powstati by mohly, ješto předešle JMKá s stawy to předcházeti ráčí, tak když která knížata do tohoto králowstwí se přijímali, musili se ne za knížata, než toliko za staw přiznáwati, jako i kníže Arnošt baworské na ten spůsob přijat jest, a listem swým k stawům tohoto králowstwí se přiznal. A jinak bylyby wěci nebezpečné, aby knížata říšská, kupujíce w tomto králowstwí statky, měli hlasu knížecího w saudech a sněmích užíwati, a tak w říši swé hlasy jmajíce, tam wěci swé podlé wůle jejich wykonáwali, cožby z toho dobrého přijíti mohlo, jest snadné k uwážení JMKé; jakž na to mnozí staří příkladowé jsau, když knížata w tomto králowstwí byli, w jaké roztržitosti králowstwí bylo. Než jaká poctiwost jim, purkrabům mišenským, w říši náleží, toho že on, Wilém z Rosenberka, jim přejíc, také sprawedliwě, čímž rod jeho w tomto králowstwí jest obdařen, užíti žádá; nebo práw a řádů nemohau nežli tři stawowé podlé powinností

1556. swých jakožto zřízení zemské léta oc. 30 wytištěné, na kteréž se on, Wilém, také táhne, podlé JMKé dopomáhati (sic). Také oni z Plawna w spisu swém toho dokládají, že to, čímž někdy otec jich od Jeho Welebnosti Císařské na sněmu říšském obdařen, a na to také powolení od JMKé a stawůw tohoto království dosáhl, zřízením zemským, relacími a nálezy jest stwrzeno. K tomu on, Wilém z Rosenberka, prawí, že to nowé obdaření a užíwání proti starším privilegium a užíwání postačiti nemůž, a w tom na zřízení zemské a některé wýpowědi krále Wladislawa JMti, též saudu komorního, což již JMKé také podáno, se táhnauc, že poslednější majestátowé proti starším odsuzowáni býwali; a tak podlé toho wšeho ukázání prosíc JMKé on, Wilém z Rosenberka, za milostiwé a sprawedliwé opatření. — Proti tomu od knížat Henricha staršího, Henricha mladšího, purkrabůw w Míšni, jest mluweno, že předkem od něho, Wiléma z Rosenberka, zřízení léta oc. 30 wytištěné, w kterém žádná zmínka o rodu z Rosenberka není, jinak se wykládá, to, co w něm položeno neb není; a ten artikul, kterýž on Wilém z Rosenberka sobě stěžuje, k lepšímu jeho do nowého zřízení jest postawen, kterýž w tom prwním byl pominut, jak ten, kdožby wládařem domu Rosenberkského byl, nade wšemi úředníky swé místo jmíti má kromě knížat, kteřížby w Čechách byli. A poněwadž to slowo: *jmá krom knížat,* mimo majestát krále Wladislawa že doloženo, sobě stěžují; na to předkowé jeho, když to zřízení léta oc. 30 se wytisklo, a žeby artikul o rodu jejich wypuštěn byl, kdyby jaké ublížení swé w tom znali, nebyliby toho mlčením pominuli; ale znajíc, že JMKá a stawowé tu moc a swobodu, práw přičiniti a ujíti, jmíti ráčí, také sobě w tom pokoj dali; poněwadž w tom spisu swém šířeji o tom položili, opáčením toho JMKé zaneprażdňowati nechtíc; a wždy se jim widí, že tím nowým zřízením jemu, Wilémowi z Rosenberka, a rodu jeho nic ublíženo není, nýbrž místo jeho nad jinými úředníky podlé toho majestátu krále Wladislawa jest wyhlášeno, a tak zbytečně od něho na to se nastupuje; neb naděje není, aby JMKá s stawy komu tím, aby knížata do toho králowství přijímána býti nejměla, zawázan býti ráčil, aniž to

aby knížata míst swých užíwati neměli, není zapowědíno; 1556
a tak když JMKá to bedliwě s Jich Mtmi rozwažowati ráčí,
nedotýčeli se w tom welice mocnosti a důstojenstwí JMKé
a stawůw tohoto králowstwí, čemuž on, Wilém, na odpor
se stawí, to při takowém JMKé uwážení zůstawujíc; nebo
tu ta stížnost jeho, Wiléma z Rosenberka, jinak wíce proti
JMKé a stawům tohoto králowstwí, nežli to zřízení zemské
nowé, kteréž JMKá s stawy s bedliwým uwážením ustanowiti
ráčil, býti se widí; a co někdy kníže Henrich, otec
jejich, při JMKé a stawích, aby w tomto králowstwí důstojenstwí
knížecího užíwati jako i jinde mohl za swé wěrné
JMKé a tomuto králowstwí činěné služby, w kterých i žiwot
swůj složil a dokonal, obdržel, to žádnému, a tak
ani jemu, Wilémowi z Rosenberka, k žádnému ublížení
není, a to zřízení wšem wůbec jisté a známé jest, ješto
když to zřízení skrze jisté osoby od JMKé k tomu wolené
wyprawowáno a srownáno bylo, jest potom wůbec na
sněmu wyhlášeno, ješto každý, znal-li přitom co na ujmu
swau, mohl k tomu mluwiti, ale on, Wilém z Rosenberka,
ani žádný jiný nic se k tomu neohlásil, a tak místo to
otci jejich, knížat, netoliko tím zřízením ale sněmy jako
léta 52, 53 užíwáním jest stwrzeno, ano když on, Wilém
z Rosenberka, tím, že tehdáž let dokonalých nejměl, se
zastírá, je proti tomu zjewné, že léta 50 kšaft, kterýž posawad
we dskách jest, učinil, a tak jmaje léta k kšaftowání,
nad to tehdy k tomu, w čemby se rodu a poctiwosti
jeho, jakž se to wykládá, dotýkalo, ohlásiti se mohl;
ale pominuw toho, teprw po wěci jisté stwrzené na to nastupuje,
ješto w těch sněmích, a zwláště léta 49, mocné otcowské
poručníky jmaje, ti zapisowati se za relatory dali, a
tak, což se tu pořádného stalo, stwrditi pomohli. Než
aby tudy čtwrtý staw w králowstwí tomto přibýti jměl,
bezpotřebně ten wýklad se činí, poněwadž JMKá s stawy
s bedliwým uwážením to, jak tím užíwáním důstojenstwí
knížecího staw čtwrtý přičiněn býti nemá, dostatečně opatřiti
ráčil, mimo což není dále potřebí JMKé a stawům
toho předkládati, a což již jednau dobře opatřeno, o to
se také starati. Také JMKá i to w těch knihách w čerwené
kůži i druhých najíti ráčí, že po tom majestátu,

1556 kterého strana proti nim, knížatům, užíti chce, knížata, kteří obywatelé w tomto králowstwí byli, do saudu zemského dosazowal, a kníže Jindřich Münsterberské wždycky nad pány z Rosenberka sedal, též také wýpisowé z desk dworských jsau podáni na to, jak markrabowé morawští též knížata slezská nade wšemi úředníky a také i nad rodem z Rosenberka místa swá jměli, jakož i toho, že kníže Karel Münsterberské prwního místa na saudu užíwal, pamět lidská ještě jest; na to také wýpisy dwa z register saudu komorního položiwše, a přitom majestát císaře Zikmunda s zlatau bullí, též majestát císaře Karla IV, nicméň krále Jiřího, což jim knížatům z Plawna z poručení JMKé z kancelláře JMti wydáno, kladauce, prosíce přitom JMKé za to, aby Pražané podlé předešlého JMKé poručení majestáty swé položili, z kterýchžto wšech majestátůw že také to, jak knížata jsauce w králowstwí tomto wždycky míst předních hned po králích Jich Mtech užíwali, se wyhledá; a tak nic nowého tuto se nestalo, než což prwé obecně za pořádek držáno, to jest obnoweno; při čemž oni knížata od JMKé a Jich Mtí žádajíce býti zůstaweni. Žeby pak předešle páni z Plawna do tohoto králowstwí toliko za obywatele přijati byli, při tom i to on, Wilém z Rosenberka, přiwozujíc, jak některá knížata, žádajíce obywatelé w tomto králowstwí býti, důstojenstwí knížetského w tomto králowstwí užíwati, jako i kníže Arnošt baworské, se odřekli; není naděje, aby se to našlo; a by pak i někdo, moha něčeho sprawedliwě užíti, to dobrowolně opustil, tím jinému uškoditi a JMKé a stawům k přijímání knížat do králowstwí tohoto cesta zawříti se nemůž, a tak ani to, že předešlejší obdaření rodu Rosenberskému nic na překážku jim, knížatům, w užíwání důstojenstwí knížecího není, než kdyby ta privilegia, že i nad knížaty wládař domu Rosenberského sedati má, od něho, Wiléma, se ukázala, měliby se podlé čeho zasaditi, ale ani toho, aby nade wšemi obywateli místo jim ukázáno bylo, jakž jest powědíno, se ničímž neprowozuje. Také JMKé to w dobré wědomosti jest, kterak Jeho Welebnost Císařská a knížata říšská Jich Mti to, že někdy kníže Henrich otec jich z rodu starodáwního knížecího pošel, wyswědčo-

wati ráčí; a když se předkowé jejich do králowstwí tohoto dostali, že na sněmy říšské obesláni bývali, a tak z těch důwodůw to, aby knížecího důstojenstwí užíwati mohli, jest jim stwrzeno. I to prawí, že w knihách pana Krajíře to se nachází, když poselstwí z tohoto králowstwí bylo, že Lew z Rožmitála oc. prwní místo nad pány z Rosenberka držel. Za jakau příčinau předek jeho, Wiléma, při korunowání JMKé předního místa užil, to JMKé w paměti jest, čehož oni, knížata, wykládati nechtí, než o tom se wí, že při woleni krále JMti žádný z Rosenberka nebyl. Dále prawí, že w relací sněmowní léta 41 se nachází, že Jan z Wartenberka, nejwyšší purkrabě Pražský, nad Petrem z Rosenberka postawen, jakž také na to wýpis z desk zemských JMKé jest položen; tím pak při swau doličujíce, že to znamenitě zřízením zemským jest opatřeno, což tak za práwo wůbec se naleзá a ustanowuje, jak to ode wšech lidí beze wšeho přerušení skutečně zdržáno a zachowáno býti jmá, táhnauc se w tom na dwa artikule zřízení zemského, a wždy jak prwé podlé toho, což jednau k stwrzení dokonalému přišlo, prosíce od JMKé i stawůw zůstaweni býti, a s tím se wším poraučejíc se také JMKé a Jich Mtem k opatření sprawedliwému. — K tomu od Wiléma z Rosenberka to jest mluweno, že JMKá w obšírných slowích to, jak páni z Plawna předešlé spisy swé bezpotřebně i s rozličnými dskami opatřili, slyšeti ráčil, a tak že dle potřeby rodu swého zase na to odpowěd porozšířiti musí. A předkem kde zase od nich, pánůw z Plawna, na to, jak w zřízení zemském léta 30 oc. wytištěném artikul o rodu z Rosenberka jest wypuštěn, jest nastaupeno, ač na ten artikul dosti za odpowěd již jest dáno, wšak nad to toho dokládajíc, že ten artikul o sedání wládařůw rodu z Rosenberka do majestátu krále Wladislawa JMti jest postawen, a potomně od JMKé pána našeho potwrzen; tak tím wypuštěním tehdáž toho artikule ze zřízení zemského nemohlo to k zrušení přijíti, a widí se, že oni, páni z Plawna, proti tomu krále Wladislawa wyswědčení a JMKé potwrzení neměli by to dáti od sebe mluwiti; kde také to jest mluweno, žeby on Wilém z Rosenberka, jmajíc předce místo swé nade wšemi pány, zbytečně na tuto při nastupowal, 1556.

1556. ješto jinak tomu, čeho oni purkrabowé w Míšni pod tím hledají, se rozumí, totiž aby ne po prawé ruce králi JMti ale po prawé ruce knížatům sedali, a tak by proti privilegium z míst swých sstrčeni byli; nebo jmajíce knížata w saudu hlas, chtěli by ho i w sněmích i w relacích užíti, poněwadž to jedno z druhého pochází, skrze co saud zemský a nařízení krále Wladislawa JMti byloby potupeno. Dále auředníci jinak než do stawůw panského a rytířského pod hrdlem přijímati nemají relací, ješto knížata činíce relací, nemohlaby jinak než slauti knížecí, panská a wládycká; jest pak také i to wykládáno, že JMKá na otce jejich, purkrabůw mišenských, žádost s stawy w užíwání důstojenstwí knížetského toho potwrditi i w zřízení zemském ten artikul doložiti poručiti ráčil, k čemuž poručníci jeho, Wiléma z Rosenberka w relací se přiznali; k tomu prawí, že poručníci s strany poctiwosti rodu jeho k ničemuž se přiznati nemohli, aniž také nad poctiwostí a rodem poručenstwí neměli, než nad dětmi a statkem; také nenajde se, aby jako poručníci na místě jeho Wiléma takowé přiznání učinili, ale toliko od osob swých, jsauce obywatelé w tomto králowstwí; a že poručníci o poctiwost toho, nad kýmž poručníci jsau, sauditi se nemohau, w tom se na zřízení zemské táhnauc; a tak w tom nic pomocného jim, purkrabům mišenským, se nenachází. Což se také toho, žeby on, Wilém z Rosenberka, kšaft léta ꝛc. 50 učinil, a léta majíc tomu na odpor nenastupowal (sic), proti tomu artikuli na paměť JMKé se táhnu, že hned jak k létům dospělým jsem přišel, to na JMKú wznesl, a pro změnění toho místa do saudu zemského dosésti se zbraňowal; a takž žádné w tom promlčení, jakž rozumí se, že to strana k tomu wede, státi se nemohlo; s strany pak toho, žeby někdy otec jejich, pánůw z Plawna, přiznáním w sněmích léta ꝛc. 52 a 53 k relací titul knížecí stwrditi měl, k tomu prawí, že wšecko w nowě po tomto posledním zřízení dálo se, ale jeho, Wiléma z Rosenberka, wěci jsau staré, kteréž sprawedliwě před nowými předejíti mají; ano by dsky neshořely, proti těm dwěma nowým sněmům mohlo by se starých do padesáti na užíwání místa toho od rodu Rosenberského ukázati; což kdyby před rukama bylo, ne-

wěří se, aby někdy Henrich z Plawna, wěda, že rod jeho 1556.
žádného zwláštního hlasu w saudu a sněmích nejměl, na to nastupowati směl; nebo i to se z průwodu jeho, Wiléma, wyhledá, že páni z Plawna za many do králowstwí tohoto se přiznali. Žeby také předešle knížata w saudech sedali, wýklad toho činíce, že tudy nic nowého otec jejich, purkrabůw w Míšni, sobě nezjednal, to také widí se, že obdaření rodu Rosenberského nic k ujmě se nestalo; nebo sedalili jsau knížata w saudu neb w sněmích, byli synowé králowští aneb gubernatorowé, a byť i gubernator stawu knížecího nebyl, tedy pro důstojenstwí JMKé stawowé wěděliby se jak k němu zachowati; ale knížata říšská aby w saudu zemském sedati měli, toho se ničímž neukáže. Také jest na to, žeby předešle knížata i jiní páni nad pány z Rosenberka sedati měli, nastaupeno, na nějaké knihy pana Krajíře a pána z Wartenberka oni, purkrabowé mišenští, táhnauce se; i o tom, jaké to knihy a od koho jsau přijaté, se newí, a tak nejsauc on, Wilém z Rosenberka, té wíry, aby JMKá toho, aby těmi škartami ta wýpowěd krále Wladislawa JMti a potwrzení JMKé i užíwání toho pořádné mělo k zrušení přijíti, dopustiti ráčil; nebo se tomu zjewně odpírá; než jestli který z Rosenberka, nejsa wládařem, podlé let mezi jinými pány sedal, jak dobře to nařízení krále Wladislawa JMti na to se wztahuje, to ke škodě tomu, kterémuž místo prwní jako wládaři náleží, býti nemůže. Kde také i to jest mluweno, žeby léta 41 w relací sněmu obecního někdy Jan z Wartenberka, tehdáž nejwyšší purkrabě Pražský, nad Petrem z Rosenberka postawen byl, k tomu prawí, že týž Petr z Rosenberka osobně přitom nebyl, ale jiní na místě jeho se přiznali, a tak to z omylu státi se muselo; nebo téhož léta hned po JMKé za relatora byl postawen; na to sněm, který téhož 41 léta byl držán, položiwše, a dále i w tom také na paměť JMKé táhnauc. Žeby také žádný z Rosenberka k wolení JMKé pána našeho wolen nebyl, těm holým slowům beze wšeho důwodu on, Wilém z Rosenberka, místa nedáwajíc, nýbrž také w tom na paměť JMKé se potahujíc, že wedlé jiných hlas JMKé dal, a tak přitom byl, ano před sprawowáním JMKé tohoto králowstwí předkowé jeho, Wiléma, wždycky

1556. domu rakauského se wěrně přídrželi, a předkům JMKé platně slaužili, načež i obdarowání mnohá jmají; a tak oni, purkrabowé mišenští, toho, aby při tom, což jednau nowě stwrzeno, zůstaweni byli, wždy užiti žádajíce, nad to on, Wilém z Rosenberka, čím starožitněji rod jeho, jak prwé mluweno, obdařen jest, sprawedliwě přitom zůstati žádá, přitom také pro poctiwost rodu swého některé listy na pergameně s pečetmi přiwěšenými knížat Ursinůw, kterými se k krewnosti rodu Rosenberského přiznáwají, položiw, a tak což tuto on, Wilém z Rosenberka, před se wzal, prawíc na tom JMKé i tohoto králowstwí dobré býti, aby to, což pro samý řád a pokoj se nařídilo, w mocnosti zůstalo, ale oni, purkrabowé mišenští, toliko osoby swé, jakožta říšská knížata že opatrují; tím pak on Wilém z Rosenberka k swé sprawedlnosti dokládajíc; poněwadž Jich Mti předešlí králowé čeští i potom budaucí třem stawům toliko powinnost činiti ráčí, jednoho každého při řádu a práwu zůstawiti, a nad to král Wladislaw JMt toliko dwěma stawům také milost o nápadech učiniti ráčil, a relací toliko o ty tři stawy se děje, JMKá také se třima stawy práwa dopomáhati ráčí, a tak také jedné tři stawowé z práwa w powinnosti JMKé jsau, i z těch příčin to, což tak na wěčné časy utwrzeno, w swé stálosti zůstati, a ne tak pro osobu jich, pánůw z Plawna, k změnění přijíti má; s tím jakž i prwé poraučejíc se w tom JMKé a Jich Mtem k uwážení. — Na to od knížat, purkrabůw w Míšni, jest mluweno, že wšecko to, což jest prwé spisy i w řeči předkládáno, nyní se znowa opakuje, a přitom rozumy s wýklady takowým předešlým řečem dáwají se, a tak na každú řeč obzwláštně odpowědi dáwati, widí se býti bezpotřebné, a byloby i proti oznámení JMKé; protož tím JMKé zanepražďnowati nechtíce, než o tom toliko zmínku činíce, žeby synowé králůw českých toliko, jak se tu wykládá w saudech sedali, ješto když JMKá w ty wýpisy w knihy pana Krajíře a Wartenberka nahlédnauti ráčí, najde se, že netoliko knížata Münsterberská ale také i knížata Görlická, Těšinská a Opolská w saudech sedali, a místa swá nad pány z Rosenberka držíwali, aniž také knížata Münsterberská synowé krále Wladislawa nebyli, a ten wýklad jako i jiný jemu, Wilé-

mowi z Rosenberka, žádného prospěchu nepřináší. Kdež 1556.
pak také JMKé to, jakoby on, Wilém z Rosenberka, w tom netoliko swé, ale přitom JMKé a tohoto králowstwí dobré obmýšlel, předkládá; i jest jisté, že z wůle pána boha wšemohaucího JMKá dobré JMKé a tohoto králowstwí bez opatrowání jeho, Wiléma, jinak wyhledati uměti ráčí; než poněwadž toho, na čemž podstata důwodu jeho by byla, totiž že předkowé jeho nad knížaty předešle sedali, a druhé že již wíce knížat JMKé a stawům do tohoto králowstwí přijímati jest zastaweno, ničímž se neprokazuje, tedy newí se, čím on, Wilém z Rosenberka, jim, knížatům, w užíwání důstojenstwí jich knížecího překážku činiti může. Nebo jakú moc král Wladislaw JMt k tomu, aby rod z Rosenberka místem nad jinými z stawu panského obdařen byl, jmíti ráčil, widí se, že z takowéž mocnosti JMKá pán náš s stawy tohoto králowstwí to užíwání místa podlé důstojenstwí knížecího někdy knížeti Henrichowi otci jejich a budaucím jeho potwrditi moci ráčil; naposledy položiwše majestáty od Pražan složené, a podlé toho wšeho ukázání wždy prosíc JMKé a Jich Mtí za milostiwé a sprawedliwé opatření; a které listy on, Wilém z Rosenberka, na rod swůj klade, poněwadž o starožitnost rodu na tento čas rozepře žádné není, zdá se zbytečné býti tím zaneprażdňowání; neb by pře o to byla, také by oni, knížata, to, jak rod jich od některého sta let z knížat říšských pošel, prowedli, jakož pak také i JMKá w milostiwé wědomosti na díle to jmíti ráčí. — Naposledy pak od Wiléma z Rosenberka to na tu řeč jich, knížat, purkrabůw míšenských, jest powědíno, že o tom, aby která jiná knížata mimo syny krále Jiřího kdy do kterého saudu usazeni byli, se newí, což kdyby tak bylo, tehdy by nařízení jménem knížat, pánůw a wládyk k wynášení potazůw se bylo stalo, a tak zůstáwali by JMKé čtyři stawowé tohoto králowstwí w powinnosti; ale jest to wšecko tím zřízením krále Wladislawa na jistý spůsob ustanoweno. A aby to, že rodu Rosenberskému nad knížaty místo jest ukázáno, se prowozowati mělo, neukazuje potřeba; nebo poněwadž čtwrtý staw jest zapowědín, již páni z Rosenberka předce w swém prwním místě zůstáwají; než jim, pánům z Plawna,

1556. to ukázati bylobý powinné, že starší privilegia na to mají, aby nade wšemi jinými podlé důstojenství knížecího hlasu a místa w králowství tomto užíwati mohli; protož čeho se neukazuje, toho také se užíti nebude moci. — A tak to wšecko od stran připuštěno jest k uwážení JMKé a Jich Mtí sprawedliwému. — Tu nejjasnější kníže a pán, pan Ferdinand, Římský, uherský, český oc. král, infant w Hišpanii, arcikníže rakauské a markrabě morawský, lucemburské a slezské kníže a lužický markrabě oc. jakožto král český, jmajíc JMKá při sobě nejwyšší úředníky a saudce zemské, též raddy JMKé, nicméň osoby z obce od stawůw panského a rytířského na plném sněmu obecním nynějším přidané, ráčil jest stížnost jeho, Wiléma z Rosenberka, w spisu, též odpowěd knížat, purkrabůw mišenských, JMKé podanú, i jiné stran další spisy slyšeti, přitom majestáty císařůw a králůw Jich Mtí, krále Wladislawa nařízení, dsky artikulůw sněmowních a relací, wýpowěd krále Jana a jiné rozsudky staré i nowé saudu komorního, wyswědčení knížat Ursinůw i jiná, knihy pamětí starých, zřízení zemská i jiná ukazowání a jich s obau stran pře líčení, toho wšeho s pilností powážiwši, takto o tom JMKá wypowídati ráčí: Poněwadž jest se to našlo a wyhledalo z majestátu slawné paměti krále Wladislawa, stawům králowství českého daného, také i zřízení zemského JMKau wšemi třmi stawy tehdáž utwrzeného, že saud toliko dwěma stawy, totiž stawem panským a rytířským, osazen jest byl, a na potomní a wěčné časy osazowán tak býti má, a on Wilém z Rosenberka to jest majestátem od JMti krále Wladislawa slawné paměti předkům a potomkům rodu jeho daným, kteříž slawné paměti králem Ludwíkem též i JMKau dostatečně potwrzeni jsau, i také zřízením zemským starým o dosazení saudu zemského za slawné paměti krále Wladislawa učiněným a wyměřeným dostatečně prokázal, že rod jeho, který by byl wládařem panstwí a rodu Rosenberského, w saudu zemském sedati, a místo po prawé ruce JMKé nade wšemi úředníky zemskými w témž saudu zemském na budaucí časy jmíti a držeti má, kteréhožto místa předkowé jeho wždycky w držení a užíwání beze wší překážky jsau byli až do jeho, Wiléma z Rosenberka,

osoby: i z těch příčin JMKá jej, Wiléma z Rosenberka, 1556.
jakožto wládaře a správce domu a panství Rosenberského, i budaucí jeho při témž místě w saudu zemském, jakž napřed dotčeno, zůstawowati ráčí, tak že jemu ani budaucím jeho ti artikulowé s strany knížat w saudu zemském nad nimi sedání w zřízení zemském l. oc. 49 učinění a z starého zřízení zemského proměnění, ke škodě nejsau a býti nemají; též také kdyby relací sněmu obecného o přitištění pečeti zemské k jakýmkoli listům aneb potřebám čiňěna ke dskám zemským býti měla, poněwadž toliko těm dwěma stawům, panskému a rytířskému samým náleží, on, Wilém z Rosenberka, s budaucími swými, wládaři aneb správci rodu Rosenberského, jakožto přední osoba w těch stawích při takowých relacích činění se zůstawuje. A což se Henricha staršího a Henricha mladšího knížat, purkrabůw w Míšni, dotýče, ti podlé swého důstojenstwí knížecího w radách JMKé, w sněmích a relacích sněmownich míst a přední přímluwy w stawu panském i w jiných místech jim náležitých užíwati mají. Dali pamětné. Stalo se w pátek po wstaupení na nebe pána Krista jinak dne sw. Žofie, léta tisícího pětistého padesátého šestého.

Když pán tu při obdržel i k tomu přiwedl, že artikulowé w zřízení zemském postawení na ublížení místu Rosenberskému opraweni, a knížata tudy, aby čtwrtého stawu w zemi nebylo, na budaucí časy wymustrowáni; a takž páni z Rosenberka, obdržewše w saudu, w sněmích oc. místo přední, počali užíwati Ursinowského erbu, a psalo se jim Wysoce urozeným.

Pan wládař na té cestě a w Praze byl od středy po welikonoci až do pátku před hodem slawným seslání ducha swatého.

Druhá newole, kterúž pán jměl s knězem Matějem mnichem, kterýž se opatem Korunským titulowal, ale ode pana wládaře za to nikdy, nežli jen na průbu do roku, až by se o jeho žiwotu a chowání přezwědělo, přijat nebyl, takowá byla: Týž rozpustilý a lehkomyslný mnich stížnosti nejedny od jakéhožkoli náwodu na krále Ferdinanda wznášel, žalowaw na pána z Rosenberka a předky páně, že mu panstwí, klenoty, majestáty, swátosti z toho

1556 kláštera odňali, a že se mu w jeho práwo a sprawedlnost wkládají, a že mnohá příkoří od auředníků páně snášeti musí, chtěje se docela jako jiní klášterowé králowští z poddanosti páně wytáhnauti. Pan wládař proti tomu mírnú, slušnú a dokonalú zpráwu učinil, že mnich nezbedný a neřádný zbytečně krále zaneprazdňuje: aby JMKá jim kommissaře k wyslyšení, že swú newinu proti němu ukázati chce, wydati ráčil; což tak wykonáno, že král, wybraw lidi swětské i duchowní, poručiti ráčil, aby k jistému dni strany do Soběslawě k wyrozumění těm stížnostem obeslali. Mezitím když ten mnich tak zlý wítr na Krumlowě při panu wládařowi jměl, stěhowal swé wěci potají w noci z kláštera do Budějowic. Nicméně to tak wykonalo se, že páni kommissaři přijeli i obžalowaná strana, pan wládař, ale mnich se nedostawil, neb čila kosa kámen; a tu se našlo z mnohých swědomí, že ten mnich, kněz Matěj, pesky, rufiansky w swé řehole se chowal, z kláštera pod Zelenau horau ušed, cizú ženu odlaudil, ji sobě w klášteře Koruně chowal, a s ní pankharty jměl; žádaje pan wládař, aby před takowým lehkomyslným mnichem pokoje a práwa swého užíti mohl, a aby pro swé neprawosti mnich ztrestán byl.

Tito byli kommissaři: doktor Jindřich, probošt kostela Pražského, Antonin z Mohelnice, mistr křižowníkůw s čerwenau hwězdau, který potom arcibiskupem Pražským byl, Petr Chotek z Wojnína na Wraném, JMti w kralowstwí českém prokurator, Petr Bechyně z Lažan. — Rok podruhé položili w místo předepsané w středu na den matky boží sněžné; ale jak ta newole dále šla a konec swůj wzala, králowská psaní znáti dáwají, jež tuto slowo od slowa položím:

Urozenému Wilémowi z Rosenberka na českém Krumlowě, wěrnému našemu milému.

Ferdinand, z boží milosti Římský, uherský, český ɔc. král, infant w Hišpanii, arcikníže rakauské a markrabě morawský.

Urozený wěrný náš milý! Psaní twému poníženému, w kterémž nám s strany opata Korunského, že jest se před kommissaři našimi na den od nich jmenowaný nepo-

stawil, činíš, i také o spůsobích a neřádech jeho nám 1556.
oznamuješ, a přitom, aby mohl týž opat pro swé takowé neřády ssazen, a jiný na to místo postawen býti, poníženě žádáš, wšemu tomu jsme tolikéž i z té zpráwy a relací, kterúž nám kommissaři naši w té wěci od nás zřízení dáwají, porozuměti ráčili. I jakž nad dobrými lidmi duchowními wždycky swú milostiwú ruku, aby ochraňowáni a od žádného utiskáni nebyli, držeti, tak také zlí aby swého průchodu nejměli, nýbrž k trestání a takowých neřádných wěcí k skutečnému přetrhowání každého času přicházeli, to obmýšleti ráčíme. A poněwadž týž klášter swaté Koruny visitatora swého, opata Plaského jmá, psáti jemu ráčíme, tolikéž probošťu kostela Pražského, aby k tobě oba sjeli, téhož opata Korunského k sobě obeslali, a podlé náležitosti a prowinění jeho trestati dali, a z téhož kláštera wzali, a to místo kláštera sw. Koruny jiným opatem, kterýžby službu boží i týž klášter, jakž náleží, opatrowal, bez prodléwání s radau probošta Pražského a twau osadil, tak aby se w něm, jakž náleží, služba boží říditi a díti mohla. Wšak poněwadž w swých předešlých i také nynějším psaní twém toho dokládáš, že předkowé twoji na týž klášter swaté Koruny od předkůw našich, králůw českých, obdarowání a od nás potwrzení jmáš na dědičnú wrchnost téhož kláštera; a protož jest poručení naše, aby buď original anebo hodnowěrný vidimus téhož obdarowání a od nás potwrzení týmž probošťu Pražskému a opatu Plaskému ukázal, tak aby oni podlé twého obdarowání tu wěc opatřiti a téhož opata ssadíti, a jiným s radau twau to místo opatřiti mohli; na tom na wšem jistú wůli naši naplníš. A oni jak tu wěc wyřídí, mají nám o tom o wšem zase oznámiti. Toho jsme tebe na psaní twé milostiwě tajna učiniti neráčili. Dán w Wídni w středu po sw. Jilji l. 56 a králowstwí našich Římského 26 a jiných 30.

Ferdinand.

Joachimus de Nova Domo
S. R. Bohemiae cancellarius.

S. Heldtl
vicecancellarius.

1556. Ne pojednau mnich se spokojil, nejedněch cest koštowáwaw, chtěw panu wládaři i při saudech na hradě Pražském, aby podlé kšaftu někdy pana Petra staršího z Rosenberka zboží wšecko k tomu klášteru náležející postaupeno bylo, zaneprázdnění učiniti, až naposledy prawdau přemožen a ztrestan, jakož o tom níže psaná copia listu králowského nawrhuje.

Welebnému Jindřichowi proboštu kostela hradu Pražského a Wolfowi opatu kláštera Plaského společně neb rozdílně, wěrným našim milým.

Ferdinand z boží ɔc.

Welební wěrní naši milí! Psaní a relací waši, kterúž jste nám s strany Matěje, předešlého opata sw. Koruny, jsúce w té wěci zřízení kommissaři naši, učinili, jsme wyrozuměti ráčili, a že jste toho jistého Matěje z dotčeného opatstwí Krumlowského ssadili, a jeho z toho naň zjewného průwodu i také též osoby ženské naň seznání podlé poručení našeho do trestání wzali, a jiného pořádného, dobrého a křesťanského člowěka téhož zákona, kněze Jana, za opata usadili ɔc. Takowú práci a pilnost waši, kterú jste přitom jměli, i o privilegiích a swobodách urozeného Wiléma z Rosenberka na českém Krumlowě, wěrného našeho milého, kteréž na ten klášter jmá, že jste nám oznámili a zpráwu o tom dali, to wšecko od wás přijímati ráčíme. A tobě kněže Wolfe, opate Plaský, jakožto visitatorowi téhož kláštera Korunského, poraučeti ráčíme, aby jej, kněze Matěje, někdejšího opata, pokudž se tobě za slušné zdá a widěti bude, w témž wězení jiným ku příkladu trestati dal. Na tom naši wůli králowskú naplníš. Dán w Řezně w sobotu po sw. třech králích l. 1557.

Byl tedy týž opat dán na panstwí JMti pana wládaře do kláštera Wyšebrodského do trestání,* a visitator jeho, opat Plaský, pana wládaře žádal, aby wezma jej JMt na záwazek k dostawení před něho, z toho wězení propustiti ráčil; což pan wládař, když swú chwíli uhlédal, wykonal a k visitatorowi jej odeslati ráčil.

Hned z počátku toho roku na piwowáru Kuklweitském pan wládař nedal wařiti, tak také i na jiných poněwadž poddaným swým ráčil wárky pustiti na jistý

spůsob, jakož nahoře oznámeno; než dwůr tudíž šafářem opatřen. 1556.

14 Februarii paní stará Rosenberská z Rogendorfu se panem Petrem Wokem synem a pannau Ewau dcerau swau z Krumlowa wyjeti ráčila až do Třeboně; nazejtří na Hradec, kdež swatba konána býti jměla panu Michalowi Španowskému, tu našedši we zdrawí pana Wiléma syna swého i jiné wšecky přátely, kteříž se k tomu sňatku sjeli.

16 Februarii jinak w neděli masopustní pan Michal Španowský se pannau Annau Švihowskau, dcerau pana Půty, oddawky a sňatek jměl na Hradci. To weselí swatební dal jim strojiti i na ně zwal pana Joachima z Hradce nejwyšší kancléř králowstwí českého.

17 Februarii Burian Litwín pojímal sobě za manželku pannu Maruši Walowskú; a oddawky toho dne byly též na Hradci.

18 Febr. Bywši dobrá sanice, pan Joachim Hradecký se panem Wilémem z Rosenberka a panem Henrichem z Šwamberka jeli na Bystřici na saních, a toho dne zase na Hradec se nawrátili.

Toto přepsáno z wlastního poznamenání Její Mti paní staré: Jan Jeřábek s Franckem Leben dostaw se od domu Rosenberského do Drážďan, tam při kurfürštowi Augustowi a paní kněžně mateři jeho dworu Její Mti auřad hofmistrský na sobě jměl, dobré pana wládaře s pilností jednaw.

Páni Rakušané sjewše se w nemalém počtu w Wídni za příčinau nepřítele Turka, wybrali z sebe lidi rozumné, kteříž by radu drželi dle odepření tomu pohanskému ukrutenstwí, a o pomoc k stawům králowstwí českého wyslati měwše, poslali nejprwé s listem wěřícím ku panu Wilémowi z Rosenberka z prostředku swého pana Erasima z Štahrenberka, pana Erasma z Windischgrätzen a pana Gebharta Waltzera, Římského krále JMti raddy, aby při pánu jednali o naučení a pomoc, kterak by dále při králowstwí českém o ni wyhledáwati a sollicitowati jměli. Datum psaní 1 í dne Martii.

W středu před nedělí smrtnau we wsi Branné na panstwí Třeboňském jedenácte dworů do gruntu shořelo, chyba asi čtyř swětnic obhořelých, kteréž obhájili. A po-

1556. něwadž w té wsi powolně ku potřebám JMti páně dáwali se nacházeti, pan wládař ráčil jim náležitú pomoc jakož na wystawení takž i k žiwnosti další učiniti.

W středu po welikonoci pan wládař z Krumlowa ku Praze cestu před sebe wzal na sněm, kterýž na hradě Pražském držán býti měl w středu po prowodní neděli, a potom i k saudu komornímu před wlastní osobu králowskú w té při, kterúž jměl s knížaty z Plawna, o kteréž již napřed oznámeno, se dostawil.

Toho času zámek Rosenberk, poněwadž na něm residencí od dáwního času nebyla, welmi sešel, a z wětšího oprawen, tak aby na něm purkrabí pan Škol bydliti mohl.

W sobotu po božím wstaupení pan Wilém z Rosenberka powinnost do saudu zemského učiniw, dosedl, a raddau krále JMti učiněn, a potom k letnicím na Krumlow přijel.

Okolo 16 dne Maji umřew urozený Šebestian z Štainachu, a jměw streynu swú, dceru někdy Pawla bratra swého, jednu jménem Annu w fraucimoru Její Mti paní Anny Rosenberské z Rogendorfu; zeťowé nebožtíka, kteříž deery jeho jměli, Jakub hrabě z Šermperku a Kašpar Cedlic z Mauru w Ertperku, listowně paní žádali, aby ji domů odpustiti ráčila, aby s swými přátely o statek po nebožtíkowi porownati se mohla. Ta potom l. p. 1558 dostala se za manželku Seifridowi Naringerowi, a w městě Gratzu swatbu jměli 30 dne Máje, to jest na slawný hod ducha swatého seslání.

W sobotu po sw. Wítě patentem pod pečetí swau pan wládař přiznáwající listy zhotowiti dal, že podlé snešení sněmowního léta téhož při přítomnosti JMKé držaného statek swůj wšecken šacowati dal, kteréhož jměl za 205,700 kop gr. a poddaní páně jměli za 20,360 kop. gr.

Psaní takowé od krále Římského ku panu Wilémowi přišlo:

Ferdinand z boží milosti Římský, uherský ɔc.

Urozený wěrný náš milý! Wědětiť milostiwě dáwáme, že jest nejjasnější kníže Ferdinand, arcikníže rakauské ɔc. syn náš nejmilejší Jeho Láska, tyto dni z hradu Pražského na milostiwé a otcowské poručení naše sem

k nám do Wídně přijel, a tak Jeho Lásku we jménu pána 1556.
boha wšemohaucího s bedliwým a dostatečným w raddě uwážením odtud do králowstwí uherského s některým počtem lidu wálečného proti auhlawnímu a žížniwému nepříteli wšeho křesťanstwa, Turku, a předkem pro obranu swaté wíry křesťanské, a k tomu wšech králowstwí, zemí a wěrných poddaných našich milých wyprawiti ráčíme. I poněwadž pro takowý odjezd Jeho Lásky žádného správce na hradě Pražském na místě našem na ten čas není, a Jeho Lásky bohdá šťastný příjezd do některého měsíce se protáhne, ráčili jsme zatím urozené Jana mladšího z Lobkowic na Teyně Horšowě, nejwyššího purkrabí Pražského, Jana staršího též z Lobkowic na Zbiroze, nejwyššího hofmistra králowstwí českého, a statečné Jiříka z Gerštorfu na Choltících, podkomořího téhož králowstwí, a Bernharta Žehušického z Nestajowa na Risenburce, purkrabí kraje Hradeckého, wěrné naše milé, na místě našem zříditi, aby tu na hradě Pražském až do dalšího jistého poručení našeho pobyli, a wšecky wěci podlé náležitosti sprawowali, a jestližeby kdy jaká toho potřeba nastáwajíc naše a králowstwí tototo byla, aby tebe a jiné auředníky zemské k sobě na hrad Pražský obeslali a o takowých potřebách radu drželi ɔc. A protožť poraučíme, milostiwě žádajíc, kdybykoli dotčené osoby tebe na místě našem k sobě obeslaly, aby ihned, ničímž se nezastírajíc, k nim na hrad náš Pražský dojel, a takowým potřebám wyrozuměw jim raden a pomocen byl, a w tom se tak powolně a poslušně, jakož o tobě nepochybujem, zachowal, jináče nečiníc. A my tobě to milostiwě wzpomínati i nahražowati ráčíme. Dán w Wídni w sobotu po proměnění pána Krista léta ɔc. 1556.

K tomu tažení pan wládař od arciknížete dožadowán byl, i také od bratra arcikníżecího krále Maximiliana k jízdě do Niderlantu požádán a napomínán byl. Proti žádosti arcikníżat wýmluwy slušné s předestřením příčin hodných a důležitých učinil, bez toho dosti projíždek a zaneprázdnění jměw.

Toho roku, poněwadž sbírky swolené podlé sněmu na jisté terminy odwedeny býti měly, dal pan wládař na

1556. poddaných swých, nehleděw jich obtížiti, ješto jiní jináče od swých poddaných wybírali, nejprwé wybírati s kopy po $2\frac{1}{2}$ den. a podruhé po $3\frac{1}{2}$ d.

W pátek po swatém Bartoloměji Ponědražský statek k panstwí Třebonskému připojen; nebo podlé jistého trhu od pánů z Šwamberka ten den postupowán skrze jejich wyslaného páně Wiléma z Rosenberka kommissaři, při čemž také byl Kašpar Ebner z Wosale, důchodní písař Třebonský.

Pan wládař obrátiw se na cestu do Řezna, jel dle nawštíwení pana purkrabí nejwyššího, pana šwagra swého, k Teynu Horšowu, i přijel tam we středu při památce powýšení sw. kříže, a zase odtud odebral se na další cestu w sobotu po též památce do Minichwoltu neb Woltminichu do Řezna w neděli před sw. Mataušem, a w pondělí od Řezna z Nytanaw do Naipurku, pak do Freintu a landkrabí z Laichtenburku, pak do Boathauzu; odtud w pátek před sw. Wáclawem pán ráčil na Bor přijeti, a tu až do neděle zůstati; w neděli před sw. Wácslawem do Plzně, w pondělí na Lochowicích, w auterý den sw. Michala pán ráčil do Prahy přijeti, a zase w auterý před sw. Hawlem pán z Prahy wyjel.

Toho roku w středu den swatých Šimoniše a Judy JMt pán, jeda z Krumlowa k Wídni, ráčil na Nowých hradech přes noc zůstati; bylo 45 koní. Jeli se pánem nejwyšší pan purkrabě Pražský a pan purkrabě Karlšteinský, obesláni tam bywše od krále JMti za příčinau nějakých těžkých wěcí, kteréž jim dosti činiti daly. W čtwrtek w Bindigšteiku byli, w pátek w Sicendorfu u pána z Rogendorfu, w sobotu u vigilii wšech swatých do Wídně přijeli, w pátek po sw. Martinu z Wídně pán JMt služebníky swé wyprawil se 42 koňmi k Krumlowu. Nejprw do Kelerštorfu, w sobotu po sw. Martině w Rozích, w něděli w Kremži, w pondělí před sw. Alžbětau w Gmundu, w auterý w Swinech Trhowých, w středu na Krumlowě.

Opět jiná cesta panu wládařowi nastala do Olomauce, do Wratislawě s nejwyšším panem purkrabím Pražským w kommissí JMKé do týchž zemí a měst na sněmy obecní; jehož paní mateř ráčila do Hradce prowoditi w auterý po sw. Mikuláši. Bylo wšech koní se pánem 83. Jeto pak we

čtwrtek po sw. Mikuláši do Telče, toho dne též do Třebíče, w pátek po sw. Barboře w Ejwančicích, w sobotu w Wiškowě, w neděli den sw. Lucie do Olomauce přijeli, w neděli před sw. Tomášem do Šternberka, w pondělí den sw. Tomáše w Fraidenthalu, kde páni Bruntalští w Selště sídlo jměli, w auterý w Cukmantlu, odtud ten den do Henrichowa, a tu pán přes boži hod ostal několik dní, w pondělí den mláďátek do Wratislawě přijel, w středu den tří králů w Němči, we čtwrtek w Kladsku, w pátek w Náchodu, w sobotu w Smiřicích, w neděli po třech králích w Pardubicích. Jednáno pak od pánů kommissařů w Olomauci, aby stawowé s mocí do králowstwí českého na sněm wyšlíce, zajedno se pány Čechy jednali a zawírali, totižto: jedno o pomoc náležitú proti nepříteli Turku; druhé kterak by dluhowé králowšti spokojeni býti mohli. Ale stawowé po několikeru žádostiwém předstírání toliko k tomu swolili, že na sněm osoby stawu panského a rytířského na hrad Pražský s plnomocenstwím wyprawí, a co ti se podwolí w příčině prwního artikule, že tomu místo wšecko markrabstwí dá; než což se druhého artikule dluhu placení dotýče, na to že se jim plnomocenstwí newydá, než jen aby tomu wyrozumějice, podlé jiných zemí k králowstwí náležejících, kterak by tiž dluhowé wywazeni býti mohli, o tom zpráwu Morawanům učinili. Třetí kommissař byl pan Šebestian Markwart z Hrádku, purkrabě Karlšteinský. Ten se tu roznemoh, se pány na Slezsko jeti nemohl, než doktor Mehl s ním dále pracowal a z Olomauce po swaté Lucii wyjeli. 1556.

Regenti toho roku na Krumlowě zůstawše, w nebytí páně jistý řád při dworu, wymustrowawše některé, nařídili; a byli tito: Melichar Stolinský z Kopist, Adam Sudek z Dlúhé, Antonin Kyzaur z Mejowa. Jindřich Sudek z Dlúhé od pana Wiléma z Rosenberka za úředníka nad kuchyní a piwnicí nařízen, a instrukcí mu wydána, kterak by se w tom úřadu říditi měl; a Matěj Pišek za kuchmistra ustanowen. Na cestách pak, poněwadž časté pojíždky pán jmíwal, aby též rozšafnost s dobrým řádem zachowána byla, a zbytečnost místa nejměla, pán auředníka ustanowil Mikuláše Humpolce z Tuchoraze, a jemu

1556. ku pomoci přidáni pan Krištof Kořenský, Jan Albin a písaři Walentin a Jiřík, a na to mu též jistá instrukcí na Krumlowě sekretem páně specčetěná w pátek před sw. Mikulášem wydána léta uts.

Osmého dne měsíce Decembris, jenž bylo w auterý den památný početí panny Marie, o půl noci we wsi Stropnici Dlauhé na panstwí Nowohradském jeden dwůr wyhořel, a oheň w stodole wyšel. Potom w čtwrtek na témž panstwí we wsi Pušndorfu ranním jitrem oheň w chléwě wyšel, a čtyry dwory spálil. Než w neděli předtím panu Wokowi Pauzarowi w Olešnici sedm dworů wyhořelo; o tom znáti dal do kanceláře Krumlowské Wojtěch Hultzšporer z Hošteina, auředník Nowohradský.

Léta páně 1557.

1557. Málo předtím oznámeno, co pan Wilém s jinými wyslanými králowskými w Olomauci při sněmě jednal, a že k Slezsku obrátil se. Přijel tedy do Wratislawě w neděli po wánočním hodu léta minulého, a w auterý po tom sněmu kommissí swú před knížaty, biskupem, pány a rytířstwem i městy řídili, kteráž rowně na to se wztahowala, jako na markrabstwí morawské. Po mnohém snažném w tom pracowání páni wyslaní jiného zjednati nemohli, nežli že se podwolili dle obau dwau artikulů zmocněných z knížetstwí na sněm do Čech k wyslání na ten cíl, aby zemím uwažowati jich pomáhali, wšak bez podwolowání, než aby, co Čechowé a Morawané swolí, doslýchajíce, s tím nawrátíce se, stawům na sněmu w knížetstwí přednesli. Byly pak k tomu osoby od země woleny: kníže Hanuš z Monsterberka, Wilém Kultzboch, Ernst Gellern z Swídnického a Dawid Los z Hlohowského knížetstwí. Do Wratislawě za pány kommissaři přijel pan Adam z Šternberka, nejwyšší komorník králowstwí českého, dle napomožení jim w tom jednání při stawích. Se panem Wilémem služebníci JMti byli Humpolec, Buzický, Pawel Baubinský, Muchek Wamberský a Metych pachole páně, jenž tam přátely swé nawštíwil.

JMKá to wěrné, poddané a snažné pana wládaře

s jinými kommissaři jednání oblíbiw, listem swým wděčnost ku pánu prokázati ráčil těmito slowy: (Ráčil w té kommissí trwati od soboty před sw. Mikulášem l. 1556 až do čtwrtku před sw. Antonínem l. 1557.) 1557

Ferdinand 2c.

Urozený, wěrný náš milý! Relací, kterúž jsi nám spolu s jinými kommissary našími, k sněmu do Olomauce též do Wratislawě zřízenými, učinil, tomu jsme porozuměti ráčili; a takowú pilnost a práci twú, kterúž jsi w též kommissí jměl, milostiwě od tebe přijímati ráčíme; nebo jsme při těch obojích sněmích to poznati ráčili, že jsi spolu s jinými kommissaři našimi wšelijak pilně, bedliwě pracowal, a na pilnosti swé nic sjíti nedal; což my tobě wší milostí naší králowskau wzpomínati i nahražowati ráčíme. Toho jsme tebe, aby o této naší milostiwé wůli wědomost jmíti mohl, tejna učiniti neráčili. Dán w Řezně w pátek po sw. Šťastném léta 2c 57, a králowstwí našich Římského 17 a jiných 31.

Pan wládař domu Rosenberského, wzaw před sebe jízdu do Braunšwické země (tak jakž wůbec powěst šla, knížeti Brunšwickému Erichowi do Minden na křtiny) wyjel z Krumlowa w středu den sw. Blažeje, a přijel do Mindu w sobotu před sw. Matějem w padesáti dewíti koních; a byw tam přes masopust do postu, zasnaubena mu od knížete Ericha s wolí kněžny Alžběty rozené z Brandenburku, paní mateře jejich, kněžna Kateřina, sestra JMti, za manželku, a smlauwy wykonaly se na tento spůsob:

1. Pan wládař aby pojma ji sobě za manželku, jakž na staw jejich knížecí náleží, Její Mt chowal.

2. Při náboženstwí ewangelickém, jmajíc swého predikanta, aby překážky netrpěla.

3. Wěna že po ní pan bratr Její Mti s weyprawau, jakž na kněžnu náleží, 20.000 f. wyprawí.

4. Pan wládař Rosenberský, pan ženich, tolikéž obměniw, což učinilo wšeho 40.000 f., w kteréž summě hrabstwí Nowohradské kněžně zapsal, když by ho pán bůh neráčil smrti uchowati, aby w ně uwázala se.

Swatební weselí kníže wykonal též panně kněžně sestře swé a panu wládaři domu Rosenberského dne 28

1557. měsíce Februarii, a toho dne s oddawkami i manželské složení wykonáno.

W neděli Invocavit pan Wilém z Rosenberka jew z Mindu, ráčil do Hailigštatu s kněžnau Její Mtí manželkau swau přijeti. Bylo koní panských 57, knížete Brunšwického koní 22, wozníků kněžny Její Mti 8, k tomu špížní wůz se čtyrmi koňmi; summa 91 kůň.

W pondělí po Invocavit JMt pán ráčil w Hailigštatu přes den s kněžnau Její Mtí i se wší čeládkau odpočíwati; bylo koní panských 54, kněžny Její Mti 30 koní, staré kněžny 6 koní, wšech 90 koní. Tu rozžehnaw se s swau nejmilejší paní manželkau, kněžnau Kateřinau, a paní mateří Její Mti, obrátil se druhý den k Northauzu cestau wedaucí do Čech, skrze Lipsko, k Mostu, Slanému, pak k Beraunu, potom k Krumlowu; než kněžny předepsané potom na podzim přínos wykonal se, o čemž níže. Byly pak tyto nížepsané osoby, které s JMtí panem wládařem k knížeti Brunšwickému do Mindu jely, z stawu panského i rytířského: pan Jindřich z Waldšteina, p. Wáclaw z Donína, p. Ludwík Mezeřický, p. Michal Španowský, Jan Španowský, Krištof Muchek, Mikoláš Humpolec, Adam Chanowský, Jan Kolchreiter, Burian Litwin, Alexander Škol, Jiřík Mirek, Krištof Buzický, Jan Albin, Pawel Baubinský, Jan Ror, Mikuláš Wrchotický, Mikoláš Štybic, Mikuláš Kořenský, Jiřík Strachotinský.

Mezitím paní mateř Rosenberská, když pan wládař syn Její Mti byl w říši, we čtwrtek po sw. Walentinu s druhým panem synem swým, panem Petrem Wokem, a šlechtičnau pannau Ewau jeti ráčila na masopust na Zwíkow, pak odtud se panem Henrichem z Šwamberka a manželkau jeho na Teyn Horšow k nejwyššímu purkrabí Pražskému, kdež s swými milými přátely nejedněmi se shledawši, s weselím masopust okwasili.

I toho roku wýprawa proti Turku byla, jakž král listem ku panu wládaři znáti dáwá takto:

Ferdinand.

Urozený, wěrný náš milý! Wědětiť dáwáme, že pro obranu swaté wíry křesťanské, králowstwí a zemí, našich wěrných poddaných milých a tak wšeho křesťanstwa k

dobrému počet koni proti nepříteli Turku do Uher z říše 1557.
wésti se má, a 20 dne měsíce Máje, to jest we čtwrtek po neděli Cantate, do Hba 1000 koní k mustrunku přijeti má, a odtud k Wídni a dáleji do Uher we jméno pána boha potáhne, a tudy též reithaři k Weselí cestu swú wzíti mají. A protož jest poručení naše, aby profiantem, špíží a jinými wěcmi se opatřil, tak když cestu swú tudy wezmau, aby wšelikými potřebami a opatrowáním opatřeni byli za jejich slušné peníze; nebo to také opatřiti ráčíme, aby se lidem žádných škod nedálo. A tak ta naděje jest, že okolo pondělka po božím wstaupení w Weselí budau; a protož wěda o tom, budeš wěděti k tomu času to jak opatřiti, aby též reithaři nedostatku nejměli. Na tom jistú wůli naši naplníš. Dán na hradě Pražském w neděli po sw. Jiří l. 1557 a králowstwí našich Římského 17, a jiných třidcátého prwního.

A za příčinau též weyprawy proti nepříteli pan wládař nařídil wšudy po panstwí, že podlé snešení sněmowního s tisíce kop grošů č. 12 kop gr. č., aneb s jedné kopy míšenské, po 3 den. berně wybírána byla.

Kateřina kněžna Brunšwická, manželka pana wládaře Rosenberského, bywši při sestře swé kněžně Alžbětě w Mansfeldu, roznemohla se tam; pro kterúžto příčinu pan manžel Její Mti z Čech k ní se w auterý před božím wstaupením we 23 koních wyprawil; ano také nachází se, že túž paní manželku swú w Mansfeldu při času swaté Markéty nawštíwil.

W neděli před sw. Bartolomějem pan wládař z Krumlowa do Prahy přijeti ráčil, a odtud zase k domowí w auterý před sw. Jiljím se hnauti na Leštno, a tu přes noc zůstati.

Opět w neděli před sw. Wáclawem JMt pán jew z Krumlowa do Prahy k saudu zemskému, ráčil do Soběslawě přijeti, a tu přes noc zůstati, přibraw se do Prahy w auterý den sw. Wáclawa. Bylo osob 28 a koní 24.

Pan wládař s knížetem Erichem Brunšwickým usnesše se o den k přínosu kněžny manželky p. wládaře na Krumlow w neděli před sw. pannau Markétau, jinak 11 dne Julii, pan wládař pánů přátel nemálo listowně k tomu

1557 času, s žádostí, aby barwu poznamenánu a namalowánu pro poctiwost páně přihotowiti dali, pozwati ráčil; ale když w to jisté příčiny wkročily a přínos ten protáhly, pan wládař předjmenowaný čas zase listowně odpisowati ráčil takowau formulí:

Službu ꝯc.

Jakož jsem Wás psaním swým předešle přátelsky žádal, abyste ku potřebě a poctiwosti mé na přínos manželky mé tu neděli před sw. Markétau na Krumlow přijeli, kdež pak přátelská odpowěd jest mi od Wás dána, a jináče jsem se nenadál, nežli že na týž čas a den týž přínos předse swůj průchod jmíti bude; wšak těchto pominulých dnůw JMt oswícený kníže a pán, pan Erich, kníže Brunšwické a Luneburské, pán a šwagr můj milý, ráčil jest k tomu poselstwí učiniti i tolikéž psaním oznámiti, že nikoli k témuž času osobau swau ani jináče téhož přínosu JMti wykonati možné není, z příčiny té, že JMt nejjasnější kníže a pán, pan Filipp, král anglický a hišpanský ꝯc. jeho k sobě jako toho, u kterého JMt kníže Erich na ten čas w službě býti ráčí, obeslati ráčil, kdež na takowé obeslání při JMKé stížně se najíti dáti má. Protož Wám, abyste wědomost jmíti mohli, oznamuji a přátelsky za to žádám, kdybych Wám zase, na který den by jistotně týž přínos býti jměl, oznámil, že se ku potřebě a poctiwosti mé najíti dáti ráčíte.

19 Octobris, to jest w auterý před sw. Woršilau, Její Mt kněžna Kateřina, manželka pana Wiléma z Rosenberka prwní, z země Brunšwické, a s Její Mtí kněžna Erichowá a Jiří Ernst, hrabě z Henneperku, se paní hraběnkau do Prahy přijeti ráčili i okolo 250 koní jměwše.

20. W středu w Praze odpočíwali.

21. We čtwrtek den sw. Woršily z Prahy do Benešowa přijeti ráčili.

22. W pátek po sw. Woršile ráčili na Tábor přijeti.

23. W sobotu na Třeboň.

24. W neděli před sw. Šimonišem Judau z Třeboně ráčili do Budějowic přijeti, a tu přes noc zůstali.

25. A tak w pondělí před sw. Šimonišem na Krumlow přijeti ráčili.

3 Novembris w středu po wšech swatých Její Mt kněžna manželka knížete Brunšwického Ericha s Její Mtí hraběnkau z Henneberka z Třeboně [sic] (z Krumlowa) wyjely na Třeboň. Jměly koní 240. Pan Jindřich z Waldšteina wyprowázel. 1557.

4. We čtwrtek na Tábor.

5. W pátek na Leštno. Služebníci díl w Bystřici díl pod Těšlí a wětší díl w Benešowě noclehowali.

6. W sobotu po wšech swatých a před sw. Martinem do Prahy přijeli, a tu až do pondělího zůstati ráčili.

Poslednější determinowání od knížete Brunšwického stalo se ke 24 dni měsíce Octobris, to jest w neděli po sw. Lukáši; na kterýžto den kníže s hrabaty z Henneberku, kněžnami, pány a rytířstwem z říše w znamenitém počtu počestně na Krumlow přijel; proti němuž s několika sty jízdných w barwě se pány přátely swými a služebníky pan wládař weystrojně wstříc wyjel. Kníže pán šwagra swého a paní manželku nejmilejší wesele přiwítaw na hrad swůj Krumlow doprowodil, a jakž na takowé hosti náleželo, traktirowal.

Knížete Ericha manželka Sophia, rozená kněžna saská, z Krumlowa do Prahy jela; přijewši tam w sobotu po wšech swatých, w domě pana wládaře na hradě hospodu a opatření jměla

Podlé smluw swatebních w příčině nábożenstwí ewangelického aby paní kněžna Rosenberská mohla při něm bez překážky zůstawena býti i swého predikanta jmíti, pan manžel Její Mti pan wládař Rosenberský, dne 3 Nowembris netoliko ctihodného Tomana neb Tomáše Šalera w jisté umluwě o byt opatření a službu s ním učiněnau. aby stále při dworu zůstáwal, přijíti i druhému Laurentio Arthopaeo od knížat z Henneperku propůjčenému na čtwrt léta těhodní deputat skrze prostředky a smlauwce kníže Jiříka Ernesta, hrabě z Henneberku a pana Petra Woka z Rosenberka 2c. nařiditi ráčil. Měsíce Decembris byw týž predikant w domě na hradě Pražském s jinými dwořany páně a paní kněžny, kázaní w pokoji Její Mti, tak jakž za obyčej knížata ewangelická jmají, dne páně nedělního učinil. Král Ferdinand dowěděw se toho, welmi se pohnul, že neobyčejná wěc na residencí jeho se začíná,

1557. panu wládaři poraučeje, aby toho wíce nebýwalo, nýbrž aby toho nowáka náboženstwí Lutherianského odbyl, a kněžnu k katolické religii přidržel. Pán wýmluwna se učinil, že ona od mladosti w náboženstwí Lutherianském wychowána, nikdy při službách Římských nebýwala, a jinak sobě ho za manžela pojíti nechtěla, i přátelé její dowoliti, zwlášť kur saský, nechtěli, pokudž jí neslíbil při náboženstwí zanechati; to že wykonal a jí se zapsal, pročež že mocí puditi ji k náboženstwí slušné není, než že přitom ji zůstawiti powinen jest; wšak nieméně pěkným nawedením, pokudž by naprawena býti mohla, že snažiti se chce, aby JMKá to těžce sobě bráti neráčil.

Na hradě Pražském stala se naposledy práwě příhoda nešťastná. Té noci, když kněžny tam přijely, a již i služebníkům jejich do komory w domě páně z Rosenberka na zámku ukázáno bylo, tu dwa služebníci hraběte z Henneberka, towaryši, kteříž spolu jako bratří byli, po tmě, nejměwše předešlé žádné swády, jeden z nich dobyw kord, jménem Dam von Herda, wstrčil do druhého, jehož jméno bylo Eschwir, tak že déle čtwrt hodiny žiw nebyl, jej zabil. Mordéř chtěl z zámku ujíti, trefil na holomky, prosil jich, aby ho wen pustili, připowídaje, že jim tři tisíce zlatých chce dáti, ale toho obdržeti nemohl; nebo pokřik stal se, že jednoho zabil. Pan heitman hradský a pan Jindřich z Waldšteina nejwyššího pana kancléře wzbudili, o té wěci oznamujíce; kteříž wzawše hofmistra starce kněžny z Henneberku, šli s ním mezi mosty k témuž jistému mordíři; našedše rozkázali ho wzíti a na Bílú wěži wsaditi. Kněžny dowěděwše se toho, welice se nad tím zarmautili, i diwný pláč wydali, prosíce, aby ten služebník při hrdle zachowán byl. Druhého dne cestau swau dále obrátily se. Arcikníže Ferdinand tehdáž na zámku nebyl, nežli byl na Poděbradech, a s tau wěcí, poněwadž kněžny bez wědomí jeho na hrad foryrowány byly, nic činiti nechtěl. Takž pan kancléř se panem wládařem za to před králem odpowídati, a tu nešťastnú příhodu obcházeti musili. Za toho wězně od kněžen přímluwná psaní i od jiných knížat přicházela, kterýž teprw po dlauhém wězení wypuštěn. Ta příhoda zběhla se při času sw. Martina.

Toho času pošta od krále JMti z Wídně přišla do Čech, list přinessi, kterýmž král wšecky pány auředníky zemské, totiž pana purkrabí nejwyššího i tolikéž pána z Rosenberka, předkem pana hofmistra, pana kancléře, pana purkrabí Karlšteinského, pana purkrabí kraje Hradeckého a pana písaře k sobě do Wídně k určitému dni, totižto ke čtwrtku po sw. Ondřeji, obeslati ráčil; niméně i listem zawřitým obzwláštně pan wládař ku prwnímu dni Decembris od krále obeslán, jměw úmysl král 10 dne Decembris z Wídně k Ulmu obrátiti se, a tu se wšemi kurfiršty a knížaty i zeměmi radu držeti. Na tu cestu pan wládař w pátek po sw. panně Kateřině do Wídně k králi se wyprawil, wyjew z Prachatic k Budějowicům, a odtud přímo k Wídni silnicí. 1557.

Roznemohw se Altenšteiner, purkrabě Krumlowský, pan wládař psaním swým nařídil, aby pan Daudlebský auřad ten k sobě přijal, a na místo Piška aby Šurat kuchmistrem byl, a tu tehdáž také dworu uskrowněno. Datum rozkazu w pondělí po vigilii sw. Tomáše na Winterberce, kdež tehdáž pan wládař se paní kněžnau manželkau i paní mateří, panem bratrem a pannau sestrau před morowým powětřím obýwati a dwůr swůj jmíti ráčil.

Toho času tudíž jmenowaný Ruprecht Altenšteiner umřel w auterý den sw. Tomáše apoštola, w noci na středu mezi jednau a druhau hodinau, a Daudlebský po něm i auřadu purkrabstwí Krumlowského i owdowělé manželky paní Barbory Petingarowé dostal.

Při wánocích na panstwí Krumlowském wlci welikú škodu činili, zwěř a dobytek dáwice; a ač mysliwci snažowali se něco jich ulowiti, nic dowésti nemohli; nebo jim sležeti nechtěli pro některé čarodějníky, jenž se w tom slyšeti dali, že je zaháneti i posílati umějí, a na kterú owci ukáže, že tu wlk udáwí.

We čtwrtek po slawném hodu narození pána Krista JMt. pán ráčil wyjeti z Wintrberka ku Praze na sněm. Prwní nocleh učinil na Střele, jměw 25 koní, druhý w Dlauhéwsi. Z Prahy zase wyjel w pondělí před sw. Pawla na wíru obrácení k Wintrberku, a tu se třemi

1557. koňmi pan Leskowec přibyl; třetím dnem do Prahy přijeli; na panget naloženo 6 kop a koliks grošů.

Oznámeno při létu 1549, jaký náklad kterého roku na stawení nejprwního domu Rosenberského na hradě Pražském wycházel. Widí mi se také tuto položiti ostatek nákladu na dostawení ho od léta předepsaného až do l. 1557.

Naloženo léta p.	1550 . .	2234 kop	45 gr.	2 den.	
	1551 . .	3281 —	44 —	½ —	
	1552 . .	3258 —	12 —	4½ —	
	1553 . .	832 —	41 —	3 —	
	1554 . .	1227 —	12 —	— —	12½ alb.
Od W. Kernicha	1555 . .	275 —	16 —	2½ —	22½ —
	1556 . .	206 —	9 —	1½ —	

Summa toho nákladu sedmiletního na dům 11,316 kop 39 gr. 4 den.

Pojma k tomu náklad pětiletý nahoře psaný při l. p. 1549, učiní wšeho nákladu na týž nowý dům Rosenberský . . . 27,914 kop 8 gr. 3 d. m. Než co se potom wíce stawělo a rozšířilo při tom domu, níže najde se. Nežli pan Wilém chtěw rád dostati Kašperských hor, dům králi na zámku Pražském chtěl postaupiti, dokládaje, že naň přes 45 tisíc naloženo.

Léta páně 1558.

1558. W sobotu w noci na neděli před sw. Walentinem, jinak 12 dne Februarii, we wsi Horusicích na panstwí Třebonském sedmnácti hospodářům dworowé shořeli i dobytka mnoho. Doslýchalo se, že z stodoly richtářowy oheň wyšel. Předtím w Dunajowicích oheň do korbelíku smolného wložený a do pazdeří mezi stawení wstrčený s přiloženau slamau z strniště trhanau wyšel, a nějaký pacholek k tomu se přitrefil, pokřik udělal, tak že uhasili. To se stalo za heitmanstwí Jiříka Robmhapa.

Kněžna Alžběta rozená z Brandenburku, manželka nejprwé Ericha staršího, knížete Braunšwického, jejíž syn byl kníže Erich mladší, a dcery Alžběta (ta byla při smrti paní mateře), N. manželka pruského knížete a Kateřina Rosenberská, sestry wlastní, podruhé wdaná za kníže Popo

hrabě z Henneberku, žiwot swůj dokonala l. 1558 dne 25 Mai 1558.
we středu, a pochowána w pátek následující. Za tau příčinau pan wládař kněžnu Kateřinu, manželku swú, dle porownání s přátely o statek po Její Mti pozůstalý do Mansfeldu wyprawil, přitom psaní žádostiwé ku panu bratru Její Mti knížeti Brunšwickému Erichowi učiniw, poněwadž až posawad pro mnohá zaneprázdnění i také pozdwižení wojenské od úředníků země Brunšwické jí kněžně Kateřině brautšac wyprawen není, aby při té jízdě jej na hotowě w Mindu naleznauc wyzdwihnauti, a s sebau do Čech přiwezti mohla, k tomu kníže JMt aby se přičiniti ráčil. Datum psaní 27 Junii. Než paní kněžna teprw měsíce Julii na cestu wydati ráčila se, obeslána bywši k jistému dni od přátel do Ilmenau k narownání. A ráčila na té cestě býti od neděle před nanebewzetí panny Marie až do středy den sw. Wáclawa.

3 Augusti w šestú hodinu na noc hrom udeřil na obročnici panskú w Krumlowě a zapálil.

Okolo swatého Wáclawa w Prachaticích na morowau ránu mřeli, počawši se nakažení od jarmarku jejich, že nejprw na žlautenice a červenky byli někteří nemocni.

Po sw. Hawle zase k tomu se měli, aby na Drslawicích k ruce JMti páně wařili (nebo jakž napřed oznámeno, byly wárky panské přestaly), sprawiwše nádobí, pšenic nakaupiwše, a wypowěděwše w Husinci a Záblatí posudní, aby krčmáři zase obrátili se k panskému piwowáru. Před sw. Markétau l. 1559 již se bylo wařilo. Úředníkem tam byl Wolf Behr z Wejdu, purkrabě na Helfenburce.

Auředník Winterberský Jan Černý s Němci o grunty, když se do Čech za mnoho mil podáwaly, newoli jměl. Tengler nějaký, biskupa Passowského tu blízko Čech na Wolfštánu auředník dal udělati most přes potok Bognwasser a napajedla neb koryta, kteréž auředník Wintrberský posekati a rozmetati a jiný most postawiti dal, protože tu nowé mezníky sobě wyzdwihowati chtěli, jist se tím býti prawě, že na panstwí páně a gruntech českých Němci swú wůli prowozují, i ryby a zwěř lowí. Týž Oldřich Tengler nadepsaný dal za rybníkem na Wlčím poli u potokůw nějakých na gruntech páně předtím

1558. postawiti šibenici, wše na potupu Čechům. O tu wěc pan wládař na krále wznášel, aby ta wěc netoliko proň, ale i pro králowstwí české opatřena byla. Král poručil oběma stranama, aby k sobě pokoj zachowaly až do nařízení kommissí; než poněwadž od polámání wětrem dříwí stezky saumarům se zalamowaly, auředník páně Wintrberský dal je až po Windewasser odprazdňowati, aby saumaři proháněti mohli.

23 Septembris měšťané Krumlowští u Štinglhamru jez dali dělati, na nějž šlo nákladu přes 100 kop.

Pan wládař k saudu swatowáclawskému do Prahy jeti ráčil. W Praze za několik neděl zdržowal se, kdež dwůr JMti co osob a koní k JMti příslušejících bylo, w středu před sw. Alžbětau poznamenáno, jmenowitě: pan Zdeněk Kawka sám druhý, koně 2; p. Wáclaw Leskowec sám sedmý, 7; p. Jan Španowský; pán z Žerotína sám druhý, 2, p. Humpolec sám třetí, 3; p. Maitoller sám třetí, 3; p. Jindřich Sudek sám třetí, 3; p. Buzický sám třetí, 3; p. hofmistr pana Petra Woka JMti sám druhý, 2; p. Pawel Baubinský sám druhý, 2; p. Trojanský sám druhý, 2; p. Sikmund Malowec sám druhý, 2; P Wamberský sám druhý, 2; p. hofmistr kněžny Její Mti, 1 kůň; Mirek; D. Tomáš Albin, 1; Běšín Dlauhý, Říčanský, Wrchotický, Hrabaně, Metych, Pasadowský, Wilém, páně hofmistrů syn, Ochauzar, Malowec, Pražma, kromě jiných služebníků a čeládky poddané. Koní JMti páně i se páně Petro-Wokowými 23, pánů dwořanů 35; summa 58 koní.

Měsíce Novembris paní kněžna Rosenberská zase z patrie k domowí se nawracowala skrze Bor a Teyn Horšowský, kdež u přátel nocleby jmíti ráčila.

Paní Anna Rosenberská z Rogendorfu mezi jinými grunty také w užíwání byla mlcynu w Krumlowě pod zámkem, do smrti swé jsauc dobrau hospodyní; mysléc na budaucí časy, aby po ní pan wládař téhož důchodu užíwati mohl, dala jej rozšiřowati, od kamene stawějíc, a ozdobowati štítem mistrowi Honzowi zedníku z Thürnu, a z Gründersee, od díla dawši 102 kop hotowých. Jmíti také ráčila Její Mt paní stará w užíwání špitál Krumlowský s dworem a grunty i lidmi k němu náležejícími, opatřiwši chudé.

Item dům na Nowém městě s zahradau, přikaupiwši k němu jiné domy a zahrady, wystawěti dala a rozšířiti, jakž napřed oznámeno. Jměla i piwowár swůj, a wystawowala do wesnic na panstwí Krumlowském. Držela i Plawničku, a tu owčín swůj jměla, item dwůr Malotín. 1558.

W středu před sw. Martinem sněm držel se na hradě Pražském, k kterémuž i pan wládař se wyprawiti ráčil; a w pátek po wšech swatých wyjew z Třeboně ráčil na Pacow přijeti a tu přes noc zůstati, jew s JMtí pan bratr páně, pan Petr Wok, pan Kawka a pán z Žerotína; bylo tu wšech koní 66. W sobotu po wšech swatých jeto na Leštno, a tu přibyli k JMti někteří služebníci, tak že bylo koní wšech 85. W neděli do Prahy přijeli. Kteréhožto času, dne 8 Novembris, císař Ferdinand po přijetí císařstwí do Prahy přijel, a od arciknížete Ferdinanda syna swého a stawů slawně a poctiwě přiwítán. Předtím w sobotu po wšech swatých noclehowal w Hradci Jindřichowě, jeda z Wídně.

Toho roku pan wládař nowé předměstí nad branau Swinenskau zakládati ráčil, a stawěti dáti počal nowých domů i na místo zhotowiti, a lidem, kteřížby se žiwiti chtěli w mírnosti, prodáwati je na weruňky poručil; a když se kupci našli, ještě jiných domů k těm čtrnácte wyzdwiženo. Prodáwali se pak ti domečkowé po 70 kopách a záwdawku 6 kop; po 3 kopách werunci sprawowáni; 2 strychy owsa a 4 dni roboty na ně powinnosti roční uwedeno. Tehdy za úředníka byl Kašpar Ebner, a ty wěci řídil. Pašek tesař ty domky stawěl.

Sausedský rybník počal se dělati léta tohoto 58, a jest na něj wynaloženo 848 kop 47 gr. 5 den.

Nachází se i to, že pan wládař mezi lidmi owce swé w nájmu na panstwí Třebonském (wšak newím čím půwodem) jmíti ráčil; pročež auředník w příčině wlny, poněwadž jí polowice pánu náleželo, dotazowal se kancléře, kterak by se zachowati měl.

Léta páně 1559.

1559. W středu po třech králích pan wládař smlauwu s slowútným mistrem Tomanem Garyšem, císařským dělolijem, a od lití JMti šesti kusů střelby na hradě Pražském w dělnici jeho, aby jeden kus osmi centnéřů wáhy Wídenské stíži a jedné welikosti byl, z nichž by se po dwau librách železných kulí wystřelowati mohlo, na takowý mustr, jakýž mu se s erbem, textem a jménem páně wydá, k zhotowení do welikonoci se wšemi dostatky, wšak kromě fasowání, učinil; pán k tomu že 48 centnéřů z staré střelby cejgu a pro ohněm sjití přídawku 4 cent. a 80 lib. přiwezti na hrad Pražský dá, a odtud, když se zhotowí, zase od mistra kusy wyzdwihnauti; od díla pak od jednoho centnéře po 2 kopách, i náklad, coby při tom wynaložil, zaplatiti, když se zprubují wystřelením, poručiti ráčí, aneb materií swau, pustíc ji po 2 kopách témuž mistru, za tu práci odmění. Ta smlauwa wykonala se na Krumlowě. Nad to pan Wilém, aby materii k prachu jmíti mohl, dal w klášteře Koruně sanytr páliti, poněwadž k tomu země příhodná nacházela se.

12 dne Januarii, jinak we čtwrtek po třech králích, pan wládař sausedům swým stawu rytířského, pánům Pauzarům, p. Krištofowi Kořenskému, p. Janowi Koblenskému, p. Wáclawowi Sudlicowi, přísedícím na panstwí Nowohradském, psaní učinil, jich napomínaw, poněwadž poddaní JMti sobě stěžují, že na obilích pro jejich mysliwosti weliké škody berau, a že se nemírně zwěř wyhubuje, aby gruntůw JMti (poněwadž toho přestati nechtějí) prázdni byli.

17 dne Januarii wes Žabowřesky na panstwí Krumlowském docela wyhořela.

Pan wládař odbyw čtyr swatebních weselí některým služebníkům swým na Krumlowě, po nich newelmi zdráw jsa, ne proto žeby se trunkem (poněwadž wína ani piwa nepil) obtížil, ale že mimo diaetu swú pánům přátelům se propůjčil, wšak nicméně k konci masopustu do Prahy na swatbu pana Ladislawa syna páně komorníkowa z Šternberka se wypravitı mínil, a wyjew až do Milčína, když nemoc se rozmáhala, zase domů obrátiti se a na Třeboni

několik neděli ležeti musil. K saudu postnímu zemskému 1559.
že přijeti nemůže, arciknížeti i pánům auředníkům a saudcům zemským se wýmluwna učinil.

JMCá ráčil býti toho času w Augšpurce za příčinau sněmu, a napřed přede wšemi knížaty přijel. Za ním potom saský korfiršt, daw nejprw nakaupiti k wíře nepodobné množstwí wšelijakých potřeb, se přibral i také mladé saské kníže. Kurfiršt brandenburský poněkud pro nemoc prodlaužil.

Toho času šly nowiny, o nichž pan kancléř panu wládaři z Augšpurku psal, kterak papež weliký počet knih potupil, a co jich dostati mohl popáliti dal, dokládaje toho takto w německém jazyku: Da megt sain Witz sehen, was er thut. Ist vnsiinniger Mensch; etliche Haylige Vettern, welche von viel hundert Jahren von Hailiche Christliche Kirche sayn angenommen, desglaichen verwürfft er. Gott wirt Ihn gewiss flucks, ee dan er stirbt, straffen.

Toho roku w Hišpanii konány exequiae aneb pohřební pompa císaři Karlowi pátému welmi nákladně a slawně, kteráž potom také od císaře Ferdinanda w Augšpurce, též s nelitowáním nákladu, počestně wykonána.

Pro wýš oznámený nedostatek zdrawí pan wládař do Prahy ku počátku zasednutí saudu zemského nemohw přijeti, psaním při nejwyšších auřednících, panu komorníkowi, panu sudím, panu hofmistru, se wýmluwna swau bezelstností učinil, ale wšak nepominul předce na cestu, když ho pán bůh pozdrawil a rada lékařů nezbraňowala, se wydati, tak že ještě saud zastal. Datum psaní w auterý po neděli Invocavit.

Owčín nowý toho roku dodělán u dwora Swachowa na panstwí Nowohradském blízko Welešína a owcemi osazen, a w opatrowání byl Krumlowských purkrabů.

26 Februarii, jinak w pátek před nedělí Oculi, na Nowých Hradech osm domů wyhořelo, pět na rynku a tři w ulici, a bylo toliko přes ulici Wojtěcha Hultzšporera, úředníka a důchodního písaře tudíž. Kdyby se lid byl přespolní k bránění nesběhl a wítr se neobrátil, bylo by po wšem městě weta; nebo se bylo již w pěti domích jiných popálilo. Wšak nicméně na dwanácti domích, i také

1559. písaře důchodního, střechy potrhali a otlaukli, tak že k weliké škodě lidé přišli. A jakžkoli domowé shořeli, na swrchu wšak swětnic a wnitř domy obhájili, kromě jedna swětnice shořela. A wyšel ten oheň od Paule Cinara z chléwu, rowně když slunce wycházelo. Žena jeho w bílém dni do chléwa s laučí wšedši, položila lauč rozpálenú do okna, a nechawši ji ležeti, odešla do swětnice. Podlé okna na druhém chlíwě blíže krátkého lokte otawa ležela, a oheň sňala, a potom oheň do stodoly přišel, a dále do jiných pěti stodol přes ulici, a tak rozmohl se.

Na kuchyni JMti toto se wytrawowalo l. 1558 od welikonoci za celý rok pořád až do postu léta 1559, jmenowitě wolůw 198, kraw a býkůw 21, telat 135, skopců 499, kozlat 18, jehňat 58.

Jměwši sobě Její Mt paní stará Rosenberská od pana wládaře, syna swého, w jisté smlauwě a summě 8000 zlat. k užíwání piwowár Widowský postaupený, užíwawši ho několik let, zase panu synu proti spokojení Její Mti summau, wywařiwši nejprwé forrot swůj, což se ho wíce mimo Její Mti inwentář postaupený našlo, ho odstaupila.

W auterý před sw. Jiřím Jiřík mlynář od Tábora nad Austím od pana wládaře projednal dílo při městě Rosenberce, totižto od udělání a postawení dwú mleynů nowých, jeden s oné a druhý s této strany jezu na řece Wltawě za 250 kop miš. s přímĕnkami na obilí a piwě, jakož pak i to dílo tak wykonal.

Před sw. Jiřím pan Wilém z Rosenberka s Její Mtí kněžnau, paní manželkau, a paní mateří swau ráčil z Krumlowa na Teyn k nejwyššímu panu purkrabímu wyjeti, a býti tam ráčil od pondělího po sw. Jiří až do soboty po sw. Marku. Jmíti ráčil koní 73.

Léta předepsaného dne 6 měsíce Maji kněz Ambrož, učený muž, při faře Krumlowské pomocník, umřel, na nějž tito weršowé nacházejí se:

Qui fuit in sophiae clarissimus arte magister
Et dignus Pylii saecla videre senis,
Occidit, ecce, gravis prisca pietate sacerdos
Crumnovii, Ambrosius, splendor honorque chori;
Auspiciis cujus multos bene recta per annos,

Ecclesia haec magnum sumpsit in urbe decus, 1559.
Sive sacro resonanda essent haec templa boatu
Seu fierent summo thura adolenda deo.
Praefuit assiduus semper altaribus ipse,
Ut specimen aliis hac pietate daret.
Seu vindex flectenda fuit laesi ira tonantis,
Incubuit precibus nocte dieque piis,
Longaque pauperibus dispersit dona, scholaeque,
Quam potuit, tulerat sponte patronus opem.
Extitit impulsor Rovensi Vencesilao
(Ejus adoptivus nam prope gnatus erat),
Ut tres redditibus fundaret pinguibus aras,
Ornaretque bonis haec pia templa suis.
Plura sui fuerat nobis monumenta daturus,
Ni sibi clausisset mors truculenta diem.
Illius hinc tegitur vicino marmore corpus,
Mens caelo Ambrosiis vescitur atque cibis.

Dne 10 měsíce Máje, jinak we středu po neděli Exaudi, mezi desátau a jedenáctau hodinau ku poledni oswícená kněžna Kateřina, paní Rosenberská, manželka pana Wiléma, w Wařích, kamž ji předtím pan manžel i se paní matkau swau byl wyprowodil, žiwot dokonala. Pan wládař o smrti její s truchliwostí a lítostí srdečnau knížeti brunšwickému Erichowi, panu šwakru, oznámil, wyslaw k JMti štolmistra swého Jana Španowského z Lisowa a na Pacowě a Bastiana Stiera sekretáře, aby kníže o nemoci její i také o opatření místně sprawili, s tau žádostí, aby JMt nad tím odjití nejmilejšího přítele z swěta spolucitelnost žalosti se pánem jmíti ráčil. Sestra nebožky paní Rosenberské, kněžna Alžběta hrabinka Henneberská, k ní přijewši s žiwotním lékařem z Brunšwaigu, doktorem Burchartem, při ní až do skonání zůstáwala. Táž nebožka kněžna welmi pracně a těžce umírala; nebo byla paní mladá a silná. Ku pohřebu nesena do kláštera Wyšebrodského, a tam tělo její odpočíwá.

Epitaphium illustrissimae D. D. Katharinae ꝛc. conjugis illustrissimi Guilielmi Ursini Domini a Rosenberg.

Inclyta sub saxo jacet hoc Catharina sepulta,
Erici quondam filia chara senis;

1559. Brunschwigiae populo dux et fortissimus heros,
Dum vixit, fuerat hic patriaeque pater,
Ortum praeclarae matri sed Marchia donat,
Argumentum ingens quae pietatis erat.
Et generose thoro nympha haec Guilielme jugali
Digna pari lecto quae sociata tibi
Gignendae ducta est spe prolis Caesaris undas,
Mox juvenis fatuo concidit illa malo,
Expers exanguis vestri hic non pulvis amoris
Conjungant animas sidera clara poli.

Pan Wilém zármutkem welikým pro paní swú w nemoc těžkú upadl, že u samého bylo poražení šlakowé. Nebo jedné strany hlawy necítil, a jedním ramenem wládnauti nemohl, a diwně sobě počínal. Tehdáž w Prachaticích byw před morem s paní mateří swau, a potom měsíce Julii pro nezdrawé powětří, kteréž w Krumlowě i okolo bylo i jinde, na Winterberce s dworem swým přednějším a fraucimorem nebožky paní kněžny drahný čas obýwati ráčil, na Krumlow i 'z příčiny zámutku nebožky paní kněžny nejezdě.

Při konci měsíce Augusta mor se w kraji rozmáhal i na Krumlowě, že po pěti i po šesti za den na morní zhynulo.

29 Junii, jinak we čtwrtek den sw. Petra a Pawla apoštolů božích, Její Mt paní stará s fraucimorem jewši z Krumlowa k Winterberku, přijeti ráčila ten den do Prachatic a tu nocléhowati; bylo koní 32. A tehdáž Jan Daudlebský ɔc. purkrabě Krumlowský, postřelen jsa bolestí morní před sw. Bartolomějem na zámku umřel. Po nebožtíkowi auřad ten sprawowal Petr Iwan z Trojan.

Pan Wilém, kaupiw od pana Diwiše Malowce zboží Liběجowské, okolo času sw. Wawřince postaupeno je jměw, za auředníka tam některý čas Trojanského nařídil, pokudžby jinému nebylo odwedeno. Na kterýž statek potom brzo podán za písaře důchodního Jiřík Lomnický, a tomu poručeno, aby se se panem Diwišem pěkně srownáwal a k němu se náležitě chowal; nebo týž písař, když hlawu chmelem přebral, mistrný byl.

Byw toho roku nedostatek na obilí, pan wládař za-

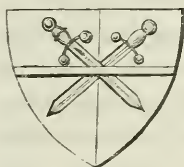
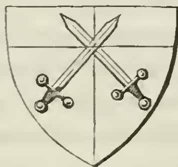
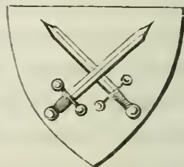
powěděl zamlauwáni a překupowáni obilí po wsech, a obzwláště do Němec. 1569

Wyhořewši tehdáž bez mála wšecko město Hradiště hory Tabor, jakž doslýchalo se, ohněm kladeným, pan wládař poddaným swým w městech listowně poručení učiniti ráčil, jedno aby mezi sebau ponůcky we dne i w noci nařídili a při branách opatřili, aby se wědělo, kdo do města puštěn; druhé w domích shlédnauce nebezpečná místa, před ohněm opatřili; třetí aby pohořalým Táborským pomoc, spolucitelnost nad jejich záhubau jmajíce, učinili. Datum psaní na Wintrberce w středu před powýšením sw. kříže. Psáno pak bylo těmto městům: Krumlowu, Třeboni, Prachaticům, Soběslawi, Nowému hradu, Rosenberku, Wintrberku.

Pan wládař držel panstwí Rabské, a jměl tu swého auředníka Jindřicha Sudka z Dlúhé, kterýž tu hospodářstwí na rybnících i jinak opatrowal i naprawowal; kdež léta toho před sw. Lucií woda tak weliká byla, že pamětníka nebylo, aby wětší pomněl. Lidé jedauce k mostu, skoro ztopili se, kterýž od ní welikau škodu wzal, a sotwa ostal. A okolo Sušice a Horažďowic také weliké škody zdělala.

14 dne Decembris, jinak we čtwrtek po sw. Lucii, kněz Matěj z Rinarce, příjmím Kožka, w klášter Borowanský skrze Melichara Stolinského a Mikuláše Humpolce uweden, jemu lidi téhož proboštstwí i jiné wšecko postaupeno. Byl tu tehdáž jeden mnich, jménem kněz Jan, kteréhož Kožka při sobě zanechal, až by se k počtu přihotowil a jej wykonal. Ten sice dobře hospodařil, ale že w Praze byw něco proti pánu mluwil, w nemilost upadl a odtud wybyt; a tak dobrý hospodář wypuzen, a zlý dosazen. Před tím kněz Kožka byl opatem kláštera sw. Prokopa, a aby na Borowanech w klášteře býti mohl, k tomu opata Braumowského professí na žádost pana wládaře oswobozen. Dokud Krčína za úředníka jměl, hospodářstwí jeho stálo; než potom, když Krčín na Krumlow se dostal, kněz probošt pšenice i jiné obilí rozprodaw, peníze propil, piwowár opustil, krčmy dwě panu Krištofowi Kořenskému we stu kopách miš. w Nesměni a w Rankowě, zastawil, a

1559. naposledy když se nadlužil a wše zpustowal, klášter panu wládaři odewzdal, a dni swé po frantowsku strávil. Wšak nejprw z Borowan dostal se za kaplana do špitálu Krumlowského 1564 léta, a toho roku pak za faráře do Prachatic podán, potom do Suchdola na panstwí Třebonské dostal se 1566 léta, a tam umřel. Chowal mnoho koz, a druhdy kozly wozíwal se. Erb jeho byl dwa meči na kříž wložení.

Těch časů hory stříbrné nad Chwalšinami pawowány. Uwedeno na ně 85 kukusůw, z nichž pan wládař šest zakládati ráčil.

Z měst Prachatic a Wintrberka za tři léta, to jest 1558, 9 a 60, sešlo se pomezního mýta a ungeltu 761 kop 20 gr. 5 den. českých.

Pan wládař něco rewí winných při městě Soběslawi w tom úmyslu, aby se gruntowé k užitku a w winice přiwésti mohli, wysazowati dáti ráčil; ale tam nepříležitost krajiny a studenost odporowala.

Léta páně 1560.

1560. Pan wládař JMt se panem bratrem, panem Petrem Wokem, w pátek před třemi králi z Wintrberka, kdež tehdáž residencí z příčiny nakaženého powětří na Krumlowě pán jměl, cestu před sebe k Wídni wzíti ráčil, a zase brzo domů přijel, pana bratra tam nechaw. Mezitím paní mátě, aby sama na Wintrberce nezůstáwala, nawštíwila pana syna pana Henricha z Šwamberka na Zwíkowě.

Měsíce Unora powětří w Krumlowě wyčištěno, že žádný wíce na morní nestonal.

Pan Adam z Šternberka, nejwyšší komorník králowstwí českého dokonaw žiwot swůj, dle opatření auřadu toho arcikníže místodržící zemský panu wládaři psaní takowé učiniti ráčil:

Ferdinand, z boží milosti arcikníže rakauské oc. 1560.

Urozený wěrný náš milý. Jakož o tom dobrú wědomost jmáš, že pominulých dnůw urozený Adam z Šternberka, nejwyšší komornik králowstwí českého, z tohoto swěta sešel, i znaje JMKá pán a otec náš nejmilostiwější, toho důležitú potřebu býti, aby ten auřad zase obnowen byl, ráčil jest JMKá nám milostiwě a otcowsky poručiti, abychom na místě JMKé při nejprwnějším saudu zemském, když nejwyšší auředníci a saudcowé zemští se sjedau, od nich k témuž auřadu nejwyššího komornictwí hlasy wzali, a spíšíce JMCé spěšně odeslali. I chtíce my, aby se takowá milostiwá wůle JMCé, jakž se nahoře píše, před zasednutím saudu zemského wykonati mohla, a protož na místě JMCé poraučíme, aby zatím na osobu hodnú k témuž auřadu pomyslil, a nám ji při wýšpsaném čase podlé starobylého chwalitebného spůsobu oznámil, jináče nečinice. Dán na hradě Pražském w neděli po sw. Valentinu l. 1560.

A když od pánů i JMCé na ten auřad wolen pan wládař domu Rosenberského, jakú swú poníženú a bystrú wýmluwu proti tomu předestřel, níže psaný spis znáti dáwá takto:

Nejjasnější a nejmilostiwější arcikníže! Jakož WAKMt ráčili jste se mnau mluwiti, a wůli JMCé milostiwě mně oznámiti, a to takowú, abych já úřad nejwyššího komornictwí králowstwí českého na sebe přijal, z kteréhožto milostiwého oznámení mně od WAKMti i také z psaní JMCé pána mého nejmilostiwějšího, jaká milostiwá wůle JMCé i také WAKMti jest, poněwadž JMCá w témž swém psaní toho dokládati ráčí, že to ku poctiwosti mé i rodu mého jest, tomu wšemu jsem porozuměl. A předkem z takowé JMCé i WAKMti, jakožto pánůw mých nejmilostiwějších a milostiwých, milostiwé paměti, kterúž mně a rodu mému ku poctiwosti obmýšleti a jmíti ráčíte, pokudž nejwýše můž býti, se wší poníženau poddaností děkuji, a bohdá mi to pan bůh popříti ráčí, že se toho JMCé i WAKMti tak, jakž jsem to wždycky rád činil, we wší poddanosti odsluhowati budu; a tak jiné naděje nejsem, než že JMká i WAKMt nikdá jste mě jinak poznati neráčili,

1560. a bohdá do mého hrobu poznati neráčíte, poněwadž ta a nejiná celá má wůle jest, než abych se podlé swé nejwyšší možnosti JMCé a WAKMti poníženě a poddaně zachowáwal. Wšak co s strany téhož nejwyššího komornictwí auřadu na sebe přijetí na rozmyšlení při sobě jmám aneb nesu, nemohl jsem toho pominauti, abych zase WAKMti, poněwadž z poručení JMKé jste ráčili o to se mnau mluwiti, nejměl oznámiti. Předkem ráčí JMKá i také WAKMt dobře o tom wědomost jmíti, w jakých já mladých létech jsem, z kterýchžto příčin, i také nezwyk práci a sedaje teprwa nedáwno w saudu zemském, obáwám se, cožby ne zaumyslně neb bezelstně kdyby se co obmeškalo, aneb tak, jakž náleží, newyřídilo pro nezwyklost a mladost mú, aby mi to potom k nějakému obmeškání přičteno nebylo. Druhé tak jakž JMCá i také WAKMt milostiwě o tom dobrú wědomost jmíti ráčíte, jakými já i také w rodu mém potomci a budaucí moji, spráwci a wládaři domu našeho Rosenberského, privilegiemi a wýsadami i zřízením zemským s strany místa držení předního nade wšemi pány a auředníky a saudci zemskými obdarowáni jsme, což pak JMCé nálezem mně i budaucím spráwcům i wládařům domu Rosenberského stwrzeno jest; proti čemuž, čehož jsau mi předkowé moji pozůstawili, aby toho jakého nejmenšího protržení jaká příčina býti měla, a také abych toho úřadu žádostiw býti aneb na sebe co toho potahowati měl, nerád bych, aby mi to přičítáno bylo, toho se dopustil. A protož WAKMt jako swého milostiwého pána poníženě prosím, že toto oznámení mé, co na rozmyšlení u sebe jmám, JMCé, začež poníženě a poddaně prosím, ode mne oznámiti, i také za mne se milostiwě přimluwiti ráčíte, aby JMCá toho předložení a oznámení mého k žádné nemilosti mi toho přičítati a obraceti neráčil, jsa té ponížené a poddané prosby i naděje, že JMCá jako můj nejmilostiwější pán i WAKMt, kterýmž sebe i rod swůj poníženě a poddaně paraučím, dokonale a cele se důwěřujíc, w tom we wšem milostiwě mě opatřiti ráčí jako toho wěrného poddaného swého, kterýž, jakž napřed dotčeno, w tom i jiném we wšem w milostiwú a otcowskú ochranu se paraučeje, a další wůli a poručením milostiwým JMCé

i také WAKMti se sprawiti poddaně a poslušně, milostiwé 1560.
odpowědi očekáwaje, chci.

Král tohoto předestření poddaného powážiw, zase panu wládaři oznámiti poručiti ráčil, mladosti a nezwyklosti že nemá se proč, jsa od pána boha zwláštními dary a uměním obdařen, wymlauwati. Co se pak přednosti místa dotýče, ta že tím auřadem ani jiným, kterýžby na sebe wládař domu toho držel, zmenšena býti nemá. Pročež že ho sobě milostiwě poručena jmaje, na ten auřad potwrzuje. Nieméně aby w tom pan wládař nějakého zmatku nejměl, pro wyjití wstříc obmyslům lidským JMCá král Ferdinand revers na týž auřad nejwyššího komornictwí pánu w neděli Laetare wydati ráčil, i potom l. 1570, když přijímal na sebe auřad nejwyššího purkrabstwí Pražského, od krále Maximiliana majestátem w takowéž příčině dostatečně opatřen.

W pátek před sw. Matějem jinak 23 Februarii w městečku Lomnici na panstwí Třebonském skrze nešetrnost jednoho domu, u Newstáwalů řečeného, 50 domů wyhořelo, též kostel farní i fara, poněwadž w nebytí doma samého hospodáře, řečeného Newstáwala, kterýž žiwnost swú přes swět prowozowal, ze dwora jeho oheň wyšel, a žena, doma s čeledí bywši, toho neopatřila, pročež pro swú nedbanliwost a nerozšafnost wězením za některý čas ztrestána. Pan Ungnad, dožádán byw od pana wládaře, z lesůw swých k panstwí Hlubockému přiležitých pomoc k staweni zase pohořalým učinil.

27 dne měsíce Martii, prawau pobožností a šlechetností weden jsa i také sněmownim snešením, kteréž stalo se na sněmu držaném toho roku na hradě Pražském w pondělí po nowém létě, že jakož jiní neřádowé, bezbožnosti a hříchowé proti pánu bohu, na témž sněmu, tak i ten hanebný a zwyklý hřích ožralstwí zapowědíni byli, i pan wládař staral se o to, aby poddaní takowých neprawostí se wystříhali. Pročež listowním pobožným obšírným předložením z písem swatých o wůli boží, s oznámením přestupníkům pomst hrozných, a plnitelům milosti boží, zwlášť kterak pán bůh nepřítelem Turkem křesťanstwo sužowati a dále wzbuzowati ho ráčí, jich ku pobožnosti a

1560. k střídmosti napomínati, a to mrzuté obžerství zapowěditi ráčil.

W středu po neděli Cantate jinak 15 dne měsíce Máje JMt pan Wilém z Rosenberka s nejwyšším panem purkrabím Pražským jew z Krumlowa do Prahy, do Soběslawě na noc přijeli. Bylo koní páně 39.

Těch časůw pan wládař, doslýchaw, žeby w Wídni nějací turnajowé ku poctiwosti arciknížeti Ferdinandowi a knížeti baworskému nařízeni býti jměli, jměw tam pana bratra swého, pana Petra Woka, při dworu krále Maximiliana, wyprawil ku pánu služebníka swého Buzického, aby přes wykonání těch turnajů pro pána mladého w těch rytířských kratochwílích sprawení a JMti poslaužení tam pobuda, potom zase ku panu wládaři do Čech se nawrátil.

W těch turnajích a rytířských kratochwílích, měw k nim pan Petr Wok weliků chuť, dobře a šťastně se pánu zwedlo, tak že daňk u JMKé i arciknížete obdržel. Ta nowina když přišla ku panu wládaři, welice nad tím potěšen byl, a panu bratrowi po Mirkowi, služebníku páně, štědrú ruku ukázal. A byl tehdáž také při pánu w Wídni při těch rytířských hrách Jan Španowský.

13 dne Julii, jinak u vigilii sw. panny Markety, pan wládař s nejwyšším panem purkrabím na Wintrberk přijeli.

Toho roku Alexander jinak Ondřej Wlach z Lomnice, Pawel dell' Aqua, Jan Bernart z Voltelina a Alexander též dell' Aqua, zedníci, stawěli i potom wystawěli panu wládaři piwowáry w Krumlowě, w Lomnici a Třeboni. K témuž Krumlowskému piwowáru a sladowni Petr Iwan z Trojan, purkrabě na Krumlowě, dal nalámati kamene toho roku 150 sáhůw.

W Lomnici na podzim w piwowáře počalo se wařiti, a za týden tři wárky wykonaly se, a w Třeboni tolikéž; než tu z studnice smradlawau wodau wařeno, ale piwo wýborné děláno, načež welmi těžce měšťané hleděli.

Toho roku i masné krámy staré w Třeboni wýstaweny.

Léta předepsaného w neděli před nowým létem od pana wládaře Melichar Stolinský, JMti hofmistr, wyprawen na Rabí k postaupení auřadu i lidí téhož panstwí k spra-

wowání panu Sezimowi Miřkowskému z Stropčic s jistým 1560.
inventářem.

Toho roku mandaty swé zápowědní pan wládař w příčině ladowání a překupowání po wsech neřádných obnowowal, wšecky wěci takowé žiwné prodajné aby do měst a městeček na panstwí dodáwány a odbýwány předně byly; dobytek z panstwí aby wyprodáwán a wyháněn nebyl; pšenicemi předně aby piwowáři panští opatrowáni byli za ty peníze, jak w trhu bude.

Léta páně 1561.

Pan wládař wzaw na sebe auřad nejwyššího komor- 1561
nictwí zemského, Melichara Stolinského, hofmistra swého, za místokomornika obrátiti ráčil, a Mikolášowi Humpolcowi z Tuchoraze dopomohl, že starostau komorničí při dskách zemských w králowstwí českém učiněn.

W středu po sw. Matěji zjednán Jakub Krčín za podpurkrabí na zámku Krumlowě, a instrukcí od JMti pána purkrabímu Janowi Wamberskému a témuž podpurkrabímu Krčínowi wydána, kterauž se sprawowati měli, a s Krčínem tak zjednáno, že mu ročně dáti jmělo se 30 kop m. a jeden kůň ku potřebě JMti páně mu se uchowati a šaty dáwány býti měly. Přitom jednání na místě JMti páně byli P. Melichar Stolinský, hofmistr páně, Jan Wamberský, purkrabě, a Wáclaw Albin, kancléř.

W neděli poslední masopustní pan wládař na žádost pana Wiléma, Zdenka, Ladslawa a Jana pánů bratří z Šternberka dowoliti ráčil, že w domu JMti na hradě Pražském tíž páni bratří z Šternberka weselí swatební panně Alžbětě sestře swé šlechtičně z Šternberka, wdáwawše ji za pana Jindřicha purkrabí z Donína, wykonáwali.

Při času welikonočním jeden paustenník z Herafle, jménem bratr Wáclaw, s jistým dowolením pana wládaře byt sobě oblíbil na panstwí Třebonském, na paušti u sw. Maří Magdaleny, a tu na samotnosti zůstáwal.

Jiřík Strachotinský měsíce Máje umřel na Krumlowě; byl komorním písařem.

1561. Štwání a kratochwíle u Weselí na panstwí Třebonském.

15 dne Aprilis oba páni bratří z Rosenberka a pan Jan Popel z Lobkowic, nejwyšší purkrabí Pražský, s swými dwořany a čeládkau z Třeboně do Weselí přijeli a toho dne odtud do Soběslawě wstříc arciknížeti Ferdinandowi jeli.

We středu dne 16 Aprilis předjmenowaní páni Jich Mti s JMAKcí, knížetem Ferdinandem přijeli do Weselí, kdež pro kratochwíle wšelijaké místo obráno, i stawení nowé ode dřewa wyzdwiženo bylo, a ten den w radosti dokonali.

We čtwrtek dne 17 Aprilis po poledni arciknížecí Mt se panem wládařem a jinými pány a rytíři, jichž se tu nemalý počet sebralo, na štwání jeti ráčil.

W pátek 18 Aprilis před polednem opěty na štwání jeli; po obědích z kuší a ručnic stříleno skrz trychtéř, w kostky hráno, a k wečerau dwa mladá nedwědy štwali.

W sobotu 19 Aprilis před polednem w záwod koně paušťěli, a po obědích opět z kuší a ručnic stříleno, tauši házeno a deset párů kohautů w hromadu spuštěno, a potom páni po pořádku pryčowáni, naposledy w skoky a zápasy dali se.

W neděli 20 Apr. po obědích weliký nedwěd štwán. W pondělí 21 Aprilis druhý weliký nedwěd raketlí pálen a štwán. A toho dne patnácte párů chrtů w základ puštěno. A toho dne po poledni JAKMt odjeti ráčil.

	Základowé
Střelba z kuší šla o	150 tolarů.
Střílení z ručnic o koflík za . . .	250 —
Záwod koní o	400 —
Záwod s chrty každý pár o . . .	100 —
Spauštění kohautů o	1000 kaprů.
Taušní házeno o	100 tolarů.

W středu před hodem seslání ducha sw. asi hodinu před wečerem w Frimburce, městečku náležícím ku panstwí Krumlowskému, z stodoly kladený oheň wyšel, kterýmž dewět domů do gruntu spáleno; za kterauž příčinau weliký strach na lidech byl, a o paličích řeč wůbec šla. A poněwadž také kladením ohně město Rosenberk na dobrém díle wyhořelo, též městečko Dwořiště do konce wšecko,

že žádného domu nezůstalo, a wsí několik i drahně lidí skrz oheň we Dwořišti zahynulo, za kteraužto příčinau pan wládař otewřenými patenty po panstwí swých poddaných k opatrnosti a šetrnosti před ohni, a aby na takowé nešlechetné žháře pozor pilný dali, napomínati ráčil, jichž datum we čtwrtek ochtab slawného hodu božího na nebesa wstaupení. 1561.

Toho roku na zámku Krumlowě proti pokoji JMti páně a proti pokoji, jenž slowe králowský, nowé stawení skrze Wlachy děláno za purkrabstwí Jana Wamberského z Rohatec, a také krow na též stawení nad nowau swětnicí wyzdwižen, kteráž toho roku na místo dohotowena, a z staré swětnice do této přestěhowání stalo se a w ní počalo se jídati při času sw. Ondřeje; než z staré čelední swětnice, jakž níže dotkne se, bude kuchyně učiněna, a sklep proti pokoji JMti páně byl dohotowen.

Při času sw. Wíta zběhla se nějaká různice w Třeboni na krchowě mezi kumpany třmi přespolními a sausedem Třebonským Hawlem kožešníkem a pomocníky jeho, tak že tíž kumpani potlučeni a okrwaweni byli. Pročež kněz opat, poněwadž krchow poškwrněn byl, mrtwých těl nedal tu pochowáwati, a pro tu příčinu nemalé nedorozumění mezi knězem Ondřejem, mezi opatem a úřadem Třebonským powstalo, tak že i mniši počínali s ručnicemi choditi. Ta wěc potom spokojena, jedno že kumpani ti, začawše jinú pranici preč odwandrowali, a druhé: krchow zase podlé řádů církewních poswěcen a očištěn po některém času, a sice kněžstwo neřádným a rufianským žiwotem proti sobě měšťany znepokojilo, i potom wrchnost k tomu přiwedlo, že toho kláštera se wším statkem a příslušenstwím, jakž něco položeno bude, se ujala, a sotwa toho opata do smrti na mnohú přímluwu pan wládař tu zanechati ráčil.

Při času sw. Markety rybník Wdowec na panstwí Třebonském dělán za purkrabstwí Kašpara Ebnera, kterýž požádal k tomu dílu z panstwí Krumlowského, Nowohradského, Chaustníckého po 100 osobách, že mu k té práci s reyči a lopatami odesláni, kterýmž se na den platilo, což slušného, aby naříkání nebylo. Dělán i druhého

1561. roku, přihlídaw k tomu dílu Mikuláš Ruthart z Malešowa a Kekule, heitman Třebonský; než poněwadž obce Třebonské nejedni rybníci a gruntowé pojati do téhož nowého rybníka Wdowce, pak JMt ráčil jim hojnú, s níž dobře spokojeni byli, za to odměnu jinými rybníky a gauwy dáti, tak jakž se w registrách a pamětech též obce obšírněji nachází.

Manželstwí druhé pana Wiléma z Rosenberka.

Pan wládař domu Rosenberského, wyřídiw swú cestu šťastně do říše k kurfirštu brandenburskému, o tom listowně arciknížeti Ferdinandowi znáti dal; na kteréž psaní w německém jazyku swau wlastní rukau arcikníže zase odepsati ráčil takto:

Urozený wěrný milý! Dostal jsem psaní Wašeho, a z něho porozuměl, že Wám na Waší cestě welmi šťastně a dobře se swedlo, a že Wám kurfiršta brandenburského nejmladší dcera bez odporu a prodléwání k swatému manželstwí připowěděna, čehož já Wám se wší milostí a rád přeji, s winšowáním od wšemohaucího pána boha k tomu jeho božské milosti. Toho jsem Wám na Waše psaní s milostiwým míněním nechtěl zatajiti. Dán w Praze 22 Augusti léta 1561.

Ferdinand.

Smlauwy swatební wykonané mezi předepsaným kurfirštem Joachimem markrabím z Brandenburka i na místě panny dcery swé Sofie s jedné a panem Wilémem z Rosenberka s strany druhé. Předně panu wládařowi táž kněžna Sofia k stawu swatému manželskému připowěděna i den k dodání jí jmenowán (kterýž potom zjinačen a prodlaužen.) Wěna po ní markrabě 20,000 zl. s knížecí wýprawau, wšak tak, aby se nápadu k sprawedliwosti další z domu brandenburského odpowěděla, (kromě lečby domu toho kmen mužský sešel) zapsal. Naproti tomu pan Wilém připowěděl ji za swú nejmilejší manželku jmíti i při náboženstwí zanechati a nepřekážeti, wěno její obwěniw 20,000 zl. s přídawkem 500 tolarů; když by ji pán bůh bez dědicůw dříwe powolati ráčil nežli pana Wiléma, aby wýprawa, totiž stříbro, ozdoba a klenoty její wšecky podlé inwentáře i wěno těch 20,000 zl. po smrti pana Wiléma na brandenburské při-

padly a připadlo; a jiné nejedny wěci nařízeny. Jichž datum w Kolíně nade Spraw (sic) 7 dne měsíce Augusta oc. 61. 1561.

Po nemnohých dnech panna kněžna Sofia, zasnaubená newěsta, krásný a drahý wěnec panu ženichowi odeslala.

5 Novembris, jinak we středu po wšech swatých, pan Wilém ráčil z Prahy před sebe cestu wzíti k Berlínu, s několikerými pány přátely w Pirnu sjew se.

14 Decembris, jinak w neděli po sw. Lucii Otilii, jenž byla třetí adwentní, weselí swatební w Berlínu od oswíceného knížete Joachima, markrabí a kurfiršta brandenburského, konáno, kdež týž markrabě dceru swú Sofii (jejíž matka byla Hedwika, dcera Zigmunda I krále polského, ještě tehdáž žiwa) za pana Wiléma z Rosenberka wdáwati ráčil. Pan Petr Wok při sňatku tom býti neráčil, než při přínosu principalem, jakž níže. Na kterémžto weselí tito wzácní hosté byli: Kníže Augustus, kurfiršt saský a s ním níže poznamenaní: Franc, mladší kníže saské, falckrabě Reingraf, Jan hrabě z Altenburka, Wolf hrabě z Barbe, Hanuš z Ponika, doktor Mürdoisc, Jiřík Wesn, dworský maršálek, Wolf z Šenberku, Jindřich z Šenberku, Krištof z Raugwic, Til z Drotu, Joachim Reul, Mikoláš z Miltic, Kurt z Egkštetu, Balcer Werner, Wolf z Rauche, Bernart Fictumb, Heinrich z Šleinic, Jiřík Pflug, Hanuš Jiří z Poniku, Hanuš z Karlowic, Kurt z Arnym, Joachim Maltzan, Joachim z Pelaw, Jetřich z Drotu, Haublt z Šenberku, Hanuš Wolf z Šenberku, Heřman z Bondtleben, Eiflender a bratří jeho. Jměli s sebau jízdných koní společně 161, zápřežných koní neb wozníků 102. — Kníže Hanuš, markrabě z Brandenburku, kníže Jindřich Lehnické, kníže Arnošt z Anhaltu, hrabě Mertn z Hagnšteinu. Jměli wšickni koní 285. — Kníže Hanuš z Mechelburku přijel s 83 koňmi. — Arcibiskup z Hallu a s ním pan Hanuš Jiří hrabě z Mansfeldu, pan Rudolf z Almsleben, hofmistr, Hanuš Grausnmark, Andreas z Draxendorfu, dworský maršálek, Bernhard z Winterfeldu, Mitias z Halsendorfu, Joachim Ror, Urban Ridr, Jindřich z Aschmburku, Lipolt z Arnim, Frane z Dorštatu, Finke z Pule, Fridrich z Širstatu, Zawšwitz, Hauptman Hoch, Jiřík z Šolnburku, Hanuš z Pulweitzu, Jetřich z Kláštera, Achacius z Veltem, Heinrich z Halle,

1561. Krištof Flantz, Lydolf z Salden, Hanuš z Bredaw, Heřman Barleben, Hanuš Posse, Bosse z Püle, Jetřich z Renntorfu, Zigmund z Wittesdorfu, Ott Arnstorf, Krištof Kweltz, Schanndrmarck, Baltzer Potm. Tito společně jměli koní 244. — Markrabě Hons Girg, hrabě z Štolberku, hrabě Wilém z Hagenšteinu, hrabě z Barbe. Jměli společně koní 200. — Pan N. zemský heitman z dolejší Lužice, pan Kašpar, purkrabě z Donína, Joachim z Šelenberku, Krištof Stuternham, Rudolf Gerstorf, Kašpar Minkwitz, Kašpar Zabelitz, Jošt Zabelitz, Kuntz Loben, Kašpar Šonfeld, Wolf z Puttelitz, Eustachius z Šlieben, Kuntz Wulfstorf, Bolzl Wulfstorf. Tito společně jměli koní 112. — Tyto nížepsané osoby w neděli po sw. Lucii z králowstwí českého do Berlína přijely. Pan Adam z Šwamberka, nejwyšší sudí dworský w králowstwí českém, hrabě Joachim Šlik, hrabě Šebestian z Gutenšteina, p. Jaroslaw z Kolowrat, p. Hofmann mladší, p. Mikuláš z Puchamu, p. Woldřich Dubanský, heitman Hans Julius, Mikuláš Humpolec, pan Jindřich z Waldšteina se panem ženichem přijel, a tito služebníci při panu ženichowi JMti byli: maršálek pan Krištof Muchek, Jan Jeřábek, Krištof Buzický, pan Bohemický, hofrichtýř, Zigmund Malowec, Wilém Sádlo, Krištof Laubský, pan Woldřich Mičan, Mikuláš Humpolec, Metych, Pin, Šlif. Item fraucimor: Kněžna N. kurfürsta saského manželka, s fraucimorem tudíž býti ráčila. Item knížete Hanuše brandenburského markrabí paní manželka s fraucimorem býti ráčila a jiných drahně hrabínek a paní. — Než kterak přínos též paní kněžny do Čech wykonán, o tom při následujícím roku oznámeno bude.

Březský za regenta přijat takto: Wilém z Rosenberka oc. Oznamuji tauto cedulí řezanau wšem, že jsem sobě za služebníka a úředníka přijal urozeného wládyku Michala Březského z Ploskowic a na Zwíkowci od sw. Hawla l. 1561 do roka. Ten mi má a powinen jest ke wšem piwowárům mým na wšech mých panstwích dohlídati a říditi, cožby mého dobrého bylo, a opatrowati podlé též instrukcí, kterauž jest ode mne sobě k spráwě přijal; a za takowú práci má se mu dáti služby ročně 60 kop. miš. s jiným náležitým opatřením na dwa koně a pacholka. Při té službě sotwa dwě léta zůstáwal.

Léta páně 1562.

5 Januarii, jinak w pondělí před swatými třemi králi, 1562.
JMt pan wládař rácil do Prahy přijeti w newelikém počtu. Dlauho se tam nezdržowal.

Potom brzo pan wládař jel do Lince za králem Maximilianem; od Jehož Milosti laskawě přijat a šťastně swé wěci zřídiw, k domu se obrátil. Král byw od císaře na spěch obeslán, po pěti dnech za panem wládařem cestu z Lince ku Praze před sebe wzal; nejprw do kláštera Wyšebrodu noclehem prwním, druhým na Krumlowě, třetím w Budějowicích, čtwrtým w Soběslawi byl, kamž krále JMt pan wládař doprowodil, a na službu JMti hleděl.

Přínos kněžny brandenburské.

S kurfürštem brandenburským, panem otcem swým, pan wládař w příčině přínosu kněžny manželky páně, aby do Libína k 24 dni Januarii dowežena, a odtud do Čech prowedena byla, snesew se, pana Petra Woka, bratra swého, w auterý den sw. Fabiana a Šebestiana náležitě a ozdobně s dewadesáti třmi koňmi jezdecky a s mnohými wozmi a přitom paní sestry swé, paní kancléřku a paní Henrichowú Šwamberkowú, s wozem nákladně udělaným pro paní newěstu do města předepsaného wyprawiti ráčil. Na té cestě při panu Petrowi Wokowi jelo do Čech dwé hrabat bratří z Henneberku, Boppo a Jiří Ernst, a nemálo wzácných lidí z říše, kteříž wšudy dobře bez nedostatku chowáni na cestách byli.

S kněžnau Sofií jela kněžna Alžběta Luneburská wdowa, sestra Její Mti, a mnoho jiných hraběnek, paní a panen wzácných. Cesta pak ta wykonána od Libína páně Ličkowského k Drážďanům, k Pernu, Teplici, Launům, Ličkowu, Králowicům, k Oseku, k Nepomuku, k Strakonicům, k Prachaticům; a odtud na Krumlow, přiwítáni slawně bywše, 9 dne Februarii, jinak w pondělí po neděli masopustní, přijeli.

Tito se panem Petrem Wokem tam jeli: Mičan 3, Kytlíř 3, Petr Baubinský 6, Jindřich Lapáček 3, Jindřich Pauzar 4, Wáclaw Častolar 4, Pasowarský 2, Krištof Kořenský 3, Olbram 2, Kolchreiter 3, Škol 3, Jan Albin 3,

1562. Laubský 2, Dubský 2, Záhorka 2, Zigmund Kytlic 1, Trojanský 2, Šlif 2, Wrchotický 2, Kapaun 2, Hutštuker 1, Pín 1, Ojíř 2, Jan Kunaš 2, Maitolar mladý 1 koně jměli = 61.

18 Februarii, jinak w sobotu po neděli Invocavit, JMt král Maximilian, jew z Prahy k Linci, toho dne přijeti ráčil do Weselí a tu noclehowati. Pan wládař pro hostě wzácného, nějaké hrabě, jedaucí k králi Maximilianowi od krále franského, na Krumlowě se zdržeti musiw, do Weselí k králi na službu nepřijel, než z Budějowic wstříc král wyjel, wšak nicméně skrze pana bratra swého při králi wýmluwna se učinil. Druhý nocleh učinil král w Budějowicích, třetí w Kaplici.

6 Maji, jinak w středu po křížowé neděli, pan wládař mandatem swým wšelijaká překupowání a ladowání wěcí žiwných po wsech zapowěditi, i také wywozowání obilé a nošení z panstwí sýrůw, másla i jiných wšech wěcí i piw brání odjinud kromě piwowárů panských zbrániti ráčil, a za tau příčinau aby na to pozor dal, pojezdný na panstwí nařízen.

19 Maji, jinak w auterý swatodušní, weliká se škoda stala od powětří a krupobití, tak že okolo Třeboně čtwrt míle, a okolo Wlkowic, Zwikowa, Zaliň, Štěpanowa na wětším díle ozimné obilé wšecko zbito, i okolo sw. Jiljí u Třeboně obilé panské i knězi opatowi i jiným měšťanům a poddaným páně za několik mnoho tisíc škody stalo se, že pamětníkůw nebylo, aby takowá škoda okolo Třeboně stala se. Kraupy co slepičí wejce, wětší i menší, pršaly, a to wšecko w půl hodině zběhlo se; dopuštění boží bylo. Kačice, husi, wrány, holubi i jiného mnoho podobně zahynulo a pobité nacházeno bylo.

O shoření města Třeboně heitman tudíž Jan Kekule oznamowal listowně takto panu wládařowi: Waší Mti o nešťastné příhodě oznamuji, která jesti se stala wčera, to jest w sobotu po božím těle, hned po odjezdu WMti, skrze oheň, který jest wyšel od Jana postřihače, že jest wyhořelo 48 domů, na zámku kancelář wšecka, a nad pokojem mým strop zprohořel, a před týmž pokojem pawlače dolů spadly, a obročnic se těžce obhájilo, a kolna za městem,

kdež jsau teneta a wazby k rybníkům byly, wšecky shořely, i několik kusů střelby i w obecních parkaních, a tak jest k hájení žádnému přijíti nemohlo pro prudkost ohně a mostu jednoho shoření, a tak jest strana wšecka shořela po zámek a rathaus, a k druhému konci až po Bartoše kožešníka. A tak jsem nazejtří téhož Jana postřihače před sebe obeslal, a jemu jsem jeho neopatrnost stížil, a kterak jest se poddaným WMti přihodilo, a že je o žiwnost připrawil, a tak jsem jej pod 500 kopami gr. č. na záwazek wzal až do příjezdu WMti. S tím WMt pánu bohu poraučím. Datum na Třeboni w neděli po božím těle. 1562.

27 Junii, jinak w sobotu po sw. Janu křtiteli páně, JMCá Ferdinand panu wládaři w jisté summě ungelt, kterýž jmíti ráčil w městě Prachaticích a w Winterberce, skrze Lčowického auředníka Karlšperského w jisté umluwě, učiniw císař JMt od sebe pánu na to jistotu od datum téhož listu, odewzdati k užíwání ráčil, ač postupowání teprw stalo se 8 Julii, přijaw je k ruce JMti pána Adam Štaller, komorní písař JMti, s goldšteiderem Krumlowským.

Téhož 27 Junii, jinak w sobotu před sw. Petrem a Pawlem, JMt pan wládař i s Její Mtí paní kněžnau, manželkau swau, z Prahy wyjeti ráčili do Benešowa na noc, a odtud w neděli do Pacowa, w pondělí do Soběslawě, a w auterý na Třeboň přijewše, tu sobě ten teyden odpočinauti ráčili.

7 Julii, jinak w neděli po ochtábu těla božího, urozený wládyka pan Jan Kekule z Stradonic skrze pana Albina kancléře jménem JMti pana wládaře za heitmana na panstwí Třebonské wyhlášen, dosazen, a lidé obesláni bywše, teprw mu poručeni. Nebo sice předtím některý čas tam se dostal okolo swatých Filippa a Jakuba.

Těch časů pan Wilém z Rosenberka pawowal hory Nalžowské, a to sobě zjednal, že král JMt dowoliti ráčil, aby rudy, co jich tehdáž před rukama bylo, k šmelcowání odtud na Krumlow dáti wezti, i stříbra odbýti kdekoli mohl.

13 Augusti pan wládař, nawrátiw se od krále Maximiliana z Lince, a wyrozuměw, že Její Mti králowé příjezd do králowstwí českého w brzce wykonán býti má, a očekáwaw krále na Krumlow, učinil psaní pánům sausedům swým stawu panského i rytířského, aby dle poslaužení JMKé

1562. i dwořanům JMti w pondělí před sw. Jiljí na Krumlow tím zážeji se najíti dali; nebo ustanowil se král natom, že wyjede z Lince w pondělí před sw. Jiljím až do kláštera Wyšebrodu k noclehu, a nazejtří den sw. Jiljí na Krumlow že přibrati se ráčí. Pan wládař žádal, aby se w černé barwě wyprawili, pro srownání se s pánem.

21 Augusti byw ještě král w Linci, wyhledáwal o formany z panstwí do čtyřidceti for při panu wládařowi, aby do Lince ke 28 dni Augusti přijedauce, u štolmistra králowé Její Mti pána z Dietrichšteina se ohlásili, že jim dále náklad ukázán, a podlé náležitosti zaplaceno bude na kterú slušnú žádost pán se postaral, a co nejwíc shledáno býti mohlo, for do Lince odeslal. A chtěw pan wládař králi z Krumlowa zámku odprázdniti, a s paní manželkau se jinde opatřiti, král přijaw to wděčně, z té powolnosti služebně pánu poděkowal, s tím doložením, že toho potřebí není, než že král s králowau dobře při pánu se schrániti moci budau, aby nahoře zůstali. Datum 24 Augusti králowského listu.

Toho roku berně dáwána byla s kopy po 6 den.

W auterý před powýšením sw. kříže, to jest některý den měsíce Septembris, Její Mt kněžna paní Rosenberská ráčila na Třeboň jeti, jměwši při sobě pannu Ewu šlechtičnu z Rosenberka, pannu z Losenšteina, p. Elišku, dceru pana purkrabí nejwyššího, p. Annu Říčanskú, pannu z Wartenberka i jiný fraueimor swůj.

16 Octobris Krčín za purkrabí na Krumlowě byl po Wamberském, a služby 40 kop jměl, a tak hned uskrowňowal, dworu wíno pánům raddám, jako panu Kábowi, zapowídal, ale z dluhu pánu nepomáhal; wyhledáwal také na panstwí pilně zloděje, kteříž zwěř stříleli, z nichž někteří na hrdle ztrestáni.

Při sw. Hawle i potom pan wládař dworem býti ráčil w klášteře Wyšebrodském se paní kněžnau manželkau swau, za příčinau morowého powětří na Krumlowě. Melichar Stolinský wydání dworské tam sprawowal.

24 Octobris císař Ferdinand JMt do Frankfurtu na sněm uložený přijeti, a tu s kurfiršty a knížaty swaté říše i jinými stawy u welikém počtu se shledati ráčil téhož

dne, dřiw než JMCá král Maximilian též do Frankfurtu přijel; proti němuž jako i proti císaři kurfirštowé a knížata wyjeli. Dále co tam jednáno, w tištěných aktách říšských najde se. 1562

Pan Petr Wok z Rosenberka při králi Maximilianowi tam w Frankfurtě býti ráčil, o čemž obšírněji při historii páně.

5 Novembris, jinak we čtwrtek před sw. Martinem, pán bůh wšemohaucí z tohoto swěta (jakož Krčín, purkrabě o tom poznamenal) pojíti ráčil Wáclawa Peterku, písaře obecního wydání a toho času i při piwowáře Krumlowském.

16 Novembris, jinak w pondělí po swatém Martině, pan wládař s kněžnau paní swau i se wším haufem na Nowý hrad přijeti z kláštera Wyšehradského, a tu některý čas pobýti ráčil.

W pondělí před auterkem po sw. Otmaru umřel na Krumlowě Waněk, písař důchodní.

Toho roku dělán rybník nowý na Třebonském panstwí, kdež slowe na Modřicích; potom mu přezdíno Wdowec; kterýmž zatopeno bywši něco gruntů k Stráži náležejících, pán o ně s jistým dowolením pánů auředníků a saudců zemských se paní Apolonau Strážskau z Hodkowa a na Stráži, mateří sirotků Strážských, umluwiti se i směnu náležitú učiniti ráčil. Swandrle, fišmeistr, na to dílo peníze přijímal od Kašpara Ebnera, písaře důchodního Třebonského, a platil rybníkářům.

24 Novembris, jinak w auterý před sw. Kateřinau, JMt král Maximilian při přítomnosti JMCé a wšech kurfirštů w kostele po wykonání služby boží za krále Římského jest wolen i také wyhlášen; kdež JMCá w koruně císařské a hábitu z kostela jíti ráčil, a též král Maximilian w Římské koruně a w kurfirštském habitu. Tu Jich Mti pod nebesa wzati býti ráčili, a Jich Mti wšickni kurfirštowé s welikau solennií w jejich kurfirštských hábitích až do JMti obydlí císaře prowodili, s welikým haufem trubačůw, s traubením, pěšky. A w tom prowázení, i když JMCá do kostela jeti i z kostela pěšky jíti ráčil, s JMKau jelo i šlo před JMtí patnáctero knížat, kteříž tam byli. A tak

1562. wšecknu tu solennii, když Jich Mti jíti ráčili, poselstwí turecké spatřilo a očitě widělo; nebo mu toho bylo dopuštěno.

Pamět o pawowání hor na panstwí Krumlowském.

Léta páně předepsaného 1562 a následujících 1563, 1564 i 1576, JMt pan wládař Rosenberský dwa doly u Domorajic nejbližší wsi k Krumlowu, totiž Rosenstingl a Gab Gottes ráčil pawowati. Tak předce za práci stálo a škody nejměl. Sice i na jiných místech při Krumlowě, jako na Králi Dawidowi před hořejší branau 1559 léta děláno, item na Štinglhamru, sw. Lorenci, na Mladém Abrahamowi, na Wšech Swatých, na Špicemberku, na Gablu, item u Hašlowic u swaté Barbory, na Diwém Muži 1572 i 1559, u swaté Anny, u Welešína, u Attes, w Černém Dolu 1576, item u sw. Ducha ležícího při swaté Barboře, nad Záblatí u Šneideršlagu 1561, w Borgfridu u Matky Boží 1561, při hořejším Záblatí u sw. Trojice 1561, Hessenpaw za Krumlowem 1562, na Abrahamowi w Černých Prachatických Horách, u Olšiny na Wáclawu 1567, u Czunnsaku na sw. Janu 1567, u Wilterpoltu u Zlatého Jelena 1568, před horní branau Krumlowskau u Králowny, u Maškowce, na Mladém Abrahamowi, u Šlubnic na swaté Barboře 1570, u Rosenberka na Wůli Boží 1572, u Zenensaku u sw. Jana křtitele 1568, u Hodějowic na sw. Jiří 1564. (Toto z register horních wytaženo 1607 die 22 Novembris, a přepsáno podruhé sem 28 Februarii Anno 1611.)

Léta páně 1563.

1563. Předešlého roku oznámil jsem, že měsíce Nevembris pán ráčil dworem na Nowém hradě býti. Nacházím, že na Krumlow neráčil se hnauti, až druhého roku před sw. Matějem některý den měsíce Unora; nebo potřeby po odjezdu páně Wojtěch Hultzštener zinventowal w sobotu po sw. Matěji léta uts.

Měsíce Martii okolo středopostí pan wládař, chtěw zámek Krumlow potřebným stawením ozdobiti, a zwláště kuchyni nowú prostrannú nazad, kudy se wen z zámku na Plašt chodí, wystawěti; pročež Krčin, jměw některé

wězně, k tomu je obrátil, že půdu wšecku w swětnici zadní 1563.
weliké staré, kde pesy býwaly, až na sklepy podlé wykázání mistra Antonina Wlacha tíž wězňowé raději, nežliby u wězení seděli, wybořili; i potom pro okno druhé wen z kuchyně zeď prolámati i klenutí bořiti dal; kterážto kuchyně okolo 15 dne Junii tak, jakož podnes stojí, dohotowena i podlažena jest.

2 Aprilis, jinak w pátek před nedělí kwětnau, JMt pan wládař ráčil smlauwu učiniti s panem Adamem Chanowským a panem Baltazarem Chrtem o prodaj zámku a města Rabí, že jeden každý jměl dáti pánu za ně na swůj díl 6750 kop m. a tak učinilo w summě za to zboží 13,500 kop m.

19 Aprilis, jinak w pondělí po prowodní neděli, wysazowána w nowě a dělána chmelnice u bašty pod Služebným.

22 Maji, jinak w sobotu po božím wstaupení, JMt pan Wilém z Rosenberka s Její Mtí kněžnau jew z Soběslawě do Prahy, ráčil do Milčína přijeti, a tu přes noc zůstati. Bylo koní sečteno po hospodách při přítomnosti pana Krištofa Buzického, štolmistra JMti páně 75. W neděli po božím wstaupení jeti ráčili do Benešowa a tu přes noc zůstati; koní bylo 80. W pondělí po božím wstaupení JMt pán s Její Mtí kněžnau ráčil do Prahy přijeti.

1 Julii král Maximilian, o swém korunowání na králowstwí uherské znáti dáwaje, pana wládaře požádal, aby k té jízdě do Uher se strojil, takowým psaním:

Wysoce urozenému Wilémowi z Rosenberka na českém Krumlowě, spráwci a wládaři domu Rosenberského, nejwyššímu komorníku králowstwí našeho českého, wěrnému našemu milému.

Maximilian druhý z boží milosti Římský a český ɔc. král, po wšecky časy rozmnožitel říše.

Wysoce urozený wěrný náš milý! Jakož jest se JMCá pán a otec náš nejmilejší s stawy králowstwí uherského na tom snésti ráčil, nás s pomocí pána boha wšemohaucího se wší slawností a ozdobau, jak jest od starodáwna býwalo, korunau uherskau korunowati a potwrditi dáti, a za nejpříhodněji a nejpříležitěji uznati ráčil, aby takowé korunowání a slawnost měsíce Srpna nejprw příštího w městě

1563. Prešpurce s pomocí boží před se wzata a wykonána býti mohla, kdež pak jsme se podlé takowého JMCé otcowského a milostiwého powolení k přijetí koruny téhož králowstwí (pokudž by nám toliko w tom krátkém čase možné bylo) přihotowiti ráčili, a té wůle s pomocí pána boha wšemohaucího býti ráčíme, jmenowaného měsíce se wyzdwihnauti, a cestu naši k Prešpurku wzíti, a potom tam bohdá šťastně přijeti; a protož z té milostiwé důwěrnosti a náchylnosti, kterúž k osobě twé jakožto k našemu wěrnému poddanému máme, tebe milostiwě žádati ráčíme, aby ty spolu s jinými osobami z králowstwí českého a zemí k témuž králowstwí příslušejících, kteréž jsme tolikéž jako i tebe obeslati psaním naším ráčili, k takowé králowské slawnosti naší poslušně se okázal, a k tomu se tak přihotowil, aby osmnáctého dne jmenowaného měsíce Srpna, to jest w středu po nanebewzetí panny Marie nejprw příští w Kornawburce se najíti dal, a potom při nás do Prešpurku na jmenowané korunowání jel, a při témž korunowání, kteréž také dlauho trwati nebude, při nás podlé jiných zůstal, wšak tak, aby s sebau strawy a jiné potřeby chyba zbroje wzal, a w tom se opatřil, aby ten krátký čas u Prešpurku polem ležeti mohl; nebo Prešpurk město tak malé jest, že toliko ty osoby, kteréž při JMCé a nás každé hodiny býti musejí, s welikau těžkostí se shromážditi moci budau. Barwa neb šaty černé býti mají; na jakú pak formu neb mustr, toho se při nejjasnějším knížeti panu Ferdinandowi, arcikníželi rakauském, Jeho Lásce, bratru našem nejmilejším, dotázati moci budeš; nebo my jemu o tom oznámiti ráčíme. Též také Jeho Lásce, kolik koní s sebau jmíti budeš, poznamenáno odešli. Na tom na wšem nám poddanú wděčnú libost ukážeš; což my tobě milostiwě wzpomínati a nahražowati ráčíme. Dán w Widni po swatých Petru a Pawlu léta 63, a králowstwí našich Římského prwního a českého patnáctého.

Na tu cestu do Uher pan wládař wyprawiw se podlé mustru nějakého mužíčka wymalowaného sobě odeslaného, wše w jedné barwě, jměw do dwau set koní jízdných, z Krumlowa w sobotu u vigilii panny Marie na nebesa wzetí, jinak 14 dne Augusti, s pány přátely a služebníky

swými na Nowý hrad wyjeti, a cestu upřímo k Wídni 1563.
před sebe wzíti ráčil; wšak nejprwé předeslaw, znáti dal, kudy jeti měl, aby potřebami fedrowán byl.

Korunowání to w Prešpurce wykonalo se w auterý den narození panny Marie, jinak 8 dne měsíce Září, u přítomnosti císaře Ferdinanda a dwú bratří krále Maximiliana, arciknížat Ferdinanda a Karla.

Kněžnu Sofii manželku swú pan wládař wyprawil toho roku na Slezsko do Břehu k sestře její kněžně Barboře, nařídiw Její Mti za hofmistra pana Jeřábka, a dwořanům i jiné čeládce, kteří při Její Mti jeli, za maršálka představil pana Kolichreitra, wydaw jim instrukcí, podlé které měli se říditi, mezi jinými artikuli i to, za stolem s Její Mtí kněžnau manželkau páně aby žádný neseděl než dwě šlechtičně, paní Anna Wyšín, hofmistryně a pan Jeřábek.

17 Julii, jinak w sobotu po sw. Marketě, pan Wilém z Krumlowa jew, u Ledenic stawunk učiniti, a tu některé grunty spatřowati, předrozkázaw na se heitmana očekáwati, ráčil.

14 Octobris od krále Maximiliana takowé psaní panu wládaři učiněno.

Maximilian druhý, z boží milosti Římský, uherský a český oc. král, arcikníže rakauské.

Wysoce urozený wěrný náš milý! Z psaní, kteréžť JMCá pán a otec náš nejmilejší činiti ráčí, porozumíš, jaká milostiwá wůle a žádost JMti jest, aby na sněmy nejprwé do Morawy, potomně do Slezska a Lužic najíti se dal a s námi jel; a protož tebe též milostiwě zato žádati ráčíme, že na týž den w místo uložené a tobě od JMCé jmenowané konečně se najíti dáš, nic sobě překaziti nedadauc. Nebo jsme se na osobu twú konečně ubezpečiti ráčili, té jisté naděje k tobě jsauce, znajíce, že nám to ku potřebě a poctiwosti naší uděláš, w tom že se powolně najíti dáš, a tu cestu s námi wykonáš; a my tobě milostí naší wzpomínati i nahražowati ráčíme. Dán w Prešpurce we čtwrtek po sw. Diwiši léta 1563 a králowstwí našich Římského, uherského prwního a českého patnáctého.

1563. Přitom w německém jazyku napsáno wlastní rukau králowskau:

Lieber von Rosenberg! Nachdem ich Ewer Person zu dergleichen wichtigen Handlung nit geratn khan, So versich ich mich gantzlich, Ihrr werdet mir zu gefallen diese Ras undt Handlungen helffen verrichten. Dess erbeut Ich mich In allem gutn zu erkhennen.

Milý z Rosenberka! Poněwadž k těmto platným jednáním twé osoby pominauti nemohu, tu naději jmám k Wám celú, že mně k zalíbení tu jízdu a ta jednání pomůžete wykonati. Připowídám, že Wám to wším dobrým wzpomenu.

10 měsíce Novembris, w středu před sw. Martinem, pan Wilém z Rosenberka s JMKau cestu konal na sněmy. Prwní nocleh, jedauce z Třeboně, ráčili w Bystřici učiniti, do Olomauce, Wratislawě, do Lince, do Prahy.

Wyhledáwaw pan Mikoláš hrabě z Serinu při panu wládaři Rosenberském o pannu Ewu, šlechtičnu z Rosenberka, aby mu k stawu sw. manželstwí dána byla, pan wládař k tomu jednání osobně dostačiti nemohw, w jazyku německém plnomocenstwí takowé od sebe učiniti ráčil 27 Octobris:

Já Wilém pán na Rosenberce, wládař domu Rosenberského, JMti císaře Římského oc. radda a nejwyšší zemský komorník králowstwí českého, známo činím tímto listem otewřeným plnomocenstwím, že já w příčině jednání mezi urozenau mau zwláště milau pannau sestrau Ewau, šlechtičnau rozenau z Rosenberka a urozeným pánem Mikulášem hrabětem z Serinu, JMti císaře Římského raddau a nejwyšším heitmanem w Segetu, o manželstwí, pokudž by s oboji strany w tom wůle boží byla, urozenému pánu, panu Joachimowi z Hradce na Hradci a Hluboké, rytíři zlatého rauna, JMtiCé tajné raddě, komorníku a nejwyššímu kancléři králowstwí českého, tolikéž pánu, panu Petrowi Wokowi z Rosenberka, JMKé komorníku, mému zwláště důwěrně milému panu šwagrowi a bratru, na mém místě mú plnú moc jsem dal, a wědomo mocí listu tohoto se wší dostatečnau formulí, kterážby před duchowním i swětským práwem ostáti mohla, dáwám, tak aby

oni s pomocí boží o předjmenowané manželské spříznění 1563.
na mém místě jakožto wládaře domu Rosenberského, poněwadž sám k tomu osobně pro jiná platná zaneprázdnění dostačiti nemohu, úplně před se wzíti, jednati a zawírati mohli; a pokudž by můj zwláště milý pan bratr, pan Petr, při tom plnomocném jednání osobně býti nemohl, tehdy aby předjmenowaný můj zwláště milý pan šwagr, pán z Hradce, na mém místě to wše, cožby předně ke cti pána boha wšemohaucího, a potom ku poctiwosti panny sestry mé a pana hraběte z Serinu spříznění i časnému i wěčnému dobrému i k rozmnožení s obojí strany znamenitého přátelstwí zrůstu užitečné a prospěšné bylo, tak jakž k němu přátelskau důwěrnost jmám, zauplna zawírati a dokoncowati plnau moc jměl a mohl. A což by on, pán z Hradce, spolu se panem Petrem aneb w nepřítomnosti páně sám jediný w tom jednání na místě postawil, k tomu ke wšemu, nic newynímaje, jest má konečná a plná wůle, a slibuji toho přitom zauplna nechati, nýbrž tomu wšemu, což tak zjednáno bude, jakž na poctiwého pána přísluší, dosti činiti, to za pewné a nepohnutedlné držeti, proti tomu w přítomném a budaucím času nikterakž nebýwati, a pokudž by předoznámení moji plnomocníci k tomu nějakého dostatečnějšího zmocnění potřebowali, mimo to, což tuto obsaženo jest, to jim i hned nejlepší, nejdostatečnější formau a spůsobem, kterážby před duchowním i swětským práwem nejplatnější býti mohla, jim tuto doplňuji, a listem tímto dokonáwám, upřímně a wěrně. Tomu na swědomí a pewnost oc. Dán na zámku mém Wintrberce we středu před sw. Šimonem a Judau l. p. 1563.

Dále o swatebním weselí též panně šlechtičně wykonaném při historii též panny i níženji najde se.

22 Junii rybník nowý nad Malowicemi.

W auterý před památkau sw. Jana křtitele božího projednáno dílo na rybníce nowém nad Malowicemi, pod rybníkem Černoweským, z poručení wysoce urozeného pána, pana Wiléma z Rosenberka a na Krumlowě, spráwce a wládaře domu Rosenberského a nejwyššího pana komorníka králowstwí českého, skrze pana Mikuláše Rutharta z Malešowa a pana Wáclawa Dubského z Třebomyslic,

1563. úředníka na Liběجowicích, s Janem Beraunským z Žiče. Předkem a nejprwé jmá wýš psaný Jan Beraunský tři prowazce welikého díla dělati na Samici, základu položiti 24 lokty a zwýší sedmi loket, záwěrek hrází osm loket. Od těch tří prowazců má se mu dáti po 50 kopách, a na to se mu má přidati čtyry wěrtele piwa bílého a čtyry strychy Pražské míry žita. Wíce má dělati menšího díla, co se ho wyměří, od těch tří prowazců až k wýpadům po obau stranách, každý prowazec po 15 kopách; nad to nade wšecko má se mu dáti 4 wěrtele piwa bílého a 4 strychy žita Pražské míry; haldy wýšeji lokte hnány býti nemají. Grunty na groš panský wybrati i zapěchowati má, a on, Jan Beraunský, takowé dílo sobě projednané slíbil JMti pánu beze wšeho fortele, jakž na dobrého záleží, udělati ɔc. — Ondřej Hracholuský, Liběјický písař, jemu od toho platil.

5 Julii, jinak w pondělí po památce sw. Prokopa, projednáno dílo skrze předepsané na poručení pana wládaře Wawřincowi Maluškowi a Mikulášowi Mladkowi rybníkářům, stoky, kterýmiž se woda wésti má na rybník nowý Wlaky od rybníčku Nadymače w Hradišti; kteréžto stoky mají býti u otewření zšíří osmi loket, a zemi wšecku na dolejší stranu wezti mají a horní kraj dobírati, aby woda wšeckna k hornímu kraji se nawěšowala. Za práci lokte w dolním kraji, aby se země dolů nešalowala; a ty wšecky stoky we dně rownati, tak aby nimi woda jíti wolně mohla, a z rybníčků hned wodu po sobě wésti mají; též ty stoky, které jsau ztržené, wýše přes pole, jak jim ukázáno jest, dělati mají, a to wše s pilností beze wšeho fortele. Proti tomu má se jim dáti od každého prowazce, co se jich koliwěk wyměří, po 1 kopě m. a wždy na sto prowazců dwa strychy žita, a na wšeckno dílo dwa wěrtele piwa bílého.

21 Decembris, jinak w auterý den památný sw. Tomáše apoštola božího, Ondřej Hracholuský, písař Liběјowský, platil Janowi Beraunskému od kladení tarasu na rybnice nowém na Wlakách.

Toho času platilo se od lámání kamene we twrzi Malowické od sáhu 10 gr. na témž panstwí Liběјickém,

a nalámáno ho k tarasu rybníka horního Malowského skrze 1563
Wawřince Malušku 241 sáh; facit od lámání 40 kop 10 gr. Potom následujícího roku 1564 dne 24 Martii Wáclaw Dubský z Třebomyslic, úředník na Libějowicích, projednal s Wolfem Leštinau z Třeboně zedníkem o kladení a dělání tarasu kamenného na témž rybníce horním Malowickém od každého sáhu, když se wyměří, po 5 gr. 1 d. m.

4 Maji, jinak we čtwrtek před sw. Florianem, skrze Mikuláše Rutharta z Malešowa smluwen podwoz na rybníce nowém Malowském u twrze s Jírau Wečeří z Třeboně. Měl jej tak dodělati a k zawírce přiwésti, k staré hrázi nowých tří loket záwěrky dobře wyplňowati, aby rowný podwoz byl. A dalo se mu od každého prowazce po 3 kopách m. což se na té hrázi wyměřilo, něco s přídawkem od obilí a piwa, anno 1564.

4 dne měsíce Julii, jenž bylo w neděli památky sw. Prokopa, Wojtěch Hulešporer, auředník Nowohradský, držel s knězem farářem processí s kříži od Stropnice; a tu když skrze městečko šli, několik towaryšů bednářských prostopášný powyk a tanec jen w poctiwicích a kabátích, s wykřikowáním a weyskáním, užralí bywše, wedli, žádného nešanujíce. Auředník richtáři poručil je do trestání wzíti. Jeden z nich poslušenstwí zachowati nechtěl, tak že jej sotwa do trestání připrawil, wšak do klády dáti nemohl, než dal mu okolo nohy řetěz k trámu přiwázaný, a jiných sedm s ním sedělo, a sem i tam chodili. W tom týž towaryš bednářský na ten řetěz mezi nimi wšechněmi, že žádný newiděl ani řetězů neslyšel, oběsil se, ješto mu nebylo než o některú hodinu činiti a seděti. A takž mistru poprawnímu práci zawalil, a takž dosti špatné zádušî spůsobili tau processi.

Léta páně 1564.

Sedlecká twrz bořena.

Oznámeno napřed, že pan wládař od pánů Kořenských kaupil zboží Sedlecké s twrzí, kteréž k panstwí Libějickému připojil, i nenessi tudíž to staré stawení žádné platnosti, z nařízení páně projednáno s Jakubem mistrem 1564.

1564. Wlachem o zboření ho, a cedule na to mezi ním a Ondřejem Hracholuským, písařem Libějickým, zdělány w sobotu po památce sw. Pawla na wíru obrácení.

Forma přiznáwajícího listu z domu na šacunk:

Já Wilém z Rosenberka, spráwce a wládař domu Rosenberského, nejwyšší komorník králowstwí českého, wyznáwám tímto listem obecně přede wšemi, kdežkoli čten aneb čtauci slyšán bude, že jsem podlé swolení sněmowného, kteréž se stalo na sněmu obecním, kterýž držán byl na hradě Pražském při přítomnosti JMti Římského, uherského a českého ꝛc. krále ꝛc. léta tohoto 1564 we čtwrtek po obrácení na wíru sw. Pawla, statek swůj wšecken, kteréhož užíwám, a zač by stál, též také, nad kterýmž wrchnost jmám, jakožto klášterský, farářský a kaplanský, zač stojí, sprawedliwě šacowal, a poddaných swých, též i klášterských, farářských a kaplanských šacowati dal, a toho jmám za summu čtyrykráte sto tisíc dwadceti tisíc kop wše mišenských; a lidé poddaní moji i ti, nad kterýmiž wrchnost mám, wšak wyrážejíce těm, kteříž lhůty jmají pro krupobití, i také, kterým wloni i létos pohořelo, jmají toho za dwakráte sto tisíc tři tisíce jedno sto padesáte kop wše mišenských, a to přijímám k swému swědomí. K tomu na swědomí pečet swú wlastní k tomuto listu dal jsem přitisknauti, s jistým mým wědomím a wolí. Dán na Krumlowě w pondělí po sw. Jiří léta uts.

Byw toho času nowý rybník Wdowec napuštěn w přítomnosti pana wládaře, hned po odjezdu páně hráze na několikero místech ssadily se, tak že je Origines Roh, heitman, se panem Ruthartem, obáwawše se, aby wětší škoda nestala se, jochowati dáti museli, zastawiwše wodu; než když se ta místa opatřila a hráz se slehla a upewnila, zase naň woda, poněwadž nasazen byl, puštěna.

16 Junii, jinak w pátek po sw. Wítu, přijat auřad Helfenburský s inwentářem od Wolfa Behera z Wejdu, s jistým dowolením a poručením JMti páně, a odewzdán panu Zikmundowi Kábowi z Rybňan skrze urozeného a statečného rytíře pana Adama Koca z Dobrše a na Ohraženicích a urozeného wládyku Wáclawa Albina z Helfenburku, kancléře.

Smrt kněžny, druhé manželky pana Wiléma. 1564.

O tom píše pan wládař panu bratru swému takto: Můj nejmilejší pane bratře! Pán bůh rač Wám dáti zdrawí i jiné wšecko dobré; wěrně bych Wám toho přál. Oznamuji Wám swú welikú žalost a hořkost srdce mého. W neděli minulú před samým wečerem, když skůro slunce zapadalo, má nejmilejší manželka tak welmi rychle se roznemohla, a welmi těžce božec ji napadl, a hned po malé chwíle umlkla a nic nemluwila, a welmi ji těžce trápil dwě noci a dwa dni, až wčera zase opět k samému wečeru s sluncem západem pán bůh ráčil ji z tohoto swěta powolati. Protož Wás, můj nejmilejší pane bratře, za to prosím, abyste se na JMti králi pánu mém nejmilostiwějším wyprosili, a hned, co byste mohli nejspíše, ke mně sem na Krumlow jeli. Wěřím Wám, že tak učiníte. Pán bůh rač dáti naše spolu we zdrawí šťastné shledání. Dán na Krumlowě w středu u vigilii sw. Petra a Pawla apoštolůw božích léta páně 1564.

Albin, kancléř, o nemoci a smrti Její Mti poznamenal w listu ku panu Kábowi, heitmanu na Helfenburce: Jakož jsem Wám wčera oznámil, že Její Mt kněžna těžce se roznemohla, wězte, že wčera rowně, když slunce jmělo zapadnauti, pán bůh ráčil ji z tohoto swěta powolati. Rowně dwa dni a dwě noci se těžce trápila, a w kterú hodinu se roznemohla, w túž i umřela; než já se naději, že jest jměla hlízu w hrdle; než žeť nesmějí JMti pánu prawiti. Datum uts.

Wdawky panny Ewy z Rosenberka ꝛc.

Byw toho úmyslu pan wládař, panně sestře swé, panně Ewě, nákladné swatebné weselí na Krumlowě masopustního času wykonati, z čehož z jistých příčin sešlo a do dalšího času odloženo, a když w tom pán bůh pána zármutkem nawštíwil, a paní kněžnu, manželku jeho, jakž wýš oznámeno, z tohoto swěta pojíti ráčil, pan Joachim z Hradce, kancléř králowstwí českého, poněwadž jednatelem toho manželstwí byl, o to se přičinil, že swatební weselí též panně šlechtičně některý den měsíce Září, totižto tu neděli po památce narození panny Marie, na Hradci wykonáno, potřeby k tomu od pana wládaře odeslány bywše.

Toho roku na panstwí Nowohradském nad Stropnicí k pomezí rakauskému woda zdrawá, jenž podnes slowe

1564. Dobrá woda, se zjewila, kterauž se mnoho lidí zhojilo; kdež domowé stawěti se počali, a slowe ta hora Wilémowa hora. Jakú moc táž woda jmá, obzwláštní tištěný patent w německém jazyku o ní wydán.

Při času sw. Wawřince dodělámán rybník Kanow, a taras od kamene počal se k hrázi klásti, též hranice dělány, a pádné trauby bezpečně wloženy, stoky také wyměřeny na rybník Wdowec.

Léta páně 1565.

1565. Prachatičtí, jměwše sobě swěřené k wybírání důchody téhož města od pana wládaře, totižto ungeltní, solní, meytní, auroční i desáteční, je pořádně skrze jisté zřízené k tomu města swého osoby wybírawše, do komory JMti páně odwozowali, že nad tím pán ráčil spokojen býti.

22 Aprilis, totižto hod welikonoční, pan wládař ráčil na Třeboni slawiti, a tu k sobě pozwaw pana Krajíře Bystřického, s ním o některé rybníky a wesnice jednati jměl; wšak na Třeboň pán z Rosenberka přijel w auterý po neděli Palmarum.

30 Aprilis, jinak w pondělí po neděli prowodní, heitman Třebonský Origenes Roh z Wlkanowa z auřadu toho propuštěn aneb raději odpustění mu dáno; nebo Albin, kanclíř wyprawil se tam na místě JMti páně, od něho postaupení též spráwy s inwentářem požádaw, ji přijal, a poručil ten auřad do času, ažby jiný heitman wyhlášen byl, Kašparowi Ebnerowi, důchodnímu písaři.

11 Maji, to jest w pátek před Jubilate, pan Wilém z Rosenberka na Krumlow přijeti ráčil.

6 Augusti exequiae neb služby zádušní wykonaly se tělu císaře Ferdinanda, kterýž předtím 25 Julii žiwot w Wídni dokonal.

9 Augusti tělo císaře mrtwého z Wídně ku Praze wezeno; w městě Soběslawi z kostela některé stolice wyprázdněny, aby též tělo císařské tu wolnější přes noc stanowiště jmíti mohlo; a byw tehdáž tu farářem opat Miliwský, nedal jich zase na swá místa wstawiti, až mu městky s sebe sebraly 18 kop, prawiw to za práwo jmíti;

ale některým chudinám dosti to obtížné přišlo. Byl týž 1565
kněz Matiáš dobrý kazatel, ale zlý činitel, a pan Zachariáš z Hradce o něm powěděl, kdyby při něm ctný žiwot se nalézal, žeby rowného kněze w Čechách nejměl.

Mikuláš Ruthart z Malešowa, přijat byw toho roku za heitmana na panstwí Třebonské, 29 Septembris aneb při sw. Michale, daw nemálo lesu ke wsi Dworci swésti, oboru tu nowú pro bažanty dělati počal, i ji dokonal toho roku.

8 Octobris, jinak w pondělí před sw. Diwišem z poručení JMti pana wládaře skrze Mikuláše Rutharta, heitmana Třebonského, projednáno dílo Mládkowi rybníkáři, totižto že jměl na rybníku Kanowě podwoz dělati, dwanácti loket záwírku s starau hrází přiwésti, a k těm powyškám srownati, jakž mu wyměřeno. Pokudž wyraubání bylo, s pilností jměl zapěchowati, aby woda nemohla podbíjeti, a to dílo na místo postawiti. Dalo se mu od prowazce 24 kop, a přidalo k tomu 6 str. žita a 6 sudů bílého piwa.

17 dne Octobris pan wládař byl w domu swém na hradě Pražském, a až na tom bylo, že do Wratislawě se panem purkrabí nejwyšším i s jinými na sněm w kommissí jeti jměl, ale nepřišlo k tomu. Nebo 28 Octobris na Třeboni přebýwaje, za některý čas tudíž k hospodářstwí osobně w Lomnici, w Borowanech i jinde dohlídati ráčil.

Wilém z Rosenberka etc. Opatrným etc. Na wědomí dáwám, že nejjasnější kníže a pán, pan Maximilian, Římský císař etc. pán můj nejmilostiwější, potřebowati drahný počet wozů a koní s formany k wezení wšelijakých JMCé i také dwořanům z Lince do Augšpurku potřeb, posílajíce služebníky swé, ukazatele listu tohoto, aby se wšudy po formanech ptali, a jich, což možné nejwíce, shromáždili a wyprawili, a cožby mohlo býti nejspíše; že týmž formanům podlé slušnosti, což sprawedliwého, zaplaceno bude. A protož wšem poddaným mým přísně poraučím a přikazuji, kdežbykoli jací formané, poddaní moji, na panstwí mém nalezeni byli, abyste je hned s koňmi a wozy do Lince wyprawili, jináče nečiníce, pod skutečným trestáním. Dán na Hradci w sobotu po slawném hodu narození pána Krista léta 1565.

30 Decembris, totižto w neděli w noci na pondělí

1565. před nowým létem 1566, kněz Ondřej, opat Třebonský, umřel; zlé slowo po sobě zanechal, i po smrti baufil a pokoje lidem nedal. A ten byl poslední w tom klášteře. Po jeho smrti jestě wětší neřádowé a rozpustilost než za žiwnosti jeho páchány, i bití a wraždy, tak že nějaký Michal, klíčník téhož kláštera s warhaníkem, s žáky a nějakým Petrem, nedoswěceným knězem, Němce Mertle, rybníkáře, zabil w neděli w noci před swatým Šťastným, a při nebožtíkowi jiní dwa rybníkáři posekáni byli. Ten klíčník přes zeď kláštera dolů se spustil a ušel, jiní do wězení dáni. Nějaký N. Štoltzpekůw syn také přitom byl; a tak tudy dána příčina, že pan wládař ten klášter, jakž níže oznámeno bude, od těch neřádů wyčistil, a statky wšecky k panstwí swému připojil.

Léta páně 1566.

1566. Děpold z Lobkowic, byw při dworu pana wládaře, roznemohl se na Krumlowě těžce okolo hromnic, a z té nemoci nepowstaw umřel. Byl strýc pana Jana purkrabí nejwyššího, a on sprawedlnost jeho nějakú za sebau jměl.

Toho roku sněm říšský držán w Augšpurce, na kterém císař Maximilian i kurfirstowé osobně býti ráčili i jiní stawowé swaté říše. 23 Martii přednešení sněmowní tudíž na rathauze wyhlášeno. Vide Reichsabschied.

8 dne měsíce Maji, jinak we středu den sw. Stanislawa, pan Wáclaw Krajíř umřel. Byl strýc pana Wiléma Krajíře a na Nowé Bystřici. Tělo jeho mrtwé pochowáno w Dačicích w sobotu po sw. Stanislawu.

13 Maji takowé poručení od arciknížete Ferdinanda pana wládaře došlo:

Ferdinand ꝛc. Wysoce urozený wěrný náš milý! Nepochybujem, že jest tobě JMCé, pána a bratra našeho nejmilostiwějšího, jisté poručení, aby s námi zde setrwal, dodáno; i poněwadž čím dále JMCé králowstwím a zemím toho wětší potřeba nastáwá, aby zde při nás byl, protož na místě JMCé etc. tobě milostiwě poraučíme, aby ihned, jakž tebe toto psaní naše dojde, se wyprawil, nemeškajíc k nám přijel, a při nás podlé poručení JMCé

zůstal, jináče nečiníce. Datum na hradě Pražském w pondělí Cantate léta oc. 66. 1566.

Okolo toho času welicí přiwalowé býwali na panstwí Třebonském i jinde. U Borowan takowý přiwal hrozný spadl, tak že spolu s ním kamení dolů pršelo; kteréž, byw tu auředníkem, Jan Nydrtham panu wládaři na Třeboň odeslal, w středu po neděli Exaudi, jinak 22 Maji.

Pán odtud z Třeboně nemeškaje na obeslání arciknížecí ku Praze cestu před sebe wzal.

O příčině kláštera Třeboňského, kterak mniši wybyti, pamět.

Oznámeno napřed, že opat Třeboňský, žiwot dokonaw, swým i jiných mnichů a klášterní čeládky nepříkladným obcowáním, i také mnozí dluhowé na týž klášter uwedení k tomu příčinu dali, že pan wládař wíce mnichů w tom klášteře trpěti nechtěl, radu o to s Antoninem arcibiskupem Pražským wzaw, i Jeho Welebnosti požádaw, aby s císařem Maximilianem, jakožto králem českým, w příčině úmyslu páně jednal, že klášter ten w jiný spůsob s dowolením papežským, totižto, aby tu bratří societatis Jesu, Čechowé, býti, a školu wyzdwihnauce, z nadání toho wyžiwení swé náležité jmíti mohli. A wšak aby obmeškána w službách ta osada nebyla, mnichy wybyw, hned faráře, kněze Wáclawa, a brzo potom i kaplana ku pomoci do toho kláštera uwésti dal, a tak konwent ten k dřewnímu spůsobu, totiž w plebanstwí, zase obrátil. Poslední mnich w tom klášteře byl nějaký Kotásek příjmene; ten wol neb newol klíče od kláštera dáti, a sám wězněm býti musil. A ač ty wěci k wyzdwižení školy Jesuitské naměřeny byly, (nebo i někteří Jesuitowé tam se zdržowali), wšak potom widělo se jim příležitější místo k studium jejich w Krumlowě, kdež jim collegium wystaweno a nadáno, a w Třeboňském klášteře na faráře a tři kaplany dostatečné opatření nařízeno; než statek k klášteru náležející pozemský, jakž wýš dotknuto, k panstwí Třeboňskému připojen.

Tažení weřejné do Uher.

Toho roku weliký strach a pokřik proti Turku, nejináč, než jakoby někde na pomezí českém ležel, wzešel. Pročež také proti ukrutnosti jeho, jenž tehdáž byl do Uher wpadl, a Segethu pewnosti dobýwal, weřejnost neto-

1566. liko w králowství českém s zeměmi k němu příležejícími, ale i w swaté říši i od jiných křesťanských zemí, kdež JMCá a mnozí znamenitá knížata do pole osobně táhli, nařízena. Nad českým lidem pan Wilém wládař domu Rosenberského za nejwyššího heitmana polního nařízen. Jměl služby na měsíc 1000 zl. a byli w tom tažení půl čtwrta měsíce. Item tito byli nejwyšší w tom tažení: Nejwyšší polní laitingar urozený pán, pan Zbyněk Berka z Dubé a na Zákopí oc. služby měsíčně jměl 500 zl.; nejwyšší polní maršálek urozený a statečný rytíř pan Krištof Silber neb Zilwal z Pilníkowa a na Wlčicích, služby měsíčně na osobu jeho 300 zl., než na jeho oficíry za měsíc 104 zl.; fendrich hlawního haufu urozený pán, pan Wácslaw Zajíc z Hasenburku, služba 100 zl.; ritmeistru, urozenému pánu, panu Jiřímu hraběti z Gutenšteina, na každý měsíc i s oficíry 294 zl.; ritmeistru, urozenému pánu, panu Henrichowi Kurtzpachowi, služby i s oficíry tolikéž; ritmistru, urozenému panu Zdeňkowi z Wartenberka, služby tolikéž i s oficíry; rentmistru, urozenému a statečnému rytíři, panu Čenkowi Dašickému z Barchowa, služby i s oficíry tolikéž; rentmistru, urozenému a statečnému rytíři, panu Krištofowi Muchkowi i s oficíry, služby tolikéž, jako předtím rentmistru; rentmistru urozenému a statečnému rytíři, panu Janowi Markwartowi, tolikéž služby jako jiným. Nejwyšší wachtmistr, urozený a statečný rytíř, pan Jan Jablonský, služby měsíčně jměl 90 zl.; profantmistr, urozený a statečný rytíř, pan Adam Budowec, měsíčně služby 70 zl.; kwartirmeister, urozený pan Jan Chwalowský, měsíčně služby jměl 40 zl. Wagenpurgmistr, urozený pan Wolf Rozwadowský, měsíčně služby 30 zl., rumormistr, urozený pan Petr Čejka, měsíčně služby 30 zl., leitinger páně wachtmistrůw, urozený pan Bořek Rochec, měsíčně služby 12 zl. wagenmistr, Wáclaw Wyšehradský, měsíčně služby 25 zl.; doktor polní, pan Thadeáš Hájek, apatekář polní, Kristian Trunkelius, s těmi o službu také porownáno.

Lid pana wládaře z panství wytáhl 5 dne Julii, a wšecko wojsko české w Znojmě sebralo se před swatau Markytau, a od středy před tauž swatau pannau služba měsíčná platila se.

Místodržící w králowstwí českém, ač arcikníže Ferdinand na místě králowském předně zůstáwati ráčil, tito nížepsaní k JMti též přidáni byli: Jan mladší z Lobkowic a na Teyně Horšowském a Tachowě, nejwyšší purkrabě Pražský, Jan z Waldšteina na Hrádku nad Sázawau, nejwyšší sudí králowstwí českého, Wolf z Wřesowic na Daubrawské hoře a Teplici, nejwyšší písař a praesident komory králowstwí českého, Wilém Muchek z Bukowa, purkrabě Karlšteinský, heitman Nowého města Pražského. Kteřížto místodržící zemští wýš psanému p. heitmanowi polnímu a jiným pánům auředníkům w témž polním tažení odeslali osm praporcůw, jeden největší s erbem králowstwí českého, druhý rennfohn s znamením božího umučení a šest s barwami prostých a k tomu dwě dřewě aneb šercary k welikému praporci a k rennfohnu; podlé toho osm praporců trubačům na trauby a dwa praporce na wlaské bubny též poslali. Jak mnoho jízdy i pěchoty w té weřejnosti bylo, jiní o tom historici specifikují; newidí mi se toho opáčiti, než jisté jest, že z křesťanstwa z říše swaté nikdy prwé tak weliké wojsko proti Turku wypraweno nebylo. 1566.

Pan wládař za místodržící w kanceláři na Krumlowě zwoliti ráčil pana Jindřicha Wojíře z Protiwce, jakožto člowěka starého a newelmi na zdrawí dostatečného, aby w kanceláři s Wáclawem Albinem pro opatření a slyšení lidí ustawičně zůstáwal; a toho slušně užil, poněwadž dwa syny swá podlé pana wládaře wyprawil. Jiní služebníci s dowolením arciknížete (poněwadž wšickni, kteříž užíwali stawu rytířského i wládyky nowí měli se k tomu tažení potřebowati dáti) při hospodářstwí a panstwí pana wládaře zůstaweni, totižto: na Krumlowě: Jakub Krčín z Jelčan, purkrabě, doktor Tomáš Albin z Helfenburku, Adam Štrallar z Wosule, komorní písař; na Třeboni: Mikuláš Ruthart z Malešowa, heitman, Kašpar Ebnar z Wosule, důchodní písař; na Nowých hradech Jan Kolkreiter z Kolkreitu, heitman, Wojtěch Hulzšporer z Hošteyna, písař; na Helfenburce Zigmund Kába z Rybňan, heitman; na Liběјowicích: Wáclaw Dubský z Třebomyslic, purkrabě; na Drslawicích: Jan Černý z Winoře i také na Winterberce

1566. auředník; na Chúsníku a Zelči Krištof Srbický z Zálezl, heitman; na Rosenberce Alexander Škol z Grünperku heitman.

16 dne Augusti, jinak w pátek po nanebewzetí panny Marie, Jan Bořita z Martinic, purkrabě Karlšteinský, syny dwa, Zdislawa a Jiříka, ke dworu pana wládaře odewzdal, JMti je poručiw.

Toho roku a při tom času Antonin Kyzaur, starý služebník domu Rosenberského, umřel; w kostele kláštera Krumlowského pochowán. Jměl někde w Němcích bratra Marka Kysaura.

27 Octobris pan wládař přijel do Soběslawě, a tu se s swým panem bratrem (kteréž město dle opatření s jiným panstwím od pana wládaře pánu postaupeno bylo) shledaw, na druhý den cestau před se wzatau ke Wratislawi dále jeti ráčil.

2 Decembris pan wládař na Třeboni dworem býti ráčiw, jměl wzácné hosti ze Wlach, pány streyce swé, knížata Ursini, a 4 Decembris s nimi na Krumlow jeti, i je na panstwí swém wšudy poctiwě chowati a náležitě uctíti dáti ráčil.

Toho času u swaté Maří Magdaleny u Třeboně byli dwa paustenníci, bratr Wáclaw z Herafle, tu dosazen 1561 léta, starší, a Jiří Chlupáč mladší; a jakžkoli od swěta odřezawše se, žiwot zwláštní a swětější nežli jiní lidé wésti chtěli, wšak nejznamenitějšího daru, totižto lásky wespolek, nejměli, a spolu o důchody a případnosti bez zaneprázdnění wrchnosti srownati nemohli se.

Toho roku rybník Hrádeček dělati se počal, a projednáwáno na prowazce dílo na Blátě od Mikuláše Rutharta heitmana.

Léta páně 1567.

1567. W pondělí po neděli Reminiscere nejwyšší auředníci zemští, JMCé raddy na hradu Pražském nařízené, znáti dali panu wládaři o příjezdu JMCé do Prahy, že JMt ráčí přijeti 1 dne měsíce Martii, to jest w sobotu před nedělí

Oculi; aby pán ku přiwítání krále JMti podlé jiných auředníků a stawů králowstwí na hrad Pražský najíti dal se. 1567.

Toho roku, zwlášť měsíce Máje, na Wilémowě hoře, jinak u Dobré wody, nowí domowé pro pohodlí, kteříž by tu z přespolních mýti se chtěli, stawěni, to dílo řídiw heitman Nowohradský Wojtěch Hulcšporer.

6 Junii léta předepsaného našlo se poznamenání o jezeru Plekkenšteinu na Krumlowském, že dlauhost jeho jest 240 sáhů, šířka 84 sáhy; hlubokost 50 sáhy nemohla se doměřiti; w němž jsau chrausti, žížaly w zrostu welikého raka. Wychází z něho potok, že by se dwě kole mleynská wody dosti bylo.

Při času swaté Markéty pan wládař domu Rosenberského byl w Prešpurce za příčinau jednání wěcí paní sestry swé hraběnky z Serina, a odtud jel na Eberau, a nawštíwil ji.

29 Julii, jinak w auterý den swaté Marty hospodyně, pan Wilém z Rosenberka učinil smlauwu trhowú s heitmanem swým na Třeboni, Mikulášem Ruthartem, o dwůr w Lutowě se wším příslušenstwím, kaupiw jej pán od něho za 3000 kop m. A ten trh Ruthart do desk zemských pánu wložil, měw jej prwé tam s wolí wrchnosti dědičné Bystřické, pana Krajíře.

18 Octobris, jinak w sobotu po sw. Hawle, pan wládař dobrým přátelstwím a sausedstwím weden jsa, tři krčmy we wsech swých Hošlowicích, Hodějowě a Záhořicích k užíwání panu Přechowi Lčowickému z Čestic dotud, dokudž by sobě straně nedaly půl léta napřed wěděti, postaupil.

Toho roku při času Wšech Swatých pan Krištof Buzický umřel, a inventowán statek jeho w Krumlowě w domu též nebožtíka Adama Štralara. Týž nebožtík byl jměl dwůr Landštein u Lodenic, kterýž také s dobytkem i jinými swrchky prošacowan a k ruce JMti pánu kaupen jest od dědice po něm, též od jednoho Buzického.

23 Novembris, aneb w neděli před sw. Kateřinau, pan wládař weselé swadební na Krumlowě panu Janowi Wchynskému, služebníku swému, wykonáwati ráčil.

1567. Toho času mustrunkowé byli w zemi držáni, k kterýmž třidcátý člowěk z osedlých wybírán. A našlo se domu Rosenberského 12,028 lidí osedlých, farářůw, kteříž na farách byli, sedmdesáte pět.

Léta páně 1568.

1568 1 Januarii. Na nowé léto bylo tak teplo, že se mohlo letních šatů užíwati.

12 Januarii JMt pán ráčil odjeti do Třeboně.

17 et 18 zima náramně tuhá byla.

25 JMt pan wládař ráčil přijeti zase z Třeboně na Krumlow.

31 JMt pán ráčil na swatbu pana N. Pruskowského do Prahy jeti.

3 Februarii Baltazar, winný šenk, jměl weselí.

Těch časů paní Ewa z Rosenberka, wdowa po šlechetném a hrdinském pánu, Mikulášowi hraběti z Serinu, obýwala s synáčkem swým Janem w Krumlowě w domu na Nowém městě, kde prwé swůj byt paní máteř Její Mti dobré paměti jmíti ráčila, jměwši poctiwé wyžiwení ode dworu pana wládaře.

10 Martii, jinak w středu po Invocavit, postaupen dwůr Swachowský wedlé Welešína k opatrowání a spráwě Janowi Černému z Winoře, heitmanu Nowohradskému; nebo předešle purkrabowé Krumlowští jej řídili.

20 Martii okolo šesté hodiny ráno božským uložením a wolí oswícené kníže a pán, pan Albrecht starší markrabě brandenburské, wéwoda pruský oc., a rowně toho dne při desáté hodině w noci oswícená kněžna a paní, paní Anna Maria sestra paní Kateřiny Rosenberské, rozená z Brunšweigu a z Luneburku, manželka předepsaného markraběte, tak jako by ji po sobě zawolal, žiwot dokonala, nechawši po sobě dědice.

11 Aprilis přihodilo se, že nějaký mysliwec Twořidlo chodiw na jeřábky postřelen, a sám také jednoho zastřelil a druhého ranil.

13 JMt pán ráčil z Prahy na Krumlow přijeti.

15 Heitmanka Nowohradská, to jest Jana Černého z Winoře žena, stěhowala se z Winterberka. 1568.

23 Tomášowi Wintrberskému syn umřel.

6 Maji, jinak we čtwrtek po nalezení sw. kříže, Maximilian císař byw w Wídni, za jistými příčinami zemskými nejwyšší auředníky zemské a raddy swé, a zwláště pana wládaře, na hrad Pražský k jistému dni obeslal.

11 Maji Wojtěch Hulzšporer, písař důchodní Nowohradský, jměl weselí swadební.

27 Maji kraupy poškodily u Třebonína, ú Welešína i jinde.

31 JMt pán ráčil odjeti na Rosenberk, odtud na Nowéhrady.

19 Junii Krištof z Lobkowic, nejwyššího pana purkrabí Pražského syn, přijel ze Wlach na Krumlow.

7 Augusti JMt pán ráčil domů z Třeboně přijeti.

10 JMt pán ráčil jeti do Šwortzpachu.

22 Poswícení bylo na zámku Krumlowě, a w městě oheň u Weselého wyšel, tak že w marštali jeho uhořeli témuž měšťanu dwa koní.

26 JMt pán ráčil odjeti do Třeboně.

7 Septembris Tomášowi Wintrberskému dcera umřela.

Pan wládař dostaw úrazu na noze, několik dní pořád z pokoje wycházeti nemohl, hojiw se; pročež ani k saudu zemskému do Brna podlé poručení králowského, jměw nějaké rozepře, kteréž byly mezi stawem panským w témž markrabstwí, pomoci rownati, dostačiti nemohl. A wšak pozhojiw se, neprodléwal té cesty dle jednání toho wykonati. Copia páně k stawům markrabstwí morawského datum na Třeboni we čtwrtek po narození blahoslawené panny Marie.

— Octobris jměl swatební weselí pan Ruth na Třeboni, odkudž k Krumlowu pan wládař 26 Octobris před se cestu wzíti ráčil.

12 Decembris, jinak w neděli po swatém Mikuláši, pan Wilém ráčil měsíčnú službu dwořanům poručiti zapsati, totižto na jedenkaždý kůň doma zůstáwajícím neb w králowstwí českém jezdícím kromě Prahy na měsíc zapsáno po 8 zlatých Rýnských; než jedauce se pánem do

1568. Prahy, Morawy, Slezska, Rakaus ode dne wýjezdu až do nawrácení po 9 zl. placeno býti mělo na měsíc; do říše pak ačby pán jel, tehdy wyjedauce z pomezí českého, služba jim měsíčná jíti měla po 11 zl. Naproti tomu měli se, i čeleď i koně dobré jmajíce, opatřiti. Než šaty, ač by který do roka trwal, měly se jim i pacholkům podlé obyčeje dáwati, a pro pohodlí tlumoky, kdyžby jízda byla, wezti se jim měly; s tím doložením: pán aneb služebník mohli sobě měsíc napřed wěděti dáti a z služby té propustiti se.

Toho roku nějaký Jan Wlach stawěl od kamene mleyn a dwůr Opatowský w gruntu na tři lokty zšíří zeď ke mleynu založiw.

Léta páně 1569.

1569. Kterak císař Maxmilian o dobré obecné zemí swých s pilností pečowal, z tohoto psaní níže poznamenaného ku panu wládaři domu Rosenberského dáwá se znáti:

Maximilian druhý z boží milosti ɔc.

Wysoce urozený wěrný náš milý! Wědětiť milostiwě dáwáme, že jsme se na tom ustanowiti ráčili, (poněwadž z některých slušných a jistých příčin rákoš uherský na ten čas k odložení swému přišel) sněmy obecní w králowstwí našem českém a zemích k němu příslušejících, poněwadž toho mnohé wysoce důležité potřeby netoliko wlastní naše císařské, ale také týchž zemí obecní, jakž pak poněkud o tom dobrú wědomost jmíti můžeš, držeti, a wyjedauc odsud s pomocí pána boha wšemohaucího o středopostí nejprw příští, nejprwé držení týchž sněmůw w markrabstwí našem morawském začátek učiniti, odtud do knížetstwí slezských, potomně do markrabstwí lužických, a wykonajíce též sněmy, tam do králowstwí našeho českého obrátiti, tak aby nám potomně odtud odjížděti potřebí [illegible]o, nýbrž abychom tu tím déleji pobýti, a wšelijaké [illegible]astní wěci císařské, tolikéž téhož králowstwí obecné [illegible]wláštních, k tomu také mnohé newole a rozepře [illegible]jmenowaných a mnohá jednání, tolikéž z ji[illegible]h, což na týž bohdá šťastný příjezd náš

wšecko odloženo jest, wyříditi moci ráčili. A poněwadž 1569.
k dotčeným sněmům a mnohým pilným jednáním našim, kteráž při týchž sněmích budau, osoby twé při nás potřebowati ráčíme; proto tobě milostiwě poraučíme, žádajíc, aby se na túž cestu přistrojil, a wyprawě se, nejprw k nám sem do Wídně w auterý po neděli, která slowe Reminiscere, nejprw příští přijel, tak abychom s tebau a jinými auředníky nejwyššími zemskými, též jinými raddami našimi, kteříž k nám tolikéž k již jmenowanému času přijeti mají, před wýjezdem naším radu držeti, a to, co za potřebné bude, uwážiti a wyříditi, potom odsud cestu naši bráti a takowé sněmy tak s pomocí pána boha wšemohaucího šťastně držeti, konati i dokonati mohli; kdež pak k tobě té celé jisté naděje a důwěrnosti, že znaje takowú důležitau a znamenitú potřebu naši císařskú, tak a nejináč se w tom poddaně a poslušně zachowáš, býti ráčíme, a na twú osobu w tom se konečně ubezpečujem. A my tobě takowú twú powolnost milosti naší císařskau wzpomínati a nahražowati ráčíme. Dán w městě našem Wídni w sobotu po památce obrácení sw. Pawla na wíru křesťanskú l. p. 1569 a králowstwí našich Římského sedmého, uherského a českého dwadcátého.

Maximilian.

Wratislaw z Pernšteina,
S. R. Boemiae Cancellarius.

Post scripta.

Oznámením tobě neopomíjíme, žeť jsme těchto dní nyní pominulých, aby se na Hory naše Kutny k nejwyšším auředníkům zemským a raddám našim od nás nyní w králowstwí českém nařízeným wyprawil, a spolu s nimi s strany držení týchž sněmůw, jak bychom to před sebe nejpříležitěji bráti měli ɔc. uwážiti pomohl, psaní naše císařské, kteréž jest tebe bez pochyby došlo, učiniti ráčili. Wšak (jakž nám zpráwa učiněna jest) jsi tam na týchž Horách Kutnách nebyl, což za jakau příčinau to stalo se, žádné zpráwy ani wědomosti o tom nejmáme, než tomu bychom rádi byli, aby se byl tam najíti dal a takowé poručení naše wykonal. Ale poněwadž se toho nestalo, ráčíme toho

1569 přitom zanechávati a k jmenowanému času na příjezd twůj k potřebě naší očekáwati. Datum ut in literis.

Pan wládař jakžkoli s poníženau poddaností skrze psaní při JMCé toho wyhledáwal, aby té jízdy do Wídně zbawen býti mohl, wšak od krále podruhé obeslán byw, na tu cestu se wydal, a w Wídni i při času letnic zůstáwal, 11 Junii.

20 Junii, jinak w pondělí před sw. Janem křtitelem, JMt pan wládař ráčil z Třeboně wyjeti k Plané, a odtud k Wožici, k Ledni, a dále cestau skrze Čechy k Slezsku k Wratislawi. Přijew do Wratislawě w pondělí po sw. Janu křtiteli aneb 27 Junii, potom zase cestu před sebe wzal k Gregrštorfu, pak k Litomyšli, byw tam w sobotu před sw. Markétau, jinak 9 Julii, potom k Jihlawi w neděli před sw. Markétau, odtud k Hradci Jindřichowu, potom k domowí. O té jízdě napsal sám pan wládař takto: Cestu welmi zlau jsem jměl, a jak jsem z domu wyjel, wždycky znamenité pršky jsem jměl, tak že jsem již s prawau wěrau té procházky syt.

Sněm držán w Špeyru.

JMCá král Maximilian 13 dne měsíce Julii sněm začíti a skrze biskupa Špeyrského přednésti dáti ráčil, kterýž rozumnau a pěknau řečí to wykonal. Artikulowé pak přední, kterýchž JMCá na tom sněmě žádati ráčil, jsau tito:

1. Předkem o řád krigsmanský, aby cizím potentatům aneb i knížatům říšským proti landfridům se neslaužilo.

2. O pomoc proti Turku a zaplacení lidu wálečnému.

3 Cajkhauz w některém říšském městě aneb zbrojnice se wšemi dostatky aby pro potřebu obecnú spůsobena byla.

4. Náklad na dobytí Gotty aby stawowé zaplatili.

5. Weynmarská knížata kterakby o statky porownána, a manželka toho wězně, knížete z Gotty, opatřena býti měla.

6. Řád při minci císařem Ferdinandem nařízený aby zachowáwán byl.

7. O sessí neb míst některým knížatům w říši nařízení.

Po wykonání téhož přednešení kurfürštowé, knížata a

stawowé swaté říše JMCé skrze kurfiršta Mohučského odpowěd dali, že takowú žádost JMti bedliwě uwážiti a k srdcím swým připustiti, a co nejdříwe poníženú odpowěd dáti chtějí. Co pak na tom sněmu swoleno, o tom w tištěných recessích najde se; než welmi se wáhawě jednalo a swolowalo, tak jakž obyčej při sněmích říšských býwá. 1569.

Umřew toho roku w pondělí po neděli Laetare, jinak dne 21 měsíce Března, Wolf z Wřesowic a na Daubrawské hoře, nejwyšší písař králowstwí českého, po jeho smrti newole wznikla o dělení důchodůw při dskách mezi pány auředníky nejwyššími, totiž panem komorníkem a panem sudím, a mezi místopísařem a menším písařem desk zemských, poněwadž tito díl nejwyššího písaře zemského, kteréhož na ten čas nebylo, sobě osobowati chtěli. Ale pan wládař se panem sudím jim toho užiti, jměwše k tomu lepší práwo, nedali.

Měsíce Decembris dne 8 císař Maximilian do Prahy k sněmu položenému přijeti, a od pánů auředníků zemských i jiného panstwa a rytířstwa i Pražanů, wyjewše proti JMti, přiwítán býti ráčil. Pan wládař nemohw do Prahy k témuž wýjezdu proti JMCé z jistých příčin dostačiti, při páních nejwyšších auřednících zemských listowně wýmluwna učinil se; než k sněmu neprodleně do Prahy přijel, wyjew z Třeboně w sobotu před sw. Lucií.

Mikuláš Ruthart z Malešowa, heitman, a Tobiáš Walatka z Klenče, purkrabě, dali stawěti dwůr poplužní Dwořec na panstwí Třeboňském, projednawše s Prokšem tesařem o to dílo za 30 kop, a dawše staré stawení bořiti měsíce Prosince. Při nowém létě začíti mínili stawení nowé čerstwé, chtěwše okolo hromnic s ním hotowi býti, o čemž níže. Užíwalo se tehdáž také dworu k ruce páně Landšteinského a w Opatowicích.

Toho roku Hradeček dodělawán; šlo na něj nákladu peněžitého za týž rok 1430 kop 50 gr. 2 den. Než kdyby se měly fůry, co se potahy panskými země naň přiwezlo, počítati, i také přidada k tomu předešlého času náklad, mnohem wětší by se našel.

Deo Laus.

Počal jsem přepisowati na čisto tyto paměti domu Rosenberského léta tohoto 1611 dne 3 Februarii, a dokonal jsem 8 Martii ejusdem anni.

W. Březan.

Continuatio historiae Domini Domini Wilhelmi Rosenbergiaci ab anno 1570 usque ad finem.

Léta páně 1570.

1570. Pan wládař při konci roku předešlého Krčína, jakožto člowěka w wěcech hospodářských spráwného a opatrného, za regenta wšechněm heitmanům a úředníkům, aby se *ním* řídili, listem otewřeným pod swau pečetí představiti račil, učiniw Krčínowi zwláštní přitom psaní žádostiwé, aby ten auřad k sobě přijma, w něm pilně na budaucí časy pracowal; což Krčín, ač s předestřením swé nedostatečnosti, kterak k té práci, neřkuli jeden, ale několik sotwa by jich dostačilo, poněwadž panstwí široká a někteří auředníci k nawedení hospodářskému nesnadni jsau, k sobě přijal, a pánu wěrně slaužiti slíbil. Datum odpowědi a podwolení Krčínowa na Leptači, w sobotu před nowým létem 1570.

Napřed oznámeno, že Dwořec dwůr k stawení na panstwí Třeboňském projednán a stawín; wšak w tom, než dobře co stawěti počalo se, Krčín tam přijew, to dílo zjinačil, daw prostrannější dwůr a wětší s dobrým uwážením swým i heitmanowým stawěti, tak že s tesařem poznowu projednáwati muselo se.

Hned z počátku toho roku Mikuláš Ruthart, heitman Třeboňský, začaw předešlých let, jakož napřed oznámeno, rybník Hradeček dělati, chtěw rád to dílo dokonati, když dobrá sanice byla, an na sáně wíce země než na dwa wozy se nabíralo, hráz welmi pilně na saních nawožowati a dorownáwati i taras dělati dal.

Na druhý rok, složen byw Ruthart s heitmanstwí, díla toho tak nechal, ani rybníka nenasadil; nežli Jan Černý z Winoře potom to dílo dodělaw, k lowení a k užitku přiwedl. Welmi často úředníci na tom panstwí i na jiných (nebo nekaždý w notu Krčínowi trefowati uměl) měnili se.

W auterý w noci po neděli Oculi hrozná příhoda stala se na panstwí Rosenberském, dobywše se lotři do mleyna w městě Rosentalu, mlynáře, mlynářku, manželku jeho těhotnú, a děwečky dwě zabili; pachole ranili, a to utekši prawilo, že ty lotry zná, a prawil na nějakého pekaře z Roštálu, jenž byl s nimi w příbuzenstwí; kterýž w Lišowě jat, a do Budějowic dodán, a potom na Krumlow wyzdwižen. Ten se přiznal, jakž jat byl, že to učinil, že mu nic lítěji není jako té ženy těhotné, že tak pěkně prosila, že jí neodpustil, a to prawil, že nebyl nežli sám druhý s pacholkem. Po zamordowání těch osob, co platnějšího, pobrali, a mleyn zapálili. Doptalili jsau se pomocníka, nenacházím, nežli tento, jakž na takowého mordíře příslušelo, konec wzal. 1570.

Léta předepsaného w pátek po božím těle pan wládař domu Rosenberského od císaře Maximiliana jakožto krále českého, auředníků nejwyšších a saudců zemských wolen byw za nejwyššího purkrabí Pražského, k auřadu tomu powinnost učinil, wšak jakož nahoře oznámeno, s dostatečným opatřením, tak aby to nebylo na ujmu privilegií a wýsad páně.

Eteostichon.

Post CorpVs ChrIstI Caesar te LVCe Rosenberg
In Praga BVrgraf noMInat atque faCIt.

Item Gerarda Druidesa votum k témuž auřadu:

Auspiciis obeas Burgravi munia dextris,
Quae tibi Pragensi Caesar in arce dedit.
Consiliis domini virtus tua celsa regatur,
Sors tibi sit vitae fausta favente Deo.

Při saudu purkrabském tehdáž menšího purkrabí nebylo, než tyto raddy při témž auřadu byli: pan Jan Žďárský, pan Wencelík, pan Sixt z Ottrstorfu, pan Myslík a Tobiáš Nejedlý z Wysoké.

W pátek po sw. Medardu z poručení JMti pána, pana Wiléma z Rosenberka, nejwyššího pana purkrabí Pražského, Pawel Žďárský z Kosmačowa, komorník při dskách zemských, s jistým inventářem postaupil obau domů JMti páně, na hradě Pražském jednoho, a druhého na Hradčanech, se wšemi swrchky, a odwedl Krištofowi Rottmberkowi, hospodářowi JMti páně.

1570. Toho času kterak císař Maximilian o dobré králowství tohoto w nepřítomnosti swé w zemi starati se ráčil, znáti dáwá list JMti, kterýž poslati ráčil panu wládaři w tato slowa:

Maximilian oc.

Wysoce urozený wěrný náš milý; Jaké psaní wám společně, kteříž jste za správce a raddy naše na hradě Pražském od nás na místě našem zřízeni, činíme, tomu z téhož psaní wyrozumíš. Poněwadž toho potřeba jest, aby ty osobau swau na hradě Pražském pro wěci naše i jiné každého času připadité, na kterých nám nemálo záleží, přítomen byl; a protož tobě poraučíme, milostiwě žádajíc, aby osobau twau, což nejwíce můžeš, na hradě Pražském přítomný býwal, a takowé wšelijaké wěci wyřizowati pomáhal, a pokudžby kdy jaká potřeba toho ukazowala, že by nám o čem wěděti potřebí bylo, tehdy wedlé jiných o tom nám oznamowal, a dalšího oznámení očekáwal, jakž pak té nepochybné milostiwé naděje k tobě býti ráčíme, že při těch při wšech wěcech pilnau bedliwostí swau nic sjíti nedáš; a my tobě to milostiwě wzpomínati a nahražowati ráčíme. Dán w městě našem a říšském Špeyru w pátek před sw. Janem křtitelem božím l. etc. 70 a králowstwí našich Římského osmého, uherského sedmého a českého dwadcátého druhého.

Na to psaní mezi jinými slowy toto pan wládař JMKé za odpowěd dal.

I nejmilostiwější císaři! Poněwadž jsem na milostiwú wůli WCMti, jakožto pána swého nejmilostiwějšího, tu práci wedlé jiných osob (ač dosti k tomu nestatečný) k sobě přijal; jistě na jiném nejsem, než potud, pokudž mi pán bůh zdrawí i také rozumu popříti ráčí, we wšem tom, cožby k dobrému a prospěšnému WMti a tomuto králowstwí bylo, podlé swé nejwyšší možnosti pracowati, a i to obmýšlím, co bych nejčastěji jedné mohl, abych na hradě Pražském býwal; wšak že na tento čas doma jsem, to s wědomím a milostiwau wolí WCMti se děje, tak jakž nepochybuji, z jakých příčin a znamenitě důležitých potřeb swých domůw jsem odjeti musel; také do sw. Bartoloměje abych swé wěci doma sobě spůsobiti a zříditi mohl, milo-

stiwé dowolení a odpuštění jsem sobě od WMti zjednal; to 1570.
wše w swé milostiwé paměti jmíti a držeti račíte. A protož ještě, aby to snad jináč při WCMti wykládáno nebylo, widělo mi se to ku paměti WCMti přiwésti, a na tom konečně jsem se ustanowil, budeli w tom wůle pána boha wšemohaucího, při času sw. Bartoloměje na hrad Pražský přijeti, a tu, pokudž nejwýše možné, nejdéle pobýti, a wedlé jiných wěci WCMti wyřizowati, a tak jakž milostiwým psaním WCMt o tom poraučeti račíte, se zachowati ꝛc.

Umřew roku předepsaného pan Jan z Lobkowic, nejwyšší purkrabě Pražský, arcikníže Ferdinand byw poručníkem sirotků nebožtíka Ladislawa neb Lacka ze Šternberka, spolu s týmž nebožtíkem panem purkrabím nejwyšším pana wládaře týž arcikníže listowně dožádati se račil, aby týchž sirotků na místě nebožtíka se ujal, a je sobě poručena jměl; což pán bez odpírání k sobě přijal, a těch sirotků dobré opatrowal.

Při času sw. Mataușe paní Ewa z Rosenberka s synáčkem swým Janauškem račila obyt jmíti na Bechyni při panu Petrowi Wokowi, panu bratru swém.

Dwůr klášterský u Třeboně Tobiášowi Walatkowi z Klenče, purkrabímu Třebonskému, k opatrowání od pana wládaře oznámením Krčínowým poručen, a tak od kláštera jako jiní gruntowé odtržen.

Rána morowá místem na panstwí Krumlowském proskakowala, i na Liběјickém okolo památky wšech swatých.

Téhož času od JMKé takowý mandat wyšel:

Maximilian druhý z boží milosti ꝛc.

Wysoce urozeným, urozeným, statečným, slowutným, opatrným pánům, rytířům, wládykám a městům i jiným wšem obywatelům a poddaným našim ze wšech stawů kraje Bechynského, wěrným milým, milost naši císařskú a wšeckno dobré wzkazujem. Wěrní milí! Zpráwu toho jistú jmíti račíme, kterakby mnohé osoby z wyšších i nižších stawů, kteříž statky pozemské a lidi poddané jiných měst a městeček w králowstwí našem českém wšelijakého obilí i jiných wěcí potrawních na trhy swobodně newozili, zapowěditi měli, skrze což že se nemalá drahota w témž králowstwí netoliko začíná, nýbrž ještě wětší, nebyloliby toho

1570. časně přetrženo, na stížnost mnohých, zwláště pak chudých lidí jest očekáwati: kdež nechtíc my, aby takowé zápowědi proti dobrému řádu a jistým poručením a mandatům našim císařským, předešle nejednau, též také roku pominulého 69ho s strany toho wyšlým, průchod swůj jmíti, a skrze to jaká další drahota a zádawy powstati měly; nic méně obmýšlejíc také při tom, aby teď při, dáli pán bůh, šťastném a brzkém příjezdu našem na hrad Pražský, kdež netoliko stawowé jmenowaného králowstwí českého ale i jiné mnohé osoby z jiných zemí příjezdy swými býwati a se sjížděti budau, dostatek obilí i jiných wěcí potrawních w městech Pražských býti mohl; protož wám wšem i jednomu každému, zwláště pak těm, kteříž tak poddaným swým na trhy swobodně woziti zbraňujete, a tudy dotčenú drahotu působíte, poraučeti a přikazowati ráčíme, abyste ihned, jakž wás tento list náš císařský dojde, takowé zápowědi swé wyzdwihli, jich wíce nečinili, a toho dražení obilí i jiných wěcí přestanaucc, to při nadepsaných poddaných swých i jiných lidech, wrchnost nad nimi jmajících, wšelijak dostatečně nařídili a opatřili, aby jakž od starodáwna býwalo, na trhy swobodně do měst a městeček w témž králowstwí českém, zwláště pak měst Pražských, odewšad již psaná obilí a wšelijaké potrawní wěci wezti, a w hojnosti, pokudž nejwíc možné, dodáwati; nebo jestli žeby se toho nestalo, a kdo z wás přes toto jisté poručení naše císařské takowých nenáležitých a prwé nebýwalých zápowědí nepřestal, již bychom na to pomysliti musili, kterak bychom takowé nenáležité předsewzetí tomu každému zastawiti moci ráčili. A wšak o Wás wšech i jednom každém zwláště, jmajíc opět toto napomenutí od nás sobě učiněné, že se w tom tak poslušně a poddaně zachowáte a chowati budete, pochybowati neráčíme. Dán w městě našem říšském Špeyru w pátek po sw. Ondřeji léta 70.

We čtwrtek po sw. Lucii páni místodržící králowstwí českého na hradě Pražském w příčině opatření lidu wálečného w králowstwí uherském pana wládaře i jiné raddy králowské na hrad Pražský k středě po nowém létě nejprw příští obeslali, aby toho dne radu drželi.

Nowiny o wánocích tyto do Čech přišly: že dwa sy-

nowé JMCé, Rudolf a Arnošt, do Nornberka 21 dne mě- 1570.
síce Prasince přijeti ráčili, to jest we čtwrtek den sw. Tomáše o nešporách, a zase že z Nornberka wyjeli 26 dne téhož měsíce, to jest na den sw. Štěpána, ku Praze cestu před sebe wzawše.

JMCá slawnost wánoční w městě Dinklšpihlu za Nornberkem okolo 10 neb 11 mil držeti, a odtud k Nornberku cestu, pak do Čech před sebe wzíti po hodech ráčil.

Hory Budějowské neb Rudolfowa města na stříbře užitek dobrý wydáwaly; na kterýchž některé kukusy pan wládař pawowaw, toho roku z kwartalu jednoho na kušes ausbaytu po 10 kopách miš. bráti ráčil, řídiw horní wěci tehdáž JMti pánu Jiřík Sweracký z Nydraw; než perkmistrem tehdáž byl Hans Müller.

Toho času w Třeboni brána do wnitřního zámku k straně polední aneb k Swinům dělána i podlé s tím stawením a pokoji skrze mistra Antonina Wlacha; než potom k ní k wýchodu štok nowý od JMti pana Petra Woka, jakož při historii JMti oznámí se, připojen. Toho roku také krow na wěži kostelní nowý udělán a plechem přikrýwán; item krow postawen a přikryt nad sw. Alžbětau.

Dworowé poplužní na panstwí Krumlowském tehdáž byly: Dwůr Nowý Krumlowský, dwůr Kwítků jinak Starý, dwůr Plawnický, dwůr Malotín, dwůr Borownický, dwůr Kuklweit.

Podlé sněmowního snešení třidcátý peníz králi w Čechách spůsobem španělským wybírán, a nemalú nesnadnost to nowé nařízení písařům, newěděwše se w tom kterak chowati, přineslo.

Léta páně 1571.

We čtwrtek po památce nowého léta synowé JMCé 1571.
krále Maximiliana, arciknížata Rudolf a Arnošt, na hrad Pražský přijeli. Leželi přes noc w Berauně. Za nimi také brzo JMCá z Prahy po některém dni přijel.

3 Januarii Joachim, markrabě a kurfiršt brandenburský, žiwot dokonal ráno mezi 4 a 5 hodinau. Zanechal po sobě syna, dědice statku i důstojenstwí kurfiršt-

1571. ského, kníže Jana Jiřího, kterýž o smrti pana otce swého žalostně a túžebně panu wládaři Rosenberskému, jakožto panu šwagru swému, listowně oznámil; nežli paní manželka nebožtíka kurfiršta, kněžna Hedwika, rozená z kmene králowského z Polska, ještě žiwa byla; ale pan strýc tehdejšího mladého a nebožtíka kurfiršta bratr, markrabě Jan z Brandenburku, 13 Januarii w Lusteinu ráno mezi 5 a 6 hodinau z tohoto swěta odebral se.

4 Januarii w 9 hodin ráno strhl se weliký wítr, tak že na panstwí Nowohradském z piwowáru Benešowského a z spilky weškeren krow dolů swrhl, za heitmanstwí Jana Černého z Winoře.

Nakazující nemoce tehdáž w Praze proskakowaly, pročež za příčinau legata španělského takowé psaní císař Maximilian panu wládařowi odeslati ráčil:

Maximilian.

Wysoce urozený wěrný náš milý! Wědětiť milostiwě dáwáme, že jest hraběti de Monte Acuto, Jeho Lásky krále hišpanského, pána, pana strýce, syna našeho milého, poslu při dwoře našem císařském, jeden služebník jeho na petechii umřel; i aby též hrabě za některý den powětří a obydlí swé změniti mohl, ráčili jsme se w domu twém, k nejwyššímu purkrabstwí Pražskému náležícím, těch pokojůw, kdež auřad není, zmocniti, a těch dotčenému hraběti postaupiti poručiti. A poněwadž to nebude na dlauze, jsme té milostiwé naděje k tobě, že to také proti tobě nebude. Dán na hradě našem Pražském w sobotu dne sw. Matěje l. oc. 70.

Wratislaw a Bernstain,
S. R. Boemiae Cancellarius.

Purkmistr a konšelé města Třeboně, projednawše dílo s mistrem Merklem tesařem, dali dělati hranici čtrnácti loket z wýše w wěži kostelní pro šest zwonů, do 170 kop od díla mu dawše.

We čtwrtek po neděli Cantate Petr Hostakowský z Arklebic i na místě paní Alžběty z Peclinowce, manželky swé, wysoce urozenému pánu, panu Wilémowi z Rosenberka, wládaři domu Rosenberského, prodali wes Německ Záhoří s dworem popložním, wes Střítež i tolikéž krěmu

we wsi Muticích, za půljedenácta sta kop gr. českých. Jednatelé toho trhu byli pan Jaroslaw Smiřický z Smiřic a na Kostelci, Jiřík Mošaur z Waldowa a na Dobřejowicích. Ten trh do desk wložen. A poněwadž druhá dcera nebožtíka Peclinowského, panna Lidmila, na týchž gruntech díl a sprawedliwost nemenší jměla, pro očištění toho wšeho statku i jí pan wládař za její dědictwí tudíž 2200 kop m. sprawiti ráčil. Actum smlauwy w auterý po sw. Trojici. Prostředkowé smlauwající byli mezi stranami pan Fridrich Mičan z Klinšteina a z Roztok a na Kornhauzu a Bohuslaw Ojíř z Očedělic. 1571.

W pátek po sw. Marku pán ráčil z Třeboně upřímo jeti do Prahy; a tehdáž pán ráčil w Praze býti až do čtwrtku po sw. Ondřejowi; kteréhož dne zase k domowí cestu z Prahy před sebe wzíti ráčil.

Udělána bywši nowá brána prostá u Třeboně w tu stranu ke wsi Břilicům, (ne ta, která nyní stojí, o níž při historii JMti pana Petra Woka z Rosenberka oznámeno bude), i poněwadž tu bahna byla, aby se k ní jezditi mohlo, též nowý most skrze Prokše tesaře dělán, a předměstí Swinenské, poněwadž Krčín rybník mínil nad městem udělati, k té straně přestawowáno. Cemprechar, tesař Krumlowský, 25 dworů při jedné straně a jednu stodolu na Swinenském předměstí za 200 kop m. zbořiti, a na jiném místě postawiti měl, než ještě na druhé straně ode dwora špitálského zůstalo osm domů; o ty obzwláště potom smluweno.

W té příčině bylli Krčín dobrý hospodář a politický člowěk, že takowé město a pewnost snížil, rozumnému člowěku k saudu podáwá se. Krčín k tomu dílu má dobrého towaryše Černého, aby černé, co se lidem škození dotýkalo, dělati trefil.

W sobotu před sw. Filipem Jakubem okolo nešporů wes Plawo, náležející k klášteru Wyšebrodskému, wšecka wyhořela, kterýchž bylo osedlých patnácte dobře ustawených dworů, a žádný nezůstal; s obau stran wšickni pohořaly až k mostu, toliko 3 stodoly zůstaly. Jedna sedlka srowátku wařiwši zapálila w komíně, a od toho wšecko shořelo welmi rychle.

1571. Jan Černý z Winoře dosazen byw z rozkázání pana wládaře za heitmana na Třeboni při swatém Jiří, o hospodářstwí znáti dáwal panu wládařowi listowně, že jedno u Wranína les meytiti, planiti, reyti, dělati a nemálo země k sobě připrawiti dal, a že tu netoliko dwůr užitečný, kteréhož pole s Dwořeckými by se stýkala, ale i owčín býti může, s tím doložením, kdyby před dwěma léty na Třeboni byl, že mohla ta wes Dwořec zůstati předse. Druhé že při hodu Kristowa wstaupení na nebe rybníkáři grunty wybírali a wyseypali dle hráze pro rybník Newděk, kterýž potom Swětem nazwán, nad městem Třeboni na té straně k Walům, a pilně hráz dělali, ješto na některých místech wdy (sic — wždy) se jim propadala; kterýžto rybník Krčín wyměřil, a hráze o loket, aby Cirkwičný rybník do něho pojíti mohl, powýšiti dal.

Byl weliký nedostatek obilí a hlad toho roku w tyrolské zemi, i w Čechách žito po 3 kopách m. místem i dražeji bylo.

W pátek po sw. Jakubu pan wládař milost ráčil prokázati Mikulášowi starému kancléřowi Rosenberskému, nebywši mu od 10 let strawa z zámku dáwána, že zase wyžiwení swé nahoře jměl. Jinde o něm nacházím, že oslepl a welmi se bídně jměl, zwláště za regentstwí Petra Daudlebského; než ruka jeho znáti dáwá, že žiw jsa ještě toho času zase k zraku, poněwadž psáti mohl, přišel.

Bywši sněm držán na hradě Pražském toho roku w pondělí po swátosti, mezi jinými artikuli i hory Guttenské aby opatřeny byly, usnešeno. K kteréžto komissí pan wládař předně s jinými auředníky, saudci a pány wolen byl. Jměli sobě od JMCé k ní, aby do Hory se sjeli, den, totižto w auterý po sw. Jiljí, jmenowaný. Ale prodlaužilo se tím z jakýchkoli příčin; nebo w neděli po swatém Šimoniši Judowi teprw pan wládař ráčil do Hory přijeti. Byl tehdáž na Horách Guttnách hofmistr Ludwík Karel z Řasné. Mezitím wolil a nařídil za místodržícího při auřadu swém purkrabském za menšího purkrabí pana Čenka Mičana z Klinšteina, nejwyššího pana komorníka, dožádaw se, aby na ten auřad wydána mu byla podlé zřízení zemského přísaha, u přítomnosti pánů radd králowských

ho dosadil. To se wykonalo a powinnost mu wydána 1571.
w středu po wšech swatých.

W středu po sw. Jiljí arcikníže Ferdinand na Bystřici přijew, tu noclehowati ráčil. We čtwrtek byl na Hradci Jindřichowě u snídaně.

We středu po narození panny Marie JMt pan Wilém z Rosenberka na Nezašowě byl, a tam pana bratra swého z Bechyně, aby spolu se shledati mohli, obeslati ráčil.

Při času sw. Hawla morowé powětří na Krumlowě rozmáhati se počínalo, byw tam tehdáž heitmanem Krištof Srbický z Zálezl, pochowáwawše za den i do jedenácti osob. Ten trwal předse i měsíce Prasince; ani zima ho přetrhnauti nemohla.

W auterý nazejtří památky sw. Alžběty z poručení JMti pana wládaře dwůr Malotín k užíwání postaupen Wáclawowi Albinowi, kancléři, do žiwota jeho samého, s jistým inventářem, podlé kteréhož, ačby starý umřel, synowé zase měli pánu dworu postaupiti.

W neděli po swaté Lucii okolo desíti hodin na půl orloje písař piwowáru Šworcbachského, něco s ručnicí zacházew, se zastřelil. Prawili sládci, že na ten den w pondělí ráno šel do lesa s ručnicí a potom zase brzo přišel. Oni tehdáž wařili, až uděření z ručnice uslyšeli; tu wšedše do swětnice, jej, že již umíral, a ručnici proti němu obrácenu na stole našli.

Léta páně 1572.

3 Februarii JMCá Maximilian II, uslyšew, žeby k kurfürstowi saskému Augustowi jiní dwa kurfürštowé, Fridrich falckrabě a Jan Jiří markrabě na masopust sjeti se měli, pana Wiléma z Rosenberka s listy wěřícími k jednomu každému zwláště, a pokudžby pospolu byli, i společným psaním s jistau instrukcí, že w příčině wěcí welikých swaté říše a obhajowání jí před auklady, spuntowáním a ligau křesťanů i také pohanských nepřátel a Turkem jednati má, wyprawiti ráčili. 1572.

18 Februarii pan wládař do Drážďan přijew, wlídně přijat jako legat císařský a wzácný host, kommissí swú

1572. w tajnosti při kurfiřštowi wyřídil; než jiných kurfiřštů tu nenalezl, pročež z Drážďan do Berlína obrátil se, a tu též takowé poselství konal, přijew tam.

27 Februarii na tom zawříno, aby sněm w říši determinowán byl.

6 Februarii, jinak w středu po památce panny Marie očišťowání aneb hromnic, z rozkazu pana wládaře Wáclaw Albin, kancléř, a Krištof Srbický z Zálezl, purkrabě na Krumlowě, poznamenawše swrchky po nebožtíkowi Petrowi Iwanowi z Trojan, postaupili jich paní Engelburk Hřebenářowé z Trojan oc. manželce pana Jana Hřebenáře.

10 Aprilis, jinak we čtwrtek po welikonoci, wedli z Prahy 64 wězně na galee; i tu někde pod Slowany na Nowém Městě u Pražského špitálu sebrala se nějaká chasa, a odňali ty padauchy wšecky Wlachům, a z řetězů wytlaukli, a něco těch Wlachů zmordowali. A předních wůdců jejich bylo něco na kočím; ti ujeli předce přes Wyšehrad až tam někde za Krč. I honili je, a když se jich měli dohoniti, skákali z kočího dolů a do lesa zutíkali, a na kočím do několika set hotowých peněz měwše, jim od té lotrowiny Pažské pobráno. Předešle také několikrát se přiházelo, že když takowé zločince wen z země wésti na galee chtěli, že se zdobýwali. Již nyní od toho času, co komu práwo nalezne, nad nimi poprawuje se. Šla řeč, že plawec Tista, poddaný pana Petra Woka z Rosenberka, přítomen býti měl; za tau příčinau ku pánu k dosazení ho od JMCé radd a místodržících králowství českého dopisowáno toho i následujícího roku; wšak nenacházím, aby dosazen byl.

23 Aprilis, jinak w středu den sw. Jiří, Mikulášem Humpolcem z Tuchoraze smlauwa učiněna mezi panem wládařem a Jetřichem Slatinským, že za služebníka a raddu do kanceláře Krumlowské přijat, i také aby při počtech písařských sedáwal a we wšech náležitých prácech dal se potřebowati. Za to pán mu ložument swobodný a k tomu 60 kop ročně k wychowání naň, na pacholka a pachole a tři koně na zámku, a pro manželku a čeládku její 10 str. žita, 1 kopu slepic a 2 děbery kaprů a štik darowati se podwoliti ráčil, i cedulemi stwrditi.

Panstwí Raudnické jakau příležitostí pan Wilém z Rosenberka dosáhnauti ráčil, králowské psaní nawrhuje. 1572.

Wysoce urozenému Wilémowi z Rosenberka.

Maximilian z boží milosti oc.

Wysoce urozený wěrný náš milý. Uwedl jest nám w známost oswícený Januš Constantin, kníže Ostrožské, dwořenín náš wěrný milý, že jest se tebe předešlého času dožádal, aby panstwí Raudnické i s auředníkem w správu i ochranu swú wzal, nás k tobě za toto připsání naše, aby takowá žádost jeho tím spíše průchod swůj jmíti mohla, prose. I ačkoliw o tobě milostiwě pochybowati neráčíme, že se w tom k nadepsanému knížeti bez toho jak ukázati wíš, wšak nemohauce takowé prosby jeho oslyšeti, k tobě se milostiwě přimlauwati ráčíme, aby též panstwí Raudnické w správu a w ochranu swú i s dotčeným auředníkem wzal; a kdyby se w čem buď on kníže sám neb nadepsaný auředník k tobě utekl, w tom jeho radau a pomocí swau neopauštěl. Na tom nám obzwláštní wděčnost ukážeš a milostiwú wůli naši císařskú naplníš. Dán w Ebrštorfě w pátek po swatém Stanislawu léta páně 72, a králowstwí našich Římského 10, uherského 9, a českého 24.

24 Maji, jinak w sobotu po sw. Duchu, pan wládař, byw u Wídni předtím některý čas nemocen, na Třeboň přijeti, a tu sobě, ještě nejsa čacky zdráw, wyhowěti a odpočinauti po té jízdě ráčil, nejew do Prahy k saudu zemskému letničnému.

25 Julii, t. j. w pátek den sw. Jakuba apoštola páně, pan wládař ráčil z Třeboně k Wídni s těží na obeslání císařské wyjeti skrze Hradec, Stanowice, a w sobotu w noci po sw. Jakubu byl w Trnawce nad Dyjí, a tu pána opět pošta došla, aby příjezdem swým do Wídně neprodléwal, oznamujíc JMCá, že w legací do Polska s jinými z králowstwí českého wyprawen býti má. Pročež k té jízdě i hned hotowil se, a peněz co nejwíce shledáwati po panstwích poručiti ráčil. Do Wídně přijew na též poště w neděli po sw. Jakubu, w pondělí den sw. Dominika zase k Třeboni obrátil se.

1572. Jízda do Polska.

31 Julii, jinak we čtwrtek po sw. Martě, strojiw se pan wládař do Polska, w kommissí JMCé se panem Wratislawem z Pernšteina, nejwyšším kancléřem králowstwí českého, k té jízdě zjednáno w Praze 12 kočí skrze Joachima Metycha, maršálka páně.

Augusta měsíce brzo z počátku pan wládař se panem kancléřem králowstwí českého strojili se do králowstwí polského.

15 Augusti pan wládař ráčil zase na Třeboni býti, a odtud do králowstwí polského s kočími Pražskými se wyprawowati. Wzal s sebau k jídlu a ku pití stříbro swé, jistým osobám je poručiw; item kněze Wáclawa, faráře Borowanského, kterýž s sebau wzal ornát, kalich, swícny a což potřebí; a tak pán wyjel w neděli po nanebewzetí panny Marie do Hradce. Jeli s JMtí pánem Jiřík Mošaur z Waldowa, Jan Buzický, Jan Netolický, jenž w Polště k milosti přišel (kání měl pro mord lokaje páně Wchynského, byl w Polště powědom), Oldřich Častoloř, pan Kunrád z Lichtnšteina, Krištof z Grafenšteina, Radslaw Wchynský, Woldřich Hodějowský, Krištof mladší z Leskowce, Jan Nekeš, pan Henrich Reiss z Plawna, pan Jan a pan Hašek (?) z Waldšteina, pan Jan z Kosti, Zdeněk Kawka, Šebestian z Leskowce, p. Meinhart z Hradce, p. Mikuláš z Říčan, p. Fridrich Mičan, Petr Dlažimský z Wřesowic, Jan Bližiwský, Petr Baubinský, Jan Czetlicz, Dietleb Koc, Jankowský, Jakub Mazancowský, Jan Sudek, Wáclaw Strážský, Petr Turnowský, Jan z Wřesowic Podsedický, Mathes Štolc, Mikuláš Řešowský, Jošt Kořenský, Petr Kořenský, mundšenk JMti páně, Ferdinand Renšperger, Henrich Slataníř, Krištof Budowec, Burian Wrchotický, Bohuslaw Malowec, Petr Baubinský, Jan Beřkowský, Krištof Hysrle, Počepický, Kobylinský, Kekule, Adam Hřan, Jan Sudek, Jiřík Torbart (tam umřel), Jan Beřkowský, Jankowský (tam umřel, epitaphium mu položeno), Metych, maršálek, Jan Albin, komorník, Martin Gerstman, doktor, Bohuslaw Ojíř z Očedělic, hofmistr, Adam Záhorka, dwořenín, kněz Wáclaw Baworowský, kaplan JMti páně, Henrich Šemberk a Bíd, pacholata, Pawel Helm sekretář, a týž peníze wydá-

wal, p. Mikuláš Beyšowec kuchmistr, Tomáš futrmistr, 1572
Jan Hradecký, Gregor trubač, Matl a Wolf, maštalíři JMti páně.

P. Mikuláš Kozelka dostal se na Krumlow we žni. Zamyslil, aby do stohu obilí skládáno bylo; než pro přšky newelmi se jim to stohowání dařilo, aniž trefuje se to do podlesi; nebo mohau se stodoly snadno prostranné wzdělati, a obilí tak walné není jako w krajích, aby naplnice stodoly musili do stohů dáwati.

23 Septembris, jinak w auterý po sw. Matauši, we 4 hodiny na noc umřela w Berauně Anna Mostníkowá z Malešowa, dcera Mikuláše Rutharta, někdy heitmana Třebonského.

25 Sept. w městě Prešpurce korunowání JMti arciknížete Rudolfa na králowstwí uherské s náležitými ceremoniemi wedlé starobylého spůsobu a obyčeje slawně, ačkoli s mokrým počasím, wykonáno.

27 Sept. honění k kraužku, a nazejtří w neděli turnaj w Pešti. Naposledy

31 Sept. frajturnaj a potom šturmowání k městu, kteréž obzwláštně k tomu z prken dosti nákladně wystaweno, jistě pěkně držáno bylo. Při turnaji pěším JMt arcikníže Arnošt přední daňk, a to že jest w foli deset špisů neb dřewcí pěkně a ozdobně jedno po druhém zlámal, obdržeti ráčil. A tak s pomocí boží jest wšecko pěkně a dobře wykonáno, a obeslané osoby z králowstwí českého a zemí k němu příslušejících s milostiwým odpuštěním JMCé z Prešpurku k domowí odjeli, byw toho času pan wládař Rosenberský w Polště.

Tehdáž w Čechách na mnoha místech, zwláště pak w kraji Plzenském čím dál wždy wíce na morní bolesti mříti počínali, též také w Slezsku i na některých místech w Morawě.

We čtwrtek po sw. Bartoloměji pan wládař ráčil již w Krakowě býti. Odtud jeto do Kněžína, Sandoměře, Zawichostu, do wsi Babinku, Daubrawice, potom do wsi Dembu. W pátek po sw. Diwiši přewezení přes Wislu u Waršawy. W pondělí po sw. Diwiši we wsi Děkanowě byli, w sobotu po obětowání panny Marie dostali se poslowé čeští do Waršawy; pak přewezli se w neděli přes

1572. Wislu, a ke wsi Praze jeli; w pondělí den sw. Chrysogona w Wilkách. W středu po sw. Kateřině na Matějowicích. W pondělí po sw. Ondřeji w Auřandowě byli, nedaleko od Lublína; to místo mu ukázáno od pánů stawů králowstwí polského, aby tu přes zimu swůj obyt jmíti ráčil. Kde dále druhého roku páni legati w králowstwí polském putowali, při následujícím létu oznámeno bude.

Po smrti krále polského Sigmunda Augusta stawowé králowstwí téhož, duchowní i swětští, listem swým znáti dali wůbec, že 24 Augusti w Kněžíně, kde tělo mrtwé krále leželo, se sjewše, snesli 1. o den wolení nowého pána a krále, determinowawše jej 13 Octobris, i o místo mezi Lublínem a wsí Bystřicí míle (sic) od Lublína; 2. než partikularní sněmowé toliko we wšech wejwodstwích předjíti dne 14 Septembris měli; 3. žádost Litwanů, aby při auřadech maršalstwí i jiných zůstaweni byli, i místa swá na sněmích i země swé meze wykázané míti mohli, k uwažowání podána; 4. mor poněwadž w Polště a w Kněžíně proskakowal, kdež tělo mrtwé králowské s dworem pozůstáwalo, aby odtud do Tikotina přenešeno i s dworem bylo, a tu do dalšího času leželo; 5. Anna, sestra nebožtíka krále, poslední z rodu Jagellowského, aby jakž na její důstojnost a staw přísluší, opatřena byla; 6. dworu králowskému že službu zadržalú podlé register, když se jinak hnauti nechtěl, že z peněz králowských, jenž w truhlách při tělu mrtwém ležely, zaplatiti poručili; 7. poslowé cizozemci aby z země odjeli, proto, aby beze wší překážky krále zwoliti mohli; 8. raddy zemské a rytířstwo lidem wálečným pomezí slezské a uherské opatřiwše i w Litwě, že dobře a chwalitebně učinili, obec že jim za náklad připowídá, i země ruské žoldnéřům služba spolu zjišťuje se; 9. kníže Slucký skrz posly jednaw o místo mezi pány Polany, tomu odepříno; 10. Polané wolili jisté osoby k sepsání artikulů a potřeb zemských, cožby k obecnému dobrému prospěšného bylo, aby je na sněmu budaucím přednesli; 11. w příčině mince odloženo k budaucímu příležejícímu času; 12. Poláci o smrti krále swého netoliko křesťanským potentátům ale i Turku znáti dali, s doložením, že příměří ostříhati chtějí; item k Mozkwowi i k Ta-

tarům poslali; 13. naposledy walaskému wejwodowi, co 1572.
žádal při koruně polské, že se odpowěď dá z plného
sněmu neb kola, a co dobrého učinil w příčině zdržení
100 tisíc Turků, Tatarů i jiných pohanů, že to wděčně
přijímajíce, jemu děkují; 14. privilegia wztahující se na
králowstwí kdoby jměl, aby s sebau na sněm přinesl.

Když rok napřed psaný aneb sněm 13 Octobris měl
držán býti, pan wládař snažně a upřímně pečowaw, kommissí
swé zadosti učiniti, ničehož nepominuw, w čemby
domu rakauskému ku poctiwosti a k zwýšení býti mohl,
na týž sjezd odeslal k stawům polským takowý list:

Wysoce důstojná knížata a páni urození a mnohomocní
páni, páni wejwodowé a raddy koruny polské,
páni a přátelé naši zwláště laskawí. Zdrawí a přitom jiného
wšeho dobrého od pána boha přejem WMti wěrně
rádi. Přitom WMti oznamujeme, že urozené pány, pány,
pana Jana z Waldšteina, císaře Římského JMti raddu a
heitmana Menšího města Pražského, a pana Šebestiana
Redera z Rederu, JMCé truksasa, urozené a statečné rytíře
pana Bohuslawa Malowce z Malowic na Třítni, JMCé
raddu, a pana Petra Baubinského a na Dubu ꝯc., k WMti
wyprawujeme, a jim jsme poručili, aby s WMtmi o některé
důležité potřeby promluwení jměli. A protož WMti za to
přátelsky žádáme, což tak koliw nadepsaní wyslaní naši
s WMtmi jménem našim mluwiti budau, že jim toho jakožto
osobám našim wlastním wěřiti, a k nám se w té příčině
přátelsky ukážíc, předepsané pány posly naše k nám
zase s odpowědí přátelskau wyprawiti ráčíte. JMCá pán
náš nejmilostiwější takowú powolnost WMti milostí císařskau
wzpomínati a nahražowati ráčí, a my se toho WMtem
dobrým přátelstwím odplacowati i odsluhowati rádi chceme.
S tím se ꝯc. Dán w poli nad Waršawau podlé Wisly
w středu po sw. Františku l. 1572.

Poláci zchytrale swé wěci wedli, a ač determinowali
sněm k Lublinu, wšak nicméně 9 Octobris sjezd skrze arcibiskupa
na poli Waršawském mezi Waršawau a Walalugau
(? Wolau) na wznešení radd a pánů Wětšího Polska položen
i wykonán; a kdež nahoře znáti dali, že Turku o smrti krále
w známost uwedli, raději k němu poselstwí odeslali, radi-

1572. wše se, koho by měli za krále wzíti; a tak nikdy k domu rakauskému srdce nejměli. Při posledním sněmu u Kukšky (?) páni Polané snesli se, aby po wejwodstwích sjezd držeti mohli, a k wolení krále z každého wejwodstwí osoby mezi sebau wybrali. O sněmu se snesli, aby držán byl w Waršawě na tři krále nejprw příští, tu že wšem poslům audiencí dáti chtí, a zase na pomezí je prowoditi, aby wolně krále woliti mohli.

Pan Jiřík Mošaur, byw se pánem w Polště, potom pak napřed domůw odjew s nemocnými, jak se mu wedlo, poznamenal o tom w listu swém ku panu Wilémowi takto: Oznamuji WMti, že jsme s těmi nemocnými welmi těžkau jízdu jměli, že jsau nás nikdy dobrowolně do hospod přijímati nechtěli, ani nám potraw a obroků prodáwati, než což jsme se mocí do chalup jejich wtlačili, i k bránění se postawiti museli. Žádné lítosti nad námi nejměli, wšecky wěci dwojnásobně zaplatiti jsme musili. Pan Reis ten nám umřel asi 12 mil od Waršawy; toho jsme s welikau prací w jakéms městečku biskupském, jenž slowe Běla, w kostele pochowali. A kdyby nebylo listů od pana biskupa, které jsme s sebau jměli, byli by nás s nimi wyhnali. Janše Albrechta z Wejslawic, ujce swého, toho jsme také proto w kostele asi třidceti mil od Waršawy pochowali. Datum listu na Dobřejowicích w pondělí po sw. Ondřeji l. 1572.

Ještě widí mi se tuto žiwot položiti Jakuba Krčína, tak jakž jej sám sepsal, nic neoprawuje, až do tohoto léta 1572; jenž se začíná takto:

Žiwot Jakuba Krčína z Jelčan, purkrabí Krumlowského.

A nejprwé o rodičích jeho se oznamuje;
Neb každý, kdož je z prawého srdce miluje,
Ctí, a častú o nich zmínku jmíwá,
Ten proto weliké štěstí na swětě jmíwá.
Jiřík Krčín z Jelčan otec jeho wlastní byl jest,
Kterémuž až do swé smrti činíwal welikú čest,
A matka jeho Kateřina z Olbramowic byla,
A ta jest jej na tento bidný swět porodila
W poledne w neděli před památkau welikého Jakuba swatého,

Léta páně tisícího pěti stého třidcátého pátého.
A jakž jest dochowán byl k wěku rozumnému,
Hned jest dán od rodičůw k umění swobodnému,
A w tom trwal mnohé časy,
Opowrhši tohoto swěta wšelijaké kwasy.
Chudobu, nauzi oblíbil raději,
Maje ku pánu bohu swému tu naději,
Že jej poctiwau žiwností opatřiti ráčí,
Prwé nežli ho smrt bídná zakwáčí,
Jakož pak i tak se dálo,
Že se proti wšech zlých wůli stalo.
Dostal se ku pánu welikému,
Panu Wilémowi z Rosenberka, wysoce urozenému,
Kterémužto slaužil se wší pilností,
Což jest wšechněm w wědomosti,
A posawád se ukazuje,
A tu práce jeho se wyprawuje:
1. Od léta oc. 61 začal slaužiti,
A hned mnohým zprwu se nelíbiti,
Neb činil wůli pána swého,
Nic nedbajíc na žádného;
Omluw mnoho musil trpíwati
Od toho, kterým se měl sprawowati.
Nejsa ještě dokonalým purkrabí,
Toho léta přiwedl wodu na Předhradí,
Kterážto do piwowáru zase teče,
Tak že sládci na wodu nejmají žádné péče.
W Krumlowském piwowáře piwa bílá wařit se začalo,
A mnohým s zisku scházeti počalo.
2. Druhého roku owčín a dwůr Swachů zwelebil,
A wšelijak dobytkem jej osadil;
Přičinil k němu rolí nemálo,
Což se bez ujmy wšech lidí stalo.
3. Třetího roku postawil owčín Plawnický,
A k tomu dworu směnil roli Aujezdecký.
4. Čtwrtého roku postawil piwowár k němu,
A to jest učinil z prawého hněwu;
Neb na Widowu tak jsau waříwali,
Že wíc úředníci než pán zisku jmíwali.

— Toho roku postawil jest wíce
(Zdálo se mu, že jmá zbytky špíže,)
Owčín Krumlowský a Nowý dwůr z gruntu,
Ač proto klewetníci bauří, dawše se do puntu,
Wšak když to Jeho Mti wše s pilností wyměřil,
Wolů a kraw mnoho zplemenil,
Hned potud pán těm klamačům newěřil;
Laskaw byl teprw naň od té chwíle,
Promlauwaje s ním o wěcech swých welmi míle;
A tak s pomocí boží postawil to obé.
Což jest Jeho Mti pánu s užitkem a dobré;
Neb dostatek tu jmíwá pšenice,
Že netřeba na piwowár přikupowati wíce.
5. Nechtíc pak druhého roku zaháleti,
Počal opět Chwalšinský owčín staweti;
Kterýž toho roku dostawil,
A hned do něho owce wsadil.
Toho roku také přidáno jest mu od pána boha umění,
Kteréž w tomto swětě poslední není;
Rybníky a stoky začal měřiti,
Čemuž mnozí nechtěli wěřiti,
Až tu stoku u Liběiowic oprawil,
Kterúž zle jeden starý mistr wyměřil
S nákladem welikým Jeho Mti páně,
Tak že již styděti se musí za ně;
A tu stoku wyměřil u Liběiowic,
Kterúžto mnohem wody wíc
Na rybník Wlaky přibýwá;
Nebo již plný rybník wody býwá
Nežli tau prwnější stokau,
Tau roklí welmi hlubokau,
Kterúž měřil mistr starý,
Wzawši za to weliké dary;
A netoliko ten rybník Wlaky,
Ale i jiné k tomu panstwí taky
Dostatek wody jmíwají,
Tak že sobě s ní častokráte fišmeistři stýskají.
Též rybník Počátek řečený od něho jest wyměřený.
6. Šestého pak roku wíce

Nawštíwil jest Netolice.
Chtěje tu hospodařiti,
Posudní musil zříditi,
(Aby důchody starými nebýbal,
Pro kteréž jest řeči jmíwal,)
Kteréhož se sešlo nemálo,
A do několik set shledalo;
Neb Netoličtí na piwa,
Jakož obyčej ten bývá,
Nemohli listu najíti,
Musili se wárky zbawiti.
Ten rok k ruce JMti páně wařiti se tu začalo,
A platu nemálo se přiwozowalo.
Jmaje z toho posudního základ,
Tak že hned z prwu nešel z komory žádný náklad,
Netoliko ten piwowár tím založený,
Ale z toho rybníci, nowé mleyny i dworowé spůsobeni;
Neb tu Jeho Mt pán prwé nic neráčil jmíti,
Až se ráčil té wárky ujíti,
Owčín Nowohradský postawil také toho roku,
A ze Žáru k Kapínosu udělal stoku;
Musil ji před JMtí pánem měřiti;
Neb JMt pán i jiní nechtěli tomu wěřiti.
Hned pod ní weliký rybník wyměřil,
Aby jeden každý tomu wěřil,
Že tau stokau půjde dostatek wody;
Z čehož JMt pán nebude jmíti žádné škody,
Ač newšickni rádi toho widěli,
A snad po hříchu i za to styděli.
Toho léta postawil dwůr Plawnický z gruntu,
A Prachatické též wywedl z jejich fortele a puntu.
Přiwedl je, že jedné prostice soli
Chudý, bohatý, a kdož z nich koli
Handluje co, sedm peněz JMti pánu dáwá,
Tak že jistotně se to stáwá,
Při jejich počtech se nachází,
Že do komory JMti páně do několika tisíc w roce přichází.
Toho léta také staw swůj změnil,
Neb jest se w Krumlowě oženil.

— Pojal sobě bábu za ženu;
Za swé služby nebohý jmá tu odměnu;
Musí w tom trwati do wůle boží,
Dokud pán bůh s něho toho břemene nesloží.
7. Sedmého léta nechtěje zaháleti,
Jal se piwowáru Benešowského a Lhenického stawěti.
Ty dokonal s pomocí boží,
A opět nemálo přibylo JMti zboží;
Neb JMt pán těch krčem neužíwal,
Ale ledakdos jiný ten zisk jmíwal.
Heitmana Nowohradského neužitečného z hradu wywrátil,
A JMti pánu k užitku dwory, mlýny a potoky i jiné zwůle k ruce obrátil.
8. Osmého léta piwowár nowý w Šworcpochu postawil,
A ty hory neužitečné také k užitku připrawil;
Pod samým piwowárem weliké rybníky wyměřil,
A by se w těch horách najíti mohly, žádný by tomu neuwěřil.
Mohau se nákladem malým udělati,
A znamenité pohodlí kupcům připrawiti;
Nemnoho by se sjížděli k Wyhlawům ani k Chwalešowicům;
A bojím se, že ani k Hluboké ani k Díwčicům.
9. Dewátého léta z auřadu purkrabstwí Krumlowského jest propuštěn,
A pánem bohem opět k wětší poctiwosti připuštěn.
Wyhlášen jest za regenta nejwyššího;
Nemohlo býti lidem tehdáž nic diwnějšího;
Neb jsau ho wšelijak nenáwiděli,
A o jeho nepoctiwost i bezhrdlí se wšech stran usilowali,
Mikuláše Humpolce na něho wzbudiwše,
A o to se se wší pilností starawše,
Aby nejprw ztratil lásku pána swého,
Nic nedočiniwše se nenáležitého,
Se wšech stran jemu naswědčujíce,
A nic pána boha swého se nebojíce.
Ale pán bůh sprawedliwého opatruje,
A nepřátely jeho w nic obracuje.
Nemaje Humpolec slušné příčiny k swádě,

Teď sedí, jsa poražen šlakem, co w kládě;
Připrawil se o zdrawí i o statek;
W prawdě není to poslední zmatek.
Když jest byl zbawen těch starostí,
Opět nechtěl zůstati w lenosti,
Ale tehdáž piwowár Trojanský založil,
A některým služebníkům JMti páně handl složil.
Toho léta také k důchodům pilně začal přihlídati,
A welikú summu odaumrtí dal wyhledati.
Při piwowářích také ustanowil dobré řády,
Tak že není o přírosty žádné swády.
Z toho weliký se užitek nachází,
A sládek každý z swého počtu snáze wychází.
A tak když JMt pán ráčil se toho wšeho doptati,
Nechtěl bez záplaty té práce zanechati;
Darowal jej Leptačem, poctiwau žiwností,
Že do swé smrti může jmíti na tom dosti.
K tomu přidal mu dwě wesnice,
Připowěděwši mu ještě wíce,
Budeli déle chtíti slaužiti;
Že ho tím nechce odděliti.
Neráčil sobě zanechati na tom žádného panstwí,
Ani jest ho uwésti ráčil w jaké manstwí.
Utwrdil mu to wše zápisy a pečetí pewně,
Ne ukrytě, než aby wěděti mohli wšickni zjewně.
Wida on takowú lásku pana etného,
Opět nic nechtěl šanowati zdrawí swého.
10. Sedmdesátého léta úplně
Wyměřil nowý rybník Newděk u samé Třeboně,
Jistě s nemalau ujmau swého zdrawí,
Což i jeho nepřátelé wůbec prawí,
Že se ne o malau wěc pokusil,
A málo kdo z lidí dobře jest mu tušil;
Nebo skůro nebylo podobné k wíře,
Aby ta hráz mohla na tom bahně dodělati se k té míře,
Tak jakž mnozí zlí lidé chtěli to jmíti,
Chtěwše tomu dílu překaziti,
Nepřejíc pánu swému užitku takowého,
Což zřetedlně od pána boha samého

Pro weliké milosrdenstwí a dobrotu páně přichází;
Neb ne člowěk, než sám pán bůh dochází;
Ale u pána boha wšecko možno jest;
Jemuž samému budiž chwála i čest.
Tehdáž u Helfenburku jitra dal změřiti;
Mnohý by nechtěl tomu wěřiti,
Co je za ně utrženo
A do komory JMti páně uwedeno.
Platu také nowého s nich přičinil,
Což jeden každý z poddaných rád učinil;
Neb jsau jim k gruntům připsáni,
A z odaumrtí wymazáni.
Mlýn také dosti dobrý pod Baworowem,
A s malým JMti páně nákladem,
Dal u řeky postawiti,
A okolní wsi k němu obrátiti.
Nerádi toho okolní zemané widí,
Neb jsau užíwali sami těch lidí.
11. Sedmdesátého prwního léta rybník Plastowský powýšil,
A nemálo w něm násady zwýšil.
Spokojil pěkně o zátopu lidi,
Což jeden každý z nich widí,
Že jest mu dáno za odměnu dosti,
A nic mu se neublížilo jeho žiwnosti;
Neb ta wěc mnoho platu dáwá,
A častokráte se i to stáwá,
Že na ně úředníci páně
Mimo stálé a určité daně
Činí k robotám potahowání,
A často na ně to ukládají.
Lauky u Pašic za to se mu daly,
Které jsau po těch směnách zůstaly;
Což mu pán jeho dal z milosti,
Wděčně přijal, ale není za tu práci dosti.
Nehněwal se proto na pána swého,
Ale slaužíc wěrně staral se o důchod jeho.
Mleyn opět pod Dechtařem Jeho Mti
Spůsobil a sprawil s nemalau příležitostí;
Plody na panstwí Třeboňském,

Krumlowském, také Nowohradském
Rozmnožil netoliko, že dostatek býwa,
Ale weliké zbytky JMt pán ho miwá,
Kteréž jsau prwé musili kupowati,
A od ledakuds jej shledáwati.
Tím jmíwali nepřípadné ryby,
A při rybnících bývaly weliké chyby.
12. Sedmdesátého druhého mleyn u Sedlce není poslednější
Ani hospodářstwí nejšpatnější;
Neb ono každého téhodne dosti
A téměř wší čeledi do sytosti
Chleba na dwory Libějowské wydáwá,
Žito domácí na obročnicích zůstáwá;
Při dwoře také stozi se dělají,
A mnozí proto se hněwají,
Že se newymlacuje, jakž prwé, do čista,
A již nekaždý se k tomu chystá,
Aby wyžebral na JMti pánu
Netoliko zrno ale i slámu,
Jako prwé na některých panstwích býwalo,
A málo kdy do nowého JMti pánu co zůstáwalo;
Takowá dobrota každému škodí,
A weliké hubenstwi uwodí,
Což pane bože rač změniti,
A ty břichopásky klewetné wykořeniti.

Materia weršůw předepsaných též Krčínowau rukau napsaná.

1. Woda na předhradí Krumlowském a piwowár.
2. Owčín a dwůr Swachů.
3. Owčín Plawnický a dwůr.
4. Nowý dwůr, owčín a piwowár Plawnický.
5. Owčín Chwalšinský a rybník Počátek.
6. Owčín Nowohradský a rybníci Netoličtí. Wyměřil Kapínos. Stoky u Libějowic a Žáru. Ten rok se oženil.
7. Piwowár Benešowský, Netolický a Lhenický. Heitman Nowohradský wybyt. Mleyn Netolický, dworowé Netoličtí. Prachatičtí uwolili se w plat nowý. Dwůr Plawnický.

8. Piwowár Šwortzpochský, owčín Borownický a Chotecký.
9. Rybníky u Šwortzpachu wyměřil. Za nejwyššího heitmana wyhlášen. Trojanský piwowár z auřadu purkrabského z Krumlowa propuštěn. K důchodům se dohlídalo, odaumrt se wyhledáwala, piwowáři bez přírostů se nařídili. Leptač mi darowán s wesnicemi. Paní máti umřela. Žita se měřila, a w platy počala se uwozowati, a zwláště na panstwí Baworském.

U Třeboně rybník nowý Newděk wyměřen. S Humpolcem jměl jsem saudy. Baworský mleyn stawen.

Plastowský rybník powýšen a dwojnásobní učiněn. O plodech se nařídilo, že jest jich dostatek. Mleyn pod rybníkem Dechtařem, rybník u Hamru pod Sobišem, a odtud stoku k Třeboni na rybník u Lawiček, na rybník Newděk.

Mleyn Sedlecký a hospodářstwí Sedlecké. Násada rybničná u Třeboně sprawena. Na Rosenberském panstwí dwojnásobní plat. Posudní w městě a jitra toho panstwí jsau sprawena. Rybník Spolský. Obora u Třeboně.

Dwořec u Třeboně z gruntu postawen. Rybník u Lawiček. JMt pán ráčil do Polsky jeti a jemu Krčínowi wšecko poručiti.

Léta páně 1573.

1573. Předešlého roku měsíce Novembris a Decembris i tohoto Januarii a Februarii ukazowala se nowá hwězda neb kometa jasná a weliká, wětší než která planeta; o níž sepsání kratičké wznešený toho času matematicus Cyprianus Leovitius toho léta učiniw, w Lawingu w Pfalcu hořejším wytisknauti dal.

5 Januarii, jinak w pondělí před třemi králi, byw pan wládař w Úřadowě w Polště, očekáwal na sněm, kterýž byli Poláci w Děkanowě na den tří králů položili, a jezdě z jedněch měst w témž králowstwí na druhé skrze morowé powětří, od pána boha ochráněn, a při zdrawí zachowán.

Mezitím pan wládař hofmistra dworu swého, Bohu-

slawa Ojíře z Očedělic 7 dne Januarii, jinak w středu po 1573.
třech králích, se 26 koňmi a 16 osobami z králowstwí polského k domowí na Třeboň wyprawiti ráčil. Kterýž wyjel z Auřadowa jmenowaného dne, a přijel na Třeboň do Čech skrze Slezsko a Morawu w neděli den sw. Pawla na wíru obrácení. A tak pan wládař s legaty českými a dwořany w Auřadowě několik neděl pořád zůstáwal, až w sobotu po weliké noci wyjel k Kazimíru, a tu přewezti se dali, 136 koní s wozy a osobami, přes Wislu. W neděli prowodní w Kořenici, w pondělí w Písečném, w středu po prowodní neděli w Waršawě; a tu zůstáwali, až w neděli po nalezení sw. kříže přijeli do Lowice, a tu byli do auterého po sw. Duše, hnuwše se do Petrkowa, přijeli toho dne do Dobřichowic, a tu pán na faře hospodu jměl. W středu w Březině, we čtwrtek po sw. Duše w Olešné, w pátek w Střelici, w středu po sw. Trojici w Hubšicích, w pátek po božím těle w Olomauci. Téhož dne do Prostějowa dojeto; w neděli po božím těle w Wistonicích, w pondělí den sw. Urbana w Pacenštorfu, we čtwrtek ochtáb těla božího w Wiškowě, w sobotu po sw. Urbanu w Wídni.

2 Junii, w auterý po sw. Nikodemu, pan wládař ráčil na Bystřici býti.

3 Junii, t. j. we středu před sw. Wítem, ráčil do Třeboně přijeti a s poddanau wděčností přiwítán býti, wyšedši proti pánu wšecko město; wšak pan wládař z Bystřice, kdež noclehowal, na Třeboň, jakž oznámeno, přijew, minuw Hradce, wýmluwna se u paní Anny, sestry swé, učinil; než aby se s ní shledati mohl, pány požádal, aby ku pánu s pannau Annau dcerú swau w neděli příští tu na Třeboň přijeli, což tak wykonati nepominuli i s pánem mladým, panem Adamem; pan bratr pak, jměw dobré kunšafty, hned toho dne, když na Třeboň pan wládař přijeti ráčil, listowně i také osobně, k wečeři přijew, pana bratra nawštíwiw, přiwítal. Náramně wšickni byli potěšení z nawrácení šťastného pana wládaře.

W pátek po nawštíwení panny Marie ráčil JMt pán na Bystřici jeti se čtyrmi kočími za příčinau panstwí a sirotků Bystřických; nebo předtím, když pán w Polště byl, pan Wilém Krajíř umřel a pána poručníkem nařídil.

1573. 6 Martii pan wládař ještě w Polště pana bratra psaním nawštíwil takowým:

Mému nejmilejšímu panu bratru, panu Petrowi Wokowi z Rosenberka a na Bechyni, císaře JMti komorníku, k wlastní ruce.

Můj nejmilejší pane bratře! Oznamuji Wám, že Wáš Wacrlík sem we zdrawí přijel, a od wás chrty, kordy, ručnice dowezl pěkně, i o zdrawí Wašem mi oznámil; z čehož jsem potěšen, že se na zdrawí swém dobře jmáte. O mně wězte, že z milosti pána boha také zdráw jsem. Z těch odeslaných wěcí Wám welice děkuji, a Wám se toho odplatím a odměním skutečně. W prawdě jste mi wděčnost nad tím nemalú učinili; hned Wám z toho welice děkuji ꝛc. O zdejších wěcech nemám Wám co psáti; neb jest ještě ticho o tom, kdoby měl konečně zde králem zůstati, a mám za to, že ani páni Poláci sami o tom nic newědí gruntowně; neb sobě toho pán bůh sám w moci swé swaté pozůstawiti ráčil; w kteréhožto rukau jest, králowstwí a práwy národu s jedněch na druhé přenášeti a dáti tomu, komuž ráčí. Můj nejmilejší pane bratře! po wás po wšech mých nejmilejších přátelích mi teskno. Rádbych se s wámi již zase uhlédal; což wěřím, že pán bůh z milosti swé swaté wšecko brzo, když se jemu líbiti bude, spůsobiti a dáti ráčí. A s tím já zůstáwám Wáš bratr wolný. Datum w Uřendowě w pátek Laetare anno 1573.

Wáš bratr wolný

Wilém z Rosenberka,
rukau wlastní.

Jankowský, pachole JMti páně, na morní bolest, byw tam w Polště s JMtí pánem, umřel. 6 Martii pochowán w Orsandorfu (?), a kámen s epitaphium nad hrobem jeho položen.

5 Aprilis determinowán sněm we Waršawě s tím doložením, že legati čas k slyšení jmíti budau hned nazejtří, t. j. 6 Aprilis — a za tau příčinau pan wládař tak dlauho w Polště zdržowati ráčil se. Legati tedy čeští přijewše k determinowanému místu a dni na sněm do Waršawy, obšírnau, bystrau a rhetorickau orací poselstwí swé

konali, kteráž nato summowně se wztahowala, aby páni 1573.
Polané ráčili za krále sobě woliti arcikníže Arnošta, syna císaře Maximiliana, mnohými příčinami žádost pána swého doličujíce.

7 Maji, jinak we čtwrtek po neděli Exaudi, pan wládař psaním oznámil panu bratru takto: I toho před Wámi tajiti nemohu, že jsau nás páni Poláci wyslyšewše powolně w několika dnech po wyřízení poselstwí našeho z Waršawy do Lowice, dwanácte mil wzdálí, wyprawili, a tu na odpowěd další abychom očekáwali, nám oznámili, i jiným poselstwím, w jiná místa je položiwše, tolikéž. A hned po odjezdu našem z Waršawy dnes, datum tohoto, ku elekcí jsau přistaupili; a tak, po těch příčinách bohdá za to jmáme, že zde dlauho držáni nebudeme. A jakžkoli poslowé čeští dobře sobě tušili podlé některých příležitostí, že dobře zjednají, wšak zmýleni jsau: nebo Poláci za krále wywolili sobě Henrika, kratra krále franského.

A takž pán, jakož nahoře oznámeno, po té neweselé odpowědi z Polska se ubíral, a přijew na Slezsko do Střelic, odtud Henricha Počepického, jagrmistra swého, s některau čeládkau a těžkými wozy napřed do Třeboně wyprawil. Bylo osob 41 a koní 50, a sám pán k Wídni obrátil se. Kterýžto Počepický w sobotu před sw. Trojicí prwní nocleh w Kozlím učinil, odtud skrze Holašowice, Olomúc, Wiškow, Ejwančice, Jaroměřice, Želetawu, Střímilow, Hradec Jindřichů do Třeboně přijeli w neděli po božím těle.

13 Julii Přídolí wyhořelo, zapáleno bywši od powětří.

26 Julii Novum castrum fulmine tactum, jinak w desátú neděli po sw. Trojici na Nowý hrad, zámek, udeříwši zapálilo a welikú škodu učinilo; o čemž se pan wládař stížně císaři JMti znáti dal w psaní swém takto:

I toho před WCMtí poníženě mlčením jsem pominauti nemohl, jaká jest mi se toho roku škoda weliká u dwau set wesnic a pěti městeček a patnácti předních poplužních dwořích mých a pana Petra Woka, bratra mého, krupobitím, tolikéž na zámku mém Nowých hradech, kterýž zapálením prachůw od powětří wšecken shořel a po kusích roztrhán a rozmetán jest, stala, tak že od lidí

1573. poddaných, kteříž takowú škodu wzali, žádných platůw ani powinných do některého léta wybírati dáti nebudu moci. Datum psaní 7 Octobris.

13 Augusti, jinak we čtwrtek po sw. Wawřinci, JMt pan wládař ráčil Joachima Metycha z Čeřowa a Pawla Helma z Worlowa s počtem příjmů a wydání w té legací w králowstwí polském k JMCé do Wídně wyprawiti; kterýžto sepsaný počet pořádně jměwše, JMCé raddám komory dworské w Wídni w auterý po památce na nebe wzetí bl. panny Marie přednesše odwedli. I našlo se autraty neb též legací passirowáno 38.662 zl. 12 gr. 1 d. 1 h.; než co pán dle osoby swé obzwláštně přitom utratil, též na tisíc našlo se.

31 Augusti, jinak w pondělí před sw. Jiljím, pan wládař w domě swém rád chtěje sobě poodpočinauti, toho užíti nemohl; nebo listowně před jmenowaným dnem od Ladislawa staršího z Lobkowic, nejwyššího hofmistra králowstwí českého a Jana z Waldšteina, nejwyššího komorníka králowstwí českého, ku pánu i předtím několikrát, aby s ním na hrad Pražský přijeda wěcí potřebných králowstwí i JMCé uwažowati pomohl, předstírajíce i JMCé jistý rozkaz, žádostiwě dopisowáno; a takž nachází se, že pán w Praze při saudu Swatojeronymském býti ráčil.

5 Octobris, w noci na auterý, na Hradecku kus hráze u splawu na oné straně k šibenici, tu kde pan Ruthart na tom wrchu chtěl lowiště jmíti, se utrhlo. Žádnému se tau wodau škoda nestala, an skoro mlynáři dole nemnoho o té wodě zwěděli; neb z něho wšechna woda nesešla, než toliko w tom místě wymlelo se až po cestu starú, že znáti bylo koleje, kudy prwé jezdili. A toho času Newděk, nowý rybník na Třeboni, napuštěný, plodem k lowení dosazowán, a hráze předse powyšowaly se.

11 Octobris, jinak w neděli před sw. Hawlem, w saumrak rybník Kaňow, byw příliš nadržán, když naň síla wody přibyla a taras wšecek wlny podbily, w welikém nebezpečenstwí byl, a u samého bylo, že měl se strhnauti; sotwa Krčín ho obránil.

Kaupiw pan wládař dům Šwamberkowský na hradě

Pražském proti klášteru panen Swatojirských, dal jej bo- 1573.
řiti, k domu swému přistawowati, a zahradu prostrannú wnitř
udělati; na nějž nákladu šlo od sw. Hawla 1573 až do soboty po mistru Janowi z Husince l. 1574, t. j. we 38 nedělích pořád [zběhlých, 1.020 kop, 2 gr., 6 den. wše miš. Byl kaupen za dewětmezcítma set, a placeno skrze Jana Čeňka z Klinšteina. To dílo děláno skrze mistra Woldřicha, a gruntowé hluboce se wybírali jedenmecítma loket; rumowé do příkopů proti císařské zahradě, poněwadž potokem odprázdňowáni býti mohli, na kolečkách wezeni a sypáni; než ještě nějaký jiný dům, w němž pan Lew někdy bydlil, a šwagru swému, panu Najdekarowi, ho dopřál, jenž na gruntech praelatských ležel, a bez wůle jejich prodáwán býti neměl, pan wládař jmíti žádal, a Čeňkowi Mičanowi na grunt, komuby náležel, ptáti se poručiti ráčil.

13 Novembris, jinak w pátek po sw. Martinu, pán w psaní swém ku panu Petrowi Wokowi o ustawičných swých pojížďkách znáti dáwá takto: Jeda z Wídně se panem sudím nejwyšším a panem landfojtem z dolních Lužic, na Hradci jsem dnes noclehowal, a ty oba pány s sebau na Třeboň wezmu. A tak jakž domů pospíchají, za to mám, že w neděli zase z Třeboně cestu swú k Táboru wezmau, a tu někde na gruntech Wašich budau chtíti se zastawiti a posnídati. Jestližebyste je chtěli k snídani zdržeti, nemohl jsem pominauti Wám tímto psaním o tom wěděti dáti, abyste o tom poručiti časně mohli. Wšak to při wůli Waší buď, a oni také že Wám píši, nic newědí.

Léta páně 1574.

6 Januarii, jinak w středu den swatých tří králů, 1574.
pan wládař ráčil býti w Praze na sněmu, kterýž toho času držán byl na hradě Pražském. Než potom po wykonání sněmu, w středu po sw. Pawlu na wíru obrácení, nawracowaw se pán, noclehowal na Konopišti, a odtud nazejtří cestu před sebe wzal k Třeboni.

23 Januarii arcikníže Ferdinand odeslal psaní panu wládařowi z Rosenberka s tau žádostí: poněwadž JMCá dowolowati ráčí, aby pán JMt do Inšpruku přijel, že pána

1574 rád s wděčností uhlédati i we wšem jeho dobrém a poctiwém fedrowati ráčí. Jmám za to, že arcikníže, poněwadž pán byl wdowcem, o manželku pánu staratı ráčil se, o kteréž wěci pan wládař panu bratru swému dále znáti 27 Januarii dáwal takto: Můj nejmilejší pane bratře! Na pánu bohu wšemohaucím zdrawí a přitom jiného wšeho dobrého žádajíc, přeji Wám wěrně. Nepochybuji, že o tom dobrú wědomost jmáte, že jsem úmyslu, na milostiwú žádost a připsání JMti arciknížete Ferdinanda střelbě, kterúž w Inšpruku při sjezdu některých knížat a lidí jiných znamenitých JMt tento masopust chtíti držeti ráčí, s pomocí boží přítomen býti. I nemoha pro odjezd JMti arciknížete Arnošta odsud z Prahy žádných kočí sobě objednati za peníze swé, k Wám, můj nejmilejší pane bratře, w této potřebě swé se utíkám, a bratrsky Wás žádám, že mi na túž jízdu kočího Wašeho propůjčíte, a na Krumlow mi jej den neb dwa před hromnicemi odešlete. Jsem té naděje, že mi to pohodlí učiníte. Rád se Wám toho bratrsky odplatím, a též kočí i s koňmi w celosti nawrátím. S tím milost pána boha rač býti s námi se wšemi. Dán na hradě Pražském w středu po sw. Pawla na wíru obrácení l. 1574.

28 Januarii. Dále o příkazích a zaneprážděnění swých pan wládař ku panu bratru oznamuje jiným psaním wlastní rukau:

Můj nejmilejší pane, pane bratře! Dnes, datum listu tohoto, na Tábor jsem přijel w dobrém zdrawí, děkuji pánu bohu, z té starostliwé Prahy; a z kterých příčin na tento čas mi možné není ke Zwíkowu aneb Bechyni zajeti, nepochybuji, že jste z psaní mého i také z austního služebníků mých oznámení wyrozuměli. Jistě sám nad tím těžek jsem, že swé welmi milé sestry na tento čas w jejím zármutku nawštíwiti nemohu. Za to Wás prosím, že jí přítomností swau neopustíte; wšak jste jí pak toho také powinni. Coby pak připadlo, a ona w něčem těžkost jměla (ač té naděje do žádného nejsem, aby bez příčiny kdo se o to pokusil), prosím, oznamte mi hned. Nerádbych na ni co těžkého dopustil, pokudž mi jedné možné bude: neb se jest ke mně od mladosti swé wždycky poslušně chowala, a wěk swůj s malau radostí stráwila: k čemuž

předně skrze wůli pána boha a potom i skrze osobu mau 1574
přiwedena jest. Já před sebau odjezd jmám w krátkých dnech, budeli w tom wůle boží; wšak nejdéle k saudu zemskému příštímu bohdá zase doma budu. W prawdě, že jsem té chwíle a prázdnosti nejměl, abych se wolně najísti, wyspati aniž jakého nejmenšího pohodlí sobě učiniti mohl. Co jsem w Praze byl, newím takowau kratochwíli, aby se jednomu w ráji nemohlo stýskati. Fiat voluntas domini. S tím se Wám od pána boha dobře jmíti winšuji. Datum na Táboře we čtwrtek post conversionis Pauli anno uts.

5 Februarii pan wládař ráčil z Třeboně wyjeti na tu cestu do Tyrolu.

14 Februarii, jinak w neděli den sw. Walentina, pán již w Jnšpruku býti ráčil. Byli s JMtí Adam a Bohuslaw bratří Hasišteinští z Lobkowic, Petr Baubinský, Častolor Chlumský, Jan Beřkowský ɔc. Wyjel odtud pán w pátek po sw. Matěji.

W pondělí po neděli Invocavit byl pán w Roznhamu; w auterý po neděli Reminiscere, jinak 9 Martii, JMt ráčil do Soběslawě přijeti.

30 Martii, jinak w auterý po neděli Judica, JMt pan Wilém za některými jistými příčinami služebníka swého Jana Netolického z Turnowa do kralowstwí polského z Milčína wyprawiti ráčil, když král korunowán býti jměl. Kterýž tu cestu wykonal skrze Radlice, Poděbrady, Wesce, Bydžow, Jaroměř, Skalici, Dušník, Kladsko, Raichnštain, Nisu, Malý Hlohow, Kozly, Aujezd, Pískowice, Bytom, Bedzin, Dlohowes, Křešowice až do Krakowa, a wyjel zase z Krakowa 26 Aprilis, a tu potom od Jaroměře dal se k Jičínu, Turnowu, Swijanům, Boleslawi Mladé, Rožďálowicům, Kolínu, Janowicům, Načeraci, Kowaři (?), Soběslawi, do Třeboně přijel.

Toho roku na panstwí Třeboňském při městě rybníka nowého Newděka, jinak Swěta, hráz i hrázky doděláwaly se. Item k kostelíčku nowému sw. Jiljí wápno, cihly i jiné wšelijaké potřeby swozowány, a dělati se počalo skrze mistra Jana zedníka, a s tím stawením, poněwadz skrowně

1574 bylo, nedlauho se meškalo. Dělána tehdáž i obora při Třeboni.

30 Maji umřew král franský Karel dewátý, uslyšew o tom bratr nebožtíka Henrich, král polský, a že Francauzowé jej za krále wolili, myslil, kterak by z Polsky wywáznauti mohl. Poláci, úmysl jeho nawětřewše, pozor naň dali, aby neujel. Ale on 17 Junii udělal pánům polským slawný a nákladný panget, a té noci, když se spili (an se wšem pánům i služebníkům hojnost wína i jiného nápoje dalo), tajně a tiše z Krakowa wypadl, a wyklauz na poště přijel do Wídně 24 Junii.

Poláci, když jim takowý posměch učinil, zase starali se o jiného krále. Někteří náklonní byli k domu rakauskému, jiní chtěli jmíti pana Wiléma z Rosenberka, nejwíce proto, že byl pán rodu starožitného Ursinowského, od několika set let po předcích swých Čech a bratr jejich přirozený, pán rozumný, učený, střídmý, katolický ɔc. Protož nemálo hlasů jměl, a nepochybně kdyby Poláci w tom sworně a upřímně se byli snesli, a při pánu o to wyhledáwali, a za něj při JMCé jmenowitě žádali, že by pán tím důstojenstwím byl nepohrdal. Ale s největším počtem usnesli se o Bátory, wojwodu sedmihradského. A wšak i to nacházím, když Poláci k synu císařowu Arnoštowi chuti nejměli, že páni legati čeští, aspoň aby císaře za pána podnikli, se wší pilností se starali a pracowali, ale wše nadarmo.

25 Junii, jinak w pátek po sw. Janu křtiteli, pan wládař domu Rosenberského Wáclawowi Albínowi, kancléři swému, starému služebníku, kterýž od l. p. 1522 pánům předkům JMti wěrně a stále slaužil, dwůr Malotín se wším příslušenstwím do žiwota jeho předešle zapsaw, postaupiti ráčil, jakož o tom i nahoře oznámeno. I poněwadž pro sešlost welmi hospodařiti nemohl, ujíti takowý dwůr zase ráčil k swým rukám, než s nařízením mu opatření takowého z komory, služba roční 100 kop m. aby mu předse šla, 30 str. žita na chleb, 30 str. ječmene na piwo, 50 str. owsa, 6 lib. masa každého týhodne, ročně 10 wěder wína, tři kopy slepic, jedna fůra, totiž čtyry děbery

kaprů, dwě kopy štik, šest wěder drobů, čtyry zajíce, saudek zwěřiny a jeřábek k welkonoci, a to do žiwnosti jeho. A k tomu k zahradě jeho při řece na Nowém městě nějakú zahrádku přidati ráčil. 1574

9 Julii w psaní swém wlastní rukau kancléř nejwyšší, pan Wratislaw z Pernšteina, w příčině religií zmínku činí, kdež píše pán panu wládařowi z Rosenberka takto:

Waše Mti můj zwláště milý pane bratře a kmotře! Nemohl jsem pominauti, než tímto listkem WMti přátelsky nawštíwiti, a tak jakž jsem to w Praze austně učiniti žádostiw byl, ku paměti přiwésti, že při příštím Swatomartinském sněmu jest se obáwati, že nejprwnější artikul, který na plac přijde, bude s strany religií, jak jste pak widěti ráčili, jaký počátek jest se toho při tomto minulém sněmě stal; z čehož jest zřetedlně widěti, že wšickni konfessí Augšpurské žádostiwi jsau, aby w tomto králowstwí swobodu jmíti mohla, o nic se wíce nestarají, a w ničem pilnější nejsau, o tom také, držím, ustawičně rozmlauwání mezi sebau jmají, aby swé wěci w čas tak přihotowili a těmi prostředky před sebe wzali a také tak přednesli, aby předsewzetí jejich průchod jmíti mohlo, ač já jim jistě, že tak w swých wěcech pilni a bedliwi jsau, za zlé jmíti nemohu, ale zase za welikú potřebu býti znám, abychom z nich příklad wzali a též učinili, a jsauce my katolíci, a nás již newelká hrstka, také w čas na to pomyslili, jak bychom se s swými wěcmi přihotowili, tak aby naše wíra katolická k zmenšení a k wětšímu útisku nepřišla, a my wšickni w tomto králowstwí abychom w lásce a swornosti s sebau mohli zůstati a trwati. A poněwadž WMt w tomto králowstwí přední osoba býti ráčíte a pán katolický, na kteréhož také wšickni katolíci zde swé nemalé zření jmají, i mně se jistě widí, že jest toho weliká a důležitá potřeba, tím neprodlévati, tak aby wšem potom známé bylo, že mimo jiné wšecky wěci swú religí sobě wážíme, swornosti a lásky žádostiwi jsme, a k ničemu jinému žádné příčiny nedáwáme. Pak WMti za to welice prosím i napomínám, že na ty prostředky w čas pomysliti ráčíte, jak by se to nejlépe před sebe wzíti mohlo, tak abychom tím lépe našimi wěcmi přihotoweni byli. Mně nic stížno nebude

1574. k WMti sjeti, a co na mně bude, ke wšemu rád dopomáhati a nic sebau dáti nesjíti.

Na to pana wládaře odpowěd též wlastní rukau psaná takto wyšla:

Urozený pane, pane bratře a kmotře můj zwláště milý ꝛc. Z nawštíwení přátelského listem děkuji, a tomu jsem wyrozuměl, čeho se obáwati ráčíte při budaucím sněmu, coby s strany religií na plac přijíti mohlo, při tom to, že by se WMti zdálo, žeby nám katolickým příkladem strany naší odporné potřeba byla mysliti na wěci naše a přihotowiti se k tomu, tak aby wíra naše katolická k zmenšení a k útisku wětšímu nepřišla ꝛc. I můj milý pane bratře! Tato péče, kterúž WMt w této příčině jmíti ráčíte, dobře mi se líbí, a při sobě také jinému rozuměti nemohu, nežli že tento artikul religií z předních a nejprwnějších jeden by býti mohl při sněmu budaucím. K tomu že se odporní strojí, diw žádný není; nebo něco nowého před se wzíti a ustanowowati bez práce a dobrého rozwážení to býti nemůže, než podlé zdání mého jim potřeba bude, nám aby to předložiti uměli, cožby slušně místo jmíti mohlo. Naše religí, od samého syna božího pošlá, tak mnohými wěky utwrzena, bohdá do swěta skonání ostane, lečbychom tomu, co sám Kristus pán, náš milý wykupitel, mluwiti ráčil, místo dáti nechtěli, čehož pane bože ostřež.

Že jest pak k takowému zmenšení počet katolických přišel w tomto králowstwí, z sprawedliwého saudu a rozhněwání pana boha pro hříchy a nepravosti naše to jest se stalo, a takowé zmenšení nás a utištění ne konfessionistům přičísti můžeme dle zdání mého, nežli těm, s kterýmiž jsau předkowé naši z prawé upřímné bratrské lásky a pro zachowání pokoje tohoto králowstwí a přetržení na onen čas mnoho různic a nepokojů w mír bratrský, w jisté smlauwy zjednání, mnohými sněmy i dskami stwrzené ꝛc. wešli. Námli se pak bude moci to přičíšti, což před wěky našimi od předkůw našich jest za jakýmikoli příčinami pominulo aneb přehlídnuto aneb dopuštěno, to nechť každý powáží. Co by pak na tento čas od nás se činiti mělo, jiného newím, nežli napřed k tomu strážnému se utéci, bez kteréhož nadarmo jiní wšickni města ostříhají; a ten,

poněwadž z kamení syny Abrahamowy může učiniti, malé 1574.
stádce swé také zachowati ráčí, a z pěti chlebů, nakrmíc mnoho tisíc lidu, mnoho košů drobtů zůstalých přispořiti. Kdyby naše shledání některých osob předních religií naši s obau stranau býti mělo, což w tak malém počtu neznám, aby se státi mohlo, račte powážiti, newzalali by se příčina při wrchnosti k ošklíwení nás a k mnohým diwným wýkladům, a snadby se mnohým zdálo, i podstatnější k tomu příčina že jest nežli která předešlá. Druhé kdyby naše již tak patrné sjeti a shledání býti mělo, kterak bychom druhé straně tolikéž toho, aby též sjeti se a rady oprawdowé, přijmauce i jiných, od kterýchby dospělejší rady nežli sami při sobě jmíti a najíti mohli, za zlé jmíti mohli. A tak bychom my již sami z starobylého nařízení se wydali, což w zřízení zemském wyměřeno 2c. čehož jsme se posawad wždycky drželi, a tím je nejwíce dusili; což i tento sněm od nás, ač snad nerádi, jsau slyšeti musili, čehoby odporníci naši nejwíc, za to jmám, wděčni byli, aby toho od nás dočkati mohli. Protož aby jaký sjezd náš bez wědomí JMCé býti mohl, neznám toho při sobě. Jak by se to při JMCé hledati mělo, nerozumím; od WMti rád w tom dalšího oznámení očekáwati budu; nebo co bych já k zachowání religií naší, lásky, swornosti národu a nejmilejší wlasti naší swé jakž práce, starosti a s wším srdcem upřímé rady přidati a w čem prospěšný a užitečný býti mohl a uměl, toho podlé WMti a jiných milowníků wlasti naší nebude mi, dáli bůh, nikdá těžké, odporné a nemožné wykonáwati. I to mi se widí, bychom pak při JMCé co toho hledali, aneb s JMti wědomím co toho před se bráti chtěli, žeby JMt s těžkostí toho z mnohých příčin a bez welikého uwážení dopustiti ráčil. I jiná některá rozmyšlení na mysli jmám, o kterýchž někdy austně šíře rozmluwím s Waší Mtí. Než w tom další rady a dobrého zdání WMti očekáwati budu, jakž nahoře dotčeno. O tom na ten čas dosti.

10 Julii, jinak w sobotu před sw. Markytau, pan wládař podruhé toho roku z Krumlowa ráčil wyprawowati do Polska, Krakowa, Waršawy i jiných míst Jana Netolického, když Poláci sněmowali o jiného krále.

1574. 27 Augusti, jinak w pátek po sw. Bartolomějowi, pán před se jízdu do Prahy pospěšně wzal, a w Soběslawi pokrmiti dal, a tu w Praze pán byl pořád pět neděl, a tu některé pilné a platné wěci se panem strýcem od JMCé wyslaným w uwažowání jměl; potom od arcikníżete Ferdinanda na Hrádek Křiwoklád měsíce následujícího pozwán a týden tam zdržán.

21 Septembris, jinak w auterý den sw. Mataușe, přínos byl paní Hradecké, paní Kateřiny, hraběnky z Montfurtu, manželky pana Adama z Hradce, i také swatební weseli konáno na Hradci až do pátku s nemalým nákladem; nebo bylo hostí o 153 stoly.

12 Octobris jakého wzácného hostě pan wládař očekáwati ráčil, psaním swým ku panu bratru znáti dal takto: Můj nejmilejší pane, pane bratře ɔc. Wězte, že jest mi dnes, datum tohoto, psaní dodáno, w němž mi se oznamuje, že JMt arcikníže Ferdinand w sobotu aneb w neděli tuto nejprw příští konečně u mne w Netolicích býti ráčí. A protož aby se JMti náležitě poslaužiti mohlo, a nějaká mysliwecká kratochwíl učinila, za to żádám, že w pátek na noc aneb w sobotu tím zážeji ke mně do Netolic přijedete, JMt arcikníżecí ctíti pomůżete. Datum na Krumlowě w auterý po sw. Diwiši l. 1574.

14 Octobris od císaře panu wládaři w německém jazyku wyšlo takowé psaní:

Maximilian ɔc.

Wysoce urozený wěrný milý! Milostiwěť wěděti dáwáme o dobrém mínění našem, že jsme toho úmyslu a na tom zawřeli jsme w příčině budaucí successí w swaté říši německého národu, k wolencům též swaté říše znamenité a zřetedlné poselstwí učiniti. A poněwadž my nyní i každého času obzwláštní wysokú i milostiwú důwěrnost a náchylnost k tobě neseme (k kteréžs nám zajisté skrze swé poctiwé a platné služby, w nichž jsme tě k nám a k slawnému domu rakauskému až dosawad stálého a neteskliwého nalezli a poznali, příčinu dal); a protož tebe spolu a podlé poctiwého a učeného našeho a říši milého wěrného Sigmunda Fischeysera, naší tajné raddy, k oběma kurfürštům saskému i brandenburskému wyprawiti a

poslati jsme předsewzali. Pročež w předdotčené milostiwé důwěrnosti o tomť předoznamujeme, a jest náš celý milostiwý úmysl a žádost k tobě, že se k těm platným wěcem (na kterýchž owšem, jakož rozumně dowtípiti se můžeš) netoliko našim nejmilejším synům a domu rakauskému, ale také wšemu křesťanstwu a neméně také wší říši německého národu wysoce záleží, poslušně a dobrowolně potřebowati dáš, tak aby, posprawě a opatře swé wěci doma, we dwau nedělích aneb nejdéle we třech od datum tohoto tu jízdu před sebe wzíti, a dále to, což naše instrukcí ukazuje, a cožť již předjmenowaný doktor Ficheyser přednese, jednati a wyříditi mohl. A takž nejiného přitom nežli dobrowolné poslušnosti k tobě nadějeme se, i tak naproti tomu tobě i twým nezapomenutedlnau císařskau milostí w každé nastalé potřebě, to poznáwajíce, wzpomínati nepomineme. Dán w našem městě Wídni 14 dne měsíce Octobris an. 1574. 1574

Přitom wlastní rukau císaře Maximiliana následující slowa napsána takto:

Lieber von Rosenberg! Nachdem Euch wol bewusst, was uns allen, Ja auch gemeiner Christenheit an dieser hochwichtigen sachen gelegen, und ich zu E. ain sonders Vertrauen hab, dass auch diese sach nunmer Gottlob ainen guten anfang bekhumen; So mach Ich mir gar kheinen Zweifl, Ier werdet an E. auch nix erbinden lassen, sonder gemainem wesen zum besten E. guttwillig dorzu finden lassen. Dess erkhenne Ich sambt den Meinigen gegen E. In gnaden undt Billich ɔc. Geben Wien den 15 Octobris.

To jest:

Maximilian ɔc.

Milý z Rosenberka! Dobře wědauce, co nám wšechněm, ba i wšemu křesťanstwu na těch znamenitě platných wěcech záleží, a já k Wám zwláštni důwěrnost jmaje, poněwadž ta wěc již, buď bohu chwála, dobrý počátek wzala, z té příčiny žádné sobě pochybnosti nečiním, že w tom sebau ničímž sjíti nedáte, nýbrž dle platného a dobrého obecného dobrowolně k tomu najíti dáte se; což já spolu

1574 s mými w milosti a slušnosti Wám zase wzpomeneme. Datum w Wídni 15 Octobris.

O tom dále pan wládař ku panu bratru w psaní dotýká takto:

O odjezdu swém až posawád jistého nic newíme; nebo dne wčerejšího JMCá ráčí mi na poště psáti, abych se na péči měl, a když mi ráčí deset dní napřed wěděti dáti, wyjeti mohl. A poněwadž pak žádostiw jsem před týmž odjezdem mým mého s Wámi shledání a wolného promluwení, w pátek tento nejprw příští, budeteli moci ke mně přijeti, rád wěrně Wás u sebe uhlídám, a příjezdu Wašeho s radostí očekáwati budu. Dán na Třeboni w sobotu u vigilii wšech swatých.

16 Octobris pan wládař ráčil z Říma psaní dostati od jednoho z kardinalů, že w tom se wší pilností pracowal, aby kněz Tomáš Albin z Helfenburku na přímluwu JMti za biskupa Olomuckého wolen, wyhlášen a potwrzen byl, a že k tomu (ačkoli ne bez překážky z počátku některých) přiwedeno a při papežowi to biskupstwí mu zjednáno, a wyhlášení stalo se 1 Octobris; w kteréžto příčině také kardinal Ursinus aby pana streyce jeho Ursina Rosenberského žádost místo obdržela, w raddě a konsistoři papežské s největší oprawdiwostí se snažil, až i breve témuž Albinowi od papeže zjednaw, odesláno, aby se předně w kostel, a potom we wšecky statky biskupské uwázati mohl. Než posel jeho, když to breve nawracuje se nesl, málo chybilo, žeby se byl na Dunaji u Ottenchoimu utopil; nebo šif se s plawícími pohřížil, a lidé na něm byliby se wšickni ztopili, kdyby proti nim s welikým šifem nejeli, a na malau lodičku jiní plawci jich wšech nepobrali. Ale týž biskup na krátký čas, otráwen byw skrze nějakého Philopona Biskupotrawce, jenž potom za swé wzal, w swětle toho biskupstwí se poradowal.

11 Novembris, jinak we čtwrtek den sw. Martina, pán ještě na Třeboni, jmíwaje často hosti, býti ráčil; wšak niméně při konci roku toho na tu jízdu wen z země wydal se.

Léta páně 1575.

1 Januarii pan Wilém wládař domu Rosenberského a nejwyšší purkrabě Pražský do Berlína přijeti račil w té legací od JMCé, o níž napřed dotčeno; než kurfiršta doma nenalezl, kterýž 2 Januarii z Grümigen do Berlína přijeti ráčil; 5 z Berlína pán Rosenberský ráčil do Borutu dojeti, 6 do Kirchamu, 7 Rottenburku, 8 Gottleben, 9 Teplice, 10 Bíliny, 11 Budyně; 12 pan wládař z té pauti říšské ráčil do Prahy přijeti. 1575.

13 Z Prahy ráčil wyjeti. Téhož dne Jiřík Petřík pochowán w Krumlowě.

16 JMt pán do Třeboně ráčil přijeti. Dne téhož tři slunce widína. Byla hrozná tuhá zima.

17 Před noci s wečera po páté hodině na poli k šesté blýskalo a rozswěcowalo se.

3 Februarii JMt pan wládař domu Rosenberského ráčil z Třeboně na Krumlow přijeti.

5 Februarii Wácslaw Albin wyprawil se do Olomauce na korunowání syna swého, kněze a doktora Tomáše, biskupa Olomuckého.

10 Februarii, jinak we čtwrtek po sw. Apolloně, pan Wilém z Rosenberka ráčil list dáti Krčínowi na lauky pode wsí Pašicemi, aby jich užíwati mohl do smrti za swé wěrné, platné a užitečné služby, a zwláště, že powýšením hráze rybníka Plastowského důchod rybničný i obilný w něm zřejmě zlepšil.

13 pan wládař ráčil swatbu konati na Krumlowě Petrowi Kořenskému, jinak w neděli masopustní.

14 w noci swětlo weliké ukázalo se k straně půlnoční.

8 Aprilis turecké poselstwí z Prahy odjelo.

9 JMCá též z Prahy se hnauti ráčil k Drážďanům.

10 pán z Pernšteina, nejwyšší kancléř, též za JMtí odjel.

18 Aprilis, jinak w pondělí před sw. Jiřím, JMCá s králem Rudolfem a Arnoštem, byw w Drážďanech u kurfiršta, toho dne zase k Čechům wyjeti ráčil, a w sobotu den sw. Jiří byw na Mělníce, odtud ten den do Prahy přijeti ráčil, o čemž pan kancléř, druh též cesty, ku panu wláda-

1575. řowi, tehdáž na Krumlowě residencí jmajícímu, napsal takto: Dne 25 tuto sobotu minulú sem Jich Mti páni naši zase s těmi z Drážďan w dobrém zdrawí přijeti ráčili; a tam w Drážďanech s welikým dostatkem a potřebami we wšech wěcech uctiwě chowáni byli, a jistě JMt s těmi knížaty wesel býti ráčil. Bywše w Praze, Rudolfowi, králi uherskému, císař poručil, aby po zámcích a hradech králowských w zemi se projel, a jak se na nich hospodaří a sprawuje, k auředníkům dohlídl.

23 Aprilis, jinak w sobotu den sw. Jiří rytíře, stal se trh mezi prodáwající urozenau paní Eliškau Kořenskau z Dlauhé wsi a w městě Třeboni, a kupujícím JMtí panem wládařem Rosenberským o wes Radostice s krčmau tudíž, item wes Daudleby též s krčmau, řekami, potoky ɔc. se wším příslušenstwím, což tu jměla, za 2.989 kop miš. a wšak za tu powolnost wsi Radostic aby do smrti swé ona sama užíwala, pak zase k panstwím Rosenberským aby připadla. Smlauwcowé mezi stranami byli Krčín, regent, a Slatinský, heitman na Krumlowě.

(1 Maji) Den prwního měsíce Máje pan nejwyšší kancléř psaní odeslaw, když pán předešle se wýmluwna při JMCé a pánich auřednících zemských, že k počátku sněmu w Praze býti nemůže pro nedostatek zdrawí swého i jiné příčiny, učinil, pánu žádost JMCé i auředníků zemských, aby příjezdem swým neprodléwal, w známost uwedl. A takž pan wládař

(11 Maji) jedenáctého dne měsíce téhož, jinak w středu po sw. Stanislawu, ku Praze z Třeboně wyjeti ráčil, zůstaw w Soběslawi, a shledaw se s swým panem bratrem přes noc. A tu i pan Adam z Hradce ku pánu přijel.

12 Maji Poláci držewše walný sněm pod Stheszyczan na něm o hlawu a krále země swé snésti se nemohli; odložili toho na budaucí sněm 4 Octobris do Waršawy.

16 Julii wes Soběnow na panstwí Nowohradském wyhořela.

28 Slunce bylo zarděné jako krew, a pošmurný den byl. A toho času na zámku Krumlowě pan wládař dal některá stawení wyzdwihowati a zámek rozšiřowati.

2 Septembris Krčín, chtěw důchody panu wládaři rozmnožiti, do wšech kautů a stran nahlídal: dal poměřiti

grunty šosowní k městu Krumlowu, aby se, co je jich, 1575.
načežby obdarowání jměli, a co panského jest, zwědělo. A tak i při jiných městech, městečkách a wesnicích k sprawedliwosti dohlídal.

7 Septembris král Rudolf, zwěděw, že má býti korunowán na králowstwí české, wděčnost w tato slowa swú ku panu wládaři listem rukau swau psaným prokázal takto:

Dem vom Rosenberg.

Lieber der von Rosenberg! Nachdem Ich verstanden, wie die stend des Königreichs Behamb sich verglichen betreffend die Succession undt Krönung meiner Person, hab Ich nit umbgehen wollen, Euch hiemitt zu schreiben, und dr wail ich wol wais, wie gar trewlich vnd fleissig Ihr ouch in diesem mir zu guetem bemühet, die sachen dahin zu richten und zu bringen, darneben gantz gnedigst zu danckhen und Euch dessen zu vergwissen, das Ich es bey mir in kain vergessen khummen lassen, und mich zu allen gelegenhaiten gegen euch der massen erzeigen will, das Ihr mich nit undanckbar solt befunden. Wünsch euch hiemitt allen glücklichen Zustand. Datum Přerow den 7 Septembris 1575.

Rudolf.

Milý z Rosenberka! Porozuměw já, kterak stawowé králowstwí českého w příčině successí a korunowáni osoby mé snesli se a srownali, nechtěl jsem pominauti wám toho napsati, poněwadž dobře wím, kterak se wší wěrností a pilností w tom k mému dobrému jste se tu wěc k místu přiwésti snažili. Ráčím s poděkowáním Wám to milostiwě wzpomínati, tím Wás ujišťuje, že to u mne w žádné zapomenutí nepřijde, nýbrž we wší příležitosti k Wám tak se prokazowati chci, že mne newděčného nenaleznete. A s tím žádám se Wám dobře a šťastně jmíti.

12 Septembris weselí swatební pana Wáclawa Holického z Šternberka na českém Šternberce položeno podlé poznamenání JMti pana Petra Woka z Rosenberka.

22 Septembris korunowán Rudolf druhý na králowstwí české. Jaký při tom process byl, při historii zemské obšírně by se našlo; než tuto toliko krátce dotknu. Když král JMt Rudolf na hradě Pražském w kostele welikém

1575. kapli swatého Wáclawa w králowský habit oblečen, a dle korunowání k welikému oltáři ubírati se ráčil; pan Wilém z Rosenberka korunu před Jeho Jasností, což jemu pro rodu Rosenberského praecedenci jako purkrabí nejwyššímu Pražskému příslušelo, nesl. Jemuž po prawé straně šel pan Ladislaw Popel z Lobkowic, nejwyšší zemský hofmistr, a po lewé straně nejwyšší komorník pan Jan z Waldšteina. Jablko pak nesl nejwyšší pan sudí pan Bohuslaw Felix z Hasišteina, jejž po prawé nejwyšší pan kancléř p. Wratislaw z Pernšteina, a po lewé ruce pan Adam z Šwamberka, jako na místě wšeho stawu panského prowázel. A tak dále to korunowání s jistými ceremoniemi a hlukem instrumentů wšelijakých i děl pauštěním wykonáno.

5 Octobris a toho času JMCá ráčil w Wídni býti, stonaw na dnu a těžký flus; welmi přepadlý byl.

18 Octobris, jinak w středu den sw. Lukáše ewangelisty, JMt pan wládař ráčil w jistú umluwu w příčině piwowáru Drslawského s Prachatickými wstaupiti jednáním Jakuba Krčína regenta, Wáclawa Albina, kancléře a Jetřicha Slatinského, na tento spůsob: aby wárky na Drslawicích do roku přestaly, než aby se w Prachaticích wařilo, a do těch krčem, kamž prwé z Drslawic piwa brali, wystawowalo, naproti tomu Prachatičtí w roce dwa tisíce kop miš. na dwa terminy odwésti pánu powinni byli. Přitom nařízení o posudním a sbírce s obilí i jiní dobří řádowé s strany žiwnosti a policie. Než ta smlauwa neměla déle trwati než do roku.

Novembri hned z počátku páni Polané do Waršawy k elekci krále se sjížděli; z nichž jeden wéwoda psal panu wládaři o nowinách w latinském jazyku takto:

Welmi se Moskwy bojím; nebo po tomto od Tatarů wpádu a pohubení (nad kterýmiž se pro swé hříchy Polsko zhrozilo) šlechta i obecní lid k němu jsau náchylní; nebo Tataři, když z turecké země skrze široké pauště do Podolie wpadli, na díle od Moskwy bywše rozehnáni, když naši z domu utekli, oni za nimi tiše se pustiwše, nenadále na naše udeřili, až ke Lwowu na čtyřidceti mil wšecko mečem a ohněm pohubili, nesčíslný počet lidí zajali, sídel zemanských neb twrzí přes tři tisíce pohubili, našedše ně-

které na postelích, pannám ani dětem neodpauštějíce, kastelánowi Žarnowskému wšecko w Rusích popálili, znamenitý statek odňali; sám sotwa ujel. Summau takowý hrozný pohanský ukrutný tyranský wpád stal se, že i Krakow děsiti a třásti se musil, i téměř wšeckno králowstwí. Tak Tataři mimo nadálost nabrawše se a swému tyranstwí dosti učiniwše, wysuli se do walaské země na pomoc Turku, ješto toho prwé nebylo, proto že walaská země byla w puntu s Turkem. A tak Poláci někteří, wydawše se zbrojně k pomezím tatarským, čekawše na ně, kdyžby se nawracowali, aby jim zajaté a zlaupené zboží odňali, ošizeni jsau s welikau záhubau těch krajin. Wšecka turecká země porobau našich lidí naplněna jest. 1575.

7 Novembris JMt pan Wilém z Rosenberka, wládař, ráčil z Krumlowa do Lince odjeti.

12 Decembris někteří z wéwod, biskupů a šlechty, stawů králowstwí polského, na sněmě w Waršawě wolili sobě za krále i wyhlásili Maximiliana císaře JMt; za kterauž příčinau nejedni s tau weselau nowinau za císařem do Wídně jeli, a wděčně přijati slawně se wším dostatkem chowáni a darowáni byli.

15 Decembris páni polští, Petr z Borowa, nejwyšší heitman Krakowský, Jan Tarlo, palatin Lubelský, Ondřej hrabě na Tenčíně, palatin Bełzský, Mikuláš Šenický, podkomoří králowstwí polského, učinili omluwné psaní k JMCé, oznamujíce, proč wětší počet praelatů, pánů a rytířstwa té elekcí některých Poláků JMti za krále polského místa dáti nemohau a nechtějí, prosíce JMti, aby toho ničímž zlým wzpomínati neráčil. Na kteréž jejich jalowé příčiny (nebo sice nikdy Poláci chuti k Němcům, a zwláště k domu rakauskému neměli) císař Maximilian 29 Decembris odpowěď zhotowiti daw, jim odeslal, kteráž ani jich k slušnosti k domu rakauskému pohnauti nemohla.

16 Decembris JMt pan wládař Rosenberský ráčil na Krumlow přijeti.

26 Decembris JMt pan Petr Wok wlastní rukau poznamenati ráčil takto: Jel jsem na Krumlow z Bechyně na Mikuláše Bouchwala a na Oldřicha Častolora weselí.

Léta páně 1576.

1576. 1 Januarii JMCá s jistau instrukcí pana Krištofa z Teufenbachu, raddu swú, k Štefanowi Bátory, wejwodě sedmihradskému, z Wídně wyprawiti ráčil, za příčinau tau, poněwadž JMCá od pánů Poláků za krále wolen, aby on wejwoda k libosti některé šlechtě dle uwarowání mnohého nebezpečenstwí a škod proti tomu wolení nebýwal, ale raději na stranu JMti se naklonil, a bywši od šlechty polské na tom zawříno, aby Annu, kněžnu polskú, sobě on Bátory za manželku pojma, tudy králowstwí dosáhl, nepominul císař Maximilian i k ní, daw zhotowiti w Wídni dne 3 Januarii instrukcí, arcibiskupa Gněznenského s některými jinými wyprawiti, a při Její Mti žádostiwě wyhledáwati, aby k sobě takowého wolení na ublížení JMti a domu rakauskému nepřijímala, ale raději o to se snažila, aby mezi Její Mtí a domem rakauským wětší spříznění a přátelstwí býti mohlo, žádaje toho, aby sedmihradského sobě za manžela nebrala. A o túž wěc, nepominuw ničehož ani kterého wzáceného pána w králowstwí polském, císaře se wší pilností, aby zlehčení pro to wolení od Polákůw nenesl, se staral.

9 Januarii JMCá byw w Wídni, ráčil pana wládaře domu Rosenberského se panem Mataušem z Lojow na Altendorfu, heitmanem knížetstwí Swídnického a Jawornického, s swědčicím listem a instrukcí do králowstwí polského na sněm do Ondřejowa, kterýž držán býti měl 18 Januarii, wyprawiti; kterážto instrukcí to w sobě summowně obsahowala: Jakož jsau páni Poláci pořádně a slawně JMCú za krále polského wolili i wyhlásili ɔc. než že někteří naproti tomu se postawiwše třetího dne po témž wolení a wyhlášení císařském nejjasnější kněžnu, paní, paní Annu, dědičku králowstwí polského, za králownu wyhlásili, wšak na ten spůsob, aby Štefanowi Bátorymu, wejwodowi sedmihradskému, za manželku se dostanauc, na králowstwí mu dosednauti pomohla; a poněwadž Polákům, tak rozdwojeným, widělo se jinší sjezd k dokoncowání též elekcí položiti, z té příčiny JMCá legaty swé wy-

prawil, aby se se wší pilností snažili, kterak by pánů Po- 1576.
láků odporných mysl oblomíce, k JMCé nakloniti mohli, wšech cest wyhledáwajíce. A poněwadž sotwa páni Poláci a šlechta od kněžny Anny dědičky upustí, aby aspoň k tomu přiwedeno býti mohlo, aby Arnošta, cisařowa syna, táž kněžna za manžela pojala. A tak pan wládař dle milostiwé wůle a nařízení JMCé tu jízdu do Polska, podruhé jednaje o králowstwí, před sebe wzal, neprodléwaje.

20 Januarii, jinak w pátek den sw. Fabiana Šebestiana, přijel pan wládař do městečka Měchowa. Odtud psaní panu Petrowi Zborowskému, wéwodě a generalu králowskému, žádaje rady, kde by dále příležitě obrátiti se blížeji k Jendřejowu měl.

28 Januarii na tom sjezdu w Ondřejowě w králowstwí polském rytířstwa odewšad dle retowání wolnosti aneb swobod bylo se sjelo do 20,000, a tu sjednali se o wéwodu sedmihradského.

Ale sluší i to wěděti, jakož nahoře dotčeno, že pan wládař Rosenberský welikú (anobrž wětší nežli dům rakauský, nemluwě toho na zmenšowání a ujmu téhož slawného domu) náchylnost od pánů Poláků jměl, a za krále žádán; jakož jeden tehdejšího času k důwěrnému příteli w polském jazyku byl takto napsal:

Jego Miłości pana z Rożmberka, cnotliwego i świętego pana, acześmy wszyscy radzi widzieli, ale na większy nasz żał do nas go posłano. Gdyby był przed sześcią niedziel przyjachał, prawie by w czas było rzeczom naszym. Ale Boże temu nieodpuszczaj, kto nam w tém winien. A doleji: Myśmy Uhra królem obrali (kiedy Czecha niedopuszczano.)

Pan wládař pro tu k sobě náklonnost pánů Poláků w nemalém podezření u JMCé byl, jakoby on sobě wíce než domu rakauskému přál a jednal. Pán rozumný, aby žádné lehkosti a škody i zkázy w té příčině nenesl, welmi maudře sobě wedl, před císařem dostatečně newinu swú ukázal, nýbrž i k tomu přiwedl dle dokázání wěrnosti, že arcikníže Rudolf za krále českého wolen i korunowán, Polákům také znáti dal, že w králowstwí wprošowati neb wkupowati se nemíní; než ačby legitimě, weřejně a jednosworně od nich wolen byl, žeby tauž jejich elekcí, wšak

1576. bez urażení JMCé pohrdnauti nechtěl. A tak na obojí stranu zachowati se hleděl.

Pan wládař nawrátil se z té pauti z Polska do Wídně 14 Februarii, jinak w auterý den sw. Walentina. Mezitím umřewši 5 dne Februarii téhož roku paní sestra páně, paní Alžběta Šwamberkowá na Zwíkowě, pán o té smutné nowině w Wídni zwěděw, panu bratru swému listowní odpowěd dáti ráčil: Jedno aby tělo mrtwé w neděli příští pochowáno bylo. Druhé služebníci a služebnice nebožky aby pěkně wybyti byli. Třetí dle statku po ní opatření že Adama Záhorku wyprawuje; jakž by pohřeb se wykonal, aby pan Petr Wok zámek Zwíkow se wším k němu příslušenstwím i Kestřany, což k nim náleží, přidada k Záhorkowi jednoho z služebníkůw swých stawu rytířského, jim oběma společně, jakž jest toho paní sestra nebožka w držení a užíwání byla, k opatření poručil. Čtwrté registra wšech důchodůw až do času pohřbu nebožky paní sestry aby se zapečetiti a jiná nowá registra od toho času založiti se dala. Páté ačby pan Krištof z Šwamberka tomu odpíral, aby pan Petr Wok s paní a pánem z Hradce oznámili, že to s wolí pana wládaře činí oc. a on pan wládař že s pánem, budeli co na odporu, porownati se chce; jakož pak tak podlé tohoto rozkazu a wyměření wykonáno.

23 Martii císař Maximilian předse we Wídni zůstáwati ráčiw, se wší pilností staral se o obecné dobré králowstwí českého a zemí k němu přiwtělených; a kterého času by sněmowé w týchž zemích držáni býti měli i skrze poselstwí se panem wládařem domu Rosenberského radu bral.

3 Aprilis Adam Pergar, důchodní písař Krumlowský, platný služebník, umřel.

W králowstwí českém i jinde listowé odpowídající od nepřítele Turka jakýmkoli půwodem procházeli takowí:

My Soliman (sic), welikého boha w nebi milostí bůh na zemi a weliký císař wšeho swěta, otec a ochránce wší země, wzkazujem tobě Maximiliane wšecku nemilost a zkázu wšech twých zemí i s twými pomocníky. Oznamujeme tobě, jsauce my od welikého boha na nebi nejnepřemoženějším bohem a welikomocným císařem na zemi a w Babyloně pán, Armeny slawného kmene žoldán, weliký po-

mocník bohůw, kníže w Tyru, král wšech králůw od wýchodu až do západu, probošt w ráji boha Machometowa a záhubce wšeho křesťanstwa, twých, kteříž se křesťané jmenují, ochránce a opatrowník hrobu twého ukřížowaného boha, swítězitel a pán wšeho swěta, tebe Maximiliane, který se králem w říši i w zemi uherské píšeš, pod ztracením koruny naší tebe nawštíwíme. Protož k nám jiné naděje nejměj, než tu, že tebe se třinácti králowstwími, několikonácti tisíc w počtu na koních i pěších, s tureckými i německými rystunky, ba i se wší swau říší, že ty ani twoji jak žiwi newiděli ani neslyšeli, před Wídní, twým hlawním městem, a w tom městě tebe nawštíwíme, a tebe naším tyranstwím wezmeme. Cožby tobě bůh twůj, na kteréhož ty daufáš, chtěl spomoci, budeli to, tehdy my, bůh na zemi, s twými pomocníky tebe pobíti a nejohawnější smrti, kterauž wymysliti moci budeme, utratiti dáme. Toho jsme tobě, aby se smutný w swětě wěděl čím sprawiti, tajna učiniti nechtěli. Dán w Constantinopoli w městě, z kteréhožto twoji předkowé jsau wyhnáni a zajati, 24 dne měsíce Aprilis, králowstwí našich léta 22 (sic) 1576. 1576.

21 Junii pan Wilém z Rosenberka wyprawil Jana Netolického, služebníka swého, do Polska k knížeti Ostrowskému Constantinowi w příčině panstwí Raudnického, dokládaje, že téhož Netolického s instrukcí a listem wěřícím dle některých důwěrných a tajných wěcí o též panstwí jednáni k knížeti schwalně odsílá, aby mu wěřeno bylo. K knížeti přijew, kníže do žádného jednání dáti se nechtělo; listem zase odeslaným po témž Netolickém welikým zaneprázdněním zemským, a že králowstwí ještě upokojeno a k prwnějšímu řádu přiwedeno není, wýmluwna se učinil. A jakož pan wládař žádal, aby poselstwí z králowstwí polského do země české od téhož knížete k jednání o též panstwí Raudnické k 17 dni Decembris wyprawено bylo, kníže požádal dalšího terminu až do swátků welkonočních léta nejprw příštího, že k tomu času swé sekretáře odešle, aby se pánem o to panstwí smlauwu učinili; pán aby do toho času strpení jměl.

7 Král Rudolf JMt ráčiw býti w Linci, přátelským psaním pana wládaře wlastní rukau se dožádal, poněwadž

1576. nejedněmi těžkými wěcmi zaneprážděn jsa, rady páně by potřebowal, aby pán k JMti tu cestu nedalekú wykonal. To se newí, wykonalli pan wládař tu jízdu; než že 15 Julii w neděli den rozeslání sw. apoštolů w Praze býti ráčil, dotwrzuje datum psaní páně ku panu bratru, w němž dokládati ráčí, že okolo pondělího neb auterého před sw. Jakubem pana bratra na Bechyni nawštíwí, žádaw se tu se paní hraběnkau z Serinu, paní Ewau, se sestrau swau, shledati, kteráž předtím byla u pána z Šprincenšteina na zámku Šprincenšteinu.

26 Julii, jinak we čtwrtek po sw. Jakubu, JMt pán ráčil na Třeboň přijeti; a bywše již hotowí w nowě wystawení dwa kosteli u města Třeboně, jeden sw. Jiljí a druhý sw. Alžběty, JMt arcibiskup Pražský Antonín dle poswěcení jich na Třeboň na dožádání pana wládaře se wyprawiti ráčil, a jich poswětil. Odtud arcibiskup jel na Krumlow, a tam kapli na zámku w pátek po stětí sw. Jana poswětil, tak jakož paměť o tom poznamenána w latinském jazyku takto: 31 Augusti facta est reconciliatio ecclesiae in arce Crumloviensi per reverendissimum ɔc.

12 Octobris ráno mezi osmau a dewátau hodinau w Řezně na sněmu říšském žiwot swůj dokonal křesťansky s dobrau pamětí, a mluwiw až do nejposlednějšího takměř záwnutí, JMCá císař Maximilian, toho jména druhý, z domu rakauského. Před smrtí swau synu swému Rudolfowi poručil, aby rady pana wládaře domu Rosenberského nepobíhal, ale ní se říditi hleděl, že nebude zaweden. Tělo císaře mrtwé po wodě od Řezna na šifu plaweno až k Linci, kamž obesláni byli skrze císaře Rudolfa, syna nebožtíka, nejwyšší páni auředníci zemští, jakž o pilné a platné wěci tohoto králowstwí a zemí k němu přináležejících, takž aby počestně tělo to mrtwé do Prahy, na hrad residencí králowské a císařské, dowezeno bylo, jakož pak na wětším díle přední páni zemští i pán z Rosenberka tam se wyprawili, a poslední tu službu císaři pánu swému konati pomáhali.

15 Decembris, jinak w sobotu po sw. Lucii, pan Petr Wok na oznamení pana wládaře za příčinau příjezdu JMCé na Krumlow i jiných mnoho poctiwých pánů a přátel, aby proti JMti poctiwě se wyjeti mohlo, napřed přijeli.

16 Decembris JMCá se paní mateří swau, císařowau 1576
Marií, i s nemalým dworem na Krumlow přijeti ráčil, od pana wládaře se wším dostatkem opatřen a uctěn.

18 Císař z Krumlowa wyjel, a cestu před sebe ku Praze wzal.

Toho roku a času tyto byly raddy a nařízené osoby w kanceláři JMti pána a wládaře domu Rosenberského na Krumlowě: Wolf Trautenberger z Trautenberku, Jetřich Slatinský z Slatiny, Baltazar Belzar z Eberšteina, item po smrti kancléře syn Jan Albin z Helfenburku i za žiwnosti, když otec odpočíwal; než Krčín, když přijel, přední místo jměl, a přední regent wšech panstwí byl; heitmany, auředníky a písaři při důchodech wšemi wládl. I to wěděti sluší, že pan wládař jim, raddám swým, do kanceláře dáti ráčil pečeť zwláštní, růže s štrichy černenými a bílými s nedwědy, a okolo text po stranách tento: Rozmberské kanceláře pečeť.

Již toho času i předtím pán ráčil alchumisty fedrowati, nějakého Claudia Syrra, Daniele Prandtnera, nějakého Jeremiáše, item Bawora Rodowského ꝛc. Pan Wácslaw z Wřesowic a Petr Hlawsa z Liboslawě byli patroni alchumistů; než Hlawsa s Prandtnerem a Jeremiášem laborowali w klášteře Třebonském; w čemž jim nějaká Salomena kanzelnice nápomocna byla. Předtím léta 1574 nějaký pokladač alchymista byl na Krumlowě, jménem Krištof z Hiršberku neb Jelení hory. Ten pána k jisté smlauwě přiwedl, jakoby swým uměním jist byl; ale nedowedw nic, jako jiný podwodník wywázl. Léta 1566 laborowal jeden doktor Leonhart Vychperger z Erbachu w Prachaticích; i toho sobě mnoho pan wládař wážil, a wlastní rukau mu psáwal. Carolus Widman z Augšpurku ten také alchumisty fedrowal. Léta páně 1565 Magister Antonius Michael již znám byl panu wládaři Rosenberskému; o jeho podwodích mnoho by bylo psáti. Léta 1570 Nicolaus Reusperger mathematicus (jakož se titulowal) z Jochimstalu w tom se slyšeti dal, že wynalezl motum perpetuum, takowú wěc, o níž žádný od počátku swěta newěděl, a to kolo wyrýsowané pánu odeslal, jen aby něco na pánu wylauditi mohl.

Léta páně 1577.

1577. 9 Januarii předepsaný alchymista Claudius Syrrus Romanus, přijat byw od pana wládaře za laboranta, podal JMti těchto artikulů w Praze: 1. že při té službě páně swobodu duše i těla sobě wyhražuje; 2. než obranu w wěcech poctiwých od pána jmíti žádá; 3. w čas laborowání aby žádný do příbytku jeho kromě JMt pán nechodil; 4. umění jeho aby zjewowáno nebylo, než aby wšemi žiwnými wěcmi náležitě opatřen byl; 5. ačby při té práci o zdrawí přišel, aby wychowání swé od pána do smrti jměl; 6. kdyby z požehnání božího se zdařilo a filozofský kámen dokonán byl, pán aby s ním o něj práwě se rozděliti ráčil; 7. než za dokonání toho díla a kamene že Claudius nepřipowídá, ale w rukau božích zanecháwá: než toliko práci že wynaložiti chce, w tom se zawazuje. Ten jistý skrze Wácslawa Wřesowce k JMti pánu byl kommendowán.

22 Januarii, ten den leželi arciknížata w Kaplici.

Funus Maximiliani allatum.

31 Januarii, ten den přinešeno tělo mrtwé císaře Maximiliana na český Krumlow.

4 Maji, jinak w sobotu po sw. Filipu a Jakubu, císař Rudolf JMt do saudu zemského králowstwí českého takowé poručení w příčině odjezdu do Slezska pana wládaře Rosenberského učiniti ráčil:

Rudolf ɔc.

Urození stateční a slowútní wěrní naši milí! Wěděti wám dáwám, že jsme wysoce urozeného Wiléma z Rosenberka a na českém Krumlowě, spráwce a wládaře domu Rosenberského a nejwyššího purkrabí Pražského, wěrného našeho milého, k nám do města Wratislawě pro důležité pilné potřeby naše obeslati ráčili; i oznámil jest nám poddaně, žeby na saudu zemském wětším některé rozepře swé i také na místě poddaných swých jmíti měl, nás w tom za opatření prosic. A protož wám milostiwě poraučíme, přišloliby na kterú tu při, buď jeho neb na místě poddaných, abyste ji až do zase jeho nawrácení odložili

a to opatřili, aby pro nepřítomnost k škodám připrawen 1577.
nebyl. Na tom milostiwú wůli naši císařskú naplníte. Dán na zámku našem Budišíně w sobotu po swatých Filipu a Jakubu l. 1577.

22 Maji kněz Jiřík Četl, arciprýšt kraje Bechynského a farář Krumlowský, žiwot dokonal na Krumlowě. Užíwal lékaře nějakého Poláka Simeona, příjmením Rusa, z Polocka. Týž farář pochowán 24 Maji.

Item 22 pan Jan Wilém z Rogendorfu wdáwal dceru swú šlechtičnu Alžbětu (jejiž matka byla nebožka paní Margreta z Herbršteinu) za pana Jindřicha z Pragen, swobodného pána z Windthagen. Swatební weselí konáno w městě Wídni; na kteréž i pan wládař Rosenberský jako přítel pozwán byl.

Jměw pan wládař Rosenberský Ladislawa z Kytlic wyslaného swého u kurfiršta saského Augusta (i jiného, N. u kurfiršta brandenburského) za příčinau jednání o manželstwí swé třetí s kněžnau Annau Marií, markrabinau z Baden, žádal JMti Knížecí, aby ráčil pánu w tom nápomocen býti a za přítele se postawiti; kteréžto poselstwí wděčně kurfiršt přijíti, pánu winš křesťanský k takowému swatému předsewzetí wzkázati, a že posly a raddy swé ku pánu do Prahy ke 14 dni měsíce Julii wyprawiti chce, oznámiti ráčil; ti aby spolu s JMCé i jiných kurfirštů a knížat wyslanými a raddami, cožby k nejlepšímu páně býti mohlo, uwažowati pomáhali. A tak pan wládař, uradiw se s JMCau, do Bawor wyprawiti ráčil legaty; jakož o tom Michael Španowský, jeden wyslaný, z Mnichowa napsal takto:

Nepochybuji, že WMti wědomo jest, z kterých příčin a welikých, nedostatku zdrawí manželky pana Jiřího z Lobkowic, pán s námi jest sem jeti nemohl, a psaním swým dwojím, abych při WMti pána wymluwil, jest mne žádal oc. My pak, jakožto kurfirštůw saského a brandenburského Jich Mtí poslowé, sem do Mnichowa jsme přijeli w středu u vigilii sw. Jakuba ráno, a kníže Wiléma jsme zde nenašli; nebo jest s arciknížetem Ferdinandem do Inspruku odjeti ráčil w pondělí před námi oc. I nechtíce daremní poslowé býti, žádali jsme dnes a to jsme obdrželi, že pan hrabě i jiní poslowé a já slyšáni jsme byli od JMti

1577. Albrechta knížete, staré kněžny a prostřední kněžny; jakož pak páni poslowé jsau jistě in meliori forma to wykonali, a zwláště saský. Já pak po jejich wyřízení jiného jsem k Jich Mti nic nepromluwil, nežli Jich Mti jsem od WMt množstwí služeb s winšowáním mnoho dobrého a prospěšného oznámil, s tím doložením, poněwadž jsau Jich Mti příčině od JMCé, Jich Mtí kurfürštůw poslůw (pro kterú se od Jich Mtí intercessí děje) porozuměti ráčili, tedy že WMti služebná a weliká žádost k Jich Mti jesti, aby se k Wám mrlostiwau a přátelskau odpowědí na to ukázati a wyjewiti ráčili oc. Přitom jsem listy dodal tři; nebo ani markrabě zde není. Nato JMt s kněžnami potaz držeti ráčil; a powolawše k sobě kancléře, zase skrze něho tato odpowěd dána jest: Že jest se přednešení wyrozumělo, a předkem JMCé, kurfürštům a WMti z milostiwého a přátelského wzkázání se děkowalo. A poněwadž ta wěc bedliwého uwažowání potřebuje, že nás JMt k dání odpowědi zase k sobě, když toho čas bude, powolati ráčí. A podawše nám wšickni Jich Mti zase ruce, tak jsme odešli oc. Dán w Mnichowě w pátek den s. Anny léta uts.

A tak to manželstwí jistau wolí a jednáním JMti císaře Rudolfa před se wzato, a smlauwy swatební 23 Septembris wykonány w Mnichowě; jejichž tato summa jest: Po zasnaubení a determinowání místa a času k manželstwí mezi panem wládařem a markrabinau z Baden na Krumlowě českém wěna jí odewzdáno od paní báby, kněžny Jakoby, a přátel 10,000 zl. s náležitau knížecí wýprawau; proti tomu od pana Wiléma z Rosenberka, pana ženicha, odwěněno jí též 10,000 zl., a zapsáno na panstwí Nowohradském. Dále jak to swatební weselí konáno, při následujícím roku najde se.

Napřed oznámeno, že pán žádostiw byl, panstwí Raudnického dosáhnauti, k kterémužto panstwí toto náleželo: hrad a město Raudnice a wsi Wědomice, Launky, Černiwes, Dobřen, Kyškowice, Židowice, Hrobce, Wodochody, Wšestudy, Hněwice, Radčice oboje, malé i welké, Bříza, Rowný, Daměř, Černúček, Čermička, Wesce, Záluží, Kozlowice, Nowá wes, Bukole; Chodúny, Křiwenice, Brzánky, Bezděkow, Wyšetín, Wetlá, Hoštka městečko, Lužec dwůr a wes, a náprawníci wšickni odešlí i panští s službami swými

i se wšemi a wšelijakými jejich příslušenstwími oc. Kteréhožto panstwí pan wládař dostal od císaře Maximiliana za swé wěrné služby léta páně 1575, tak jakž od JMCé wklad do desk zemských toho dotwrzuje; wšak nieméně po smrti císaře Maximiliana nemalé zaneprázdnění pro ně s Hanušem knížetem Ostrowským, wéwodau polským, jměl, když též kníže proti pánu s chytrými obmysly a křiwými powstalo, a na císaře Rudolfa wznášelo; ale proti sprawedlnosti a práwu nic obdržeti nemohlo; musilo se spokojiti, dostawši od pána slušné odpowědi, i na saudu zemském téhož panstwí odsauzeno. 1577

Toho roku w městě Krumlowě českém kaštna na rynku počala se stawěti z obecního nákladu.

29 Septembris wes Milikowice wyhořaly.

4 Novembris hodiny bicí na zámku Krumlowě, nebiwše předtím, skrze Jana Netolického z Turowa, purkrabí, nařízeny.

18 Decembris učiněn pohřeb kancléři Rosenberskému panu Wáclawowi Albinowi z Helfenburku, jenž wěrně a dlauho domu Rosenberskému slaužil. Nenechal po sobě mnoho statku; nebo lakomec nebyl, jen na mírném opatření přestáwal, a halafanců nebral.

Léta páně 1578.

18 Januarii JMt oswícený kníže pán, pan Antonin, arcibiskup Pražský, přijeti ráčil na Krumlow. 1578

Ženitba třetí pana Wiléma z Rosenberka.

Oznámeno napřed, kterak pan Wilém, wládař Rosenberský, třetí kněžnu k manželstwí zjednati i smlauwy swatební s přátely JMti učiniti ráčil. Dále na jiném nepozůstáwalo, než aby takowé manželstwí potwrzeno a oslaweno bylo. Z té příčiny pan ženich k weselí tomu nemálo pánů přátel pozwati ráčil, oznamowaw, kterak předně z wůle boží, potom milostiwau náchylností, radau a jednáním JMCé Rudolfa II oswícená knížata, pan Albrecht, falckrabě na Reynu, w horních i w dolních kníže Bawořích, s Její Mtí kněžnau pani mateří swau, a pan Filip markrabě z Baden, hrabě z Španheimu, ráčili jsau dceru a tetu a sestru swú Její Mt

1578. oswícenú kněžnu pannu, pannu Annu Marii, markrabinu z Baden, k stawu sw. manželstwí pánu zamluwiti a dáti. A dále se Jich Mti s panem ženichem snésti ráčili, že pannu dotčenú Její Mt oswícenú kněžnu sami osobně na zámek páně Krumlow ten pondělí po neděli dewítníku totiž 27 Januarii přinésti ráčí oc.

Na kterýžto den podlé řádu křesťanského potwrzení stawu manželského a weselí swatební konáno s welikau sláwau a hojností. Nebo se wšech stran, z Čech, z Morawy i z Němec potřeb weliké nesčíslné množstwí dodáno. Na kteréžto pozwání a přátelskú žádost nejedni panu wládařowi připsali, i skutkem k tomu weselí najíti se dali; mezi nimiž pan Wratislaw z Pernšteina, nejwyšší kancléř králowstwí českého, wyslán byl na místě JMCé. Pan Petr Wok z Rosenberka s některými pány přátely proti knížatům Jich Mtem a kněžnám, když ten přínos panny markrabiny wykonáwali, na hranice dle přiwítání a prowedení Jich Mtí do Čech wyprawen byl. Pan ženich s pannau newěstau, oswícenau kněžnau Annau Marií, markrabinau z Baden, skrze Antonina, arcibiskupa Pražského, oddáwán, a k tomu swatému manželstwí potwrzen. Ač mnoho weršů k tomu sňatku, winšowawše manželům požehnání božího, složeno, wšak jen tato tři disticha widělo mi se jakožto obzwláštní tuto položiti:

Epigramma.

Sustulit atra dies socias Catharam Sophiamque,
Ast Annam felix reddidit alma dies.
Anna Maria decus fido de pectore vestram
Hanc thalami sociam jungit amore Deus.
Crescat amor crescat numerosa propago fidesque,
Austria cum Bavaro juncta Badena Rosis.

Abraham Böck.

1 Februarii arcibiskup Pražský odjel.

20 Februarii nawrátiw se kníže Wilém do Mnichowa z toho weselí, na kteréž na místě pana otce swého panně newěstě přínos učinil a na Krumlow průwod dal, pana otce swého, kníže Albrechta, i paní mateř w dobrém zdrawí našed, o tom skrze přátelské psaní panu Wilémowi z Rosenberka znáti dal oc.

Z počátku měsíce Maji byl pan wládař na Krumlowě se paní kněžnau manželkau swau a panem Filipem markrabím z Baden. 1578.

13 Maji, jinak w auterý po na nebesa wstaupení Krista pána, JMt arcikníže Arnošt okolo hodiny sedmnácté do Hradce Jindřichowa přijeti, a tu na zámku u Adama z Hradce posnídati, a až do dwadcíti hodin zdržeti se ráčil.

8 Junii dux Bavariae venit huc (s. Crumloviam), to jest: Albrecht staré kníže bavorské z Mnichowa se paní manželkau swau přijeti a nawštíwiti ráčili pana wládaře a paní markrabinu, přátely swé, na Krumlowě českém. Chtěli tomu, že jměl s sebau 279 koní. Přiwítán slawně a chowán byl se wšemi dostatky, jakž na takowé hosti náleželo. Proti JMti wyjel pan Petr Wok z Rosenberka s nemalým počtem reitharů dosti strojně a ozdobně až do Drkolen, a tu na JMt očekáwal. Byl jistý orator nařízen, který kníže wýmluwně přiwítal, také dwa stawu rytířského poctiwí staří Čechowé, wšak německého jazyku powědomí, aby JMti Knížecí na službu hleděli, ustanoweni.

13 Junii zase z Krumlowa hnauti se ráčili.

19 Junii JMt císař Rudolf ráčil z Wídně wyjeti; jehož arciknížata bratří JMti prowodili, a posnídawše spolu na zastawení, rozjeli se, císař k Čechům, a tito zase do Wídně.

Toho času praedikanti z Wídně byli wypowědíni.

25 Junii, jinak w středu po sw. Janu, paní Anna Hradecká z Rosenberka nawštíwiwši paní markrabinu na Třeboni, Její Mt s sebau na Hradec we čtwrtek přiwezla, zůstawši kněžna až do pondělí na Hradci, bywši odpuštěna od pana wládaře.

13 Julii fulmen tetigit Blansky; to jest, Blanský, wes na panstwí Nowohradském nad Kaplicí, od powětří zapálena a zkažena.

19 Julii imperator Rudolphus venit Crumloviam; JMCá ráčil na Krumlow přijeti w sobotu po rozeslání swatých apoštolůw, a tu w neděli celý den odpočinauti. Pan bratr pana wládaře též k službě JMti najíti se dal.

21 Imperator discessit Budwicium; JMCá ráčil odebrati se z Krumlowa k Budějowicům.

1578. 20 Julii, jinak w neděli po rozeslání swatých apoštolů, pan Jan starší z Lobkowic, radda JMCé a praesident w komoře králowstwí českého, wdáwal pannu dceru swú Ewu šlechtičnu z Lobkowic na zámku Točníku za pana Adama staršího z Šternberka a na Sedlci.

16 Septembris, jinak w auterý po powýšení sw. kříže, na Krumlowě českém pan wládař swatební weselí paní sestře swé, paní Ewě hrabince z Serinu, když se podruhé za hrabě wlaské, jakož nahoře při historii její oznámeno, wdáwala, strojiti dáti ráčil. Kteráž jměwši w zemi hodné pány i jinde i též z Polska, kteříž o ni stáli, newidělo se jí, zawázawši na swém smyslu, s odstrčením rady pana wládaře, jiného wzíti nežli Wlacha, přinesši k němu statku wíce než za 30000 kop miš. Pobywši s Wlachem některý rok we Wlaších w Mantui, statku pozbywši, l. p. 1589 do Čech s ním přijela, a tu při panu wládaři i panu bratru menším dlauhý čas zůstáwala, až Jich Milostem to s obtížností bylo. Dala na sobě znáti, žeby nějaký statek rádi w Čechách kaupili, ano již kupidla nebylo; ale poněwadž paní toho prwé neučinila, a newonělo jí w patrii, předce salátu wlaskému přiwykati musila, až i tam žiwot zawřela. I to se nachází, že skrze pana manžela swého prwního, pana Mikuláše hrabě z Serinu, přiwedena byla k náboženství pod obojí ewangelickému; kteréž potom we Wlaších opustila, přistaupiwši k Římskému náboženstwí.

27 Octobris, jinak w pondělí před Šimonišem Judau, JMt pan Wilém z Rosenberka ráčil na Krumlów přijeti i s Její Mtí kněžnau, paní manželkau swau; než paní hrabinka, sestra pana wládaře, odjela před příjezdem Jich Mtí na Šprincenštain k swému panu manželu.

8 Novembris, jinak w pátek po sw. Linhartu, pan wládař z Krumlowa na Třeboň wyjeti, a na druhý den, to jest w neděli, do Soběslawě přijeti, a odtud, shledaw se tu se panem bratrem swým, ku Praze obrátiti se ráčil, nechaw paní manželky doma.

25 Novembris a toho času buchalteria nowá na Krumlowě nad branau dolejšího placu dohotowena i jiné stawení tudíž.

15 Decembris, jinak w pondělí po sw. Lucii, pan 1578.
wládař nawrátiw se na Krumlow z Prahy, nalezl tu pana šwagra hrabě z Gasoldu s někerými jinými pány.

Léta páně 1579.

13 Januarii byw u JMti pana wládaře na Třeboni 1579.
pan Adam z Hradce, toho dne k domu na Hradec, a pan wládař se paní kněžnau, manželkau swau, do Netolic odjeti ráčili, kdež se tehdáž obora začala dělati, o čemž nížeji, úmyslu byw odtud na Zelenú Horu jakožto poručník, o čemž nahoře oznámeno, dohlídnauti. A takž

15 Januarii pan wládař ráčil na Střelu přijeti.

16 Na Zelenú horu; 17 zůstati ráčil tu.

18 zase na Střelu wyjel, a zastawil se u pana Wáclawa Švihowského na Horažďowicích u snídaní.

19 ráčil se zase do Netolic nawrátiti.

24 hrabě z Gasoldu odjel z Krumlowa s swým haufem Italianů w nebytí pana wládaře doma; nebo w Netolicích býti ráčil.

26 Pan Wilém na Krumlow z Netolic přijeti ráčil a tu pobýti až do 31 Januarii, kteréhož dne wyjel ku Praze až do Netolic.

Jízda páně k Raudnici.

1 Februarii na Blatnú, pak do Příbramě, Berauna, Buštěhrad; 5 na Raudnici, kdež pan wládař ráčil zůstati jeden den; 7 ráčil do Prahy přijeti, nechaw paní manželky swé na Raudnici, kdež Její Mt toho měsíce zůstáwati a potřebami skrze Wiléma Beřkowského fedrowána býti ráčila.

9 Februarii pan Petr Wok z Rosenberka k JMti panu wládaři do Prahy přijeti ráčil.

3 Maji, jinak w pondělí po sw. Filipu a Jakubu, pan wládař ráčil štwání držeti u Lomnice, na kteréž pana bratra swého i některé pány a sausedy stawu rytířského pozwati ráčil.

20 Maji, jinak w středu po neděli Cantate, pánů a obywatelů kraje Bechynského w městě Táboře sjezd; kdež sebrali se přední stawu panského, pan Petr Wok z Rosenberka, pan Cimburk a mladý pán z Talmberka a pán

1579 z Hradce, než z stawu rytířského byli na wětším díle mladí lidé, nemalý počet; nic tu sjednati se nemohlo, protože na sněmě bylo natom zawříno, že osoby z pánů saudců zemských na týž sjezd wypraweny býti měly, čehož se pominulo.

17 Junii, jinak w středu po slawnosti swaté Trojice, jídawše někteří služebníci a čeládka JMti pana wládaře w městě Krumlowě u Michala Mazaucha w hospodě, aučet stal se mezi heitmanem tehdejším Adamem Záhorkau a týmž hospodářem o to protráwení čeledi zámecké; nebo w nebytí pána doma widěla se jim menší autrata kromě zámku.

Toho času u Raudnice obora bažantní dělána od kamene, a we třech skalách kamení k ní lámáno, a něco jí nedodělané k jaru zůstalo.

Roku toho Krčín, znamenaw, žeby na zmatku statek jměl, poněwadž na duchowenstwu kláštera Koruny byl, usilowal o jinší místo, kteréžby mu w dědictwí přišlo, totižto Sedlčany, kterýchž i dostal. Než Leptač daw pěkně diwným hospodářstwím a mysliwostí wymalowati, chuť k němu panu wládaři učinil, tak že tu pán sobě to místo k zwůli a kratochwíli obrátiti ráčil, daw tu udělati obůrku pro králíky i sice welikú oboru, kteréž rowné w Čechách není, jenž bezmála w okolku dwě míle drží, plotem dřewěným ohraditi, pro niž swedeny tyto wesnice: Šitice, Ročowice, Třebánek horní a dolní a Krteli? wsi celé, a od Hrbowa, Třebanice a Žitného díl. Summa dworů swedených bylo 44. To dálo se regirowáním Krčínowým za Matěje z Weweří, jinak Šilhánek řečeného, heitmana Netolického.

Paměť, co se dáwalo od udělání jednoho prowazce obory Netolické.

Od trhání tesůw od jednoho kmene . .	3 kr.
Od trhání latí od jedné holi	1 gr.
Od tesání stěn spodních od jedné po .	2 kr.
Z téhož od ustanowení jednoho prowazce té obory dalo se, když ty tesy a lati přihotowené jměli	50 gr.
Od přikrytí šindelem jednoho prowazce .	10 »

Od jechowání dwau kolí . . . . 1 gr. 1579
Od podezdíwání jednoho prowazce dáwalo se . . . . 15 »

a na 30 prowazců podezdění přidalo se jeden str. žita. Prowazec jmá w sobě 32 lokte Wídenské.

Widí mi se také ještě tuto položiti o hospodářstwí Krčínowě, o němž takto w zwláštním spisu nacházím.

Za sprawowání a wládařstwí JMti wysoce urozeného pána, pana Wiléma z Rosenberka, nejwyššího pana purkrabí Pražského oc, tehdáž když jest pan Jakub Krčín z Jelčan JMti pánu slaužil, tito wnitř psaní důchodowé a užitkowé na panstwích JMti páně jsau wyhledáni a sprawení od l. 1560 až do l. 1579.

(Nota. Než co jest proti tomu čistých rolí, dědin, chmelnic, štěpnic, luk, tráwníků, lesů užitečných, též dworů, wesnic i jiných gruntů swedeno, tuto nepokládá se. Jmám za to, že nepolepšilo se w Čechách, než se zkazilo a pohoršilo.)

Na panstwí Krumlowském:

Item nejprwé woda přiwedena trubami na předhradí zámku Krumlowského.

Item Rechl na řece nad Floperkem w nowě udělán, kterého se až posawad užíwá.

Item luk wyhledáno u Chwalšin, u Wišném, nad Křenowým, w hájemstwí Ktiském i jinde, na kterýchž jest znamenitý počet sena wozůw.

Item piwowár Krumlowský dostawen, a tehdáž nejprwé na něm začalo se wařiti.

Item piwowár Plawnický z gruntu w nowě wystawen a teprwa založen.

Item piwowár Šwortzpošský také z gruntu založen a wystawen.

Item hned pod tím piwowárem Šwortzpošským welicí dwa rybníci jsau wyměřeni.

Item mlýn u Plawnice w nowě udělán i rybníci.

Item rybník Počátek wyměřen i udělán.

Item dwůr Plawnický wšecek z gruntu wystawen a welmi dědinami rozšířen.

1579. Item owčín w nowě postawen i owcemi osazen při tom dwoře Plawnickém.

Item odaumrt se wyhledala, kteréž každého roku do několika set se schází.

Item dwůr nowý Krumlowský založen a z gruntu wystawen a dědinami rozšířen.

Item při témž dwoře owčín také w nowě založen, wystawen i osazen již nyní jest u Borownice.

Item owčín u Chwalšin založen, wystawen i wysazen již nyní jest u Křenowého.

Item dwůr Borownický založen, wystawen i dědinami s dostatkem opatřen.

Item dwůr Křenowský založen a dědinami rozšířen, tak že z týchž dworů, když jsau pilní auředníci, může býti na piwowáry dostatek pšenic.

Item zámek Krumlowský wystawen.

Item rybník Plastowský powýšen a welice zlepšen.

Item na piwowářích s sládky o přírosty narownáno, kterýmžto řádem mimo předešlý obyčej jinak o několika set kop užitku přibýwá.

Item při písařích důchodních nařízeno, kterakby měli sirotkům peníze propauštěti, a tím řádem mnohem wíce připadá odaumrtí. Ani JMti pánu ani sirotkům již ublížiti se nemůže.

Item poddaní, kteří sobě jednají wýhosty do měst a jinam, aby byli powinni JMti pánu propuštění upláceti, čehož se také nemálo do roku shledati bude moci; a ten artikul na wšeckna panstwí se wztahuje.

Item na tom panstwí mnohem wíce stálého důchodu i běžného wyhledalo se, nežli prwé bylo.

Item městečko Chwalšiny, aby se jim piwo wařiti nebránilo, uwolili se ročně platiti po 160 kopách miš.

Item na Kuklweitě do několika set koz se zplemenilo.

Item wolůw wzchowáno na tom panstwí weliký počet, tak že nebylo potřebí na kuchyni mnoho co přikupowati.

Item sladů ječných mimo potřebu zámeckú může se do několika set kop odprodati každého roku.

Item w Šwortzpachu mlýn spůsobený a sprawený.

Item na Plánském dwůr sprawen a postawen, w kte-

rémž až do dwau set wolů pohodlí swé jmíti mohau w pastwách. 1579.

Item na Wišni pro pastwu dobytka letním časem i také přes zimu přechowání dwůr přikaupen a sprawen.

Item při hajných a při prodaji lesůw také se nařídilo, tak že do několika set každého již roku se za ně utržuje.

Item jitra jsau wyměřena, ale ještě nejsau spočítána; za kteráž do mnoha tisícůw kop utržiti se bude moci, a nemálo také stálého platu bude moci přibýti.

Na panstwí Netolickém.

Item nejprwé w městě Netolicích wyhledalo se, že jsau na waření piw bílých žádného obdarowání nejměli, a proto museli jsau se w posudní, kteréhož do několika set ročně se schází, uwoliti.

Item tu w tom městě JMti pánu k ruce jest založen piwowár, a z toho do mnoha wesnic se wystawuje.

Item rybník Pomoc wyměřen i udělán.

Item rybník Nahradil wyměřen i udělán.

Item rybník Naděje wyměřen i udělán.

Item rybník Machů připadl na JMt pána odaumrtí.

Item o rybník u města stala se směna se panem opatem Korunským.

Item dwůr Netolický založen i wystawen a dobrými dědinami rozšířen.

Item stoků welikých několik při témž dwoře jest uděláno.

Item dwůr u Bašty Drchtařský na JMt pána připadl a tu také k ruce JMti páně hospodářstwí jest založeno.

Itèm mlýn Jirowský wystawen a sprawen.

Item mlýn u města také z gruntu wystawen a k užitku JMti páně obrácen.

Item mlýn Hysků kaupil se k ruce JMti páně, wystawen a sprawen.

Item odaumrť w městě Netolicích se wyhledala, kteráž jest do několika mnoho set kop.

Item sádky u města i u mlýna Jirowa i u Aujezdu jsau udělány a sprawený, z kterýchž také několik mnoho kop grošůw JMti pánu přichází každého roku, a k weli-

1579. kému pohodlí jsau kupcům, tak že i tím lepší odbyt na ryby jest.

Item mysliwost wšelijaká okolním sausedům JMti páně jest přetržena.

Item nowá obora u Leptače wyměřena a udělána, w kteréž do několika set kusůw zwěři býti může.

Item od Leptače k tomu panstwí několik čistých rybníčků jest přibylo.

Item s sládky o přírosty jest narownáno, jakž napřed poznamenáno stojí.

Na panstwí Lhenickém.

Item w městečku Lhenicích w dwojnásobný plat za odaumrt se uwolili.

Item w témž městečku s každého wěrtele platí po 20 gr., kteréhož posudního do 150 kop ročně se schází.

Na panstwí Libějowském.

Item stoky na wšecky rybníky w nowě udělány, kterýmiž dostatek wody na rybníky se dohání a weliká oprawa tím na rybnících jest.

Item rybník Mláky malým nákladem nemálo se oprawiti může.

Item rybník pod rybníkem Mlakami wyměřen.

Item rybníci pod Sedlcem jsau powýšeni a sprawení.

Item mlýn u Sedlce sprawen.

Item dwůr při něm wystawen a kopáním nemálo uděláno, tak že již při něm do několika welkých stohů stojí, a wíce jich bohdá bude přibýwati, a tu žádné čeledi se nechowá.

Item dwůr Libějowský sprawen a wystawen a dědinami kaupenými od jednoho dwora w Cholčicích rozšířen a směněn.

Item stoku mimo potřebu dworskú i piwowárů několik se při těch dwořích Libějowských udělalo, a ještě přidělávati se bude, aniž jest potřebí pšenic na piwowár kupowati.

Item při rybnících jest naprawено, tak že ryby dobré býwají a plodu také nachází se dostatek i zbytky, jakož pak každého roku téměř nemálo se uprodáwá.

Item s sládky o přírosty jest narownáno, jakož na- 1579.
před poznamenáno stojí.

W Prachaticích.

Item dáwalo se prwé z toho města ročně za desátek 60 kop, a již jsau se každého roku we 300 kop uwolili.

Item s každé prostice soli podwolili se platiti po 1 gr., z čehož se znamenitá summa scházi.

Item s každého strychu obilí také se podwolili platiti 3½ den. čehož prwé nebýwalo.

Na panstwí Husineckém.

Item odaumrť se wyhledala, kteréž každého roku nemálo scházeti se bude.

Item z městečka Záblatí za waření piwa bílého, (neb jsau na to nejměli žádného obdarowání) uwolili se každého roku platiti 50 kop m.

Item w městečku Husinci též takowé wárky, ač jest jim mlýn jeden při městečku puštěn, uwolili se ročně platiti 200 kop miš.

Item o piwowáře a o sirotčích penězích, tak jakž na jiných panstwích, jest nařízeno.

Na panstwí Helfenburském.

Item mlýn pod Baworowem odaumrtí na JMt pána připadl; kterýž jest wystawen a sprawen.

Item rybník Písařowský powýšen; do kteréhož dwojnásob násady nežli prwé nasaditi se může.

Item jitra wyměřena i lidem rozprodána, za kterážto utržilo se několik tisíc, i také postaupena pod stálý plat, kteréhož nemálo se schází.

Item w městečku w Jimíně uwolili se JMti pánu za bílé wárky platiti ročně 40 kop.

Item stoků při dwoře Štětinském několik jest welikých uděláno.

Item s sládky o přírosty jest smluweno, jakož wpřed poznamenáno stojí.

Na panstwí Nowohradském.

Item Swachů dwůr dědinami rozšířen a wystawen.

Item owčín při témž dwoře jinak, lépe nežli prwé, osazen.

Item owčín u Nowých hradů postawen.

1579. Item dwůr Nedrtál a mlýn při něm k užíwání JMti páně přiweden; nebo heitman, kterýž užíwal netoliko toho, ale i řek a lowůw, jest odtud odbyt.

Item piwowár w Benešowě založen a z gruntu wystawen.

Item mlýn při témž piwowáře též jest sprawen a wystawen.

Item stoka nowá udělána z rybníku Žáru, kudyby woda měla jíti na ta místa, kde rybníci pod ní w několik set kop násady wyměřeni jsau.

Item u Welešína w boru weliký rybník jest wyměřen.

Item lauky w hájí Zubčickém, Feslowský a pod Porešínem k ruce JMti pánu jsau wyhledány; na kterých weliký počet sen wozů bývá.

Item na tom panstwí rybníci jsau naprawení; ryby na nich bývají dobré a plodu dostatek, a odtud mnoho set kop plodu na panstwí Třeboňské se dodáwá.

Item s sládky o přírosty jest narownáno, jakž napřed poznamenáno stojí.

Item odaumrť též jest wyhledána, i též takowý řád, jakž na jiných panstwích wšech při propauštění peněz sirotčích se zachowáwá.

Item w Stropnici uwolili se za bílé wárky ročně platiti 150 kop.

Na panstwí Rosenberském.

Item na tom na wšem panstwí za odaumrť uwolili se we dwojnásobní plat, a každý z osedlých po 4 dnech roboty.

Item jitra jsau wyměřena, a jest za ně utrženo do několika tisíc, a stálého platu k tomu nemálo jest s nich přibylo.

Item z městeček toho panstwí uwolili se JMti pánu za bílé wárky každého roku wydáwati 300 kop m.

Item dwůr při zámku i jiné hospodářstwí lowowé zwůle w řekách k ruce JMti pánu jest obráceno; nebo heitman, který toho byl wšeho užíwal, prwé jest odbyt.

Na panstwí Třebonském.

Item rybník Swět wyměřen i udělán.

Item rybník Newěrný.

Item rybník Pamatuj.

Item na Lawičkách rybník weliký jest wyměřen. 1579.

Item u Šalmanowic též welmi weliký rybník jest wyměřen, i také wody jsau na ty oba rybníky wyměřeny.

Item nedaleko od Suchdolu také weliký rybník jest wyměřen i stoka, kterauž by od mlynáře Fulaše woda z řeky na ně wyjíti mohla.

Item dwůr Dwořec wyměřen a z gruntu wystawen welmi w dobrých a užitečných dědinách, tak že již není potřebí pšenice na panstwí Třebonském kupowati.

Item dwůr nowý při městě, který býwal k klášteru, také jest k ruce Jeho Mti páně přišel.

Item mlýn u Opatowic na šestnácte kol téměř z gruntu jest postawen.

Item píla při témž mlýně w nowě postawena, na kteréž weliká a znamenitá summa reylů na prkna zřezati se může.

Item mlýn w zámku Třebonském w jedné wěži wšecek nowý postawen, kteréhož tu nikdy nebylo.

Item mlýn pod Záblatským rybníkem wyměřen a z gruntu wýborně čistě postawen.

Item mlýn pod rybníkem Weselským, kterýž také z gruntu se stawí.

Item staw nowý kamenný u sw. Maří Magdaleny, kterýmž se téměř wšickni rybníci Třebonští naháněji a mlýnowé tau wodau jdau, kamenný z gruntu jest udělán.

Item při samém městě Třeboni weliká obora na welikú zwěř a na srny jest udělana.

Item stoka nowá z rybníka Zwíkowského jest udělána, kterauž se rybník Pamatuj nahání, a druhá stoka do téhož rybníka mimo rybník Lanský.

Item násada rybničná aneb rybníci dobře jsau naprawení, tak že býwají na wšech rybnících ryby dobré a plodu dostatek, a každého roku téměř že nemálo zbytku se štikám a do stok wysýpati musí.

Item s sládky o přírosty, jakž napřed stojí, urownáno.

Item odaumrt wyhledána i také s strany propuštění peněz sirotčích takowý řád, jakž i na jiných panstwích, se zachowáwá.

1579 Item owčín nowý u Wranína jest postawen a owcemi osazen.

Item dobytka weliký počet na dwořích se wzchowalo.

Item obilí při zámku dostatek a již do stohu skládati se musí.

Item kostel sw. Jiljí w rybníce Swětě jest wystawen a od pana arcibiskupa Pražského poswěcen.

Item kostel sw. Alžběty, kterýž byl zatopen rybníkem Swětem, jest znowa a z gruntu na předměstí Břilickém postawen, a týž skrze pana arcibiskupa Pražského poswěcen.

Na panstwí Strážském.

To panstwí jest od pana Jana z Lobkowic toliko za 50,000 kop m. kaupeno.

Item rybník Potěšil jest wyměřen i udělán.

Item rybník Skutek jest udělán.

Item rybník Krásné pole jest powýšen a dodělán.

Item rybník Naděje jest wyměřen, a nyní se na něm hráz dělá.

Item rybník Krwawý w lesích zarostlý jest nalezen, kterýž také brzo jinačejší bude.

Item na řece nad Lužnicí nowý staw na řece jest udělán, w něm slup dobrá, a odtud stokau nowau nyní udělanau žene se woda s dostatkem na rybník Potěšil Skutkem a Nadějí.

Item na rybník Krásné pole w nowě stoka jest wyměřena, kteráž také hned dělati se bude, tak že netoliko na ten rybník, ale i na jiné rybníky dostatek wody dodáwati se bude, a bude moci i ta woda na ten pustý rybník, kterémuž nyní Krwawý říkají, se přiwésti.

Item rybník Tauškanec jest wyměřen a malau powýškau we 200 kopách násady býti může.

Item rybník Stawiště také malau powýškau dwojnásob wětší může se přistrojiti.

Item nowý dům weliký dřewěný mezi těmi nowými rybníky jest postawen.

Item o sládcích a písařích důchodních napřed poznamenáno stojí; nebo též na tom panstwí jest to nařízeno.

Na panstwí Milčinském. 1579

Městečko Milčín za wárku bílého piwa (nebo nato nejmají žádných swobod) každého roku uwolili se platiti 70 kop m.

Na panstwí Raudnickém.

Item Raudničtí měšťané uwolili se ročně dáwati za wárku bílého piwa 2000 kop miš.

Item městečko Hoštka swolili k posudnímu, kteréhož se schází 600 kop i wíce; nebo město i městečko žádného obdarowání na wárky jsau nejměli a nejmají.

Item piwowár nowý w Raudnici jest wyměřen i postawen.

Item dwůr a owčín u wsi Netřeše jest wyměřen, a má se postawiti.

Item o mýtu tu w městě i jinde jest nařízeno, že ho může dwojnásob i trojnásob nežli prwé se scházeti.

Item rybník starý u Ptáků k powýšce jest wyměřen, z kteréhož do města Raudnice snadno woda přiwedena býti může.

Item u Židowic mnoho se dědin k ruce JMti páně wyhledalo.

Item Raudničtí měšťané uwolili se s každého strichu obilí, kteréž ladují z města, po 3½ den. platiti.

Item s strany odaumrtí i jiných wěcí, tak jakž na jiných panstwích nařízeno.

Na panstwí Borowanském.

Item klášter Borowanský, dworowé i piwowár k ruce JMti páně obrácen i wšelijací důchodowé.

Item rybník Krčín wyměřen i udělán.

Item o rybnících, o piwowáře, o sirotčích penězích, tak jakž na jiných panstwích, jest nařízeno.

Item z toho panstwí několik set kop plodu na panstwí Třebonské se dodáwá.

Item hned nad mostem Borowanským nedaleko znamenitě weliký rybník jest wyměřen.

JMCá JMti pánu tyto nížepsané swobodníky a dědiníky dědičně darowati ráčil; jenž jsau:

Wondra Čeněk w Čeřejowě.

Petr Kauba w Welkém Třebči.

1579. Sewerin w Todni.
Jakub Zeman w Jawornici.
Šebestian jinak Šebesta w Slawči.
Matauš w Čeřejowě.
Jakub w Bukwici.
Martin Cikán w Wrčowě.
Jiřík a Jan bratří na Bartochowě pod Krasejowkau.
Jiřík Šrámek w Tonrowém.
Wojta w Záluží.
Franěk Guldan w Záluží.
Walenta Dwořák w Zubčicích.
Martin a Slawek w Nykolech.
Jan, jinak Janek, w Chuchlíku.
Ambrož u Welení.
Bartoloměj, jinak Barta, na Jiříkowě u Welení.

Při auřadu nejwyššího purkrabstwí Pražského.

Item nowý piwowár skrze kaupi jednoho domu na Nowém městě Pražském jest spůsoben, z kteréhož weliký užitek do roku se schází.

Item owčín nowý při dwoře Ruzyňském postawen i owcemi osazen.

Item winice nowá weliká wysazena, na kteréž jest naděje že bude býwati do 100 sudů wína.

Item s sládky o odaumrtech, o wěcech sirotčích i při hospodářstwí tak jest nařízeno, jakž napřed poznamenáno stojí.

Léta páně 1580.

1580. 3 Januarii. Toho dne swatební weselí konáno panu Fridrichowi Mičanowi.

25 Januarii pan sudí nejwyšší ženil se.

8 Februarii té noci pan Čeněk Mičan z Klinšteina umřel.

13 Februarii pan wládař domu Rosenberského i se paní kněžnau manželkau swau na weselí swatební pana Petra Woka z Rosenberka na Bechyni přijeti ráčili.

14 Februarii JMt pan wládař Rosenberský ráčil poznamenati těmito slowy: Oddawky bratra mého a weselí

swatební na Bechyni konáno, wdáwawši se za pána panna 1580.
Kateřina šlechtična z Ludonic.

17 Februarii pan wládař domu Rosenberského z Bechyně po wykonaném weselí swatebním na Třeboň odjel se paní manželkau swau.

15 Aprilis pan wládař jměw nějaký nedostatek a otok na těle, dal jej sobě, když se změkčil, protíti, a několik neděl lékaři s ním práci měli, nežli jej zahojili; i doktor Štromer potřebowán byl.

28 Aprilis kommissí o horní wěci w Budějowicích českých determinowána, poněwadž hory nad městem tehdáž pěkně šly.

29 Aprilis pan komorník nejwyšší, pan Bohuslaw Felix Hasišteinský z Lobkowic, též Harder a saští wyslaní do Budějowic přijeli. Pan wládař na swém místě JMt pana Petra Woka, bratra swého, do Budějowic wyprawiti ráčil, a po obšírném jednání naposledy mezi týmiž pány kwerky smlauwa učiněna.

8 Maji po wykonané takowé kommissí pan komorník nejwyšší přijel z Budějowic na Třeboň.

16 Maji. Toho dne, jenž bylo w pondělí po božím wstaupení, mustrunk držán byl na Písku, na kterýž i pan Petr Wok k jízdě pana bratra swého sedm koní správných z Bechyně wyprawiti ráčil.

29 Maji, ten den weliké powětří dwoje na Třeboni bylo, i nemálo okolo poškodilo.

4 Junii hrabě N. z Monfortu na Hradci umřel.

13 Junii, jinak w pondělí po sw. Medartu JMCá osobně s Jich Mtmi nejwyššími pány auředníky a saudci zemskými i některými od saudu komorního w swětnici, kde JMt jídati ráčí, ráčil slyšeti pana Adama Krajíře s Wančury o moc nad nimi od pána prowedenú; a hned se tu pan prokurator JMCé ozwal, a žádal za přečtení zřízení zemského o pokutě a moci. Pan Krajíř toho čtení bránil před průwody obojí strany. Mluwil od něho doktor Jan z Kunštatu. Naposledy poněwadž se pan Krajíř w suplikací swé k té moci přiznal a neodepřel, nalezeno, aby zřízení zemské bylo čteno; a potom JMCá wywstati, a Jich Mti wystaupiti stranám poručiti ráčili; a když se zase wstaupilo, odloženo

1580 toho do čtyr nedělí. Naposledy když pan Krajíř dosti w strachu byl, aby o hrdlo nepřišel, pokutu za ten účinek 60,000 kop m. položiw, tak krále i Wančury spokojil. Ale kterak se ta wěc zběhla, widí mi se, poněwadž jsem toho nedaleko tehdáž byl, krátce připomenauti. Wančurowé na koních po gruntech páně sem i tam za časté swobodně se projížděwše, až přihodilo se, že do Kosmonos jednoho dne přijeli. Tu se sedláci z ponuknutí panského zdwihli a je jímati chtěli, a hned tehdáž k šturmu i w městě udeřeno. Lid, že se nimi cesta netrhla, k Kosmonosům z města běžel, a tu w peci jednoho Wančuru našedše, wytáhli i druhého též jali, a dobře jim přitlaukše, do Boleslawě co zločince wedli, a do wěže po rumpále na zámku spustiwše, dali. Někteří práw a zřízení zemského neznajicí chwálili pana Krajíře, že to slušně učinil jakožto heitman krajský; ale jinak se potom našlo, jakž wýše oznámeno.

3 Julii pan Pawel z Šternberka zastawil se na Třeboni, wzaw před sebe cestu jako rytíř sw. Jana Jerosolymitanského do Malty.

28 Julii kníže Henrich Lehenické přijel ku panu wládařowi na Třeboň, a nazejtří odjel.

Mense Augusto, při času památky sw. Petra w okowách, JMt pan wládař Rosenberský, byw poručníkem (jakož napřed oznámeno) sirotkůw Šternberských Zelenohorských, panstwí to na wyhledáwání pana Ondřeje z Šternberka pánu skrze wyslané a zmocněné na swém místě, jmenowitě pana Wáclawa Švihowského z Risenberka, Jana Dlauhoweského z Dlauhé wsi, Petra Baubinského z Aujezda a Jiřího Haranta z Polžic postaupil.

1 Augusti. Pozhojiw se pan Wilém z Rosenberka, za dlauhý čas newycházel ani newyjížděl z zámku Třeboně. Toho dne ráčil se dáti wésti k některým rybníkům, poručiw w nich dle opatření ryb a ohledání zatahowati.

12 Augusti pan Wilém z Rosenberka ráčil wyjeti z Třeboně ku Praze do Soběslawě; 13 do Milčína, 14 Nespek, a tu nejwyšší pan písař k JMti pánu přijel, 15 do Prahy; 16 ráčil jmíti audiencí u císaře JMti.

10 Septembris Její Milost paní Rosenberská, markra-

bina z Baden, ráčila do Krumlowa přijeti, a pán Její Mti 1580.
pan wládař Rosenberský 13 téhož měsíce.

25 Septembris panna Kateřina Kunašská oblečena do zákona w klášteře Krumlowském, přítomen byw při též slawnosti její pan wládař se paní manželkau swau, markrabinau z Baden.

10 Octobris cometa visus.

15 Městečko Planá na panstwí Krumlowském wyhořelo.

15 Octobris nález se stal mezi prokuratorem JMCé a Jiříkem Woděradským.

20 Jiřík Woděradský sťat pro partity.

15 Novembris w noci na středu paní Jakoba, kněžna stará baworská, žiwot swůj dokonala, znáti daw o smrti Její Mti paní báby swé kníže Wilém baworský panu wládařowi.

23 Novembris pan Delphinus episcopus Brixensis, legat papežský, byl na Krumlowě, a nazejtří zase odjel.

12 Decembris wyprawil pan wládař pana Metycha a hofmistra swého do Mnichowa na místě swém na pohřeb kněžny staré.

16 Decembris, jinak w pátek w noci na sobotu dne památního maudrosti boží, paní Anna Hradecká, rozená z Rosenberka, sestra pana wládaře, wšak z jiné matky (o níž napřed obšírně napsáno) žiwot swůj na Hradci dokonala.

18 Decembris pohřeb a exequiae konány staré kněžně baworské, a potom zboží její inventowáno.

28 pan wládař na Hradec přijel, kdež nazejtří 29 Decembris pochowání bylo těla mrtwého paní Hradecké, při kterémž na místě JMCé wyslaný byl pan Krištof z Lobkowic.

Toho roku krow na wěži nowé okrauhlé Krumlowské na Hrádku podlé projednání Jetřicha Slatinského od mistra Merkle tesaře krásně udělán a postawen.

Item toho roku zahrada Fefferkornská w Praze k ruce JMti wládaře kaupena.

Léta páně 1581.

1581. 1 Januarii nowé léto na Třeboni pan wládař Rosenberský oslawil, pobyw tu některý den; než paní kněžna na Krumlowě zatím býti ráčila, a do nowých horních pokojů w fraucimoru stěhowala se.

4 Januarii pan wládař ku panu bratru swému takowé psaní učiniti dáti ráčil:

Můj nejmilejší pane bratře! Zdrawí i jiného wšeho dobrého přeji Wám wěrně rád. Oznamuji Wám, že pan Wácslaw Wacelík jest dnešního dne sem na Třeboň přijel, a listy Waše jest mi dodal; z kterýchž jsem porozuměl, že jest mu panna Mariana Špulířowa k stawu swatému manželskému zamluwena, očež se mnau také sám austně promluwil, a za to žádal, abych ku poctiwosti jeho weselí swatebního přítomen byl; i napřed jsem to rád uslyšel a jemu toho wěrně přeji, i také žádost jeho bych rád wykonal, ale poněwadž za příčinau smrti sestry naší paní Anny Hradecké, tolikéž manželky mé paní báby zármutek jmám, toho wykonati nebudu moci; w čemž jsem se mu také i omluwil. Nicméně když mi den weselí swatebního jmenowán bude, na místě swém osobu ku poctiwosti jeho wyprawiti chci, a Wás za to žádám, že ho w té příčině i jinak dále fedrowati budete, tak aby jemu táž panna Špulířowa k stawu swatému manželskému bez dalších odtahůw dodána byla. S tím se Wám dobře a šťastně jmíti winšuji. Datum na Třeboni w sobotu po památce tří králůw l. uts. Na ten list pan Petr Wok bratrské a wolné odepsání, že to tak rád wykonati chce, učinil.

12 Januarii pan wládař na Krumlow přijel, a tu swau nejmilejší paní manželku w dobrém zdrawí našel.

12 Februarii pan wládař přijeti ráčil na hrad Pražský.

13 Februarii byl u JMCé.

14 Februarii předložení sněmowní stalo se.

17 Februarii pan wládař z jisté rady lékařůw dle zachowání zdrawí, aby od ryb se zdržowal, zjednal sobě od nunciusa apoštolského Horatia indulgencí, aby w postě

nastalém mohl maso jísti; a toho dne saud zemský začal 1581.
se, než nazejtří zase sněmowáno.

Předešle oznámeno, že císař Rudolf wyzdwihowal na nabádání duchowních z některých měst, jako i z Wídně, praedikanty ewangelické, a tohoto roku w Welikém Hlohowě na Slezsku tolikéž reformací předsewzata; odkudž nejedny newole w obcích a zaneprážduění pocházela, a tím obecné dobré wzděláno není.

1 Maji kníže Filip, markrabě z Baden a hrabě z Španheimu, dal znáti panu šwagru a bratru swému, panu Wilémowi z Rosenberka, že třetím dnem z Prahy míní se hnauti a ku pánu na Třeboň upřímo jeti.

19 Maji, jinak w pátek po letnicích, pan wládař domu Rosenberského se panem Adamem z Hradce ráčil nawštíwiti pana bratra swého, pana Petra Woka, na Bechyni.

Byw toho času nowý cimbál na nowé wěži Krumlowské zawěšen, památka toho listowní tato se nachází:

Epigramma in cymbalum arcis Crumnoviensis noviter erectum anno salutis 1581 die 5 Junii.

Cymbalum affatur legentem.

Fata vocant, fugit hora celer, mors jacula tendit.
Tempora ego mensuro: necis tu sis memor, atque
Me resonante putato, dies instare supremos,
Continuo solvens grates pro munere Christo,
Praesens extrema et etiam remanet tibi hora.

Distichon complectens numerum anni, mensis, diei ut supra.

QVInta Vt LVX IVnII LVCentI eXfuLsIt In aXe,
HoC VrsInVs opVs struXIt reXItqVe ViLheLMVs.
S. Petřík.

Vel sic:

Quinta ubi lux Junii lucenti exfulsit ab axe.
Hoc Ursinus opus struxit rexitque Wilhelmus.

27 Junii a těch časů arcikníže Arnošt, bratr císařůw, w Praze býti ráčil.

27 Julii JMt pan wládař w nebytí doma Joachimowi Metychowi dwůr swůj na Třeboni poručiti ráčil, kdež

1581 i kněžna Její Mt paní Rosenberská zůstáwati ráčila, wykonáwaw' tehdáž jízdu k kurfiřštu saskému do Drážďan.

Mense Octobri we čtwrtek před sw. Hawlem Krčín podruhé stoku wyměřowal z Wèrného do Krčína, a dobře mu se powedlo; a w pondělí příští, to jest den sw. Hawla, dal se do dělání též stoky u Smržowa; a to proto učinil, aby z Wèrného do Krčína, a z Krčína do Oplatila wodu hnáti mohl.

Při času sw. Ondřeje paní hrabinka z Serinu ráčila býti w klášteře Krumlowském mezi pannami, nikam newycházející, až měsíce Decembris na Hradec jeti ráčila.

30 Novembris dělány stoky w oboře Kratochwíli, skrze Krčína wyměřeny bywše; a toho času někteří sedláci poddaní w krádeži zwěři shledáni bywše, nařízením Krčínowým šibenicí ztrestáni; a na ostrach Krčín okolo obory tři šibenice postawiti dal.

Měsíce Decembris biskup Saltzpurský panu wládaři zalblinky odeslal, některé tři pídí zdéli, kteréž předtím naschwále chowati dal, s nimiž byli do 30 centnéřů jater a plic stráwili. Ty na Krumlowě Krčín opatřiti dal.

Toho roku pan wládař ráčil dostati dwú horních měst w Slezsku, totižto Raichštainu a Silberberku.

Léta páně 1582.

1582. Mense Januarii JMCá panu wládaři takowé psaní odeslati ráčil:

Wysoce urozený! Jakož tebe tajno není, že jsme dnůw nedáwno pominulých sněm obecní w králowstwí našem českém z wysoce důležitých příčin k pondělímu po hromnicích nejprw příštích rozepsati dáti ráčili, jakož tomu dále z předložení sněmowního budeš moci wyrozuměti; i milostiwě tebe žádati ráčíme, že se k tomu skutečně přičiníš, a toho wšelijak nápomocen budeš, aby milostiwá žádost naše, kteráž tak na stawy wzložena bude, swé místo jmíti mohla; a my tobě takowú powolnost wší milostí naší císařskau wzpomínati a nahražowati ráčíme.

Dán na zámku našem Prešpurce w auterý po památce sw. Pawla na wíru obrácení léta oc. 82. 1582.

26 Februarii JMt pan Wilém z Rosenberka weselí swatební služebníku a komorníku swému Pawlowi Finkenarowi, pojímajícímu sobě wdowu Paulusku, na Krumlowě wykonáwati dáti ráčil.

6 Martii, jinak w auterý po Invocavit, po prwní hodině na noc nad městem Sedlčany welmi širocí oblakowé ohniwí neb krwawí na spůsob slaupu widíni, tak že lidé domníwali se, že hoří.

20 Martii toho dne renovatio s strany kanceláře Krumlowské stala se. Jindřich Domináček, jinak z Písnice, kancléřem učiněn.

31 Martii, w sobotu před nedělí Judica, na neděli okolo osmi hodin až do dne widíni slaupowé ohniwí potíkající se.

22 Aprilis paní Kristina N. z N. pana Petra Baubinského manželka, pohřbena.

24 Maji weliké powětří a na mnoho místech i krupobití bylo a škody na obilí, tak že welicí kusowé padali, a owce na poli ztlaukli; a powětří domy z gruntu wywrátilo, a škodu welikú učinilo.

1 Junii pršel dešť ten den, a tak z toho weliké wody byly; místy škody zdělaly ku podiwu. Tak mnoho dříwí do Prahy k mostu snesla, že s mostu je tyčí dosáhnauti mohli; a bradáče pod mostem až do čela dosáhla, lidí i dobytka mnoho ztopila. Na Raudnickém mostu, jezu, mlýních nemalú škodu učinila. Za tau příčinau pan wládař od pana bratra k sprawení toho zas dříwí sosnowého i dubowého některé sto kmenů z lesů Bechynských požádati ráčil.

We čtwrtek po neděli Exaudi byw JMCá w Wídni, odtud psaním swým panu wládařowi poručiti žádostiwě a laskawě ráčil, aby k 7 Junii, jinak we čtwrtek po letnicích, do Prahy přijeda, s jinými nejwyššími auředníky zemskými před začátkem saudu zemského pilných a důležitě potřebných zemských wěcí uwažowati nápomocen byl; jakož pán k tomu času do Prahy se wyprawiti a podlé rozká-

1582. zání králowského zachowati se mínil. Ale powodně hrozné ten sjezd zrušily.

8 Junii, jinak den sw. Medarda, kterýž (jakož Římané chtějí) deštěm wládne, byl ten den jasný bez deště.

26 Junii, jinak w auterý den swatého Jana Buriana, umřel urozený pán, pan Krištof z Šwamberka.

3 Julii ten den na noc weliké powětří, hromobití a blýskání bylo, téměř o celú noc, s welikým podiwením a zázrakem.

25 Octobris, jinak we čtwrtek po sw. Woršile, JMt pan wládař ráčil wyjeti z Krumlowa k Linci s nejwyšším panem komorníkem a sudím králowstwí českého, a w pátek ráčili do Lince přijeti.

11 Novembris kancléř Rosenberský pan Jindřich z Písnice w staw sw. manželstwí wstupowal, přinesw sobě manželku z města Wídně.

Byl toho času takměř po wší české zemi weliký a náramný mor a powětří nakažené a jedowaté kromě některých hornatin a pomezních statků králowstwí českého, jako Krumlowa, kdež pán Rosenberský s nejwyšším p. komorníkem a sudím a manželkami swými před nakažením tím schrániti se ráčili.

Toho roku pan wládař dal mincowati dukáty w Raichenšteině s obrazem sw. Christophora, a na druhé straně s erbem Ursinowským a textem: Guliel: Guber. Dom. Rosenberg 1582.

Léta páně 1583.

1583. 4 Januarii, jinak w pátek po nowém létě, císař byw w Wídni, znamenaw, že čas sbírkám w králowstwí českém i jinde wychází, aby Čechowé zase o jiné starati se zapomínati a dáwati jich neodwykali, o swolení k jiným staral se, a za tau příčinau, aby dnowé k sněmům uloženi byli, panu wládařowi psaní učinil; a tak zřejmé jest, že nejwíce sněmowé pokládáni za příčinau sbírek.

6 Februarii Buzický ženil se w Kaplici.

2 Martii pan Wilém z Rosenberka z Krumlowa wyjel až na Třeboň, k Wídni cestu před se wzaw; i zůstal na

Třeboni; 4 na Slawonice, 5 na Šratnthol, 6 dne pan wládař přijel do Kytzenštorfu, 7 do Wídně, 8 před císařem audiencí jměl; 11 sněm se držel w Wídni a proposicí od JMCé stawům rakauským předložena; 12 u císaře opět audiencí jměl, odpuštění k domowí wyžádal, o těžké a nebezpečné nemoci paní manželky swé oznámiw; 13 z Wídně wyjel až do Kytzenštorfu spolu se panem písařem nejwyšším panem Michalem Španowským, a tu noc napadl weliký sníh; 14 jeto do Hunderštorfu, a tu se pan wládař se panem písařem rozjeti ráčil; 15 na klášter Laucký pan wládař přijel k Znojmu; 16 přijel pan heitman morawský k JMti panu wládařowi; item paní z Pernštýna, wdowa, se panem synem swým Janem a s panem hrabětem z Fürštenberku a s paní hrabinkau. 1583.

17 a 18 Martii w Znojmě jednání nějaké bylo w příčině též paní wdowy Pernšteinské.

19 pan wládař ráčil z Znojma odjeti až do Budějowic morawských. Tu shledati se ráčil se panem Hošlem (Haškem?) z Waldšteina, pánem z Kunštatu a panem heitmanem.

20 pan Wilém z Rosenberka z Budějowic jel až na Teleč, průwod pánu daw opat Laucký.

21 pan wládař přijel na Bystřici; 22 na Třeboň nawrátiti se ráčil; 23 na Krumlow přijel s wečerem dosti pozdě; nebo tam paní manželka JMti býti ráčila, jměw tu také pán tehdáž některé laboranty, jenž pracowali o nejtajnější maudrost a wyhledání kamene filosofského.

2 Aprilis pan wládař s paní manželkau swau jeti ráčil až na Třeboň; 4 jízdu pán zase ku Praze na poručení císařské, bywše obesláni wšickni nejwyšší auředníci a saudcowé zemští a raddy saudu dworského a komorního králowstwí českého k neděli prowodní, až do Soběslawě před sebe wzíti ráčil; 5 do Milčína; 6 na Konopiště; 7 na hrad Pražský.

17 Aprilis nawrátiw se pan wládař z Prahy na Třeboň, kdež paní kněžnu, manželku swú, nemocnú nalezl, u níž byla paní Lobkowská z Bystřice; 22 pan Jan z Lobkowic se paní manželkau pana wládaře na Třeboni nawštíwili.

25 Aprilis o smrti paní swé pan wládař takto poznamenati ráčil: Toho dne ráno w osm hodin má nejmi-

1583. lejší manželka, Anna Maria, markrabina z Baden, na zámku Třeboni žiwot swůj křesťansky a pobožně dokonala; jejížto duši pán bůh skrze zaslaužení syna swého nejmilejšího, pána Ježíše Krista, rač milostiw býti, a w počet wywolených swých swatých přijíti. Amen. Dominus dedit, dominus abstulit; sicut domino placuit, ita factum est; sit nomen domini benedictum. Amen. Fiat voluntas tua. Na jakúby nemoc umřela, nenacházím; nežli před některým týhodnem že we dne w noci dáwení jměla, a nic zachowati nemohla; než potom jí pomoženo z toho. O smrti její pan wládař bratru nebožky, markrabowi Filipowi listowně znáti dal, kterýž toho času w Paříži byl, a psaní 17 dne Maji dostaw, pro smrt paní sestry swé spolu se panem wládařem truchlil, a wšak k mírnosti, poněwadž w tom wůle boží byla, pana šwagra napomenul, s tím doložením, ku pohřbu toho knížecího těla, ač by sám nepřijel, wšak na swém místě že wyslati míní.

Mezi jinými karminy a epitafími sepsal orací obšírnú kněz Zigmund Domináček z Písnice, farář tehdejší Welešinský, o dokonání běhu žiwota též kněžny Anny Marie; a ač dobře pil, wšak dosti wznešený orator byl.

1 Maji sjewše se ku panu wládařowi na Třeboň pan bratr JMti se paní manželkau swau i pan Adam z Hradce, též se paní manželkau swau, i pan Jan z Lobkowic, pan Pleský i jiní dobří lidé rytířští, 2 Maji, jinak we čtwrtek po sw. Filipu a Jakubu, jeli z Třeboně s tím tělem mrtwým na Krumlow; 3 Maji exequiae wykonány témuž tělu, kdež w sklípku nowém w kostele farním Krumlowském pohřbeno, a nad hrobem rám udělán, w kterémžby swícnowé státi mohli i swětla; než wnitřní audy Její Mti w Třeboni pochowány.

6 Maji JMCá ráčil býti w Eberštorfě, kamž ráčil 30 Aprilis, jinak w auterý před sw. Filipem Jakubem, přijeti z uherského rákoše, tu chtěje některý čas pobýti. Na tom rákoši páni Uhři z počátku tuze na swém předsewzetí stáli, aby stížnostem jejich předně spomoženo bylo; wšak po JMCé bedliwém a pilném jednání od toho upustili a JMCé prwní pomoci do dwau let pořád zběhlých swolili.

JMCá uslyšew o smrti markrabiny z Baden, man-

želky pana wládaře Rosenberského, obáwal se, aby pán 1583.
pro zármutek nebožky na sněm položený na hradě Pražském k neděli Exaudi snad nepřijel; pána milostiwě požádal, aby, poněwadž na osoby jeho přítomnosti mnoho záleželo, doma nezůstáwal, nýbrž přijeda k sněmu, o to se přičinil, aby předložení JMKé místo jmíti mohlo; a takž pán z Krumlowa wyjeti ráčil 11 Maji až do Weselí, 12 do Milčína, 13 do Jesenice, 14 na hrad Pražský; 15 sněm se začal a předložení stalo se; 18 snešení sněmowní učiněno; 24 Maji, jinak w pátek před sw. Urbanem, vigiliae nocturnae ac tricesimus s službami a ceremoniemi k tomu náležitými nebožce kněžně w kostele Krumlowském ode dwau opatů, Wyšebrodského a Korunského, se třideeti jinými kněžími konány; od komrmistra Matiáše Fucha chudým lidem almužny rozdáwány; předtím we čtwrtek tělo mrtwé z sklípku s truhlami wyzdwiženo a do pěkné nowé cinowé truhly wloženo, a zase zazděno, jakž náleží.

Toho měsíce při 15 dni Jan Netolický z Turowa, auředník téhož panstwí, w oboře u Netolic k nowému štoku dal grunt postawiti a kolím dubowým a olšowým nabíjeti. Mistr Mertl tesař k tomu potřebowán, kterýž také krowy na wěže Krumlowskú i Bechynskú ozdobně postawil. Štok neb krowu toho nowého stawení u woboře počítal se 21 sáhů délka; než šířka 12 sáhů. Mistr Balcar byl baumistrem.

3 Julii té noci weliké na Raudnici powětří bylo, na mostě i jinde poškodilo.

5 Augusti přijewše k JMti panu wládařowi pan arcibiskup s panem proboštem hradu Pražského, 6 convocatio neb hromada držána kněžská ze wšech panstwí na Krumlowě, a kněží na examen wzati. Přední dotázka na ně byla, majíli manželky čili kuchařky a tak dále podlé Římského zkušowání.

8 Augusti pan arcibiskup do kláštera Wyšebrodu dojel s panem opatem Zbraslawským.

15 Augusti přijeli na Krumlow k JMti panu wládaři pan Jan z Kolowrat, p. Kurtzpoch, p. písař, p. Adam Slawata a pan Ferdinand Šwihowský. Na druhý den přijewše též ku pánu pan Hartwik Žejdlic a páni Zárubowé, 17, 18 et 19 smlauwáni a smluweni jsau.

1583. 27 Augusti takto poznamenati ráčil JMt pan wládař o smrti pana Hasišteinského: W auterý o půl noci na středu pan Bohuslaw Felix Hasišteinský z Lobkowic, nejwyšší komorník králowstwí českého, můj milý důwěrný šwagr, z tohoto swěta od pána boha powolán, jehož duši pán bůh milostiw býti rač.

2 Septembris pan Wilém z Rosenberka do obory přijel.

3 u Plastowského rybníka sjíti se ráčil se pánem z Hradce a pánem z Donína, a štwání držáno u Hlawatec; 4 zůstal pan wládař na Kratochwíli; 5 štwání bylo u Hradiště; low udělán w oboře Netolické a zastřeleni čtyři jeleni.

7 zase pan wládař na Krumlow odjeti ráčil, a jiní páni k swým příbytkům.

18 pan wládař ráčil na Třeboň přijeti.

23 štwaní držeti ráčil pan wládař u Lomnice, a odtud jeti ráčil na Dobrúmysl, a měřen Potěšil rybník.

28 Septembris w přítomnosti Krčína rybník Swět lowen, a welmi dobré a tučné kapry jměl; wysazeno z něho přes 1224 džberů; než wcházelo jich na džber po 27 i 28, ale ještě dolowen nebyl; nad čímž welmi Krčín potěšen, a tak panu wládaři napsal: Chwálím milého pána boha, že není po wůli zlých a neupřímných lidí; nebo když uslyší, že se WMti na rybnících létos dobře podařilo, a zwláště na těch, kteréž jsme w nowě udělali, budau je uši boleti; a přálbych, aby je i jazykowé boleli, a usta aby jim stekla, aby podruhé toho nemluwili, zač se nyní musejí styděti.

12 Octobris tělo mrtwé pana Wratislawa z Pernšteina wezeno do Prahy, a na Hradčanech w kostele u sw. Benedikta složeno.

13 do kostela sw. Wíta doneseno.

14 Exequiae témuž mrtwému tělu wykonány a pohřeb.

16 císař JMt na hrad Pražský přijeti ráčil z Brandeysa.

19 Novembris sněm položen na hradě Pražském; propositio do zejtřejšího dne odložena.

20 Propositio předložena u přítomnosti JMCé.

Toho času ještě zdrawé powětří na Krumlowě bylo;

než wůkol wšudy po panstwí zlé hned walem se rozmáhalo; we Lhenicích za den po 12, 13 i 14 pochowáwali. 1583.

9 Decembris Trautson starý i s syny swými přijat do země.

Odpowěd od stawů JMCé dána na wšecko jednání sněmowní.

14 Sněmowní relací stala se, a pán z Hoys do země přijat.

Léta páně 1584.

20 Februarii JMt pan wládař ráčil z Třeboně ku 1584.
Praze cestu před sebe wzíti, dojew toho dne do Soběslawě.

28 Martii nawrátil se zase pan wládař na Třeboň, a w té jízdě pán dostal Libně, a tu sobě stawuňk w swých putowáních učinil.

8 Aprilis pan Jiří Mošaur přijel na Třeboň za JMtí pánem.

9 seděl pan Mošaur na Třebonských počtech s Metychem.

10 pán JMt jeti ráčil k wyměřowání rybníka Rosenberského, kterýž Krčín předtím byl již wyměřil.

26 Štwání držáno na Kratochwíli, kdež tehdáž pan wládař býti ráčil se panem Kořenským i s jinými pány rytíři.

22 Maji pan wládař byw na Raudnici, štwání tam držáno.

23 Maji pan wládař ráčil jeti na Mělník.

24 na hrad Pražský se panem sudím nejwyšším.

W pondělí před božím wstaupením Krčín dokonce řeku nowú až do Krásného pole, žádného při tom díle nedostatku nejměw, doměřil, a we středu po božím wstaupení rybník nowý Rosenberský zakládati dal, beze wšeho strachu, bezpečně a wesele.

5 Julii pan wládař ranním jitrem wyjeti ráčil z Prahy až na Libeň.

6 Julii w noci přijeti ráčil na Kosowú horu.

7 býti ráčil kmotrem dítěti pána z Říčan, a odtud jeti ráčil až na Tábor.

8 z Tábora nawrátiti se ráčil na Třeboň. Měsíce

1534 toho JMCá ráčil býti na Brandeyse, a tu mysliwost prowozowati; mnoho jelenů tučných a dobrých ráčil zaraziti, a welmi štědře k předním i také nižším pánům auředníkům, vícekancléřům i také písařům se chowati ráčil, že jsau i páni praelatowé té mysliwosti účastni byli.

8 Septembris, totiž w sobotu den narození panny Marie, přijel k JMti pánu na Krumlow nuntius apostolicus, a příjezdem swým termin k štwání u Netolic zrušil a k prodlaužení přiwedl.

9 jel pan wládař s týmž legatem do kláštera Wyšebrodského.

18 w Třeboni konvokací držána kněžstwa u přítomnosti téhož legata papežského.

27 pan wládař wyjeti ráčil ku Praze z Třeboně, a do Prahy přijel 30 Septembris.

1 Octobris pan wládař ráčil býti u JMCé.

9 Octobris Krčín do Prahy JMti o hospodářství Třebonském mezi jinými wěcmi napsal takto: Milostiwý pane! WMti oznamuji, že jsem opět tento úterý pominulý wodu chobotem rybníka Krásného pole do řeky Strážské spustil, abych se podíwati mohl, co ta woda bude působiti; nebo i lidí každého dne, kteříž jsau té wodě pomáhali, nemálo sem jměl, protože w někteřém místě welmi rumowato bylo, a sama od sebe woda bez pomoci lidské bylaby toho rumu bráti nemohla. I děkuji pánu bohu, opět mi se dobře dařilo, a již za několik honů dosti hluboká a prostranná stoka se prodělala. Oprawdu jmám pána boha proč chwáliti; nebo to místo wedení té řeky bylo nejnesnadnější a nejnebezpečnější. Na díle nowého rybníka Rosenberského jmám také dělníků nemálo, a tento týden mnoho jest na hrázi přibylo. Popřejeli pán bůh takowých časů, za dwě nebo tři neděle pěkný by se létos na té hrázi počátek udělal. Datum na Třeboni we čtwrtek po sw. Diwiši.

20 Octobris pan wládař JMt z Prahy wyjeti ráčil až do Nespek, 22 na Třeboň, 23 na Krumlow přijeti ráčil.

27 Novembris weselí swatební konáno pana landkraběte Lauchtenburského.

29, jinak we čtwrtek po sw. Kateřině, pan wládař podlé předoznámení swého, k p· bratru do Soběslawě

přijeti, a tu se s pánem, opět putowaw do Prahy, shledati ráčil. 1584.

3 Decembris ráno do Prahy přijeti ráčil.

9 tré arciknížat, totižto Arnošt, Matiáš a Maximilian, ráčili z Prahy k Hradci a odtud do Wídně odjeti.

18 Decembris po hodině šesté u wečír pán bůh wšemohaucí pana hofmistra nejwyššího, pana Ladislawa staršího z Lobkowic, z tohoto swěta powolati ráčil.

22 Decembris pan wládař wyjel z Prahy na Raudnici, a tu wánoční hod slawil, jezdiw k službám do kláštera Dogzian (sic).

Léta páně 1585.

Měsíce Ledna přímoří w Čechách; i na Krumlowě 1585. českém promírali, tak že od nowého léta až do hromnic umřelých osob třinácte; pročež pan wládař na Krumlowě býti neráčil; ale hned z počátku toho roku byl pán w Praze, kdež 15 Januarii sněm se začal na hradě Pražském, a toho dne poselstwí krále hišpanského u pana wládaře bylo na panketu.

Februarii die 3 stawowé králowstwí českého w příčině předložení a žádosti sněmowní JMCé jakožto králi českému odpowěd dali.

8 Král JMt proti tomu replikowati ráčil, a wšak po tom snešení s JMtí stalo se.

10 Weselí swatební konáno pana Jindřicha z Waldšteina w domu pana Adama z Hradce při přítomnosti mnoho poctiwých a dobrých lidí.

13 Zawření sněmu a relací stala se.

19 Pan wládař wyjeti ráčil z Prahy až na Libeň.

20 Tu druhý den zůstal.

24 Přijeti ráčil w dobrém zdrawí domů na Třeboň.

28 Tomáš Wintrberský, heitman panstwí Třebonského na zámku Třeboni umřel.

4 Martii, jinak w pondělí masopustní ráno w domu swém w Praze dlauhý čas nemocný ležew Tobiáš Nejedlý z Wysoké, písař přední při auřadě purkrabském na hradě Pražském, umřel, a nazejtří pochowán. Na jeho místě do-

1585. sedl Lorentz Waiszperger, a jiní písaři mu poručeni; a dokládá pan Mošaur, kterýž toto poznamenal, takto ku panu wládaři: A tak jsau se za auřadu WMti ztratili: 1 pan Čeněk z Klinšteina, 2 pan Jakub Rhodano z Lokte, 3 p. Bohuslaw Ojíř, 4 p. Wáclaw Wencelík, 5 p. Wáclaw Bílský, 6 p. Jeronym Hrobčický, 7 Šebestian Šorš, 8 p. Adam Myslík, 9 p. Sixt z Ottersdorfu, welmi platný, 10 Tobiáš Nejedlý, platný.

5 Martii pan wládař byw na Třeboni, přijel k JMti pan Mikuláš Kawka.

6 pan wládař odjel na Krumlow.

11 pan wládař z Třeboně jízdu před sebe wzal ku Praze, přijew tam 20 Martii.

27 Otto Henrich, kníže Brunšwický, byw w Praze, nenašedw tam pana wládaře, chtěw se se pánem rád shledati, zase cestu před sebe wzal do Nyderlantu na službu králi hišpanskému; wšak prwé nežli odjel, dal wěděti o tom panu šwagru swému, pánu z Rosenberka, 2 Aprilis.

10 Aprilis Gregorius XIII pontifex summus žiwot dokonal.

15 pán ráčil jeti z Prahy na Libeň, 19 na Třeboň.

29, jinak w pondělí po prowodní neděli, císař JMt znáti dal listowně, že do králowstwí českého na hrad Pražský k neděli křížowé nejprw příští arciknížat rakauských, pánů strýcůw a bratří swých, očekáwati ráčí. Z té příčiny pána, aby w pátek po neděli Cantate do Prahy konečně přijel, obeslati ráčil.

2 Maji pán jew z Třeboně na Stráž, kteréž w držení býti ráčil, sjeti se ráčil tam se panem Adamem z Hradce.

4 pan wládař jel k Dobré wodě.

9 od JMti arciknížete Ferdinanda psaní panu wládařowi odesláno skrze pana Hasamville, kterýmž JMti pánu oznamowati ráčil s strany oddání pánu rauna zlatého skrze JMt jménem a na místě krále hišpanského JMti.

14 pan Albrecht z Šprincenšteina na poště ku pánu přijel s listem JMti arciknížete.

15 pan wládař jeti ráčil na Krumlow, kdež ku pánu přijeli pan komorník nejwyšší, pan Jaroslaw z Smiřic,

pan Petr Baubinský, kommissaři císařští k přiwítání JMti 1585
arciknížete.

21 přijelo drahně dobrých přátel pro příjezd JMti Ferdinanda arciknížete, a toho dne týž arcikníže Ferdinand JMt do kláštera Wyšebroda přijeti ráčil.

22 Maji, jinak w středu po neděli Cantate, JMt arcikníže Ferdinand přijeti ráčil na Krumlow se paní kněžnau i se paní markrabí, i pan Petr Wok na Krumlowě býti ráčil.

23 Maji arcikníže zůstati ráčil na Krumlowě.

24 ráčil jeti do Budějic a snídati we wsi Rajowě, a pan wládař wyprowodiw JMt až do Budějowic, odjel předce toho dne až na Třeboň.

26 pan wládař wzal před sebe cestu z Třeboně, ku Praze wyjew, do Soběslawě, 27 do Wotic, 28 na Libeň.

29 ráno, t. j. we středu před božím wstaupením, pan wládař přijeti ráčil na hrad Pražský, a ten den JMCá proti arciknížeti Ferdinandowi wyjeti ráčil s welikým počtem kočí.

31 deputati neb nařízení páni od králowství českého a zemí připojených sešli se w domu pana heitmana, a pan wládař byl kommissařem nařízeným mezi nimi.

2 Junii JMt arcikníže Ferdinand oddal towaryšstwo rauna zlatého císaři JMti na místě krále hišpanského, a potom týž den arciknížatům Karlowi a Arnoštowi.

3, to jest w pondělí po neděli Cantate, oddáno towaryšstwo od arciknížete JMti i panu Wilémowi z Rosenberka a panu Linhartowi z Harrachu staršímu. Jindřich z Písnice, kancléř Rosenberský, dle zalíbení pánu a oslawení toho skutku napsal drahně weršů latinských, nazwaw je Argo-Pentalogus velleris aurei, a wytisknauti dal. Processus též slawnosti ku poctiwosti týmž dwěma pánům od přítomného poety Jakoba Vivaria (i jiných) welmi ozdobně wypsán.

Toho dne pan wládař poslati ráčil ku paní Alžbětě Čáslawowé, aby do Prahy jela a kšaft we dsky sobě wložiti dala.

5 Junii Jich Mti tré arciknížat a arciknězny u JMti pana wládaře w domu páně wečeřeti ráčili.

6 Junii wložen kšaft Čáslawů do desk, a frajturnaj na koních držán byl na hradě Pražském před palácem.

1583. 9 kníže Jiří Lehnické s paní manželkau swau u pána z Rosenberka jedli, též i kníže Münsterberské.

11 arciknížata s císařem jedli.

12 arcikníže Ferdinand a Karel ráčili odjeti.

14 saud zemský držán.

15 arcikníže Arnošt odjeti ráčil.

19 oddán spis defensí JMCé.

30 odjel kníže Jiří Lehnický.

11 Julii pan wládař ráčil odjeti z Prahy až na Libeň, přijew na Třeboň 17 dne téhož měsíce.

1 Augusti přijel pan wládař do obory Netolické, a s Jeho Mtí pánem pan Mikuláš Kawka, našedše tu pana Kunše Dwořeckého, p. Swatkowského, p. Jetřicha Baubinského, p. Beyčka.

2 Štwal pan wládař s panem Kunšem, a wyhrál.

4 smlauwa stala se mezi panem wládařem a Adamem Kořenským o Aujezd. Umřel pan Jindřich Lapáček.

24 Augusti s paterem Alexandrem Jesuitau pan wládař radu držel u přítomnosti Krčína w příčině collegium Krumlowského, kterakby stawíno býti mělo.

8 Septembris pan Hynek z Waldšteina z Morawy o tehdejším příběhu panu wládařowi napsal: Morowá rána zhusta také w mnohých místech proskakuje, a mnozí jsau mezi námi, kteříž se welmi smrti bojí; za kteraužto příčinau welmi se obáwám, aby mnozí se k odkladu saudu tohoto příštího Brněnského nepřimlauwali. Náš pan komorník již mi toho něco nawrhl, že s těžkostí do Brna pojede; jáť jistě bych tomu odkladu nerád byl; neb žádnému hůře není jako mně při auřadu mém, a u mne se snáší, že tau měrau, když wdow chudých a sirotkůw w sprawedliwostech jejich opatrowati nebudeme, hněwu pána boha neukrotíme; a byť pak co nebezpečného nás koho při zdrawí potkalo, když bychme pak i w powinnostech, w nichž nás pán bůh a wrchnost postawiti ráčil, zemřeli, že blahoslaweně umíráme.

16 Septembris Krčín spůsobiw nowú řeku w Krásném poli, jakož jsem nahoře dotekl, na panstwí Strážském, podíwat se na ni wyjel.

Pan písař nejwyšší, pan Michal Španowský, měw syna

Ericha sui juris, kterýž bez wůle jeho zawázal sobě swět 1585.
s dcerau nějakého Matiáše Pekárka, měštěnína Pražského, otec nelibě to nesl, wšelijak se přičinil, aby syna dostati, a w moc swú wzíti mohl, a dosáhw ho, nočním časem z Prahy na Pacow přiwezl a opatřil, i k tomu přiwedl, že týž Pekárek wězením ujištěn. Potom i pro tu wěc s ním Pekárkem na saudu zemském činiti měl, o kteréž wěci při dskách zemských obšírněji najde se.

18 pan wládař byw pozwán, 22 Augusti na swatební weselí od Karla knížete Münsterberského, toho dne maršálka swého Joachima Metycha na místě swém na též weselí wyprawiti ráčil.

26 Septembris arcikníže Maximilian k JMti pánu přijeti ráčil na Třeboň, a posnídaw po poledni od JMti odjeti ráčil až na Hlubokú.

2 Octobris pan Ferdinand z Šternberka na Třeboň ku panu wládařowi přijel.

3 Item přijeli k JMti pánu nejwyšší pan písař pan Michal Španowský a pan Jan Wchynský, purkrabě Karlšteinský, bywše posláni od JMCé.

22 mor na Krumlowě byl; mezi jinými toho času umřela Matiášowi Fuchowi manželka, těhotná bywši.

29 Octobris JMCá ráčil před přímořím dworem na Poděbradech býti, a již počínal na se diwný melancholický spůsob bráti, a nerád audiencí dáwal.

3 Novembris byw pan wládař na Třeboni, k wečeru jeti ráčil do mlýna Záblatského na noc.

4 Začal se lowiti Oplatil rybník. Týž den štwání držáno okolo Záblatí, a wyhráli chrti páně na páně Kunšowých, Dwořeckých a páně Rutowých a páně Walowského chrtech.

25 Novembris z Třeboně pan wládař ráčil wyjeti k Hoře, a posnídati w Hamru u pana Walowského, a odtud jel na Dírný k noclehu, 26 do Načerace, 27 ku panu Slawatowi na Čestin kostel; 28 do Hory Kutny pán přijel; ten den jiní páni auředníci wšickni přijeli krom p. hofmistra.

30 byl pan wládař w klášteře Sedleckém při mši. Toho měsíce osmdesáte čtyry osoby mor na Krumlowě porazil.

1585. 6 Decembris JMt pan wládař wyjeti ráčil z Hory až na Ledeč ku panu Trčkowi; 7 na Pacow; 8 zůstal na Pacowě; 9 až na Dobromysl; 10 na Třeboň, a tu našel pana Jana z Pernšteina.

16 Brunšwické kníže Otto Henrich pana Petra Woka psaním nawštíwiti a oznámiti ráčil, že w tom nejwětším nebezpečenstwí morním w Praze zůstáwal až do toho času, a že toho úmyslu jest pána k wánočním hodům nawštíwiti.

20 Pan wládař jeti ráčil do Kaplice.

21 Pán ráčil do kláštera Wyšebrodského přijeti k slawnosti wánoční.

22 W neděli po sw. Tomáši zapálilo se w Welikém Wrabíně skrze dwě děwky w chlíwech, kteréž utekly; shořely dwa dwory a dwě stodoly a dobytka něco i obilí; ostatek obhájeno, byw tehdáž tu w Netolicích úředníkem Matěj z Weweří.

Toho dne Victoria Accarambona, relicta illustris Pauli Jordani Ursini, Paduae 3 hora noctis est occisa, to jest: paní Viktoria Akkarambona, pozůstalá wdowa po oswíceném knížeti Pawlowi Jordanowi Ursinowi w Padue we tři hodiny na noc zamordowána jest.

26 Decembris, jinak we čtwrtek den sw. Štěpána, Krčín panu wládařowi do kláštera Wyšebrodského mezi jinými wěcmi i o budaucím stawení kolleje Krumlowské toto napsal: Mistru Balcarowi také hned napíši, aby na Krumlow sjel a podlé wyrýsowání patris Alexandri to stawení nowé kolleje rozdělil, a kde potřeba by byla, prázdnil; nebo přes zimu wolně to wšecko spraweno a wyprázdněno býti může. A tak collegium to druhého roku walně stawíno. Item o nowé řece dokládá: Tyto dni díwal jsem se na nowau řeku, i welmi hrubě sobě ten písek prázdní, a již nemálo sobě praudu nahoru do Krásného pole zdělala; na tarasích ani na hrázích, děkuje pánu bohu, nic se nehýbe.

29 Pan Jan z Pernšteina přijel k JMti na Třeboň.

Toho roku podlé swolení sněmowního listowé čeledínům poddaným obojího pohlawí od pánů, aby s wolí jejich slaužiti mohli, wydáwáni, a mnoho písařům zaneprážděni i užitku přinesli.

Toho roku nowým rázem zlaté mincowati dal pan Wilém z Rosenberka na Horách Raichšteinských s erbem swým a textem na jedné straně a na druhé s obrazem sw. Christophora. 1585.

Léta páně 1586.

1 Januarii, z počátku toho roku, na panstwí Krumlowském o mlýny wznikla newole, a to takowá: Když Slatinský, heitman, chtěw aby důchodowé panští i w té příčině rozmnožení brali, lidi k tomu jměl, zwláště z Swerazského richtářstwí, aby do mlýna JMti páně Krumlowského wozili, oni jinde s lepším užitkem swé zdělati (nedáwawše než půl mírky s strychu měřičného) mohše, zbraňowali se, a pánu na něj suplikowali. Slatinský zas zpráwu swú učinil, a na posledy swé dobré zdání takto přiwedl: Milostiwý pane! Nerád se na těžkost chudých lidí přimlauwám; wšak nicméněji u mne se snáší, jestli že ráčíte, aby WMti mlýnowé užitek jakž náležitě wynášeli, aby mlýnowé někteří na potocích složeni byli, těm mlynářům platy, berně s mlýnůw se sňaly a slewily, a wšecko mlení zapowědělo, musiliby poddaní do mlýnů WMti wezti trojnásob, nechci čtwernásob říci. Milostiwý pane! nad platy a berně ráčili byste mlýnůw WMti užíti. — A tak tudy příčina dána byla k swedení mnohých mlýnůw na panstwí. Ač nemohloli to lépě na mírnosti postaweno býti? nebo mnozí mlýnowé znowa postaweni, a weliký náklad na ně šel a jde, a osedlých lidí a stálých platů z panstwí ubylo. 1586.

4 Januarii, jinak w sobotu po nastalém nowém roku, starawše se o dobré důchodu horního při městě swém, páni horníci města Hory Guttny, připomenuwše kommissí wykonalú předešlého roku, a kterak dále na tom sněmowně zawříno, že i toho roku mezi tímto časem a příštím saudem zemským jiná kommissí k wyrozumění nedostatkům a záwadám týchž hor a wyřízeni počtůw wyslána býti měla, panu wládařowi psaní odeslali, prosíce JMti, aby pán k tomu přičiniti se ráčil, aby ta kommissí a fedrunk

1586. hor jejich před se šla a změněna nikterakž nebyla, jakož pak to i wykonáno.

6 Januarii mor na Krumlowě předce pomalu wlekl se i okolo toho času.

8 Januarii, jinak w středu po sw. třech králích, Jakub Menšík, heitman Pražský JMti pana wládaře při purkrabství, za nowiny pánu swému toto poznamenal w swém listu: Nejwyšší pan hofmistr (pan Jiří z Lobkowic), dostal toho domu welikého na Hradčanech po nebožtíkowi panu purkrabí, a to tímto spůsobem: Poněwadž jest k tomu přišlo, že pan Krištof z Lobkowic bratru swému díl jeho dáti má, w tom dělení rozuměti, že ten dům měl na dwa díly býti rozdělen; toho se newí, kterak jest pan hofmistr díl bratra mladšího, daremli aneb kterak, dostal, než panu Krištofowi jest pán za jeho díl dům swůj pod panem arcibiskupem, w kterémž posawad bydlel, s tím rybníkem a zahradau oddal, a k tomu ještě do čtyr tisíc přidati měl; a hned paní sem přijela, a tu společně se tak stěhowali, jedna fůra z domu, druhá do domu, až se to dostěhowalo. Císař ještě tehdáž nebyl pro přímoří w Praze.

9 Januarii. Oznámeno předešlého roku, že pan wládař na hody boží wánoční přijel do kláštera swého dědičného Wyšebrodského, w kterémž až do tohoto dne zůstáwati ráčil, kteréhož wyjel; odkad přijeti račil na Kratochwíl.

12 Na Kratochwíli pána nawštíwili p. Adam Chanowský, p. Ratkowec a p. Audrcký, p. Wilém Kawka.

23 Pán JMt cestu před sebe wzíti z Kratochwíle ku Praze na obeslání JMCé, nejwíce za příčinau horních wěcí, a odjeti až do Šewetína ráčil.

24 Januarii pan wládař ráčil přijeti na Tábor, a tu ku pánu přijel pan písař nejwyšší pan Michal Španowský.

25 Pan wládař ráčil přijeti na Leštno; 26 na Libeň; 27 na hrad Pražský; 28 u JMCé audiencí jměl, a toho dne začali páni rozwažowati kommissí o hory.

1 Februarii. Toho dne stala se nešťastná příhoda na nowém mostě u Dobronic, že dřewo weliké, podwal, zabilo pana Jana Hozlaura z Dobronic na témž mostě; od kteréhož aurazu umřel w šest hodin na noc.

4 Pochowán týž nebožtík pan Hozlaur na Bechyni 1586.
w klášteře w přítomnosti bratří swých, Krištofa, Jetřicha a Jiříka.

3 Februarii swatba byla pana Wolfa mladšího z Štubenberku s pannau Kateřinau dcerau pana Jana Wchynského, purkrabí Karlšteinského, w Praze w domu téhož pana Wchynského.

10 Swatba pana Jana Wáclawa z Lobkowic s paní Johannau z Barchowa.

11 Februarii pie in Christo obdormivit Augustus elector Saxoniae, cum vixisset annos 59, menses 6, dies 11, horas 12. Augustus kurfiiršt saský pobožně w Kristu pánu usnul; žiw byl let 59, měsíců 6, dnů 11, hodin 12.

Toho dne pan wládař wyjel z Prahy k Hoře, a noclehowal w Brodu českém. 12 Snídal pán na Kolíně a odtud jel do Hory; 13 začalo jednání horní; 14 Horníci slyšáni.

16 Februarii pan wládař ráčil býti na Žehušicích u pána z Donína.

26 Když Jesuitské collegium stawíno w Krumlowě, od téhož stawení neb raději starých zdí boření téhož dne jeden zedník Wlach zahynul.

7 Martii Krčín jakožto regent písaře Plawnického Mataučka dal oběsiti, potom 21 dne téhož měsíce i sládka z téhož piwowáru-řečeného Bumbu, a to za příčinau krádeže, že newěrně slaužili, třetí war sobě wystawowawše, ač i písař, jakž se doslýchalo, do botek jeho se obúwal, a na freji s Krčínem spolky jmíti měl.

12 Martii, w středu den sw. Řehoře, Jakub Krčín, regent panstwí domu Rosenberského, byw na Třeboni, dowěděl se, že nějaký mládek, syn nebožtíka Mertle kuchaře z Třeboně, tolary a zlaté měnil, a kwasil, trubačům od traubení kaménky pěkné čerwené darowal, a žeby někteří u něho beránka aneb rauno zlaté widěli, a za tau příčinau že od auřadu do wězení šatlawního dán; pročež Krčín nemeškaje do šatlawy šel, a když týž wězeň rozličné řeči pletl, dal jej stáhnúti; kterýž přiznal se, že na pawlač z domu šwakra swého Franka pekaře nějakým dymníkem wlezl, a potom po pawlači že wešel do JMti páně pokojů, prawiw, že dwéře byly otewříny, a ty wěci, které

1586. pobral, že zakopal w domu mateře swé. I poslal s ním Krčín primatora a richtáře, aby mu to přinesli. I nebylo zakopáno, než padauch nahoře w krowě jměl to schowáno, a sám pro to nahoru lezl, a jim toho dodal; i našlo se toto: Beránek aneb rauno zlaté. Prstének s šmarakem malým. Kaménků čerwených nápodobných k rubínu 19. Perliček nepěkných 10. Stříbra pět malých kausků. Sekret pánů z Šwamberka. Měšec zlatohlawowý krumplowaný. Tolarů 6 a peněz drobných za 13 krejcarů. — Ten u Třeboně proto zawisl.

13 Martii nawštíwiw pan Jan hrabě z Serinu paní mateř swú nedostatečnú na zdrawí, paní Ewu z Rosenberka, tehdáž manželku hraběte z Kasoldu we Wlaších w Mantui, wyprawiw se k Její Mti ode dwora JMCé, byw edelknabem, toho dne zase z Mantue odjeti do Čech měw, od pana Pawla hraběte, otčima swého, s přátelským psaním ku panu Wilémowi z Rosenberka propuštěn, a we zdrawí cestu swú wykonal ku panu ujci, panu wládaři, nawrátil se i ke dworu JMCé.

O collegium Krumlowském.

19 Martii, t. j. dewatenáctého dne měsíce Března, Krumlowská kollej jest založena a grundfešt začat w hodinu dewátú, při přítomnosti ctihodných kněží, kněze Wáclawa Šturma, doktora, a kněze Pawla a kněze Lukáše Vita Jesu, též kněze Urbana Suchodema (sic) faráře Krumlowského a kněze Sebastiana, kazatele německého. Přitom jsau také byli pan Jetřich Slatinský z Slatinky, toho času heitman Krumlowský, pan Jindřich z Písnice obojích práw doktor a kancléř na Krumlowě, pan Jan Albin z Helfenburku ɔc. A jest také ten gruntfešt toho času poswěcen se wší uctiwostí a poctiwostí k tomu nařízenými ceremoniemi. Též collegium kterak potom dále pan wládař opatřil, we dskách najde se. Wystawěl túž kollej mistr Baltazar May, baumistr JMti páně; přišlo se mu od ní dáti přes 1600 kop m. a mistrowi Antoninowi kamenníkowi od tesání štukowého kamene ke dweřům a oknám přes pět set kop.

28 Martii, jinak w pátek po zwěstowání panny Marie, na swítání přišla weliká powodeň na řece Lužnici na

panstwí Třeboňském (a to bylo, když dělal se rybník Rosenberský), tak že ty wšecky zájezky, kteříž byli pro příhodu zděláni, zatopila, a po těch dobře lokte zwýší po wšech woda šla, řeku nowú dosti wysoce zalila, tak že u Hlíny nemohli lidé k mostu přicházeti, než na lodèch musili se přeplawowati. A tak již teprwa po té příhodě mohlo se wíceji tomu nowému dílu na řece wěřiti. 1586.

29 Martii, předtím 16 Februarii Jan Šlechta ženich držew smlauwy swatební, toho dne utekl.

6 Aprilis, na den hodu welikonočního, pan wládař ráčil na Raudnici býti.

8 Přijel k JMti pánu praesident české komory, pan Jaroslaw z Smiřic.

9 Pan Jan z Pernšteina pána nawštíwil.

14 Pan wládař JMt jeti ráčil se pánem z Smiřic na Pátek; 15 zase z Pátku na Raudnici nawrátili se.

19 Aprilis z Raudnice pan Wilém z Rosenberka ráčil do Prahy přijeti.

7 Maji, w noci mezi 11 a 12 hodinau na půl orloji, s srdečným wzýwáním syna božího Jiří kníže w Slezi Lehnické a Břežské w Břehu žiwot dokonal. Nechal syna Jana Jiřího, kterýž k ochraně ku panu wládařowi utíkal se. A toho dne pan Wilém z Rosenberka wyjeti ráčil z Prahy až na Klučow.

8 Maji pán do Hory přijeti ráčil.

9 Začalo se opět jednati; 13 jeli páni na Kaňk, a toho dne přijel do Hory pan biskup Olomucký, item pan heitman téhož markrabstwí.

22 Wyjel pan wládař z Hory až na Klučow, 23 na Benátky.

24 Na Raudnici přijel i se pánem z Smiřic, a tu pána nawštíwil pan Adam z Hradce i se paní manželkau swau.

29 Pan wládař přijel do Prahy.

4 Junii Joannes Dee, muž učený, byw s manželkau a dítkami a towaryši swými wypowědín od císaře z Čech jednáním legata papežského, do Němec k Erfurtu táhnauti míniw, dostal se do Laun, odtud k Annaberku, nazejtří pak předse dále do Němec; ale když w Erfurtu w ne-

1586. bezpečenství byl, do Gothy dostal se mezi Lutheriany, když fedrunku a lásky u Římanů nemohl užíti. Příčina wypowědění byla nějaké omluwení ho u císaře, jakož by černokněžníkem byl, měw k tomu proti sobě welikého nepřítele pana Jiřího z Lobkowic, nejwyššího hofmistra.

7 Junii, když pan wládař byl w Praze, při tom čase arcibiskup Pražský byw dal tisknauti nějakú bullam excommunicationis, tím welmi rozumně (?) pány české jakž pod obojí tak pod jednau pohnul, kteříž to spůsobili, že zapowědíno mu kněh wydáwání neb tištění a prodáwání jich bez wůle JMCé.

1 Julii pan Adam z Hradce, nejwyšší kancléř králowstwí českého, přijel na Raudnici, nawracuje se z Teplice, kdež byl za čas myl se s manželkau a dítkami, a tu nalezl pana wládaře.

19 Wyjel pán z Raudnice až na Mikowice; nazejtří na hrad Pražský přijel; tehdáž arcikníže Arnošt byl w Praze.

22 U JMCé pán ráčil býti; ač předtím, původem (jakž tomu chtěli) Jiřího z Lobkowic, nejwyššího hofmistra, welice u JMCé pan wládař byl osočen, načež málo dbaw, jako heroický pán udatně sobě wedl; ani na prwní obeslání JMCé nedal sebau hnauti, tak že JMCá sám za pánem posílal pana Rumfa a pana Hofmana, chtěw wyrozuměti tomu, co naň někteří jeho protiwníci wedli.

14 Augusti pan wládař ráčil sobě pannu Polexinu z Pernšteina k manželstwí čtwrtému zjednati w Praze, a pak k domowí odjeti.

2 Septembris, byw pan Wilém JMt na swém zámku Kratochwíli, tam k JMti sjeli se pan kancléř nejwyšší, pan Smiřický, pan Slawata a jiných mnoho dobrých lidí. Štwání drželi na jeleny, a jměli dobrý low.

6 Pán ráčil odjeti na Třeboň, a odtud k Morawě.

17 Pán ráčil do Brna přijeti; pan biskup Stanislaw, též páni saudcowé ráčili JMti wstříc wyjeti.

18 Panu biskupowi císařské psaní od legata dodáno a u něho obědwáno.

19 Páni kommissaři u pana heitmana jedli.

25 Ten učený člowěk Dee byl na Třeboni w ochraně

pana wládaře, a tak se tomu rozumí, že i ta příčina byla, 1586
proč císaře proti panu wládařowi popudili.

1 Octobris smlauwa mezi panem biskupem Olomuckým a pány saudci téhož markrabstwí wyhlášena a stranám oddána, a ten den páni kommissaři z Brna odjeli, a pan wládař až do Bytíže jel.

11 Octobris, jinak w sobotu po sw. Diwiši, po wzdání saudu zemského pan Rumf, JMCé na ten čas nejwyšší komorník, poslal ku panu Janowi Wchynskému, aby se u něho zastawil, toho doložiw, že pánu Wchynskému z poručení JMCé má něco oznámiti. I dostawiw se pan Wchynský, tu pan Rumf, učiniw od osoby swé welikú wýmluwu, pánu Wchynskému to oznámil, že nepochybně w dobré mu paměti a wědomosti zůstáwá, kterak jest proti poručení JMCé při dosazowání děkana Karlšteinského se zachowal, a jakých přitom řečí se dopustil; z té příčiny že mu, pánu Wchynskému, JMCá poraučeti ráčí, aby na ten čas dworu JMCé prázen byl; jakož pak skrze to, když kněžstwu někteří swětští přitáhli, weliké a nebezpečné starosti pocítil, a strach, aby byl wětší neřesti, kdyby mu pan wládař a jiní dobří za přátely nestáli, nésti nemusil. Ale pokořiw se JMCé (o čemž níže) zase k milosti přišel.

15 Octobris pan wládař na Dobrúmysl odjel; pan heitman morawský a pán z Smiřic přijeli na Dobrúmysl.

16 Pan Adam z Hradce ku pánu přijel, a držáno štwání u Lomnice.

17 Kratochwíl w štwání wykonána u Weselí, a pán jel s pány do Weselí na noc.

18 Rozjeli se páni z Weselí.

Okolo toho času bylo jedno kníže Brunšwické na Krumlowě, přijew tam s panem Metychem w nebytí pana wládaře, a sotwa se pánem pro zaneprázdnění páně týž kníže shledati se mohl.

1 Novembris JMCá toho roku panu wládařowi a dědicům jeho ráčil učiniti majestátem swým milost na hory Ratiborské i na ertzkauf, aby ho za 30 let od datum tohoto obdarowání i s dědici swými užíwati mohl.

1586. 15 Decembris sněm w Praze zawřín, na kterémž i pan wládař býti ráčil.

16 Pan Jan Wchynský pokořil se JMCé, dwakrát k nohám jeho padw na kolena, a tudy crimen laesae majestatis, to domnění, jakoby welebnost JMCé urazil, z sebe odwedl.

Toho roku na Kratochwíli w oboře Netolické diwní wodní strojowé a obrazowé, skrze něž woda tekla, postaweni. Mnoho na to nákladu šlo, a nic stálého nebylo; tudy jen cizozemci peníze wyšidili.

Léta páně 1587.

1587. Na ten rok pan wládař složil tento distich:

Non habet impietas successus, credite, longos,
Et male promeritos tristia fata manent.

To jest:

Wěřte mi, že bezbožným nedlauho bude se dařiti;
Nebo na ty, kdož sobě toho zaslaužili, walí se neštěstí.

1 Januarii pan wládař ráčil býti na Libni na swém statku.

4 Obeslán psaním JMCé, aby do Prahy přijel.

5 Byl u JMCé s nejwyšším panem hofmistrem.

11 Januarii, jinak w neděli po třech králích, pan Wilém z Rosenberka po čtwrté ženiti se ráčil w Praze w domu swém na zámku, pojímaw sobě šlechtičnu z Pernšteina, pannu Polexinu, sirotka po panu Wratislawowi z Pernšteina, nejwyšším kancléři králowstwí českého, na kterémžto weselí i JMCá prwní den býti ráčil w domě Rosenberském. W městech Pražských na rozdílných místech štědře dal pan ženich krmiti weliký počet chudých lidí za tři dni pořád. Rozličná carmina na též manželstwí od poetů skládána; mezi jinými Nicodemus Trischlinius, poeta laureatus, byw tehdáž w Praze, toho w werších swých doložil, že pánu manželky wšecky dostaly se pod literau B, totiž Brunschweig, Brandenburg, Baden, Bernstain; takto obsáhl to:

Esse quid hoc dicam: quod Be cognominat omnes
Uxores hujus (res mihi mira) ducis;

Nam Brunschwicensi magnum de stirpe trahebat 1587.
Prima marita genus principe nata domo;
Brandenburgiacae fuit orta penatibus aulae
Altera; Badeno tertia patre nata;
Nunc Berosteinhenio generosa Polyxena virgo
Nata patre in thalamum quarta marita venit.

Distichon numerale, annum, mensem, diem ac festum nuptiarum indicans:

ClanI VnDena Eos Pragae Dat LaVta RosensI
Festa thoro IesVs pVer erVDIT Vrbe SlonIS.

18 Januarii byla pana Wchynského swatba.

21 JMt arcikníže Maximilian přijeti ráčil na hrad Pražský, a pan wládař byl u JMCé.

23 Pan wládař u JMti arciknížete byti ráčil.

27 Týž pan Wilém Rosenberský wyjel toho dne z Prahy do Milčína.

28 Přijel ku panu Růtowi na Dírný, 29 do Slawonic, 30 do Weitrfeldu, 31 do Holeprunu.

1 Februarii přijel JMt pán do Korneiburku.

2 Do Klostrneiburku. Ke mši zůstal tu i u snídaní, a odtud do Wídně jeli.

3 Byl pán u JMti arciknížete Arnošta; k wečerau byla swatba a oddawky pana Jana z Pernšteina, a byl mumraj, i nazejtří weselí swatební předse a mumrajowé držáni.

5 I toho dne turnaj pěkný a mumraj wykonán.

6 Toho dne pan wládař odjel z Wídně až do Korneiburku, 7 do Pulkawy; 8 do Slawonic; z Slawonic wyprawil pán čeládku do Prahy pro swau manželku; a pan wládař ráčil přijeti do Třeboně; 12 na Plawničku; 13 na Krumlow; 19 paní Polexina manželka JMti páně též w dobrém zdrawí přijela na Krumlow; 20 pan Jan z Pernšteina odjel z Krumlowa.

12 Aprilis Christianus kurfüršt saský wyprawil legata swého Wolfganga Eulebeka a na Brossiku (sic), w práwích doktora, ku panu Wilémowi z Rosenberka, přátelsky pána požádaw, aby we dwau wěcech, dům jejich, knížat saských, při JMCé jakožto králi českém fedrowati nápomocen byl: jedno aby jim léna fojtlandská podána byla, druhé erb-

1587. anunky neb smlauwy mezi králowstwím českým a zeměmi knížat saských aby obnoweny byly. Co se prwního artikule dotýče, nepochybně že wykonáno · než o druhém newím.

Došlo pana wládaře takowé JMCé psaní:

Wysoce urozenému Wilémowi z Rosenberka na českem Krumlowě, spráwci a wládaři domu Rosenberského, rytíři slawného towaryšstwí zlatého rauna, tajné raddě naší a nejwyššímu purkrabí Pražskému, urozenému Adamowi z Hradce na Hradci a Hluboké, komorníku našemu a nejwyššímu kancléři, a statečným Michalowi Španowskému z Lisowa na Pacowě a Wožici, nejwyššímu písaři, Burianowi Trčkowi z Lipy na Swětlé nad Sázawau, podkomořímu králowstwí českého, raddám našim, společně neb rozdílně, wěrným našim milým.

Rudolf druhý z boží milosti wolený Římský císař, po wšecky časy rozmnožitel říše a uherský, český král oc.

Wysoce urození, urození a stateční wěrní naši milí! Milostiwě pochybowati neráčíme, že jsau wás již psaní naše císařská, kterýmiž jsme wám, že jsme sněm obecní w markrabstwí našem morawském do města Brna k neděli Rogationum nejprw příští k sjetí a w pondělí ráno k předložení sněmownímu wšem stawům dotčeného markrabstwí položiti a rozepsati rozkázali, wás pak na týž sněm za kommissaře naše woliti a zříditi ráčili, w znamost uwedli, došla; jakož i jiné naděje k wám nejsme, než že se k tomu času tam do Brna konečně sjedete, a takowého jednání sněmowního wyhlídati budete. A protož wám teď instrukcí a list wěřící, kterémuž z příležitého wýpisu wyrozumíte, posíláme, milostiwě poraučejíce, budauce wy tak tam w Brně, abyste na dotčené stawy markrabstwí morawského naddotčený list náš a podlé instrukcí potřeby naše wznesli i také s nimi wůbec, tudíž také s předními osobami z nich, na kterýchž záležeti bude, ad partem, se wší pilností a bedliwostí, žádné práce w tom (jakž o wás žádné pochybnosti jmíti neráčíme) nelitujíc, aby žádost naše na ně z takowých wysoce důležitých a pilných příčin wyložená skutečně swůj průchod jmíti mohla, jednali, nic méně což tak zjednáte, a na čem se stawowé snesau, toho nás bezprodléwání tejna nečinili; a my wám takowú práci

a bedliwost waši wši milostí naší císařskau a králowskau 1587.
wzpomínati a nahražowati ráčíme. Dán na hradě našem Pražském w pondělí po neděli Cantate léta ꝛc. 87 a králowstwí našich Římskeho dwanáctého, uherského patnáctého a českého též dwanáctého.

A takž pan wládař dle takowé císařské kommissí dosti učinění 29 wyjel z Krumlowa i s manželkau swau az na Třeboň, 30 na Hradec.

1 Maji pan wládař přijel z Hradce na Teleč, a tu našel pana komorníka pana Zachariáše z Hradce na zdrawí nespůsobného; 2 jel pán na Třebíč; tu se s panem heitmanem zemským sjeti ráčil; 3 pán ráčil do Brna přijeti.

4 Páni kommissaři čeští za odklad požádali do zejtři pro nepřítomnost stawů.

5 Páni kommissaři w hospodě ode wšech stawů přiwítáni a potom we jméno boží předložení sněmowní stalo se, bez pochyby o pomoc nějakú peněžitú.

19 Páni kommissaři, odpowěď na sollicitowání swé od stawů markrabstwí morawského přijawše, wyjeli 20 na Brtnici, 21 do Litomyšle: 22 pan wládař zůstati ráčil na Litomyšli; 23 jel do Bohdanče, 24 do Limburka, 25 na Libichow, 26 na Raudnici. Týž den pan Jiří Ludwík landkrabě z Laichtenburku s manželkau swau ku panu wládařowi přijel, jednaw se pánem w příčině panstwí Plaišteinského, w kteréž mu se kurpfalckrabě wkládal.

27 Pan landkrabě zase odjel.

2 Junii pan Wilém z Rosenberka přijeti ráčil na hrad Pražský.

10 Pan Laelius Ursinus do Prahy přijel.

15 Jměl audiencí u JMCé.

16 JMCá ráčil na Brandeys odjeti.

3 Julii pan Laelius Ursinus wyjel z Prahy k Wídni.

21 Julii pan wládař z Třeboně na Krumlow se obrátil, a tu čas s swau milau manželkau pobyl.

2 Augusti, jinak w desátú neděli po swaté trojici, JMCá ráčil z Prahy na Brandeys jeti.

13 Pan Jan z Pernšteina s manželkau swau přijel z Wídně k JMti panu šwagrowi na Krumlow.

17 Augusti Stanislaw biskup Olomucký, byw přední

1587. wyslaný od JMCé a arciknížete Maximiliana do Polska w jednání témuž arciknížeti o králowstwí polské po smrti Bátory, co se tam dálo, listowně znáti dal takto:

Wysoce urozenému pánu, panu Wilémowi z Rosenberka.

Pozdrawení naše přátelské. Již z wůle pána boha k tomu přišlo, že we čtwrtek minulý pokoj obecní zřízen a wyhlášen, tak aby od toho dne žádný s ručnicemi a střelbau a jako wálečným spůsobem, jakž se po ty časy dálo, též ani s takowými haufy lidu zbrojného nepřicházel a nenajížděl; po kteréhožto řádu nařízení nazejtří w pátek pan nuncius swatosti papežské audiencí měl; po něm pak já spolu s jinými pány kollegami mými, též oratorowé JMti krále hišpanského, jsauce tehdáž wšichni tolikéž i jiní wyslaní Jich Mtí arciknížat s námi pospolu, okolo poledne k audiencí do kola welikého (kdež wšickni přední senatorowé, jakožto pan kardinal Radiwil, pan arcibiskup Gnězněnský, primas regni, a jiní páni biskupowé a senatorowé swětští, tudíž i litewští stawowé shromážděni byli) od pana Jana Zborowského kaštellana Gnězněnského, který 300 koní, pana Mikoláše Ježloweckého starosty Sinatenského (?), ten 200 koní, pana Stanislawa Stadnického, 150 koní, pana Cziolko 50, pana Jakuba Secijinenského (?) 50, a pana Petra Sobka 200 koní, a tak blízko 1000 koní jízdných, kromě hejduků a jiného lidu pěšího měli ͻc. jakožto k tomu nařízených osob wprowázeni, i také zase potomně doprowázeni jsme byli, a tam při nemalém počtu a shromáždění lidí poselstwí sprawowali, a já orací jměl ͻc. Po mně pak hned JMti krále hišpanského poselstwí (sic) swú řeč k nim učinil, že to wšecko, co ode mne předloženo jest, také na místě pána swého jim připowídá a k tomu přistupuje ͻc. Tu potom po odjezdu našem také jiní poslowé, jako Moskewští (kteří dosti auprawně a šatně wedlé jejich spůsobu do sta osob w dlauhých zlatohlawowých, na spůsob nějakých dalmatik, šatech, tak jako i klobauky, perlami a drahým kamením krumplowaných wybraných jmajíce) wíce arciknížete Maximiliana, aby jej za krále wolili, nežli pána swého kommendowali. Po něm ještě toho dne pan landkrabě z Laichtenburku, wyslaný markraběte z Anšpachu, též zase wéwody sedmihradského,

w sobotu pak krále swedského, krále dennemarského, potomně wyslaní kurfürštů říšských, též knížete kurlandského a jiných slyšáni jsau byli; a dnes turecký posel, jak se zpráwa dáwá, slyšán býti má. Datum w Waršawě 17 Aug. l. 1587. 1587

A tak tu ještě nic skoncowáno nebylo; a potom k tomu přišlo, což pan Adam z Hradce, nejwyšší kancléř, prorokowal, že biskup Olomucký domů cum titulo sed non cum vitulo nawrátil se, totiž že tak mnoho zjednal, jakoby doma seděl, anobrž domu rakauskému k škodě a k zlehčení příčinu dal.

27 Augusti arcikníže Maximilian, byw wolen 22 téhož měsíce na králowstwí polské, o té dobré nowině panu wládaři listowně znáti dal z Wídně, doložiw, že od Litwanů i nemenšího počtu Poláků to wolení stalo se, nicméně že někteří sobě zwolili syna krále swedského Zigmunda; wšak na tom zůstáno, který nejprw přijede, že obdrží. Pročež Maximilian nemeškaje, na tu jízdu do Polska strojil se, peníze, kde mohl, shledáwaw; ale jak ho Polaci přiwítali, níže doloží se.

7 dne Septembris JMCá zprawen býti ráčil, kterak Krčín welmi dobře na rybnících rozumí se, wyhledáwal toho při panu wládařowi, aby od pána odpuštěn byl na panstwí Poděbradské k předepsanému času i na jiná k spatření rybníků králowských a rady, kdeby potřebí bylo udělání; že na něj tam Hertwik Zejdlic, wrchní heitman panstwí JMKé očekáwati bude.

10 Septembris pán bůh wšemohancí pana Jiřího Zajimače z Kunštatu, již posledního mužského pohlawí z toho rodu, w noci prostředkem smrti powolati ráčil. Pohřeb mu wykonal pan Hynek z Waldšteina 12 Octobris, daw jej položiti w Znojmě, kdež pan otec jeho i jiní předkowé leží.

11 Septembris pan wládař zase na Krumlow z obory přijeti ráčil, a ten den ráno pan Fridrich z Saxendorfu, buchalter a radda JMti, na Krumlowě žiwot swůj dokonal. Symbolum jeho bylo: Nic bez wůle boží.

12 Wezeno tělo jeho mrtwé ku pohřbu do Lhenic, kdež žádal pohřeb proto, že pod obojí swátost wečeře Kristowy přijímal, jmíti, i toho užil a w kostele položen.

1587. 15 Umřela paní Dorota z Radkowic příjmím Slepičkowá po prwním manželu, Krčínowa manželka (kterúž byl babku pojal 1566 léta) w Krumlowě na swém domu w Latranu, kde nyní Hans komorník bydlí.

26 pan wládař ráčil z Třeboně wyjeti do Weselí; obeslán byl od JMti do Prahy.

30 Na hrad Pražský tím ranněji přijel.

1 Octobris saud zemský začal se.

3 Auředníci zemští wšickni při panu wládaři byli u JMCé.

5 Sešli se páni do kanceláře k uwážení wěcí od JMCé podaných. 6 Odpowěd JMCé dána w spisu.

24 Pan wládař jměl audiencí u JMCé, při níž i o swú fundací collegii societatis Jesu w Krumlowě řeč učinil.

4 Novembris pan wládař odjel z Prahy na Raudnici; 12 zase na hrad Pražský přijel s paní manželkau swau.

14 Pan wládař spolu s jinými auředníky zemskými ráčili býti u JMCé.

18 Dali odpowěd JMCé w spisu.

26 Pan wládař wyjel z Prahy až na Libeň.

27 Pan Hofman na Libeň přijel, a po snídani pan wládař ráčil na Konopiště, 28 do Milčína, 29 Weselí, 30 na Třeboň.

12 Decembris pan wládař ráčil do Krumlowa přijeti. Toho roku Jakub Menšík od pana Jana Wchynského dostal Mokropsy wesničku.

Léta páně 1588.

1588. Jakými obecními pracemi bez oddechu pan wládař, když bez něho nic řízeno nebylo, zanešen byl, i dotwrzují toho níže položená císařská psaní takowá:

(Januarii) Wysoce urozenému Wilémowi z Rosenberka.

Rudolf druhý ɔc.

Wysoce urozený wěrný náš milý! Milostiwěť wěděti dáwáme, že toho úmyslu býti ráčíme, pokudž možné, aby se sněm obecní wšem stawům markrabství našeho morawského k osmnáctému dni měsíce Ledna do města Olomúce

rozepsal, a toliko s strany kontinuací posudního (kteréž 1588.
již wychází) s stawy aby se skrze kommissaře naše s pilností jednalo. I poněwadž nám na tom mnoho záleží, aby posudní od stawůw dotčeného markrabstwí dáleji nám swoleno bylo a wycházelo; a protož, nežli bychom co toho před se wzíti ráčili, milostiwě tebe žádáme, poněwadž čas krátký a periculum in mora jest, aby nám dobré zdání swé, co se při tobě snáší, a jestliby dotčený sněm obecní na swrchu psaný den o ten samý artikul s strany posudního měl rozepsán a skrze které kommissaře držán býti, bez meškání po tomto našem naschwalnim poslu oznámil; a my tobě wší milostí naší císařskau wždycky náklonni býti ráčime. Dán na hradě našem Pražském w pátek na nowé léto l. oc. 88 a králowstwí našich Římského 13, uherského 16 a českého též 13.

Jiné psaní.

10 Januarii.

Wysoce urozený wěrný náš milý. Z poníženého psaní twého tomu jsme milostiwě wyrozuměti ráčili, že by se za příčinau nedostatku zdrawí swého na den sw. Pawła na wíru křesťanskú obrácení podlé milostiwé žádosti naší s těžkostí při nás najíti dáti mohl, za to nás poddaně prose: pokudžby k témuž dni a času sem do Prahy přijeti nemohl, abychom tebe při sobě milostiwě omluwna jmíti ráčili. I poněwadž sám znáti můžeš, že nám na tom nemálo, než mnoho záležeti chce, abychom s tebau před tímto nastáwajícím sněmem obecním o některé wysoce důležité a pilné potřeby rozmluwení měli; a protož z té milostiwé důwěrnosti, kterúž k osobě twé wždycky jmíti ráčíme, tebe milostiwě za to žádáme, aby se wždy k nám dwa neb tři dni (pokudžby dříwěji býti nemohlo) před týmž sněmem, do kteréhožto času s zdrawím twým nepochybně se polepší, wyprawil; načemž nám obzwláštní zalíbení ukážeš, a my tobě to každého času naší milostí císařskau a králowskau, jížť předně náklonni jsme, wzpomínati a nahražowati ráčíme. Dán na hradě našem Pražském w neděli po sw. třech králích.

24 Januarii, jinak w neděli před obrácením sw. Pawla na wíru křesťanskú, stala se nešťastná bitwa w Slezsku

1588. u Bičína, kdež arcikníže Maximilian od kancléře polského jat, skrze což mnozí přízniwí domu rakauskému k welikému ponížení a škodě přišli. A toho dne pan wládař z Krumlowa wyjel ku Praze až do Budějowic, 25 do Weselí, 26 do Milčína, 27 na Konopiště, 28 na Libeň, 29 ráno na hrad Pražský; 30 u JMCé audiencí jměl.

2 Februarii byl pán u JMCé, nemalý čas rozmlauwání jměwše. 3 Sněmowní předložení stalo se, a 4 rytířstwa snešení oznámeno; 5 snešení wšech společně učiněno; 6 JMCé odpowěď dána, a týž den pan Kurtz od té nešťastné bitwy odeslán k císaři JMti.

8 Weselí swatební konáno pana Rudolfa Trčky.

10 Odpowěd od císaře dána stawům; 13 odpowěd na wšecky proposicí JMCé dána: 20 snešení s JMCau se stalo o wšecko; 24 relací sněmowní wykonána.

1 Martii pan wládař byw u JMCé, odpowěd pánu z Bibršteina i panu Janowi Wchynskému zjednal.

2 Stwrzena smlauwa w Praze mezi JMCau a panem wládařem Rosenberským o skupowání od pana wládaře polowice rud na Horách Joachimstálských za šest let; wyměňuje se, jaká ruda po čem placena býti měla. Jest artikulů w té smlauwě položeno 23; jednawše tu wěc Matiáš Fuch, Rosenberský kammrmistr, a Krištof Putz z Knichaneku. Jest při té smlauwě pečet císařská i také pana wládaře Rosenberského.

3 Martii kníže z Aryskotu a Don Guilielmo de sancto Clemente na místě krále hišpanského léno na některé země nidrlantské od JMCé přijal.

Toho dne panna Bohunka z Šternberka, abatyše kláštera Krumlowského, w wěku prodlaužilém, bywši na desátky (sic) let abatyší w témž klášteře, žiwot swůj dokonala. Byla sestra pana Adama z Šternberka, nejwyššího komorníka králowstwí českého, kterýž byl před dwadcíti osmi léty umřel, a dcera pana Jana.

7 Martii kníže Saphojské říšská léna přijal od JMCé.

8 Pan Wilém z Rosenberka wyjel z Prahy k domowí, a toho dne na Libeň: 9 do městečka Bystřice, 10 do Milčína, 11 do Weselí, 12 na Třeboň.

12 Martii z příčiny zajetí arciknížete do Polsky ně-

kterých rady k wojně schylowaly se, jakož i níže položené 1588.
císařské psaní to nawrhuje takto:

Wysoce urozenému Wilémowi z Rosenberka.

Rudolf ɔc.

Wysoce urozený wěrný náš milý! Jakož jest na tom bylo, že jsi spolu s urozeným Jiřím starším z Lobkowic na Libochowicích a Mělníce, raddau a komorníkem našim a nejwyšším hofmistrem králowstwí českého, wěrným milým, tu wěc, co se přijetí ritmistrůw a nejwyšších nad jízdnými a pěšími dotýče, a na jaký spůsob by s nimi jednáno a jisté snešení se státi mohlo, w bedliwé uwážení wzíti, a potomně po wyřízení zdání waše nám w známost uwésti měli; i poněwadž jest se to před odjezdem waším newykonalo, a tohó potřeba, aby se tau wěcí déle neodkládalo, ukazuje; a protož tebe milostiwě žádati a o tom pochybowati nerá-číme, než že na to s pilnosti pomyslíš, a tím dříwěji nám swé zdání, jak by to před se wzato a náležitě wyřízeno býti mělo, poddaně učiníš; a my tobě každého času wší milostí naší císařskau a králowskau náklonni býti ráčíme. Dán na hradě našem Pražském w sobotu po neděli postní, jenž slowe Invocavit.

29 Martii pan wládař ráčil z Třeboně wyjeti až na Krumlow.

30 Pater provincialis minorum přijel na Krumlow za příčinau wolení abatyše.

3 Aprilis panna Kateřina Tachowská za abatyši kláštera Krumlowského wyhlášena.

28 téhož tak poznamenáno rukau někdy dobré a wzácné paměti pana Wiléma z Rosenberka: Toho dne wsazeno do díla a začato od písaře Třeboňského; nebo pan Edwardus písaři dal tincturam, aby dělal. Než co tingowáno, zlatoli či stříbro, a jak mnoho, nenacházím a s jakým užitkem, ale sotwa, nebyl-li to podwod.

11 Maji pan wládař z Kratochwíle na Krumlow nawrátiti se musil pro příjezd pana nunciusa papežského.

12 Přijel pan nuncius na Krumlow, a s ním pan Jiří z Lobkowic et praesidens appellationum.

15 Benedictio abbatis Altovadensis. Poswěcen a potwrzen opat Wyšebrodský.

1588. 16 Maji byli uwedeni Jesuité do collegium nowého Krumlowskeho.

18 Pan nuncius odjel až do Budějowic.

7 Junii, jinak w auterý swatodušní, pán bůh wšemohaucí pana Filippa markrabí z Baden a z Hochberku, hrabě na Španheimu a w Eberšteinu, pána w Lahru a w Arahlberku mezi pátau a šestau hodinau po poledni z tohoto swěta prostředkem smrti w Raštatu, kdež tehdáž dworem byl, powolati ráčil. Byl Římského náboženstwí horliwý následowník, a k nemoci swé welikými posty a pautěmi příčinu dal.

8 Pan wládař Rosenberský z Krumlowa k Třeboni wyjeti ráčil, jměw před sebau cestu do Prahy.

15 Na hrad Pražský přijel w 11 hodin.

16 Byl u JMCé, též u hišpanského poselstwí.

25 Rada držána o polské wěci; 27 odpowěď dána.

29 Jedli u pána páni auředníci zemští, a smlauwali pány z Šternberka se pány z Kunowic.

30 Item páni auředníci zemští ku pánu sešli se: opět o polské wěci rada držána i odpowěď dána. Týž den pan wládař wyjel z Prahy až na Raudnici. 2 Julii na poručení JMCé pan wládař plawil se od Raudnice po Labi až do Austí. 3 Až do Perna po wodě přijel; 4 do Drážďan k obědu, byw ochotně a poctiwě od kurfiršta přiwítán a traktirowán; 5 zase na Perno s kurfirštem jel; 6 byl tu low držán i na druhý den; 8 odjel pán Rosenberský od JMti kurfirsta saského z Pernowa až do Teplice.

9 Přijel pan wládař we zdrawí na Raudnici, a pan Ladislaw z Lobkowic z Teplice se pánem až na Raudnici jel. Téhož dne pan Henrich starší Kurtzpach u pána na Raudnici byl.

10 to jest w neděli čtwrtú po sw. Trojici, přijel pán na hrad Pražský: 15 přijel pán na Třeboň; 19 na Krumlow.

22, jinak w pátek den památky Maří Magdaleny Rudolf císař takowé psaní ku panu wládaři odeslal:

Wysoce urozený wěrný náš milý! Milostiwěť wěděti dáwáme, že toho některé wysoce důležité a znamenité potřeby ukazují, pro kteréž tebe milostiwě žádati ráčíme, kdyby Jeho Láska arcikníže Ferdinand, pan strýc náš

nejmilejší, od tebe wyjel, aby se dlauho doma nezdržowal, nýbrž, co nejdřiw možné, sem k nám přijel, a další milostiwé wůli naší císařské poddaně wyrozuměl; a my tobě každého času wší milostí naší císařskau a králowskau náklonni býtiráčíme. Dán na hradě našem Pražském uts. 1588.

27 JMt arcikníže Ferdinand do Lince přijeti ráčil.

29 Týž arcikníže JMt do Wyšebrodu přijeti ráčil.

30 Týž JMt arcikníže i s Její Mtí paní manželkau swau a mnohými wzácnými lidmi, dworem swým, přijel ku pánu Rosenberskému na Krumlow mezi jednau a druhau hodinau z poledne.

31 Julii JMt arcikníže Ferdinand do obory Netolické na Kratochwíl jeti a tu nocleh jmíti ráčil.

1 Augusti arcikníže ráčil z Kratochwíle odjeti k Týnu nad Wltawau, a tu posnidaw na Tábor k noclehu přijeti ráčil. A tehož dne pan wládař zase na Krumlow odjel.

2 Arcikníže w Milčíně snídati a na Konopišti noclehowati ráčil.

4 Byw pán již na Třeboni snažně dožadowán od pana kancléře nejwyššího jménem císařským, aby do Prahy, poněwadž tam přátelé krewní JMCé sjeli se, příjezdem nemeškal, proto aby i to jednání polské před se wzato býti mohlo;

6 A takž pan wládař z Třeboně wyjel toho dne až na Tábor; 7 až do Benešowa; 8 na hrad Pražský.

9 Audiencí jměl u JMCé; od JMCé proposicí pánům raddám a úředníkům zemským dána a w domu Rosenberském uważowána, na druhý den w kanceláři, pak třetího a čtwrtého dne zase u pana wládaře.

Před 13 dnem Augusti pozwán byw pan wládař Rosenberský od Kristiana kurfiršta saského do Drážďan na křtiny dcerky JMti, kteréžto za kmotry zwolil kurfiršta brandenburského a pána Rosenberského, když pán nepřijel, než na swém místě služebníka swého Zdeňka Kapléře z Sulejowic s wýmluwau důležitau odeslal, kurfiršt s tím spokojen jsa, pánu zase s tím doložením, poněwadž tu kurfiršt brandenburský byl, žeby byl také pána dle plnějšího shledání dobrých pánů přátel w domu swém žádostiwě uhlédal, přátelsky odepsati ráčil.

1588. 1 Septembris wyjel pan Wilém Rosenberský z Prahy až do Bystřice; 4 Septembris přijel na Třeboň.

3 Septembris, jinak w sobotu před dwanáctau nedělí po sw. Trojici, po nešpořích Marta z Weselice, pozůstalá wdowa po panu Adamowi Krajířowi, pánu Boleslawském, w domu pana hofmistra na Hradčanech umřela, poručiwši se pánu; po níž dobrý kus statku dosáhl; nebo šlechtičny z Krajku, sestry nebožtíka nedílné, měwše s ní newoli, od panstwí Boleslawského skrze nejwyššího hofmistra a jemu napomáhající odstrčeny; kdež na městě Boleslawi w domě pana Mladoty w saudcích pod máslem weliká hotowá summa peněz našla se. Pannám šlechtičnám toliko jedné každé po 50 tisících za panstwí Boleslawské dáno. Hofmistrowi to panstwí nelíbilo se: sáhl k lepšímu Chomútowskému, a o ně směnu s strýcem swým Janem Woldemarem pánem Hasišteinským učinil, a také ho dobře ometl, jakož wůbec mluweno.

4 Septembris byw JMt arcikníže Maximilian w Polště wězeň w Krasnostawě, odtud p. wládaře psaním laskawým nawštíwiti ráčil, wděčen toho jsa, že pán spolu s JMti krewními přátely a domu jejich o wyproštění jeho radu držel, žádaje pána, aby dále neoblewowal, a zwláště w kommissí na pomezí wyslané dobré JMti, aby prost byl, wyhledáwati.

9 Mikuláš Beyšowec umřel.

15 Pan kancléř nejwyšší, pan Adam z Hradce, a pan Jan z Kolowrat a na Bystré přijeli k JMti pánu a wládařowi na Třeboň.

19, jakož i předtím 11 Septembris, JMCá bratra swého jatého Maximiliana z Polska zprostiti rád chtěje, žádostiwě a snažně jakž listowně tak i skrze pana Adama z Hradce kancléře králowstwí českého s panem wládařem mluwiti a jednati, aby kommissí do králowstwí polského o to a spokojení Poláků na sebe wzal. Pán několik platných příčin a obran předložiw, před takowým zaneprázdněním těžkým i nebezpečným, k kterémuž příčiny nedal, a Maximilianowi, aby do Polska táhl (powědom jsa obyčejů polských) neradil, pokoje užíti žádal. Císař newyhnutedlnau potřebností donucený, pána nepřestáwal snažně

žádati, aby pro ušetření králowstwí českého, wlasti swé 1588.
milé, a zemí k němu přiwtělených i JMCé té legaci k wykonání se nezbraňowal, s tím doložením wlastní swau rukau takto:

Ich hab mich auf main an euch so gnediges schreiben ainer anderer ercklerung versehen, vnd ersuche euch nochmals gnediglich, Iir wollet euch guttwillig ertzeigen mir vnd dieser kron zum bösten, wie Ich das gentzlich vertrawen zu euch hab. To jest:

Na mé tak milostiwé psaní nadál jsem se jinačejší odpowědi, a wyhledáwám ještě toho milostiwě, že pro dobré mé a koruny dobrowolně se w tom prokážete, tak jakož já celú důwěrnost k Wám jmám.

Při konci téhož měsíce, byw na Krumlowě heitmanem Mikoláš Šreibersdorf, zpráwu učinil panu wládaři o staweni zámku Krumlowa i o hospodářstwí ꝛc.

5 Octobris, jinak w středu po sw. Františku, o druhé zasnaubené panně manželce Krčínowě pan kancléř, pan Hradecký, takto napsal. Weyprosy pana Krčína, služebníka WMti, jsau se dnes při přítomnosti Jeho Mti pana Jana z Pernšteina a jiných mnohých poctiwých lidí staly, a pěkně z milosti boží wykonaly, i k tomu jsem heitmana swého, Jana Zelendara z Prošowic, přiwedl, že podlé poručení WMti a žádosti pana Krčína tak chce učiniti a dcerku swú panu Krčínowi tu neděli před sw. Martinem do Krumlowa dowezti, a tu jemu ji k stawu swatého manželstwí dodati.

6 Octobris a okolo toho času při saudu zemském Swatowáclawském pan wládař pro nedostatek zdrawí swého býti nemohl, učiniw se wýmluwna skrze nejwyššího pana sudího, pana Jiřího z Martinic.

6 Novembris, jinak, jakž předoznámeno, w neděli před sw. Martinem, swatební weselí konáno na Krumlowě Jakubowi Krčínowi; a týž den pan Pawel hrabě z Gasoldu se paní manželkau swau paní Ewau z Rosenberka na Krumlow přijeli.

9 Pan wládař jeti ráčil do obory Netolické se paní manželkau a panem hrabětem i paní sestrau; 12 zase na Krumlow nawrátili se.

1588. 16 Pan wládař wyjel na obeslání JMCé z Krumlowa ku Praze na Třeboň, a na druhý i třetí den tu zůstal; 24 přijeti ráčil na hrad Pražský.

1 Decembris pan wládař k žádosti JMCé teprw w příčině kommissí na sebe do Polska wzeti powolil.

27, jinak w auterý den sw. Jana ewangelisty, bez pochyby prohlédaje pan wládař na časté swé nemoci a ne tak wěk léty jako ustawičnými prácemi sešlejší, i jízdu, kterúž před sebau jměl, zjednal sobě od JMCé mocný list, aby mohl dům swůj poříditi; kterýžto wšak majestát pán potom zase kassirowal, aniž nachází se, aby jaké dokonalé pořízení učinil.

28 Toho dne pan wládař, již stroje se na cestu, s JMCau rozžehnati se a JMt požehnati ráčil.

29 Pan wládař wyjel z Prahy až do Brandeysa; 30 do Limburka; 31 do Bydžowa.

Léta páně 1589.

1589. Předešlého roku oznámeno, že pán wzal před sebe cestu w legatstwí do králowstwí polského, a takž 1 Januarii do Jaromiře k pomezí slezskému se přiblížil; 2 na Náchod blíže k Slezsku přijel ku panu Jaroslawowi z Smiřic; 3 w nějaké krčmě noclehowal; 4 do Reichenšteina, 5 na Nisu, pozwán byw od pana biskupa Wratislawského, přijel, a tu dobře traktirowán; kdež i na druhý den odpočinul. 7 Jel pán do Silce, 8 do Kozlí, a tu pošta ku pánu od JMCé přišla; 9 Waiskrätzen; 10 Beuten neb do Bytomě.

11 Pán shledal se s kardinalem Aldobrandinem, legatem papežským.

12 Kardinal odjel od kommissařů císařských do Bendzina, a wyprawili kommissaři k arciknížeti králi Maximilianowi Friedenbergera.

15 Pan Štrein přijel, a ten byl též jeden kommissař císařský s Krištofem Popelem a p. Promnicem.

22 Pan Wilém z Rosenberka býti ráčil u pana kardinala.

28 Přijeli ku pánům legatům pan wejwoda Rawský a pan wejwoda Břeský.

31 Pan kardinal přijew do Bytomě, pána Rosenberského w příbytku páně sám osobau swau nawštíwil. 1589.

1 Februarii pan kardinal odjel do Bendzína.

6 Poslán pán z Lobkowic a pan Ištwanský do Bendzina, a toho dne w pondělí památný den swaté Doroty w noci na úterek umřel pan Zachariáš z Hradce na Telči.

7 Odpowěd Polákům přečtena, a pan kardinal z Bendzina a pán Pruskowský přijel.

19 Kardinal zase obrátil se do Bendzina.

21 Nejprwnější shledání se panem Zamojským, kancléřem polským, w Přelajce u pana Stařinského,

22 Byl u pánů kommissařů pan decanus Poznanský, přednesw artikule od kancléře polského.

26 Kancléř polský byl w Bendzině.

2 Martii děkan Poznanský byl u pánů kommissařů w Bytomi, wyslaný od pana kancléře s strany knížete Ostrowského.

3 Pan Tolosan od císařských do Bendzina wyprawen, též Wehynský od pana wládaře k JMCé poslán.

4 Belwic poslán domů. Item štathalter z Morgenthalu a Hannibal přijeli ku pánům kommissařům, též doktor Wakker ku panu kancléři wyprawen.

5 Tholosan ráno přijel, a ten den zase s poslední resolucí wyprawen, a té noci u pana wládaře doktor Mercatus byl od pana kardinala a o konkluzí traktirowáno.

6 přijel ku pánům kommisařům zase pan kardinal, a zawřel sněm. Wyprawen Španowský do Prahy; a toho dne umřel w Bytomi pan Pawlowský.

7 Kardinal zase do Bendzina dojel, 8 zase kardinal přijel.

9 Přijel pan biskup Kyjowský, a ten den jednání šťastně zawříno u pana kardinala.

10 Šťastně z Bytomě (kdež legati císařští byli) pan wládař s nimi odjel, a cestu níže psanú k Čechům před sebe wzal.

11 Z Tarnowic do Slawotic; 12 do Hlohowa menšího, 13 do Šteina, 14 do Otmachowa, 15 do Raichenšteina, 16 do Glacka, 17 do Lewína, 18 do Nowého města; 19 do Králowé Hradce, a odtud do Prahy pan wlá-

1589. dař některé swé wypravil; 20 na Chlumec jeto: 21 do Limburka; pan Ladislaw z Lobkowic ku pánu přijel; 22 pan wládař přijel do Brandeysa; pan Jindřich z Donína pána nawštíwil.

23 Na hrad Pražský pán přijeti ráčil, kdež paní manželku swú (nechaw jí tu při paní mateři, přidaw jí ku potěšení paní Weroniku Beřkowskú z Krajku) i wšecky jiné w dobrém spůsobu našel.

24 Pan wládař byl před JMCau.

25 Byl též při dworu JMCé hostem.

2 Aprilis pan wládař se panem strýcem u JMCé wyřízení kommissí swé polské přednášeli před nešpory.

3 Smlauwy o pokoj s Poláky JMCé odeslané po panu Krištofowi z Lobkowic, kterýž také jedním kommissařem byl.

6 Pan Kurtz ku panu wládařowi a ku panu Štreinowi odeslán od císaře JMti, i od nich zase odpowěd dána.

7 Resolutio od JMCé stala se; pánu bohu chwála.

18 Pan hrabě z Ostrorogu, posel krále polského, podlé smlauwy Bytomské přijel dosti strojně do Prahy.

24 Posel týž z králowstwí polského slyšán od JMCé privata audientia.

27 Pan posel polský obědwal u pana wládaře; a 28 zase pan wládař jedl u p. legata polského.

29 JMCá dal odpowěd panu poslu polskému.

1 Maji pan posel polský u pana wládaře w domu JMti na hradě Pražském byl.

5 Odjel týž pan legat polský z Prahy.

24 Junii opět jiní legatowé z Polsky do Prahy w wětším počtu a slawněji přijeli, totižto pan kardinal Radiwil a pan wejwoda Krakowský.

28 Páni poslowé byli u JMCé, jměwše audiencí.

29 Pan wládař Rosenberský též pány legaty polské jměl w domu swém na hradě Pražském u oběda.

3 Julii pan Wilém wládař domu Rosenberského zase obědwal u pana kardinala legata polského.

4 Na druhý den obědwal u pana wejwody.

8 U pana wládaře byl pan wejwoda Krakowský.

10 Juramentum neb přísaha (podlé kompaktat mezi

císařem a králowstwím polským učiněných) wykonala se 1589.
od JMCé a osob wolených z králowstwí a zemí k němu náležejících.

12 Páni legati polští císaře požehnali.

13 Pana wládaře nawštíwil pan kardinal, a tak odjeli.

14 Pan wládař po té pauti a prodlauženém jednání wyjel toho dne se paní manželkau i se wším dworem swým až na Libeň; 15 do Soběslawě; 16 na Třeboň šťastně w dobrém zdrawí.

20 Pan nuncius jménem Antonius Puteus archiepiscopus Barensis, přijel k Netolicům do obory.

21 A pan wládař do obory také přijel.

22, jenž bylo w sobotu den památný sw. Maří Magdaleny, poswěcen kostelík a oltář w oboře Kratochwíli ke cti pánu bohu a panně Marii matce boží.

23 Pan Jan z Pernšteina odjel do Olomauce.

26 Pan wládař šťastně na Krumlow nawrátil se, a týž den ku pánu přijel též D. Juan Manriquez.

29 Pan nuncius od pana wládaře odjel až do Wyšebrodu kláštera.

30 Pan Jan z Pernšteina zase na Krumlow ku pánu přijel.

2 Augusti pán z Pernšteina odjel do obory.

Bořiti se začala wěže na hrádku Krumlowském.

3 Od pana Albrechta hraběte z Fürštenberku pan wládař pozwán na křtiny s požádáním za kmotrowstwí.

7 Pan Petr Wok z Rosenberka se paní Kateřinau z Ludanic, paní manželkú swau, též panem hrabětem z Gasoldu a paní manželkau jeho pana wládaře nawštíwili.

19 Pan wládař Rosenberský JMt odjeti ráčil na Třeboň, pana hrabě z Gasoldu s paní manželkau jeho paní Ewau z Rosenberka nechaw na Krumlowě. Líbilo se jim w Čechách, a nejměli chuti zas do Wlach jeti.

21 Páni auředníci přijali od pana Edwarda Kellea list jeho revers ke dskám s přiznáním osobním, když přijat byl do země.

27 Augusti, jinak w neděli XIII po sw. Trojici, panna Anna z Winoře, dcera někdy Jana Černého z Winoře, služebníka a úředníka pánů z Rosenberka, oblíbiwši sobě

1589. samotný pokojný žiwot a staw duchowní, toho dne w klášteře Krumlowském w habit též řeholy oblečena, prwé bywši služebnicí w fraucimoru pana Jiříka Bořity z Martinic a na Smečně. Pozwala pána i paní manželky jeho, paní swé někdejší, k témuž swému weselí duchownímu.

30 Pan wládař z Krumlowa do Obory s manželkau swau odjeti ráčil, a týž den pan hrabě z Gasoldu ode pána i s manželkau swau k Italii odjeli.

Téhož dne pan heitman markrabství morawského (p. Hynek z Waldšteina) i s paní manželkau swau ku pánu na Kratochwíl přijel.

2 Septembris přijel pan Krištof mladší z Lobkowic na Kratochwíl.

3 Přijeli pan komorník, pán z Waldšteina, p. Jaroslaw z Smiřic a pan Jindřich z Donína na Kratochwíl.

6 dne pan heitman morawský se paní manželkau swau ode pána zase odjeli.

7 dne umřel pan Henrich z Waldšteina a na Sádku.

8 odjeli ráno pan komorník, pan Smiřický a pán z Waldšteina.

9 Odjel pán z Lobkowic.

12 Septembris pan Petr Wok z Rosenberka k JMti panu wládaři, panu bratru swému, přijeti ráčil i se paní manželkau swau na Kratochwíl.

14 Přijel pan sudí na Kratochwíl.

16 dne wšickni zase odjeli z Kratochwíle.

18 Septembris, jinak ten pondělí po sw. Lidmile, pan Bohuslaw Joachim Hasišteinský z Lobkowic w nebytí bratra swého staršího pana Jana Woldemara w zemi od osoby swé, a pokudž na něm záleželo, zamluwiw k stawu swatého manželství urozenú pannu, pannu Barboru, šlechtičnu Hasišteinskú z Lobkowic, sestru swú, za urozeného pána Matiáše Štampacha z Štampachu na Kornhauzu a Srbči, týž den předoznámený na zámku swém Boleslawi weselí swatební jim wykonal, na kteréž i pana wládaře pozwal.

29 Octobris Mandalena z Wartenberku na Hrádku nad Sázawau a morawském Krumlowě, zamluwiwši deerku swú pannu Kateřinu z Waldšteina k stawu manželskému za pana Smila Osowského z Daubrawice a na Třebíči, JMCé

raddu, k neděli po swatých Šimoniši a Judowi k wečeři 1589.
k sjezdu na Krumlow morawský pánů přátel dle wykonání nazejtří, to jest w pondělí 30 Octobris, přínosu též panny newěsty panu ženichowi na Třebíč pozwala.

5 Novembris, jinak tu neděli po wšech swatých, urozený pán pan Wilém z Lobkowic ženil se na Teyně Horšowském, pojímaw sobě pannu, pannu Ewu, šlechtičnu z Šwamberka, dceru JMti pana Jana Jiřího z Šwamberka.

18 Novembris, w neděli po sw. Martině, pan arcibiskup Barenský, posel swatosti papežské, též i pan don Juan Manriquez od pana wládaře z Krumlowa odjeli, a pan Jan z Pernšteina toho dne ku pánu přijel.

Léta páně 1590.

21 Januarii byli nějaké swatby na Krumlowě.

24 Hosté rozjeli se.

2 Maji pan wládař domu Rosenberského, daw skau- 1590
piti sedmnácte pěkných českých klisen, ty w dar Kristianowi kurfürštowi saskému odeslal; kteréž welmi wděčně od pána kurfüršt přijal.

17 Julii té noci w auterý po čtwrté neděli po sw. Trojici pan wládař wyjel w dobrém zdrawí z Prahy až na Štiřín; 21 na Třeboň, a tu zůstal některý den.

25 Na noc na čtwrtek z Třeboně ráčil až na Plawnici jeti. Tu pobyw některú hodinu přijel šťastně na Krumlow na den sw. Anny ráno.

11 Septembris, jinak w auterý po XII neděli po sw. Trojici, pan wládař i se paní manželkau jew na Bechyni na weseli swatební Jiříka Homuta heitmana a regenta tudíž, posnídati ráčil na Dřítni u pana Bohuslawa Malowce. Toho dne týž pan Homut oddán se pannau Alžbětau šlechtičnau z Cimburku.

9 Septembris JMCá laskawě swau wlastní rukau psaním učiněným při panu wládařowi wyhledáwati ráčil, aby nemůželi býti před saudem zemským, ale aspoň brzo při počátku téhož saudu do Prahy přijeti neobmeškáwal.

13 Pan wládař z Bechyně zase na Kratochwíl nawrátiti ráčil se.

1590. 15 Septembris země třásla se w sobotu před wečerem dwakrát, což nebylo tak pozorno, jako když w noci též dwakrát welmi pozorně, an se wšecko stawení hýbalo, krowowé i kruntowé, asi okolo dwú hodin z wečera zatřásla se, a to po wší české zemi. A bylo náramně sucho, tak že mnozí potoci přeschli.

16 Pan Petr Wok z Rosenberka ku panu bratru swému panu wládařowi přijel na Kratochwíl, kdež ten den swatební weselí konáno Fridrichowi Čejkowskému, pojímajícimu sobě N. dceru pana Chwala Kunaše.

27 Na wyhledáwání JMCé pan wládař z Krumlowa ku Praze až na Třeboň ten den odjel, 28 až do Soběslawě, a tu se swým nejmilejším panem bratrem shledati se ráčil.

1 Octobris pan wládař tu cestu w dobrém zdrawí šťastně a časně wykonal.

2 Saud zemský započal se.

17 Pana Trautsona wykonáwal se pohřeb.

5 Novembris pan wládař Rosenberský z Prahy do Welwar jel.

6 Na Raudnici přijel w dobrém spůsobu zdrawí.

10 Wyprawil paní manželku swú do Prahy na kmotrowství synu pana Oldřicha z Lobkowic.

12 Paní Polexina manželka pana wládaře zase přijela na Raudnici.

14 Wyjel pan wládař z Raudnice do Lužice, 15 na Dobřejowice, 16 do Benešowa, 17 do Milčína, 18 do Soběslawě, 19 na Třeboň w dobrém zdrawí šťastně, 22 na Krumlow pan wládař přijel.

24 Novembris, jinak w sobotu po obětowání panny Marie, Jakub Menšík z Prahy panu wládaři toto za nowiny napsal:

Této hodiny úředník pana Dawida Boryně sem s supplikací k JMCé přišel a dáwá zpráwu, že této pominulé noci na sobotu, když tak weliký wítr byl, w Roztokách, míli od Prahy, do twrze wpadlo do dwau set zběři lotrowské, a dobywše se na něj samého pana Boryně, wzali jej, a swázawše sem i tam wodili po twrzi z kauta do kauta,

bili a tlaukli ho, jednak aby jim okázal šaty čeládce swé 1590
pobral (sic), jednak aby jim ukázal, kde jmá peníze. Synowé jeho w tu chwíli obadwa, Jan i Wáclaw, byli tu také w Roztokách. Jeden se spustil w košili, a obrazil se welmi; chtěl běžeti ke wsi a udělati pokřik, ale wšudy wně od té čeládky bylo osazeno, že žádný nemohl tak w rychlosti proběhnauti. Prawí se, že jednu truhlu s penězi wynesli; osm osob. měly co na ní nésti. Úředník prawí, že ne na sta, nežli na tisíce jest mu wzato; někteří prawí do dwadcíti, jiní že do padesáti tisíc mu wzali. Úředník prawí, že k jednomu udeřil z ručnice, a ten že zkřikl, že jmá dosti, a prosil jiných, aby ho tu nenecháwali. A tak prawí, že se wšickni ku Praze hnali. Zigmunda Sluzského, kterýž tu blízko na Suchdole bydlí, jsem widěl na noc sem do Prahy se stěhowati. Item dokládá na ceduličce: Tento wečír pan Krištof z Raupowa starý zde w swém domě umřel.

1 Decembris, jinak w sobotu po sw. Ondřeji, dále pan Menšík toto poznamenal:

Ta lotrowská zběř udeřili na Hysrli w Cholupicích, ale nezdařilo se jim. Nočně wpadli do Síbřiny, kde paní Chodaurowá. Wybrali wšecko, cožkoli w twrzi bylo; i do mého dworečku w Wonoklasích wpadli; na to štěstí, že jsem jednom tři hodiny předtím dobytečky, nábytečky swé s čeládkau zase do Mokropes přestěhowal, že jsem je od ohně přes wšecko leto tam jměl, nenašedše u mne nic, wpadli podlé mého dworečku do dworu jednoho mana Karlšteinského. Sotwa jim sám do lesa utekl; wytlaukli mu wšecky komory a truhlice, a pobrali mu za tři sta: jinde a jinde škodili. Této minulé noci richtářowé Malostranský a Hradčanský w Jinočanech dostali truhličku, a w ní okolo tří set těch Boryňowských peněz, což se dostalo jednomu tomu pacholku na jeho díl. Také této noci minulé richtář Staroměstský u krčmáře w Nuslích sebral jich s tím krčmářem do třidceti wšecko mladých pacholků, pohůnků, k tak welikému předsewzetí prostých a nepodobných.

10 Decembris poswěcen nowý dům neb collegium

1590. w Krumlowě českém, a toho dne stalo se uwedení do něho bratří Jesuitů.

28 Pan Witanowský syna swého za pachole panu wládařowi odewzdal.

Léta páně 1591.

1591. 14 Januarii w městě Hradišti hory Tábor stala se smlauwa mezi statečným rytířem Diwišem Malowcem z Liběјowic a Linhartem Felthamerem z Aussa o některé staré zašlé aučty na horách Ratibořských, dotýkající se dolu Pomoci boží, skrze Walentina Rölinga, toho času JMCé nejwyššího berkmistra w králowstwí českém, a Adama Zielsena z Goltperku, císařského bergwergsberaitera, kommissaři k tomu wyslanými.

3 Februarii byw na panstwí Nowohradském heitman Wincenc Hultzšporer z Hošteina, se wší pilností dobře hospodařiti a důchody panu wládařowi rozmnožowati hleděl, tak že toho času o to se přičinil, že dwanácte mlýnů k ruce JMti páně k užíwání zhotowiti dal, a w některých i mlíti se počalo, a nemalý užitek pánu přicházel.

7 Februarii přijel na Krumlow nuncius apostolicus; až do dne 18 téhož měsíce tu byl. Hodowáno dne po dni a kratochwíle držány. Zase toho dne odjel.

20 Martii JMCá panu wládaři Rosenberskému od sebe revers proti zapůjčení 2000 tolarů na polowici erckaufu Joachimstalského, že do určitého času nemají mu oplacowáni býti, učiniti ráčil, s tím doložením, že úrok s nich obecný na erckaufu porážeti se má.

Pan wládař toho měsíce, když k saudu zemskému postnímu do Prahy cestu před sebe wzal, tak welice roznemohl se, že zase k domowu na Krumlow nawrátiti se musil; z kteréž wšak nemoci zase powstal.

12 Aprilis na panstwí Krumlowské a na město tak weliký sníh připadl, že wšecko w něm pohřížené leželo.

Měsíce Máje i předtím drahný čas Edwardus Kelleus, Engellender, jměw pro swé umění w alchumii, wšak wíce zchytralé než prawdiwé, weliké slowo, tak že i JMCá jeho práce užiti žádal, za tau příčinau w Praze zůstáwal, a w la-

boratorium císařském netoliko we dne, ale druhdy i celé 1591
noci zůstáwal; než jakkoli přehlídl, upadl w welikú nemilost, tak že JMCá, když z Prahy ujel, mandaty swými otewřenými takowými jej stíhati a jatého na hrad Pražský dodati poručiti ráčil.

Rudolf ꝛc.

Urozeným, statečným, slowutným ꝛc. Wěrní milí! Wěděti wám milostiwě dáwáme, že z obzwláštního poručení našeho císařského slowutný Gregor Böul, dworský kwartirmistr náš wěrný milý, též s profausem naším dworským a někerými jinými k němu přidanými osobami do Soběslawě pro Edwarda Kylea Engellendera, wězně, kterýž sem na hrad Pražský přiweden a doprawen býti má, se wyprawuje. I aby dotčený Gregr Böul takowé poručení naše tím lépeji wyříditi, a s těmi osobami k němu pro obhájení a zachowání dotčeného wězně s přidanými osobami we wšelijakých příčinách a potřebách fedrowán býti mohl; protož wám wšechněm ꝛc. Datum na hradě Pražském we čtwrtek den sw. Zigmunda l. 91.

22 Maji pan wládař wyjel z Krumlowa do Weselí, 23 do Milčína; 24 tu pro weliké horko a potom powětří a bauřku odpočinuto; 25 do Nespek přijeli, 26 do Prahy.

Byl w Praze i měsíce Junii, a dal sobě funtanel pro polehčení nemocí swých a zbytečných wlhkostí odtažení wsaditi.

8 dne Junii, jinak w sobotu památky Medarda, když byl pěkný čas, arcikníže Maximilian, někdy od Poláků zadržaný, na woze přijel do Prahy. JMCá proti němu wyjeti, a na swůj wůz ho wzíti ráčil.

9 Julii pan wládař ráčil z Prahy wyjeti až na Dobřejowice ku panu purkrabímu, panu Mošaurowi, 10 do Benešowa, 11 Milčína; 12 odpočinauti ráčil.

12 Augusti, jinak w pondělí po sw. Wawřinci Octavianus Spinula zahodil se do Weselí, předtím některý čas w teplici Rosenberské na Wilémowě hoře, jenž Dobrá woda slowe, myw se, žádostiw byw se panem wládařem se shledati, jeda zase ku Praze.

13, jinak w auterý po sw. Wawřinci, pán starý ráčil přijeti do Soběslawě, 14 do Třeboně, a tu zůstal pán až

1591. do 19, jew na Stráž, 20 Jindřichowa Hradce, 21 et 22 tu nádherně zbytečně hodowáno. Ipse luxus pompa ingluvies. (Smyslím, že se ženil pan Ladislaw Berka.)

23 Zase do Stráže, dobře uhnawše koně, přijeto, 30 na Plawničku, 31 do Krumlowa.

Paní Ewa hrabinka z Kasoldu, rozená z Rosenberka, žiwot dokonala w Mantue, některý den měsíce Augusta.

20 Septembris nejwyšší pan kancléř králowství českého pan Adam z Hradce i se paní manželkau swau i sestrau, paní Annau Lobkowskau, i také panem manželem jejím, panem Oldřichem z Lobkowic, přijeli ku panu wládaři na Krumlow dle poslední služby podlé řádu Římského wykonání paní hrabince z Kasoldu. Pročež vigiliae nazejtří držány, 22 i celé služby zádušní neb officium defunctorum. W těch dnech welmi nábožni byli, dáwawše štědře almužny.

21 Octobris inventowán statek w truhlách složený w domu na Nowém městě w Krumlowě i jiný po paní hrabince paní Ewě z Rosenberka, nejwíce od šatstwa i též rozličných swrchkůw, kteříž náleželi panu Janowi hraběti z Serinu, panu synu Její Mti.

Předešlého měsíce, ač pan wládař k saudu zemskému Swatojeronymskému do Prahy jeti se strojil, wšak opět nawštíwen byl nemocí těžkau, doma zdržán. Lékaři ode dwora císařského k němu od Menšíka z Prahy wypraweni.

1 Novembris nějaké obludy bílé na bílých koních jezdící ukazowaly se při městě Krumlowě na Flecberce w noci.

15 Decembris pan wládař za lékaře přijal pro sebe a dwůr swůj doktora Jindřicha Kunráta z Lipska, zapsaw mu služby roční 200 tolarů se třmi koňmi a čtyrmi osobami slušně k opatření.

Toho času nějaký Zigmund Petšacher na Štainpachu, wymluwiw na panu wládařowi do 3000 kop miš. na skaupení w Rakausích i jinde pšenic na piwowáry Nowohradské, když ty peníze utratil, a pšenice ani jednoho strichu nekaupil, a za drahný čas o něm newědělo se, potom pak nicméně ku panu wládařowi, powědom jsa dobrotiwosti páně, se dostawil, a audiencí sobě zjednal, na neštěstí naříkal, a kterak skrze ně w nekonečnost přišel, a na po-

ctiwosti zmařen býti musí, s tím doložením, poněwadž 1591.
swau rukau několik jich shladil, že sobě také konec raději učiní, nežliby bez poctiwosti žiw býti měl, a tak k tulichu sáhl, a počal jej dobýwati. Pan wládař mu zbránil, aby toho nečinil, že mu tu summu šenkuje, a tak on tudy tím obmyslem z toho wyšel, a pánu newím aby co oplatil.

Léta páně 1592.

1 Januarii Jeho Mt pan wládař, pan Wilém z Rosenberka, byw na Krumlowě s Její Mtí paní i se wším swým dworem, ráčil býti u oběda u pana Joachima Metycha w domě jeho w Latraně (jehož nyní w držení jest pan Šreiberstorf), nakloniw se k služebné prosbě jeho i s paní manželkau a fraucimorem, a tu také tanec držán byl. 1592.

23 Martii nowiny z Prahy tyto na Krumlow odeslány takto: Jmáme zde od krále polského dwa oratory, jednoho biskupa a druhého wéwodu, s welikým haufem šlechticů a služebníků, a již dnes pátý den, jak JMCá ráčil jim audiencí dáti. Císař rozkázal jim seděti, a biskup učinil přátelskú, ozdobnú i dosti prodlaužilú řeč w latinském jazyku se wší uctiwostí a gesty náležitými w příčině jedné panny arcikněžny, aby králi polskému za manželku dostati mohla se. Wšak nežli řeč swú zawřel, toho žádostiwě wyhledáwal, aby arcikníže Maximilian žádného dalšího práwa a sprawedliwosti k králowstwí polskému proto, aby dokonalejší mezi králem a domem rakauským utwrzeno mohlo býti přátelstwí, sobě nepokládal a nepozůstawowal, i také král hišpanský aby tomu místo dal. Bylo jim hned po té oraci za odpowěd dáno skrze pana Kurce, to což sobě od císaře tiše k uším zaporučeno jměl, že JMCá to předestření jejich chce w bedliwé powážení wzíti, a je potom konečnú odpowědí zprawiti. A s tím legati od JMCé odešli.

16 Aprilis, jinak we čtwrtek po sw. Tiburcí, toho dne popis stal se w Krumlowě českém statku po nebožtíkowi Janowi Kysaurowi, o jehož předku w předcházejících létech najde se. Našlo se na penězích hotowých a klínotích po něm za několik set, i jiných swrchkůw domowních hospodářských nemálo.

1592. 21 Maji, jinak we čtwrtek po letnicích, pan Petr Wok z Rosenberka při saudu zemském na hradě Pražském při wyhlašowání půhonů, dříwe nežli pan bratr do Prahy přijel, býti ráčil; nicméně pan wládař neprodléwal také do Prahy před sebe cestu wzíti s nemalým počtem dwořanů a pánů přátel; proti němuž slawně z Prahy wyjeto. I pan bratr dworstwo swé wstříc JMti z Prahy wyprawil. A to byla poslední jízda pana wládaře do Prahy; nebo ač rád chtěl na Krumlow se nawrátiti, wšak nemocí potom zachwácen, w Praze ulehnauti musil.

31 Štrasburští Jana Jiřího Brandenburského markrabí za biskupa swého wolili i přijali, kterýžto pak brzo, když o to wálka zašla, jmenowán administratorem.

1 Julii panu wládaři někteří schwalowali a radili, i poněwadž nějaký škodný nedostatek na žiwotu jměl, i sice u wnitřních audech nezdráw byl, aby do Wlach k Marii Lauretanské putowal, že tudy i zdrawí nabude i znamenité slowo sobě učiní; ale pánu newidělo se toho učiniti, aniž bezpečno bylo z twrdého powětří čerstwého do teplých zemí wydáwati se.

8 Julii Wolf Prandthaber, komorník páně wládařů, měw w opatrowání swém rauno zlaté s jinými klenoty, šatstwem páně a jinými, postaupil toho wšeho Janowi Studničkowi k schranění s jistým inventářem, na kterýž se pan Joachim Metych maršálek podepsal.

15 Julii pan wládař tak byl welice od těch podwodných alchymistů jatý, že jim diwné zápisy od sebe činil, jako i nějakému Krištofowi z Hirštemberku, heitmanu, když lžiwě dal se slyšeti, že dwě tajnosti umí, předně w měsíci jednom stříbro w zlato ryzí proměňowati s paternásobným užitkem, druhé z jedné hřiwny stříbra tři loty čistého fain zlata wytáhnauti. Chtěw pán tomu se naučiti, kdyby mu to ukázal, přislíbil mu darowati, a k tomu se zapsal, 6000 dukátů. Nad to wýše tak mnoho jim wěřil, že jeden pána nawedl, že zlatí w zemi jako jiná semena, když se k tomu připrawí, růsti mohau, a tudy wymluwil na pánu 80 dukátů, a sázel je w jistém místě do země, pokropowaw k tomu strojenými wodami. Za některý den dohlíd-

nuw k nim, a když swú chwíli uhlídal, wybral semeno, 1592.
wywázl preč, a tak pána podwedl.

27 Augusti pan wládař byw na hradě Pražském w domu swém w těžké nemoci ležew, welmi přepadlý a takměř na polo mrtwý, poslal sobě pro swého sekretáře Martina Šurera, aby pánu na inštrument zahrál, chtěje tudy nějakého polehčení užíti, ale tudy w nejmenším nemoc a bolest swú k ukrocení přiwésti nemohl, nýbrž 30 Augusti mezi 11 a dwanáctau hodinau polední zachtělo mu se wína, kteréhož požádal, a napil se dwakrát, ješto sice wína nikdy nepíjel.

31 Augusti, jinak w pondělí po čtrnácté neděli po sw. Trojici, též o polednách a téhož času jako předešlého dne mezi jedenáctau a dwanáctau hodinau, to jest práwě we čtyrmecítma hodinách, napiw se potřetí wína, žiwot swůj w pánu bohu dokonal. Tu padl platný slaup králowstwí českému, anobrž wší swaté ríši, jakož hned proměny hrozné a daw lidí následowaly. Fatale illud in calendario M. Danielis Adami pagina 129.

LaetaLIs CroCeo fVLgens paLLore CoMetes
Ostentum petit hoc te Leo Roma Caper.
Ter tria ter quatuor ter quinque, nec amplius addas,
Terminus hic rerum vel status alter erit.

Nenacházím, aby kterého pána českého kdy wíce lidé pobožní a obecné dobré milující tak dobře pod jednau jako pod obojí jako tohoto pana Wiléma z Rosenberka, a zwláště když na ně těžkosti nejedny přiwalily se, srdečně oželeli a oplakali.

Tělo mrtwé pana wládaře do kostelíku sw. Jiří hned naproti domu Rosenberskému wnešeno, tam od pánů dwořanů hlídáno, kdež kostel wšecek po stranách i po zemi suknem černým obestřín byl, a swíčky parunkowého wosku bílého we dne i w noci hořely, a množstwí mší konáno. Leželo tu až do 26 Octobris, odkudž wyzdwiženo a neseno tímto spůsobem:

1. Nejprw šli pacholata Jesuitská w drahném počtu.
2. Potom koralistowé hradu Pražského.
3. Za nimi matky boží bratrstwo a towaryšstwo s zelenými woskowanými swícemi.

1592. 4. Potom bratrstwo s červenými swěcemi.

5. Po nich katolické Římské kněžstwo u welikém počtu s žlutými swícemi, item mniši od sw. Tomáše, sw. Jakuba a z Strahowa.

6. Po obau stranau podlé nich chudí lidé a Rosenberští poddaní, přes 2000 osob, w kápích s windlichty s zawěšenými Rosenberskými erby.

7. Za kněžstwem Rosenberští služebníci, zemané a úředníci.

8. Po nich císařští muzikanti.

9. Za nimi kanowníci hradu Pražského s žlutými swícemi.

10. Po nich šel opat Strahowský s swau ozdobau a korunau, se dwěma lewity jej následujícími; za ním i berla biskupská nesena.

11. Za nimi čtyři praporci neb korauhwe a čtyři koňowé, nejprwé korauhew Ursinowská z černého damašku, na níž erb Rosenberský namalowaný byl, následowaly.

12. Potom kůň oděný černým aksamitem s pěti erby krumplowaným dílem.

13. Za ním pěkný damaškowý praporec s celým Rosenberským erbem.

14. Po něm kůň oděný černým aksamitem, a na něm pět celých erbů krumplowaným dílem.

15. Za tím nesena korauhew erbu hlawního domu Rosenberského s koněm a jízdným zbrojným na něm sedícím, a okolo něho zlaté rauno z černého damašku.

16. Za kterýmž weden kůň aksamitem přioděný, na kterém takowýchž pět hlawních erbů s koněm a ozbrojeným jezdcem krumplowaným dílem přiwěšeno bylo.

17. Potom nešena byla smutkowá korauhew z černého duplowaného taffatu, za níž weden kůň oděný černým suknem, wšak bez erbu. Ti, kteříž korauhwe nesli a koně wedli, wšecko byli wzácní páni. Potom pan hrabě Šlik pozlacené ostruhy nesl, pán z Waldšteina meč, pan Smiřický pozlacený helm, ozdobený červeným a bílým peřím, pan Adam Gall Popel štít nesl, pán z Šternberka zlaté rauno na černém aksamitowém polštáři.

18. Za nimi mrtwé tělo následowalo od několika a

třidcíti stawu rytířského neseno, s aksamitowým dekem, 1592.
na němž z stříbrohlawu kříž a šest Rosenberských erbů krumplowaných přiwěšeno bylo.

19. Podlé něhož císařští drabanti a hartšíři šli. Za mrtwým tělem jíti ráčil pan Petr Wok z Rosenberka, páně bratr, jejž po stranách dwa páni rytíři wedli.

20. Po něm nejwyšší pan kancléř, pan Adam z Hradce, w sesli nesen, a za ním pan Jan hrabě z Serinu šel.

21. Za nimi pan Hofman, dworské komory president, a podlé něho pan Joachim Oldřich, syn pana kancléře nejwyššího, šel.

22. Potom šli pan hrabě z Fürstenberku a pan Oldřich Popel. Wšickni ti předepsaní páni w smutku šli.

23. Dále následowalo Florentinské poselstwí, kterémuž po prawé ruce pan nejwyšší hofmistr Jiří z Lobkowic a po lewé pan Paul Sixt Trautson, dworský maršálek, šli.

24. Za nimi pan komorník nejwyšší a pan sudí nejwyšší králowstwí českého i jiní auředníci a saudcowé a páni zemští spolu s raddami císařskými, a po nich dworská čeládka a jiní.

25. Před fraucimorem někteří páni w smutku šli. Paní wdowa, wedena bywši ode dwau pánů, w smutku zahražena s welikým kwílením a umdléwáním následowala; za níž jiných několik šlo w smutku, též bywše od pánů wedeny. Jiných do šedesáti bylo, kteréž po dwau i po třech spolu za nimi šly.

A takž ten kondukt od sw. Jiří přes hrad Pražský (kdež i to znamenati sluší, že přitom weliký, hrozný, náramný wítr strhl se a zídku od slunečních hodin od kostela welikého na hradě Pražském odtrhw dolů shodil, wšak neslyšel jsem, aby koho urazila) po stupních dolů toho těla mrtwého na Malau Stranu do kostela sw. Tomáše wykonán. Nad nímž tu jeden pater Jesuitský kázaní učinil, potom vigilia držána skrze opata Strahowského. Kostel byl wšecken suknem pěkným obestřín a Rosenberskými erby ozdoben, a we prostřed castrum doloris, hrob truchliwosti, s mnohými swíčkami woskowými wyzdwižen, při němž čtyrmecítma welikých parunkowých

1592. ruky ztlauští swěc postaweno, a na každém oltáři bílé swíce parunkowého wosku takowéhož čtyry stály. Weliký oltář černým aksamitem obestřín a přikryt byl; na něm čtyři celí erbowé krumplowaným dílem zawěšeni s raunem zlatým okolo, wždy každý erb držewše dwa medwědy.

Následujícího 27 dne Octobris jeden Jesuita opět latinskú orací říkal, a služba zádušní konala se skrze opata Strahowského. Po wykonání toho mrtwé tělo o polednách z Prahy k Krumlowu českému wezeno s 77 koňmi jízdnými, a 35 kočí bylo. Nejprw jel jeden trubač, za ním 56 reitharů, wždy tři a tři pospolu w jednom glidu, takměř wšickni w smutcích. Za nimi ty čtyry korauhwe předjmenowané na koních nesené, a za každau jeden reithar jel, a k tomu náležitého koně wedl, kteříž jen tehdáž černým suknem odíni byli. Potom následowalo tělo mrtwé, na woze wezeno, s aksamitowým příkrowem, přes nějž byl roztažen bílý kříž a w woze táhlo šest koní, oděných černým suknem, při obau stranách šedše po padesáti poddaných w smutku. Za mrtwým tělem jeti ráčil JMt pan Petr Wok z Rosenberka, a s ním pan hrabě z Fürštenberku a pán z Hradce seděli. Za nimi dwa wozy, na nichž čeští páni seděli; po nich dewět jízdných stawu rytířského, po třech w řadu, w smutku jelo. Po nich paní Rosenberská, wdowa, s jiným fraucimorem jela. Wůz byl wšecken wnitř i zewnitř smutkem obtažený, jako i šest koní w něm. Za nimi jelo 31 kočí s pány, paními a služebníky. Naposledy jeden wůz s zbožím, šesti koňmi tažen.

Do Krumlowa přijeli dne 3 Novembris, wezše tělo mrtwé do kláštera, kdež w kostele až do 10 dne Decembris zanecháno. Kteréhožto dne neseno od rytířstwa s nemalým haufem kněží z panstwí a opatů Wyšebrodského a Korunského do welikého farního kostela. Orací latinská od jednoho Jesuity říkána; ofěra štědře dáwána, postawiwše z důchodů páně welikú mísu peněz na oltář. Na druhý den jeden Jesuita kázaní nejwíce o růžích a genealogii Ursinowské učinil. Potom dal se w sprawowání rozličných wěr ꝛc., a toho dne to tělo mrtwé pochowáno. Nowý hrob pánu w kůru kostela Krumlowského farního udělán a sklenut, kdež i prwé tělo oswícené kněžny Anny Marie mar-

krabiny z Baden, předešlé manželky páně, pohřeb jmělo. 1592.
Mramorowý hrob powýšený nad ním udělán, s tímto textem:

Guilielmus Ursinus, domus Rosenbergicae Gubernator, aurei velleris eques, D. D. Impp. Ferdinando I et Maximiliano II a consiliis nostroque Rudolpho etiam ab arcanis, supremus regni Bohemiae burgravius oc. Pragae pridie Kal. Sept. MDXCII, aetatis suae anno LVII, vita functus, cujus anima Deo vivat.

Anna Maria marchionissa Badensis, comes in Sponhaim oc. Philiberti marchionis Badensis comitis in Sponhaim, ducis Bavariae Alberti sororis filia, Guilielmi Ursini Rosensis conjunx, obiit Trebonae anno MDLXXXIII, XXV Aprilis.

Než epitaphium, kteréž w oltáři welikém JMt pán, pan Petr Wok až k klenutí nahoru wysoko od mramoru a gypsu oc. panu bratru swému udělati dáti ráčil, do tří tisíc stálo. Wšak ještě cô do wnitřka na mědi od pěkných figur treibowání přijíti mělo, to auřadu Krumlowskému k dokonání odewzdáno. I to wěděti sluší, že pán stonáwal na wodnatelnost a sauchotiny, totižto porušení a zwředowatilost plíc.

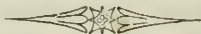
A tak pán ten swaté a slawné paměti, ač wycwičen byl w náboženstwí Římském od mladosti, kteréž s welikau srdečnau horliwostí rozumně říkáním mnoho pěkných žalmů, modliteb i zpowědi každodenně oc. prowozowal; wšak ewangeliků nikdy netupil, nýbrž zároweň s druhými milowal i k auřadům fedrowal. I to wýmluwna ho činilo, že pod obojí nepřijímal, poněwadž byl abstemius, totiž od přirození wína píti nemohl, při čemž od nejedněch učených mužů zdání dobrého, kterak by ten při požíwání wečeře páně, kdož wína nepije, zachowati se měl, wyhledáwal. Doktor Luther s Jenenskými theology na tom se snesl, že tomu, kdoby wína píti a koštowati naprosto nemohl, nejlépeji jest, od wečeře páně se zdržowati. Jiní z ewangelických učitelů, nežli by sama suchá přední částka k požíwání dána býti měla, usaudili za dobré, aby se w tom wody položilo s krůpějí některau wína, a tak pánu i tudy příčina dala se, že při požíwání jedné částky zůstal a setrwal. Při politických pak wěcech ničehož wíce newyhledáwal nežli obecného dobrého, i co se obzwláštních osob ne-

1592. snází dotýkalo, ty jako pokoje žádostiwý pán před osobu swú sročowal a smlauwal, nelituje w tom práce ani nákladu. Item umění literních zwláštní fedrowník byl; summau byl pán wšech ctností plný, střídmý, mírný, pokojný, udatný, milosrdný a sprawedliwý, umělý, rozumný, štědrý, wšak s dobrým rozmyslem, hospodářský ɔc. A zwláštní libost jměl w stawení; pročež hrad Krumlow starý, nepořádný, uzký, tmawý a neweselý, takměř we wšech místech rozšířil, přeformowal, w spůsob weselý a prostranný wystawěti dal, tak že kromě wěže staré podobenstwí starého nezůstalo. W dolejším place naskrze z gruntu krásné stawení a pořádně dwoje klenutí jedno na druhém, kdež zespod marštale a s druhé strany swětnice, kuchyně a špižírna jest, a nahoře k úřadům hradským příhodní pokojowé wyzdwiženi. Item na zámku tudíž welmi ozdobný hrádek a wěž při tom okrauhlá, krásná a spanilá, jíž rowné tím spůsobem a položením w Čechách nenachází se. Item k horní bráně w témž městě wystawěti dáti ráčil z gruntu kollej Jesuitskú we čtyry uhly. Týž pán mezi wšemi stawenými w oboře Netolické welmi nákladné a krásné stawení, totiž wnitř w prostředku nowý štok klenutý na bahně, což wše na kolí stojí, a we wšech stranách bašty zewnitř, též bránu s wěží a pokoje při tom a ložumenty pro swé služebníky pořádně i nákladně, též i kostelík postawiti dal. W Praze k domu swému na zámku prostrannú zahradu s krásnými wěžemi připojil. W Třeboni také díl zámku wnitřního postawiti a zformowati dáti ráčil. Než co na Raudnici wystaweno nařízením téhož pána, powědom nejsem.

Jehož paměť w požehnání páně na wěky zůstáwej Amen.

Finita haec descriptio vitae DD. Guilielmi Třebonae 13 Julii 1611, adhuc superstite DD. Petro Wok ultimo Rosensi gubernatore, cujus primam partem perlegit. Reliquorum transscriptio manu ejusdem auctoris finita Třebonae anno 1612 die 11 Januarii, dominante magnifico DD. Joanne Georgio seniore de stirpe antiqua dominorum de Schwanberg ɔc.

Wenceslaus Březan.

Přehled

žiwota pana Wiléma z Rosenberka.

1535. Wilém z Rosenberka narodil se dne 10 Březnа; str. 3.
1539. Jošt z Rosenberka, otec jeho, umřel; str. 5. Wilém dán na Krumlow ke strýci swému p. Petrowi Kulhawému, wládaři domu Rosenberského 27.
1542. Dán do Mladé Boleslawě k panu Arnoštowi Krajířowi, a zase odtamtud wzat na Krumlow 27. 28.
1544. Dán na učení do Passowa k biskupowi Wolfgangowi 28. — Studia jeho tamže 31.
1545. Umřel strýc jeho, p. Petr Kulhawý 6.
1549. Wilém z Rosenberka wrátil se z Passowa do Krumlowa 32.
1550. Praesentowán ke dworu krále Ferdinanda we Wídni 33. — Byl s dworem w Augšpurce 31. 34. 35.
1551 Nastaupil spráwu panstwí Rosenberských 38. — Jel do Genuy naproti arcikněžně Marii, manželce krále Maximiliana s jinými pány českými 43—47.
1552. Nedal se najíti w saudě zemském pro osobení sobě prwního místa od knížete z Plawna 51.
1553. Nařízen za heitmana kraje Prachenského 54. Prowázel krále Maximiliana do Krakowa 55.
1554. Konal swatební weselí sestře swé Alžbětě, kteráž prowdána za p. Jindřicha staršího ze Šwamberka 58. — Rozepře s knížaty z Plawna o přednost místa 60—87.
1556. Rozepře s knížaty z Plawna skončena 93—111. 114.— Pan Wilém dosedl do saudu zemského a učiněn raddau králowským 114. — Wymluwil se z jízdy s králem Maximilianem do Nízozemska 115. — Byl králowským kommissarem na sněmích morawském w Olomauci a slezském we Wratislawi 116.
1557. Pojal za manželku kněžnu Kateřinu Brunšwickau 119.
1559. Kateřina Brunšwická, manželka pana Wiléma, umřela 133.
1560. Pan Wilém zwolen za nejwyššího komorníka králowstwí českého 137.
1561. Pojal podruhé manželku Sofii kněžnu Brandenburskau 145.
1563. Jel ku korunowání krále Maximiliana do Prešpurka 153. 154. — S týmž králem jel na sněmy do Morawy, Slezska a Lužice 155. 156.

1564. Sofie, kněžna Brandenburská, druhá manželka Wiléma z Rosenberka † 161. — Ewa, sestra pana Wiléma, prowdána za Mikuláše, hraběte Zrinského (ze Serinu) 161.
1566. Pan Wilém z Rosenberka nařízen za nejwyššího heitmana polního k tažení proti Turkowi 166.
1569. Byl kommissarem při sněmě we Wratislawi 174.
1570. Zwolen za nejwyššího purkrabí Pražského 177.
1572. Byl w poselstwí do Drážďan 185. — W poselstwí do Polska z příčiny wolení nowého krále w Polsku 187 — 192.
1573. Jednání w Polsku 200—204.
1574. Pan Wilém jel do Inspruka k arciknížeti Ferdinandowi 205. — Wyprawil posla swého do Polska 207. — Naději měl zwolenu býti za krále polského 208. 221. — Jednání s panem Wratislawem z Pernšteina s strany náboženstwí 209. — Druhé poselstwí wyprawil do Polska 211. — Nařízen za wyslance ke kurfirstům saskému a Brandenburskému 212.
1575. Konal poselstwí w Berlíně 215.
1576. Pan Wilém podruhé byl poslem císařským w Polsku 221.
1577. Swatební smlauwy s Annau Marií markrabinau z Baden 228.
1578. Pan Wilém pojal za manželku Annu Marii markrabinu z Baden 229. — Sestra jeho Ewa podruhé prowdána za hrabě z Gasoldu 232.
1583. Anna Maria, markrabina z Baden, třetí manželka pana Wiléma, umřela 254.
1585. Obdržel zlaté rauno od krále španělského 261.
1587. Byl kommissařem císařským při sněmu Brněnském 274. 275.
1588. Přijal na sebe poselstwí do Polska k wybawení arciknížete Maximiliana 286.
1589. Konal poselstwí do Polska 286—288.
1591. Sestra jeho paní Ewa hraběnka z Gasoldu umřela 296.
1592. Pan Wilém z Rosenberka umřel dne 31 Srpna, 299.

Poznamenání

příběhů zemských a jiných obecných w tomto žiwotopise zmíněných.

Registřík
jmen
osobních a místních.

C.

Č.

D.

E.

N.

O.

P.

R.

Š.

T.

Z.

Ž.

Chyby.

Na	str.	8	w řádku	14	misto:	*děti panu Joštowi,*	opraw:	*děti páně Joštowy.*
„	„	151	„	15	„	*z kláštera Wyšehradského*	„	*z kláštera Wyšehrodského*
„	„	158	„	22 a 32	„	*Wlaky, Wlakách*	„	*Mláky, Mlakách*
„	„	163	„	19	„	*až*	„	*ač*
„	„	194	„	28 a 34	„	*Wlaky*	„	*Mláky*
„	„	204	„	25	„	*na Hradecku*	„	*na Hrádečku*
„	„	240	„	11	„	*Feslowský*	„	*Feslowské*
„	„	245	„	2	„	*Ludonic*	„	*Ludanic*
„	„	263	„	30	„	*Kunšowých, Dwořeckých*	„	*Kunšowých Dwořeckých*

